

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΖ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - ΠΣ 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2000

ΑΡΙΘ. 2

ΦΙΛΑΝΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

«Σταγόνες ύδατος πέτρας κοιλαίνουσιν»

Τους τελευταίους μήνες και ιδίως με την Άνατολή του έτους 2000 άκούονται πολλές φωνές και γίνονται διάφορες συναντήσεις ή έκδηλώσεις, πού εκφράζουν την πεποίθησι, ότι με όλίγην καλή θέλησι είναι δυνατή ή προσέγγισις τής Όρθοδόξου και τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας και ή απο-

Ρωμαιοκαθολικοί και οι Όρθόδοξοι να άναδείξωμε τά στοιχεία πού μās ένώνουν, και άφ' έτέρου είχε προαναγγείλει, ότι ό Πάπας Ίωάννης - Παύλος Β' τόν Μάρτιο 2000 κατά την έναρξι τής περιόδου τής Τεσσαρακοστής θα ζητήση συγγνώμη για τίς είς βάρος τής Όρθοδόξου Άνατολής άδικες ένεργειες Ρωμαιοκαθολικών, ιδίως την έποχή τών Σταυροφοριών.

Του κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Όμοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου
Άθηνών, Τακτικού Μέλους τής Εύρωπαϊκής
Άκαδημίας τών Έπιστημών και τών Τεχνών

Δείγμα εκφράσεως του πόθου τής συνεργασίας τών δύο Έκκλησιών είναι και τό μαρτυρούμενον υπό του κατά την 26ην Ίανουαρίου 2000 έκδοθέντος Δελτίου του Γραφείου Τύπου τής Ί. Άρχιεπισκοπής Άθηνών, τό όποιον άναφέρεται στη συνάντησι του Μακ. Άρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου με Άντιπροσωπεία τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας. Συμφώνως προς τό Δελτίο τουτο, τό άπόγευμα τής ήμέρας αυτής συναντήθηκαν με τόν Μακ. Άρχιεπίσκοπο Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστόδουλο «στό Άρχιεπισκοπικό Μέγαρο ό Πρόεδρος τής Έπιτροπής τής Συνελεύσεως τών Έπισκόπων τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας για την Εύρωπαϊκή Κοινότητα (COMECE) Σεβ. κ. Josef Homeyer». Η συνάντησις αυτή πραγματοποιήθηκε μετά άπό αίτημα του Σεβασμιωτάτου Έπισκόπου στο πλαίσιο τών έπαφών του με τους Προκαθημένους τών Όρθοδόξων Έκκλησιών. Ό Σεβ. κ. Homeyer, ως προσθέτει τό άναφερόθέν Δελτίο Τύπου, έχει ήδη συναντηθῆ με τόν Παναγιώτατο Οίκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο, τόν Άγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας κ. Άλέξιο, ένώ μετά την έξ Άθηνών άναχώρησί του μετέβη στο Βου-

κατάστασις άδελφικών σχέσεων μεταξύ τους δια τής άμοιβαίας συγχωρήσεως τών σφαλμάτων του παρελθόντος, δια τής έπιστροφής είς την κοινήν παράδοσι τής πρώτης χιλιετίας και δια συνεργασίας προς διαμόρφωσιν λ.χ. του εύρωπαϊκού γίνεσθαι. Χαρακτηριστικά δείγματα συμφιλιοτικής προσεγγίσεως και εκφράσεως τής προθέσεως προς συνεργασίαν, πού παρουσιάσθηκαν στην έλληνική πρωτεύουσα μέσα στο φιλόξενο περιβάλλον τής Ί. Άρχιεπισκοπής Άθηνών, είναι τά έξής:

Πρό όλίγων έβδομάδων είχε έξαρθῆ άπό τίς έφημερίδες ή έπίσκεψις στον Μακ. Άρχιεπίσκοπο Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστόδουλο του Προέδρου του συνελθόντος στην Άθήνα Συμβουλίου τών Προέδρων τών Συνόδων τών Ρωμαιοκαθολικών Έραρχιών όλων τών χωρών τής Εύρώπης Έξοχωτάτου Καρδινάλιου κ. Μίροσλαβ Βικ, Άρχιεπισκόπου Πράγας. Ό διακεκριμένος αυτός Καρδινάλιος άφ' ένός είχε τότε δηλώσει, ότι πρέπει όί

κουρέστι, για να ἔχη συνομιλίες με τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο.

Συμφώνως πρὸς τὸ Δελτίο, ὁ Μακαριώτατος καὶ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος κ. Josef Homeyer ἀντήλλαξαν «ἀπόψεις σχετικὰ μετὸ θέμα τῆς παρουσίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσιὴ καὶ τὰ θεσμικὰ ὄργανά της».

Ὅπως κατέστη γνωστὸν, ὑπῆρξε πολὺ φιλικὴ ἢ ἀτιμόσφαιρα τόσον κατὰ τὴ συνάντησι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου μετὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο κ. Homeyer καὶ στὴ συνέχεια κατὰ τὸ δαίπνον, τὸ ὁποῖο παρατέθηκε ἀπὸ τὸν πρῶτο στὸν δεύτερο σὲ ἐστιατόριο τῆς Πειραικῆς Χερσονήσου καὶ στὸ ὁποῖο δαίπνο ἦταν προσκεκλημένος καὶ ὁ ἐξοχώτατος Νούντιος τοῦ Πάπα κ. Paul Talbet, ὅσον καὶ κατὰ τὴ σύσκεψι τῆς ὑπὸ τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο κ. Homeyer Ἀντιπροσωπείας μετὰ μέλη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, δηλ. μετὸν Σεβ. Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιον (Πρόεδρον) καὶ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο, Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα καὶ Κερκύρας κ. Τιμόθεο.

Ὡς κατέστη γνωστὸν, σὲ ὅλες τὶς συναντήσεις ἐπεκράτησε κλίμα ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ κατανοήσεως, ἐκδηλώθηκε λύπη γιὰ τὸν χωρισμὸ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἐκφράστηκε ὁ κοινὸς πόθος πρὸς ὑπερπήδησι τῶν ἐπιπροσθούτων στὴν ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητος ἐμποδίων. Ὁ Σεβ. ρωμαιοκαθολικὸς Ἐπίσκοπος ἐξεδήλωσε μάλιστα τὴν προσωπικὴ του λύπη γιὰ τὰ εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς διαδραματισθέντα κατὰ τὴ διάρκειά της δευτέρας Χιλιετίας. Ἡ ἐκφρασις αὐτῆ τῆς προσωπικῆς του λύπης, –ὅπως διευκρινίσθηκε μετὰ τὴ σύγκυσι πού δημιουργήθηκε ἀπὸ μερικὲς ὄχι ἀκριβεῖς πληροφορίες, πού διοχετεύθηκαν στὸν Τύπο–, δὲν σήμαινε ὅτι ὁ ἐπίσκοπος αὐτὸς «ὑποκατέστησε τὸν Πάπα καὶ ζήτησε ἐκ μέρους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους συγγνώμη» (Γ. Ν. Παπαθανασόπουλος, ἐφημ. “Ἐλεύθερος Τύπος, 1.1.2000). Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ συγγνώμη αὐτὴ θὰ ζητηθῆ ἐντὸς τοῦ Μαρτίου μετὸ προαναφερθὲν κείμενον, τοῦ ὁποίου εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον.

Ἄς ἐπιτραπῆ νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ Σεβ. κ. Josef Homeyer εἶναι γνωστὸς γιὰ τὴν ἀξιόλογη ποιμαντικὴ δρασί Του στὴν περιοχὴ τῶν πόλεων Hildesheim καὶ Ἄννοβέρου καὶ γιὰ τὴ φιλόξενη στοργή, μετὴν ὁποία περιβάλλει τοὺς Ὁρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι ζοῦν μέσα στὰ ὄρια τῆς ἐπισκοπῆς του. Ἡ ποιμαντικὴ του δρασίς καὶ τὰ φιλορθόδοξα αἰσθήματά του κατοπτρίζονται καὶ στὴν ἐξαίρετη πολυσέλιδη ἐφημερίδα τῆς ἐπισκοπῆς του, ἡ ὁποία ἔχει τὸν τίτλο “Kirchenzeitung” (=Ἐκκλησιαστικὴ Ἐφημερίς) καὶ εἶναι ὑπόδειγμα συγχρονισμένης ἐκκλησιαστικῆς ἐφημερίδος, τῆς ὁποίας ἡ ὕλη ἀνταποκρίνεται κατ’ ἐξαίρετον τρόπον στὰ μηνύματα τῶν καιρῶν. Ἡ ἐφημερίς αὐτὴ ἀναφέρεται συχνὰ σὲ ἐκδηλώσεις Ὁρθοδόξων Κληρικῶν, πού εἶναι εἴτε ἐγκατεστημένοι στὴν ἐπισκοπὴ του, εἴτε ἐπισκέπτες.

Ἐπειτα πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο κ. Homeyer συνώδευεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν προβληθεὶς στὶς σελίδες τοῦ Δελτίου “Ἐκκλησία” διακεκριμένος φιλορθόδοξος Msgr. Dr. π. Nikolaus Wyrwoll, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστὸν, μαζί μετὸν ἐπίσης διακεκριμένο Msgr. π. Albert Rauch, ἐμψυχώνουν τὸ «Ἀνατολικοεκκλησιαστικὸ Ἰνστιτούτο» (Ostkirchliches Institut) στὴν γερμανικὴ πόλι Regensburg. Ἀμφότεροι εἶναι οἱ ἐκδότες τῆς ἐπετηρίδος “Ὁρθοδοξία” (Orthodoxia), ἡ ὁποία γιὰ τὰ ἔτη 1999 - 2000 σὲ “ἑκατοντάδες σελίδων δίδει πανοραμικὴν εἰκόνα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (μετὰ παράθεσιν τοποθεσιῶν, χαρτῶν, ὀνομασιῶν, διευθύνσεων, τηλεφῶνων καὶ λοιπῶν στοιχείων καὶ εὔρετηρίων τῶν Προκαθημένων, Ἐπισκόπων καὶ Πνευματικῶν Ἡγετῶν). Πρόκειται γιὰ πολυτιμότερον ἔργον, διότι οἰοσδήποτε δύναται μετὴ βοήθεια τοῦ τόμου αὐτοῦ νὰ ἐπικοινωνήσῃ εὐχερῶς μετὸς ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθοδόξους.

Ἐπὶ πλέον ἄς λεχθῆ ἀκόμη, ὅτι ὁ πατήρ Wyrwoll ἔχει γίνει γνωστὸς καὶ μετὸ ὅτι ἔχει γράψει ἄρθρα ἢ καὶ ἔχει δώσει συνεντεύξεις, γιὰ νὰ ἀναιρῆ προκαταλήψεις Δυτικῶν εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ γιὰ νὰ προβάλλῃ τὸ ἔργο της. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχαμε ἐξάρει τὴ στάσι του γιὰ τὰ ζητήματα τοῦ Κοσσυφοπεδίου. Εἶχε ἐξάρει τότε τὴν φιλειρηνικὴν στάσι τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριαρχείου τῆς Σερ-

βίας και είχε διακηρύξει ότι τὰ δυτικά ΜΜΕ αποκρύπτουν πολλές ἀλήθειες κατὰ τρόπον, ὥστε ἡ κοινή γνώμη τῶν Δυτικῶν νὰ στρέφεται μονομερῶς ἐναντίον τῶν Σέρβων.

Τὰ ἀνωτέρω ὑπομνησθέντα περὶ μερικῶν φιλορθοδόξων ἐκδηλώσεων Ρωμαιοκαθολικῶν ἴσως φαίνονται σὲ μερικοὺς ἀσήμαντες σταγόνες μπροστὰ στὸν φαινομενικῶς ἀκλόνητο βράχο τοῦ παπικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ σταγόνες αὐτὲς γίνονται ὁλοὲν καὶ περισσότερες φέρουν στὸν νοῦ μας τὴν γνωστὴ παροιμία: «Σταγόνες ὕδατος πέτρας κοιλαίνουσιν» (πρβλ. καὶ τὴν ἀπὸ τὸν ε' αἰῶνα π.Χ. φράσι τοῦ ἐπικοῦ Χοιρίλου: «πέτρην κοιλαίνει ρανὶς ὕδατος ἐνδελεχείη»).

Μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι γίνονται θετικὰ βήματα πρὸς τὴ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Εὐρώπη μὲ τὴν προσδοκία, ὅτι ὁ ἐπισημαινόμενος σήμερα ἀπὸ τὴ Φυσικὴ δυναμισμὸς καὶ αὐτῶν τῶν σταγόνων ὕδατος εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῆ σὲ κάποια στιγμή μὲ ἐκτεταμένα ὠφέλιμα ἀποτελέσματα καὶ μὲ τὴν δικαιολογημένη ἐλπίδα ὅτι ὁ γνήσιος Χριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς ὁδηγεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον στὴν κατάρρευσι τοῦ «τείχους τοῦ αἰσχούς», πού χωρίζει τὶς Ἐκκλησίες, προβάλλομε τὰ ἐρωτήματα:

ἘΑρά γε ὁ Πάπας τὸν προσεχῆ Μάρτιο θὰ περιορισθῆ στὸ νὰ ζητήσῃ ἀορίστως συγνώμη γιὰ λάθη τοῦ παρελθόντος, ὡς λ.χ. γιὰ τὶς Σταυροφορίες, ἢ θὰ ἐξαγγεῖλη καὶ ἀλλαγὴν πορείας πρὸς ἐπούλωσιν πληγῶν, οἱ ὁποῖες εἶναι χαίνουσες, διότι ἐξακολουθοῦν νὰ προκαλοῦνται ἀπὸ συνεχιζόμενα ἕως σήμερα σφάλματα; ἘΑρά γε θὰ ἀπεγκλωβίσῃ καὶ ἐλευθερώσῃ τὸν παπικὸ θεσμό ἀπὸ τὰ γρανάξια τῶν μηχανισμῶν τῆς «Ἁγίας Ἐδρας»; ἘΑρά γε γιὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ θὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν «τόλμη καὶ φαντασία», πού συνιστᾶ ὁ ἴδιος;

ἘΑναμφιβόλως τὸ ὄνομα τοῦ σημερινοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου τοῦ Β' θὰ γραφόταν μὲ χρυσὰ γράμματα στὴν Ἱστορία ἐὰν οἱ λόγοι τοῦ κεμένου, τὸ ὁποῖο ἀναμένεται νὰ ἐκφωνήσῃ καὶ δώσῃ στὴ δημοσιότητα τὸν ἐπόμενο μῆνα, συνδυάζονταν ταυτοχρόνως μὲ τολμηρὲς ἐνέργειες, οἱ ὁποῖες θὰ ἐσήμαιναν ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐγκαταλείπει τὴν ἱμπεριαλιστικὴ παποκεντρικὴ Ἐκκλησιολογία, υἱοθετεῖ τὴν Ἐκκλησιολογία τῆς Κοινο-

νίας Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, πού πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν πίστι, καὶ προωθεῖ ὄχι τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἄνθησιν, ἀλλὰ τὴν βραχυπρόθεσμη συρρίκνωση καὶ ἀποδυνάμωσι καὶ μεσοπρόθεσμη –ἔστω κλιμακωτῆ– ἐξάλειψιν τοῦ Οὐνιτισμοῦ. Μόνον ἔτσι ὁ Πάπας θὰ συντελοῦσε στὸ νὰ παραμερισθοῦν τὰ ἐπιπροσθοῦντα στὴν ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητος ἐμπόδια.

ἘΌταν ἡ Ὁρθόδοξη καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐπιστρέψουν στὴν ἐνότητα τῆς πρώτης χιλιετίας, τότε –ὅπως ἔχομε τονίσει πρὸ ἐτῶν– «οἱ προτεσταντικὲς ἐκκλησίες θὰ ἐστρέφοντο ἐλκυστικὰ πρὸς ἔνωσιν μὲ μίαν ἀκτινοβολοῦσα πανίσχυρη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, στὴν ὁποία, συνεκτικὸς δεσμὸς θὰ ἦταν ὄχι τὸ διασπαστικὸν Πρωτεῖον ἐξουσίας, ἀλλὰ τὸ ἐνοποιοῦν Πρωτεῖον τιμῆς. ἘΟλοὶ οἱ ἄπανταχοῦ τῆς γῆς Χριστιανοὶ τότε, χωρὶς καχυποψίες καὶ ἀναστολές, θὰ ἔστρεφαν τὸ βλέμμα τους μὲ ἀγάπην πρὸς τὸν Πατριάρχην τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου ἡ καθέδρα ἦταν στὸν πρῶτον χριστιανικὸν αἰῶνα “ἡ Προκαθήμενὴ τῆς ἀγάπης” καὶ “ἔχει ἀγιασθῆ μὲ τὸ αἷμα τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἀναριθμητῶν μαρτύρων, τοὺς ὁποίους ὁ Πάπας Λέων ὀνόμασε τὸ στέμμα της, πού κοσμεῖται ἀπὸ πολυτίμους λίθους” (N. v. Arseniew)...

» Θὰ εἶναι ἀληθῶς ἀπογοητευτικόν, ἐὰν εἰσέλθωμε στὸν 21ον αἰῶνα μὲ τὶς δομὲς ἐκεῖνες τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς “Ἁγίας Ἐδρας”, πού ἐμποδίζουν τὶς ἐλπιδοφόρες ἀνανεωτικὲς δυνάμεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπαναφέρουν στὸν παπικὸ θεσμὸ τὸν παλαιοχριστιανικὸν του χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος ἐφέιλκε τὴν πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἔκφρασι παγχριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς» (περ. «Ἐκκλησία», 15 Ὀκτ. 1994, σ. 595).

ἘἩ ἐπανενώσις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἢ καλυτέρα προϋπόθεσις εὐκρινεῶν καὶ καρποφόρου συνεργασίας των ὄχι μόνον πρὸς τὴν καὶ τώρα δυνατὴ καὶ εὐκταία κλασματικὴ ἀντιμετώπισιν διεθνῶν ἠθικο-κοινωνικο-πολιτιστικῶν ζητημάτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνακαίνισιν τῆς ὅλης πορείας πρὸς τὴν εὐρωπαϊκὴ ὁλοκλήρωσιν καὶ ἐμφύχωσιν τοῦ ὑλικοπνευματικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Άριθμ. Πρωτ. 1015
 Διεκπ. 426

Άθήνησι τη 23η Φεβρουαρίου 1999

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
 τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
 καὶ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 4ης φθίνοντος μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 2671/13.1.1999 Ἐγκυκλίου, δι' ἧς ἀνακοινοῦται ἡ κατάταξις ἐν τοῖς Ἀγιολογικοῖς Δέλτοις τῆς Ἐκκλησίας τῶν μητέρων τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἐμμε-

λείας καὶ Ἀνθούσης καὶ ὀρίζεται, ὅπως ἐορτάζονται σύντρεις αἱ ἅγιοι μητέρες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἐμμέλεια, Νόνα καὶ Ἀνθοῦσα ἐν συνάξει τῇ Β' Κυριακῇ ἐκάστου μηνὸς Ἰανουαρίου, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι κατόπιν προτάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, μετατίθεται ἡ ἡμέρα κοινῶς ἐορτασμοῦ τῆς μνήμης τῶν ἡγιασμένων μητέρων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῇ Β' Κυριακῇ ἐκάστου μηνὸς Φεβρουαρίου.

Ἐντολῇ τῆς Ἱεράς Συνόδου
 Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἀρχμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς

Άριθμ. Πρωτ. 6740
 Διεκπ. 2965

Άθήνησι τη 29η Δεκεμβρίου 1999

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
 τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
 καὶ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 9ης Ἰουνίου 1999, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεδέχθη τὴν λίαν ἐμπεριστατωμένην Εἰσηγήσιν τοῦ Ἐλλογιματάτου Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰωάννου Φουντούλη, εἰδήμονος περὶ τὰ λειτουργικὰ ζητήματα, ἐπὶ τοῦ τεθέντος αὐτῷ ἐρωτήματος: *“Τίς ἡ ἀναγνωστέα εὐαγγελικὴ περικοπή κατὰ τὴν 1ην ἢ 2αν ἢ 3ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, ὅταν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις συμπέσῃ ἡμέρα Κυριακῆ, ὅποτε ὁ Δεκέμβριος μὴν ἔχει πέντε Κυριακάς”*.

Συμφώνως τῇ ὡς ἄνω Εἰσηγήσει, ἥτις δημοσιεύεται καὶ εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», τεύχος

11ον τοῦ ἔτους 1999, σελὶς 644, ἡ Ἱερά Σύνοδος ὤρισεν, ὅτι, ὡς ἂν ὁ μὴν Δεκέμβριος ἔχει πέντε Κυριακάς, ὅποτε ἡ 1η ἢ 2α ἢ 3η τοῦ μηνὸς τούτου συμπίπτει ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, δέον, ὅπως ἀναγνωσκηται ἐν ταύτῃ, βάσει τῆς ὀρθῆς ἐρμηνείας τῶν Πινάκων τοῦ Πασχαλίου, ἡ περικοπὴ τῆς ἸΔ' Κυριακῆς Λουκᾶ, ὡς πράττουσι καὶ ἅπασαι αἱ Ὁρθόδοξοι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι.

Ὅθεν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ προσεχές ἔτος 2001 μία ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἡμερομηνιῶν, συμπίπτει ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐνημερώσῃτε τοὺς ἀρμοδίους τῶν Ὑπηρεσιῶν ὑμῶν, οἵτινες συντάσσουσι τὰ Ἡμερολόγια τῶν Ὑμετέρων Ἱερῶν Μητροπόλεων, ὅπως ἀναγράψωσιν ἐν αὐτοῖς κατὰ τὴν πρώτην Κυριακῇ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 2001 ὡς ἀναγνωστέαν περικοπὴν αὐτὴν τῆς ἸΔ' Λουκᾶ καὶ οὐχὶ ἐτέραν.

Ἐντολῇ τῆς Ἱεράς Συνόδου
 Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἀρχμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Πρωτ. 421
 Άριθμ. Διεκπ. 197

Άθήνησι τῆ 27ῃ Ἰανουαρίου 2000

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δημοσιεύομεν κατωτέρω «Προκαταρκτικὸν Πίνακα» Κληρικῶν προταθέντων διὰ τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων καὶ κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νόμου 590/1977, κατὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποψηφίου τινὸς ἐκ τῶν κατωτέρω προτεινομένων, δύναται νὰ ἀσκηθῆ παρ' οἴουδήποτε, κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ, ἔνστασις ἐντὸς δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ προτεινόμενος στερεῖται τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν οὐσιαστικῶν ἢ τυπικῶν προσόντων.

Ἡ ἔνστασις αὕτη ὑποβάλλεται εἴτε πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, εἴτε πρὸς τὴν Ἀρχιερατείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ περαιτέρω.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
 ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
 ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
 ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Άρχμ. Τιμόθεος Ἄνθης	τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
» Νεκτάριος Δρόσος	τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ
» Σεραφεῖμ Καλογερόπουλος	τῆς Ἱ. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων
» Ἀθανάσιος Κολλᾶς	τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ
» Πλάτων Κριζοῦ	τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
» Θεόφιλος Μανωλάτος	τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
» Τιμόθεος Μπαϊμπάκης	τῆς Ἱ. Μ. Χαλκίδος
» Θεόκλητος Ράπτης	τῆς Ἱ. Μ. Αἰτωλοακαρνανίας
» Διονύσιος Ράπτου	τῆς Ἱ. Μ. Δράμας
» Σεραφεῖμ Σπέης	τῆς Ἱ. Μ. Χαλκίδος

Ἐντολῆ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιερατάρχης
 Άρχμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε ὁ φορέας ἐκεῖνος, πού συνέβαλε καί συνετήρησε τὴν πολιτιστικὴ ταυτότητα τοῦ λαοῦ μας, τὴν ἑλληνορθόδοξη παράδοσή του, ἢ ὅποια καὶ ἀποτελεῖ τὴ ραχοκοκαλιά στὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ τόπου. Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, πού σημειώνονται ἐπιδράσεις πλήθους στοιχείων, συρμῶν, καταστάσεων ἀπὸ ἄλλες χώρες, πού ἔρχονται συχνὰ σὲ ἀντίθεση καὶ δὲν δένουν μὲ τὴν παράδοση αὐτή, εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζουμε καλὰ τὴν ἀξία καὶ τὴν σημασία της, ὥστε νὰ ἐκτιμοῦμε δεόντως ὅ,τι ὑπάρχει καὶ τείνει νὰ ὑποκατασταθεῖ ἀπὸ ἄλλο ξενόφερτο, πού ὄχι μόνο τὴν ἀλλοιώνει, ἀλλὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ποιητικά, πνευματικά, αἰσθητικά.

Σὲ ὅλη τὴν μεταβυζαντινὴ περίοδο στὰ κρίσιμα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, ἡ Ὁρθοδοξία κράτησε τὸ Γένος συσπειρωμένο γύρω ἀπὸ τὶς πατροπαράδοτες ἑλληνικὲς καὶ χριστιανικὲς του ἀξίες, πού τὸ διακρίνουν καὶ συνιστοῦν τὴν ἰδιαιτερότητά του, ἐμπεριέχοντας τὰ συστατικά τῆς ἰδιοπροσωπίας του. Σήμερα ὅσο ποτὲ ἄλλοτε εἶναι ἀνάγκη ἢ παράδοση, ἢ γλώσσα, ὁ πολιτισμὸς μας νὰ μελετῶνται μὲ τρόπο ἐπιστημονικὸ καὶ σὲ βάθος, μὲ ἡμερίδες, συνέδρια, διαλέξεις, δημοσιεύματα αὐτοτελῆ καὶ σὲ περιοδικὰ καὶ ἑφημερίδες, τὴ σύγχρονη ἐπικοινωνιακὴ τεχνολογία κ.λπ. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, ἡ Ἱερά Σύνοδος προέβη στὴν σύσταση Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, ὅπως καὶ γιὰ θέματα Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Οἰκολογίας καὶ Περιβάλλοντος, πού ἀποτελοῦν βασικὴ παράμετρο τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Σκοπὸς τῆς πρώτης Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ μελέτη, ἢ διερεύνηση καὶ ὁ προγραμματισμὸς τῶν ληπτέων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μέτρων ἀρωγῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Πληρώματος τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς μὲ τὴν συνεργασία τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν ὡς πρὸς τὴν ἐμβριθεῖ καὶ ἀπροκατάληπτη μάθηση τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, τῆς πολι-

τιστικῆς ταυτότητος καὶ τῆς γλώσσας μας καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρωγὴ σὲ κάθε πολιτιστικὴ προσπάθεια πού ἀποβλέπει σ' αὐτά.

Ἡ δεύτερη Ἐπιτροπὴ εἶναι συμβουλευτικὸ ὄργανο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὸ ἀντικείμενό της, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς παρατηρούμενης πολεμικῆς κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως μὲ διαστρεβλώσεις τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ θὰ ἐπιτυγχάνεται μὲ παρεμβάσεις ἐκπροσώπων της, σὲ πολιτειακὲς ἢ ἰδιωτικὲς διοργανώσεις, σὲ συζητήσεις στὰ ραδιοτηλεοπτικὰ μέσα, μὲ δημοσιεύματα στὸν Τύπο καὶ μὲ τὴν πραγματοποίηση πνευματικῶν ἐκδηλώσεων καὶ προγραμμάτων.

Ἐβδομαδιαία σατιρικὴ ἐφημερίδα ("Ποντίκι", Πέμπτη 3.2.2000), σχολιάζοντας τὴν σύσταση τῶν δύο αὐτῶν Ἐπιτροπῶν, προέβη σὲ ἄκριτα καὶ ἀβάσιμα «συμπεράσματα» γιὰ στήσιμο μηχανισμοῦ «πολιτικῆς παρέμβασης» (!) ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Προκαθήμενό της, ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο, πού «μαζὶ μὲ τὸ πολιτικὸ του προφίλ», ἀποσκοπεῖ σὲ «κατ' ἐξοχὴν πολιτικὴ παρέμβαση πού κανονικὰ (φυσιολογικά) οὔτε ὁ ἴδιος, οὔτε ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκη». Κάνει μάλιστα λόγο γιὰ «περίεργες Ἐπιτροπὲς μὲ σαφεῖς στόχους» ἐκεῖ ὅπου ἡ Ἐκκλησία, ὅπως τῆς ἀναγνωρίζεται ἀπὸ κορυφαίους Ἑλληνες καὶ ξένους ἱστορικοὺς καὶ ἐρευνητῆς, ὑπῆρξε ἡ ἀφετηρία, τὸ στήριγμα καὶ ἐξέφρασε ἀκόμη καὶ τὴν πολιτιστικὴ μας ταυτότητα. Τώρα μὲ τὶς δύο Ἐπιτροπὲς συστηματοποιεῖται τὸ ἔργο της τοῦτο καὶ ὁργανώνεται καλύτερα πάνω σὲ σύγχρονες ἐπιστημονικὲς βάσεις. Αὐτὸ ἢ ἐν λόγω ἐφημερίδα τὸ ἐκλαμβάνει ὡς «πολιτικὴ παρέμβαση».

Δημοσκόπηση τῶν "Νέων". Στὴν ἀπογευματινὴ μεγάλῃ κυκλοφορίας ἐφημερίδα "ΤΑ ΝΕΑ" (3.2.2000) δημοσιεύθηκε ἔρευνα τῆς V-PRC μὲ ἐπιμέλεια τοῦ δημοσιογράφου κ. Πάνου Μπαίλη, σύμ-

φωνα με την όποια «στο Λεκανοπέδιο, στην πλειοψηφία τους, οι έρωτηθέντες σε ποσοστό 74,8% έχουν θετική γνώμη για τον Αρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο». Όπως σημειώνεται: «σε μιá εποχή που ή πλειοψηφία των κατοίκων του Λεκανοπεδίου δεν εκκλησιάζεται συχνά (τό 55,3% πηγαίνει στην Έκκλησία μερικές φορές τον χρόνο), ό κ. Χριστόδουλος έχει κερδίσει με την στάση του τους Έλληνες. Έντυπωσιακά έρείσματα φαίνεται ότι έχει ό Αρχιεπίσκοπος και στους νέους ηλικίας από 18 έως 24 ετών, οι όποιοι στην συντριπτική τους πλειοψηφία (69,6%) εκφράζονται θετικά». Στα κοινωνικά προβλήματα, τό 81,8% των έρωτηθέντων απάντησε ότι ό Μακαριώτατος «πρέπει να παίρνει θέση».

Τό 68,8% έξ άλλου, θεωρεί ότι ή έπιρροή της Έκκλησίας στην έλληνική κοινωνία, είναι «πολύ έως αρκετά σημαντική». Από την έρευνα προκύπτει άκόμη, ότι «σήμερα είναι άξιημένη ή έπιρροή της Έκκλησίας στην Ελλάδα (56,5%) σε σχέση με ό,τι συνέβαινε παλαιότερα». Η έρευνα έγινε από τις 15 έως 27 Ιανουαρίου 2000 στο πολεοδομικό συγκρότημα της πρωτεύουσας από τό Ίνστιτούτο V - Project Research Consulting, μέλος της ΣΕΔΕΑ, της ESOMAR, και της WAPOR με τις πιο σύγχρονες προδιαγραφές συνέντευξης (πρόσωπο με πρόσωπο σε 833 άτομα).

Έξωραϊσμός Αγίου Κωνσταντίνου Όμοιοίας.

Τό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα πραγματοποιήσει έξωτερική άνακαινιση ενός από τους ιστορικούς ναούς της πρωτεύουσας, του Αγίου Κωνσταντίνου Όμοιοίας, που θεωρείται εκκλησιαστικό μνημείο.

Η Έκκλησία στο Internet. Μία από τις πρώτες έέργειες του Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου άμέσως μετά την έκλογή του υπήρξε ή άξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας στον έπικοινωνιακό τομέα και μάλιστα του Διαδικτύου (Internet). Τό πλεονέκτημα αυτό που βγαίνει στο Διαδίκτυο να προβάλλεται άμέσως στο διεθνές κοινό είναι μιá από τις ύπεροχές του Internet για την έπικοινωνία της με τον κόσμο.

Οί σελίδες της Έκκλησίας κατανέμονται σε τρεις διευθύνσεις: α) Υλικό που αναφέρεται στην τρέχουσα εικόνα της (άνακοινώσεις Έρεās Συνόδου, όμιλίες Αρχιεπισκόπου, στοιχεία για τις Έρεές Μητροπόλεις και Έρεές Μονές, ποιμαντικές και λα-

τρευτικές δραστηριότητες). Από τη σελίδα αυτή εκδίδεται ψηφιακό ένημερωτικό δελτίο, που άποστέλλεται με e-mail και τον ecclesia-host (όμάδα συζητήσεως για θέματα της Έκκλησίας), ενώ διαθέτει σελίδα άλληλογραφίας, που δίνει άπαντήσεις στα έρωτήματα των έπισκεπτών της.

β) Η Μυριόβιβλος, που φιλοξενεί την ψηφιακή βιβλιοθήκη της Έκκλησίας (κείμενα, βιβλιογραφία, ειδικά άρθρα σε διάφορες γλώσσες με σκοπό την προβολή και κατανόηση της Έλληνορθόδοξης παράδοσης και ταυτότητας). Ό “Όίκος της Έλληνικής Βίβλου” παρέχει τό Έλληνικό κείμενο της Αγίας Γραφής με τον σχετικό ύπομνηματισμό. Υπάρχει και τό Internet Café για τους νεώτερος κατά την ηλικία έπισκέπτες και τις συζητήσεις τους.

γ) Τό “Ίωβηλαίο” (πληροφορίες για τις εκδηλώσεις 2000 χρόνων από την γέννηση του Χριστού).

Ό νέος Αρχιεραμματούς. Αρχιεραμματούς της Έρεās Συνόδου τοποθετήθηκε ό Πανοσιολογώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Άποστολίδης, κληρικός διακρινόμενος για τό εκκλησιαστικό του ήθος, την έργατικότητα του και τις διοικητικές του ικανότητες. Ό κ. Θεολόγος γεννήθηκε στις 27 Μαρτίου 1967 στο Βόλο. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Άθηνών και παρακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Χειροτονήθηκε Διάκονος και Πρεσβύτερος από τον σημερινό Αρχιεπίσκοπο, ως Μητροπολίτη Δημητριάδος. Υπηρετεί ως ιερατικώς προϊστάμενος στον Έρεό Ναό Αγίας Σοφίας Ψυχικού και έχει χρηματίσει επί ένα έτος Α' Γραμματεύς της Έρεās Συνόδου.

Ειδικός Σύμβουλος. Ειδικός Σύμβουλος επί εκκλησιαστικών θεμάτων της Έρεās Συνόδου, διορίστηκε ό Άντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Έπικρατείας, διακεκριμένος νομικός κ. Άναστάσιος Μαρίνος.

Διάψευση. Ό Έπίσκοπος της σχισματικής Έκκλησίας των Σκοπίων κ. Πόβαν, σε ραδιοφωνική όμιλία του, ισχυρίστηκε ότι: «διεξήγαγε συνεδρίαση στην Άθήνα με εκπροσώπους της Έλληνικής Όρθόδοξης Έκκλησίας».

Όυδέμια τέτοια συνάντηση πραγματοποιήθηκε με εκπροσώπους της Έλληνικής Όρθόδοξης Έκκλησίας, άνακοινώθηκε από τό Γραφείο Τύπου της Έρεās Συνόδου, που διέψευσε κατηγορηματικά τά λεχθέντα από τον κ. Πόβαν.

(4.2.2000)

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου*

«*Ἐπέλαμψεν τῆς ψυχῆς μου τὸ ἔαρ,
ἐπέφανεν ἰδοῦ τοῦ σοφοῦ καὶ παμμάκαρος Ἱεράρχου Φωτίου
ἡ πανίερος μνήμη σήμερον*».

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Σεπτὲ Προκα-
θήμενε τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἀποστολικῆς Ὁρθο-
δόξου Ἐκκλησίας,

Γερασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Πανσεβάσμιε τῶν Πρεσβυτέρων σύλλογε,

Ἐλλογιμώτατοι καὶ περισπούδαστοι κ. Καθηγηταί,
λειτουργοὶ καὶ μύσται ἱερώτατοι τῆς Θεολογίας,
Χριστεπώνυμε καὶ φιλέορτε Λαὲ τοῦ Κυρίου,

Τῷ ὄντι φωτοφόρος καὶ φωτανγῆς καὶ ὑπὲρ
τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἀνέτειλε σήμερον ἡ πανίε-
ρος αὕτη ἡμέρα καθ' ἣν ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία
ἡμῶν ἐορτάζει θεοπρεπῶς καὶ ἀγιοπρεπῶς τὸν

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. **Θεολόγου Ἀποστολίδη**
Ἀρχιεραγματεῶς τῆς Ἱεραῆς Συνόδου

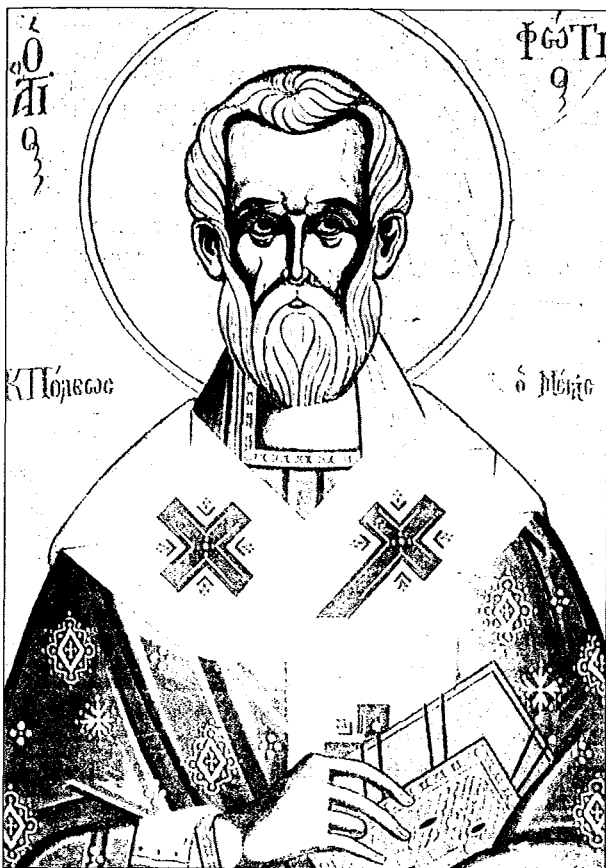
τοῦ φωτὸς συνώνυμον, τὸν φωτοειδῆ Ἱεράρχην,
τὸν πάντιμον ἔφορον καὶ προστάτην τῆς Ἱεραῆς
Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος, τὸν ἀκάματον ἐργάτην τοῦ Ἀμπελώνος, τὸν
ἀκατάβλητον ὁμολογητὴν καὶ πρόμαχον τῆς Ἀλη-
θείας, τὸν ποιμένα τὸν καλόν, τὸν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ θέντα ὑπὲρ τῶν λογικῶν προβάτων, τὸν
Φώτιον λέγω, τὸν Μέγαν καὶ Ἱερόν. Ὡς ἀστὴρ
πολύφωτος, πλήρης δόξης καὶ λαμπρότητος ἀνέ-
τειλεν οὗτος, ὁ Ἱερός καὶ Πανσεβάσμιος Πατὴρ ἐν
τῷ νοητῷ στερεώματι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτόκου
Ἀνατολῆς, εἰς ἐποχὴν κρίσιμον καὶ διὰ τὸ φιλευ-
σεβὲς Γένος ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πανάμωμον
Νύμφην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία μόλις
ἐξεληθοῦσα ἐκ τοῦ φοβεροῦ κλύδωνος τῆς Εἰκονο-
μαχίας, ἀνεξήτει τὸν ἔμπειρον καὶ σοφὸν κυβερ-
νήτην, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τοὺς οἴ-
ακας Αὐτῆς καὶ νὰ ὀδηγήσῃ Αὐτὴν δεξιῶς καὶ
ἀσφαλῶς εἰς λιμένας εὐδίου καὶ ὑψηλούς.

---

* Ἐκφωνηθεὶς τὴν 6ην Φεβρουαρίου 2000, κατὰ τὴν ἐν τῷ
Καθολικῷ τῆς Ἱεραῆς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέ-
λης τελεσθεῖσαν Πανηγυρικὴν Συνοδικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

Αὐτὸν τὸν κληρον, τὸν μεγάλον καὶ περιφανῆ,
ἠτοιμάζεν ἡ πανσόφως οἰκονομοῦσα τὰ τῆς Ἐκ-
κλησίας πράγματα Θεῖα Πρόνοια διὰ τὸν Ἱερόν
Φώτιον, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη καὶ ἐν λόγοις ἀλλὰ
καὶ ἐν πράξεσι Μέγας. Θὰ ἐχρειάζετο ἄνεσις χρό-
νου ἰκανὴ ἀλλὰ κυρίως ρητορικὴ δεινότης καὶ
εὐγλωττία διὰ νὰ περιγράψῃ τις τὴν πολύπτυχον
καὶ πολυποικίλτον προσωπικότητα τοῦ ἱεροῦ
ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἐσφράγισεν ἀνεξιτήλως ὄχι μό-
νον τὴν ἐποχὴν του ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπομένας αὐτοῦ
ἐποχὰς ἕως καὶ τῆς σήμερον καὶ ἕως πιστεύομεν
καὶ τῆς συντελείας τοῦ φθαρτοῦ τούτου κόσμου
τῆς. Διότι ὁ Φώτιος, ὁ οὐρανοδρόμος οὗτος
ἀστὴρ, ἀνήκει εἰς τὴν σπανίαν ἐκείνην κατηγορίαν
ἀνθρώπων, τοὺς ὁποῖους ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ
ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς προικίζει μὲ πληθὺν τα-
λάντων, μὲ ἔκτακτα δηλονότι χαρίσματα, ὥστε νὰ
δυνηθοῦν νὰ ἀναλάβουν ὑψηλὰς ἀποστολάς καὶ
νὰ ἀναδειχθοῦν ἀντάξιοι τῶν ἱστορικῶν περιστά-
σεων καὶ συγκυριῶν, νὰ γίνουν ἡγέται, πατέρες
καὶ ποιμένες τοῦ λαοῦ εἰς ἐποχὰς κρίσιμους καὶ
κοσμοϊστορικός. Ὁ Φώτιος ἀνήκει εἰς τὴν σπα-
νίαν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι
ἀναμετρῶνται μὲ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν αἰωνιότη-
τα καὶ τέμνουν νέους δρόμους διαβάσεως εἰς τὸν
κόσμον τοῦτον. Ἀληθὲς καὶ παγκοίνως γνωστὸν
τυγχάνει τὸ γεγονός ὅτι ἡ φιλόσοργος καὶ καλλι-
τεκνος μήτηρ ἀπάντων ἡμῶν Ἀγιωτάτη Ἐκκλη-
σία, αἰείποτε ἐπεβράβευσε μὲ πληθὺν θαυμαστῶν
προσωπικῶν καὶ χαρακτηρισμῶν τὰ πιστὰ Της
τέκνα διὰ τὴν ἕως αἵματος προσήλωσιν των εἰς
τὰς παραδεδομένας, ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ,
θείας διδασκαλίας, τὸν ἀγῶνα των καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν των ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Εἰς ἓνα μόνον ἐστά-
θη ἰδιαίτερος φειδωλή. Εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν
“Μέγας” ὁ ὁποῖος ἐδίδετο μόνον εἰς ἐκτάκτους
ἱεράς φυσιογνωμίας αἵτινες ἐσφράγισαν ἀνεξιτή-
λως ὄχι μόνον τὴν ἐποχὴν των, ἀλλὰ κυριολε-
κτικῶς ἄφησαν, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον,
ἐποχὴν καὶ διὰ τοὺς συγχρόνους των ἀλλὰ καὶ διὰ

τὰς μελλοντικὰς γενεάς.

Μέγας τὸ λοιπὸν ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ὁ σήμερον τιμώμενος Ἱεράρχης, ὁ Ἱερός Φώτιος, τὸ πρῶτον μὲν διότι συνεκέντρωνε εἰς τὸ πρόσωπόν του μεγάλα καὶ σπάνια σὲ συχνότητα καὶ εἰς ποσότητα χαρίσματα. Καὶ ἦσαν τόσα τὰ χαρίσματά του ὥστε εὐκόλως ἐκέρδιζε τὸν θαυμασμὸν τῶν φίλων του ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ αὐτῶν ἀκόμα τῶν ἐχθρῶν του. Λέγει εἰς ἕξ αὐτῶν, ὁ περίφημος καὶ σφοδρὸς πολέμιός του Ἰάγνηρος: «Ὁ Φώτιος συνεκέντρωνεν ἐν ἑαυτῷ ὅλα τὰ ἐξαιρετὰ προτερήματα, ὅσα ποτὲ ἢ φύσιν ἐδώρησατο εἰς θνητόν, ἢ ὑψίνοια, ἢ τοῦ πνεύματος ζωηρότης, ἢ δραστηριότης ἢ ἀκατάβλητος, ἢ εὐκαμπτος συνάμα καὶ ἀκαμπτος θέλησις, ἦσαν πλεονεκτήματα δι' ἃ ἐξόχως διεκρίνετο, εἶχεν κλίσιν ζωηρὰν πρὸς τὰ γράμματα, εἰς ἃ ἐνησχολεῖτο δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἦτο ἐπιτηδειότατος ρήτωρ, συγγραφεὺς ἕξοχος καὶ συνελόντι εἰπεῖν κατεῖχεν ἀπάσας τοῦ καιροῦ των καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ αἰῶνων τὰς ἐπιστήμας. Ὑπερεῖχεν εἰς ὅλα, οὐδενὸς δυναμένου παραβληθῆναι αὐτῷ». Εἰς

μῖαν ἐποχὴν μεγάλης πνευματικῆς καὶ παιδευτικῆς καθιζήσεως, ἡμιαθείας καὶ ἀδιαφορίας πρὸς κάθε τι τὸ πνευματικὸν καὶ ὑψηλόν, ὡς ἀστήρ πρῶτου μεγέθους ἀνέτειλεν ἡ ἱερὰ μορφή τοῦ Φωτίου. Ἡ ἀπαράμυλλος θύραθεν καὶ θεολογικῆ του μόρφωσις καὶ παιδεία, ἦν ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἀκόμα ἡλικίας, πόνους καὶ κόποις ἀτρύτοις, ἐκαλλιέργησε σπουδαίως, ἡμιλλὰτο ἐπαξίως μὲ αὐτὰς τῶν μεγάλων Καππαδοκῶν πατέρων τοῦ 4ου χριστιανικοῦ αἰῶνος καὶ εἰς οὐδὲν ἐλείπετο ἔναντι αὐτῶν. Ἡ Θεολογία, ἡ Νομική, ἡ Ἱατρική, ἡ Φιλοσοφία, ἡ Γραμματική, ἀπετέλεσαν διὰ τὸν Φώτιον ὀρίζοντας εἰς τοὺς ὁποίους ὄχι μόνον διεκρίθη ἀλλὰ καὶ διέπρεψεν, ἀναδειχθεὶς ἐν τοῖς πράγμασι πανεπιστήμων. Ἡ ζωὴ του ὀλόκληρος θὰ ἠδύνατο νὰ ἰσχυριοθῆ τις, ὅτι ἦτο ἐν συνεχῆς ὀλοκαύτωμα λατρείας καὶ ἀγάπης ἐνώπιον τῆς θρησκείας καὶ τῆς σοφίας.

Ἄλλὰ, Μέγας ὠνομάσθη ὁ σήμερον τιμώμενος Ἅγιος καὶ διὰ τοὺς ἀγῶνας, τοὺς συνεχεῖς καὶ ἐπιπόνους, τοὺς ὁποίους κατέβαλε χωρὶς νὰ δειλιάσῃ εἰς οὐδὲν καὶ ὑπὲρ τῆς ἀθρηνητικότητος καὶ τῆς γνωστικότητος τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἠθους τῆς Ἐκκλησίας. Ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἕψωσε εὐθαρσῶς τὸ ἀνάστημά του ἀπέναντι εἰς τὰς ἀλαξονικὰς καὶ ἀντικανονικὰς ἀξιώσεις τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκος Νικολάου, ὁ ὁποῖος διεξεδίκει δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν καθέδραν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ὄχι τὸ πρωτεῖον τῆς τιμῆς, διότι αὐτὸ ὑπὸ πάντων ἀπενέμετο εἰς αὐτόν, ἀλλὰ τὸ πρωτεῖον τῆς ἐξουσίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Ἐνώπιον τοῦ πελωρίου τούτου κινδύνου διὰ τε τὸ ἀποστολοπαράδοτον πολίτευμα ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ συνοδικὸν ἦθος καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀντετάχθη στερωῶς ἢ γρανιτώδης προσωπικότης τοῦ Πατριάρχου Φωτίου καὶ ἀνεδείχθη οὕτως ἐν τοῖς πράγμασι γνήσιος καὶ ἀθρηνητικὸς ἐκφραστής τῆς αὐτοσυνειδησίας καὶ τοῦ ἠθους τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος «οὐκ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» (Ματθ. κ' 28). Ὁ κίνδυνος τῆς ἐκτροπῆς ἀπὸ τὸν Συνοδικὸν τρόπον διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖον ἐξέφραζαν αἱ Παπικαὶ ἀξιώσεις περὶ τοῦ πρωτείου, ἀφύπνισε τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου καὶ παντὶ σθένει ἠγωνίσθη, μὲ ἐπιμονήν, μὲ εὐγένειαν, μὲ ἀγάπην ἀλλὰ καὶ δυναμισμὸν ἐναντίον αὐτῆς

της παραχαράξεως. Ἡ ἀνυποχώρητος αὐτὴ στάσις του προεκάλεσε, ὡς ἀνεμένετο, τὴν μὴνιν τοῦ προκαθεζομένου τοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, ἐκφρασθεῖσαν μὲ διώξεις, συκοφαντίας, ταλαιπωρίας, ἐκθρονίσεις, ταπεινώσεις. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς στιγμὰς, ἐδείχθη καὶ πάλιν τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνδρός. Δὲν ἰκέτευσε, δὲν παρεκάλεσε διὰ τὴν παραμονὴν του εἰς τὸν Θρόνον, ἐξ ἄλλου παρὰ τὴν θέλησιν του εὐρέθη ἐκεῖ, καὶ κυρίως δὲν συνεβιβάσθη ποτὲ μὲ τὰς ἀθέτους καὶ πρωτογνώρους διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἀξιώσεις τοῦ Πάπα καὶ τοῦτο διότι εἶχε βαθεῖαν τὴν πεποιθῆσιν ὅτι ἐμάχετο ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἀλλὰ καὶ ἡ μετέπειτα ὑπὲρ χιλιόχρονη ἱστορία τὸν ἐδικαίωσε πλήρως. Ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ὑποκύνθη εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς ἐξουσίας, προσεδέθη ἀτυχῶς εἰς τὸ ἄρμα τοῦ Φραγκικοῦ πολιτικοῦ ἐπεκτατισμοῦ, ὅστις ἐπιμόνως ἐξήτει καὶ μίαν θεολογικὴν κατοχύρωσιν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ, ἀπεμακρύνθη ἔτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωογόνον κοινὴν παράδοσιν καὶ συνείδησιν τῆς ἀρχηγόπου Ἐκκλησίας καὶ ἀπώλεσεν πολλὰ ἐκ τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων αὐτῆς, υἰοθετήσασα ἄχρι τῆς σήμερον δομάς, σχήματα καὶ ἐκφράσεις παντελῶς ξένας καὶ πρὸς τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὑφὴν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν κόσμον. Μίαν ἀποστολὴν διακονίας καὶ οὐδέποτε ἐξουσίας. Ὁ καθαρῶτατος καὶ θεοειδέστατος νοῦς τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός διείδεν ἐγκαίρως τὴν ἐντελῶς ἀπαράδεκτον, ἀθεολόγητον, ἀθεσμον καὶ ἀντικανονικὴν αὐτὴν τᾶσιν κυοφορουμένην εἰς τοὺς κόλπους τῆς προκαθημένης τῆς τιμῆς, τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, καὶ προσεπάθησε καὶ νὰ τὴν ἀναχαιτίσει ἀλλὰ κυρίως νὰ ἐμποδίσει τὴν ἐξάπλωσιν αὐτῆς εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολήν, ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη καὶ διὰ τοῦτο ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία τοῦ ὀφείλει χάριτας αἰωνίους. Ἐν σήμερον ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή ἐναβρύνεται διὰ τὴν Ἀποστολικότητα καὶ τὴν γνησιότητά της, τοῦτο ἀσφαλῶς κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται καὶ εἰς τὸν ἱερὸν Φῶτιον.

Μέγας ἀνεδείχθη ὁμοῦς ὁ ἱερὸς Πατὴρ καὶ ὡς Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας καὶ πνευματικὸς ταγὸς τοῦ ποιμνίου του. Οἱ χριστομίμητοι καὶ συνεχεῖς κόποι του διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν οἰκοδομὴν τοῦ ποιμνίου του, οἱ ἀκατάβλητοι προσωπικοὶ του ἀγῶνες διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος, οἱ ὑψηλοὶ ἱεραποστολικοὶ ὄραματισμοὶ του διὰ τὴν διάδοσιν τῶν Εὐαγγελικῶν ἀλη-

θειῶν εἰς τὰ Ἔθνη, ἡ ἀποστολικὴ του ἀπλότης καὶ βιοτιή, ἡ ὀσιότης τοῦ βίου του, καὶ ἡ πανθομολογούμενη πρὸς πάντας ἀγάπη καὶ ἀνεξικακία του, συνθέτουν τὴν ἱεράν καὶ πολυπτυχὸν προσωπικότητά του, ὡς γνησίου πατρὸς καὶ ἐπισκόπου αὐθεντικοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ θεία μορφή του σελαγίζει ἔκτοτε ὡς ἀστὴρ πρῶτου μεγέθους εἰς τὸ νοητὸν στερέωμα τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας, ὑπομνήσκουσα εἰς ὅλους ἡμᾶς τὸ χρέος καὶ τὸ καθήκον μας ἔναντι τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ πανεπιστήμων Φῶτιος ὑποδεικνύει τὸν δρόμον τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμώμου γνώσεως, ἡ ὁποία, ὡς δῶρον τοῦ Θεοῦ πολῦτιμον πρὸς τὸν ἄνθρωπον, φωτίζει τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἀποκαθαίρει ἀπὸ τὸν ζωτικόν του ὀρίζοντα τὴν ἀγλὴν τῆς ἡμιαθείας καὶ τῆς βαρβαρότητος. Μίᾳς γνώσεως ὄχι χρηστικοῦ χαρακτῆρος, ὑποτεταγμένης εἰς τὰς μονομερεῖς καὶ ἀθέτους ἀξιώσεις τῶν ὀλίγων, ὡς σήμερον ἐπὶ τὸ πολὺ συμβαίνει, ἀλλὰ μιᾶς γνώσεως ἧτις ἐξανθρωπίζει, ἐξωραίζει καὶ ἐν τέλει ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ ἀνώτερα καὶ θεοειδέστερα.

Ὁ ἀγωνιστὴς καὶ ὁμολογητὴς Πατριάρχης Φῶτιος ὑποδεικνύει τὸν δρόμον τοῦ χρέους καὶ τοῦ καθήκοντος εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικὸς ταγούς, ἔναντι τῆς ἀληθείας, τῆς αὐθεντικότητος, τοῦ ἠθους καὶ τοῦ πνεύματος ὅπερ ἐκφράζει μετὰ συνεπειᾶς 2000 χρόνια ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Ἡ παρουσία Αὐτῆς εἰς τὸν κόσμον, αἰετοτε ἦτο παρουσία διακονίας καὶ οὐδέποτε ἐξουσίας, ἐλευθερίας καὶ οὐχὶ δουλείας, σωστικὴ καὶ ποτὲ καταδυναστευτικὴ, ἐγκόσμιος ἀλλ' οὐδέποτε κοσμικὴ.

Τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἡ ἄβυσσος τῆς Θείας Ἀγαθότητος ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ πανάμωμον Ἐκκλησίαν μας, φῶς μέγα καὶ ἀειλαμπές, καταλάμπον τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ἐξόδους ἑνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ἄς βαδίσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, μὲ πιστότητα καὶ προσήλωσιν εἰς τὰ βήματα τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, ὥστε διαπλέοντες ἀσφαλῶς τὸ τοῦ πολυμόχθου τούτου βίου πολυκύμαντον πέλαγος, διαπεραιωθῶμεν διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Ἱεράρχου Φωτίου τοῦ Μεγάλου καὶ διὰ τῶν τιμῶν εὐχῶν Σας, Μακαριώτατε, εἰς τὴν ἀντίπερα ὄχθην τῆς αἰωνιότητος, τῆς καταπαύσεως, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς χάριτος.

Ἄμην.

Η ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ*

Ἐν πρώτοις εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἰωαννίνων πού μὲ ἐτίμησε ἀναθέτοντάς μου αὐτὴν τὴν εἰσήγηση μὲ θέμα τῆς ἐπιλογῆς του: «Ἡ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης (Μ.Μ.Ε.)». Ὅφειλω ταπεινὰ μὲν, ἀλλὰ μὲ ἔμφαση καὶ παρηγορία νὰ τὸν συγχαρῶ γιὰ τὴν ἀξιέπαινη πρωτοβουλία του καὶ τὴν ἀπό-

Τοῦ **Ι. Μ. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

φαση «ὀργανώσεως μᾶς συναντήσεως εἰδικῶν» γιὰ τὴν μελέτη τοῦ θέματος, τὸν προβληματισμὸ καὶ τὴν συζήτηση, ἐνδεχομένως καὶ τὴν διατύπωση ἐποικοδομητικῶν καὶ ὠφελίμων προτάσεων. Ἄν, τώρα, μέσα στοὺς «εἰδικούς» αὐτοὺς περιέλαβε καὶ τὸν ὀμιλοῦντα, αὐτὸ εἶναι δική του εὐθύνη καὶ δική του ἐπιλογή. Ἐγὼ ὀφείλω νὰ τὸν εὐχαριστήσω γι' αὐτὸ καὶ νὰ κάνω, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ γλώσσα, «ὕπακοή». Θὰ προσπαθίσω νὰ εἶμαι ἀπλὸς καὶ σαφής. Δὲν θὰ ἐπικαλεσθῶ γνώμες καὶ κρίσεις ἄλλων, οὔτε θὰ κάνω θεωρητικὲς, θεολογικὲς ἢ κανονικὲς ἐμβαθύνσεις καὶ προεκτάσεις. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν κατανομὴ τῶν θεμάτων ἔχει ληφθεῖ πρόνοια νὰ καλυφθοῦν οἱ βασικὲς αὐτὲς προϋποθέσεις ἀπὸ εἰδικούς εἰσηγητές. Ἀπὸ τὸ ἀμάγαλμα, πού θὰ προκύψει, θὰ δώσει ὁ Θεὸς νὰ βγεῖ κάτι τὸ ὠφέλιμο.

*

Τὸ θέμα θεία λατρεία καὶ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης, ἀπὸ ὅσο τουλάχιστον γνωρίζω, ὡς θέμα ἡμερίδος - συνεδρίου τίθεται γιὰ πρώτη φορά. Τίθεται «κατόπιν ἐορτῆς»; Ἴσως ναί, γιατί ἡ χρῆση τῶν Μ.Μ.Ε. ἔχει ἤδη ἀπὸ καιροῦ γενικευθεῖ καὶ ἡ μετάδοση ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῆς θείας λειτουργίας καὶ τῶν πάσης φύσεως ἱερῶν τελετῶν καὶ μυστηρίων, τῆς Ἐκκλησίας ἔχει λάβει ἤδη μεγάλες διαστάσεις. Γίνεται δὲ αὐτὸ ὄχι μόνον ἀπὸ κρατικὸς καὶ ἰδιωτικὸς σταθμοὺς ἀναμεταδόσεως, ἀλλὰ

καὶ ἀπὸ σταθμοὺς ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἢ καὶ ἀνήκοντες σ' αὐτήν. Ἀπὸ πολλοὺς θεωρεῖται «ἐπιτυχία» καὶ μάλιστα ἀκούονται μομφές γιὰ τὴν μὴ τυχόν ἐπαρκῆ κάλυψη τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Τὸ «κατόπιν ἐορτῆς» ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ τετελεσμένου καὶ τοῦ ἀνωφελοῦς γιὰ συζήτηση ἢ καὶ ἀκαίρου γιὰ ἐπανόρθωση. Θὰ ἔπρεπε ἄραγε τὸ θέμα νὰ ἀντιμετωπισθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν γένεσή του, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε κατ' ἀναλογίαν ἓνα νεολογισμό, «πρὸ ἐορτῆς» ἢ «προεορτίως», ἐπὶ τὸ λειτουργικότερο; Πιθανόν, ναί. Ἄλλ' ἄς ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, ὅτι μερικὰ πράγματα στὸν κόσμον αὐτὸν οὔτε προλαμβάνονται οὔτε ἐλέγχονται. Ἰδίως μάλιστα ὅταν εἶναι «εἰσαγόμενα» εἶδη τεχνικῆς προόδου, τὰ ὁποῖα εἰσβάλλουν στὴν ζωὴ μας καὶ κυριαρχοῦν σ' αὐτήν.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἀναφερθῶ σὲ κάτι παράλληλο ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μου ἐμπειρία, πού ἀσφαλῶς εἶναι καὶ ἄλλων ὀμιλήκων μου ἐμπειρία, ὅσων γνώρισαν καὶ ἔζησαν στὴν πολιτισμικὰ μεταβατικὴ περίοδο πού ἔζησε ἡ γενιά μας. Κοινότυπα γιὰ ἐμᾶς, πολῦτιμα γιὰ τοὺς νεωτέρους. Περιοριζομαι στὸν χῶρον τῆς λατρείας. Ὅταν πρὶν ἀπὸ ἀρκετὲς δεκαετίες ἦλθε ὁ ἠλεκτρισμὸς σ' ἓνα χωριὸ τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μου, μεγάλο ἀγαθὸ - «φῶς ἐκ φωτός», ἔσπευσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐπίτροποι, ἀπλοῖκοι καὶ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι, νὰ γεμίσουν τὴν ἐκκλησία μὲ ἠλεκτρικὸς λαμπτήρες ἑκατοντάδων κηριῶν, στὴν κυριολεξία παντοῦ· στὸ ἱερό, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἁγία τράπεζα, στὴν πρόθεση, στὴν ὠραία πύλη, στὶς κολόνες τοῦ ναοῦ, στὴν μέση, στὸ δεσποτικό, στὸ παγκάρι, στὸν νάρθηκα. Ἦταν τότε Μεγάλῃ Ἑβδομάδα. Ὅταν ἀναψαν τὰ φῶτα, εἶδαν ὅλοι «τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν» κι ἔμειναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα θαυμάζοντας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σοφία τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἴδιο ἔγινε πρὶν ἀπὸ λιγότερες δεκαετίες, ὅταν μὲ τὴν μικροφωνικὴ καὶ μεγαφωνικὴ ἐγκατάσταση ἢ φωνὴ τοῦ ἱερέως καὶ οἱ ἱερὲς ψαλμωδίες ἀκούσθηκαν στὰ πέρατα τοῦ χωριοῦ, ἀκόμα καὶ στὰ βουνὰ καὶ στὰ χωράφια. Ἐπρεπε νὰ ἔλθει ἡ πείρα καὶ ὁ κορεσμὸς γιὰ νὰ φανοῦν τὰ κακὰ τοῦ καλοῦ καὶ νὰ νοσταλγήσουν οἱ ἄνθρωποι τὰ ἀχνὰ φῶς τῶν κανδηλιῶν καὶ τῶν κε-

* Εἰσήγηση στὴν Διημερίδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἰωαννίνων μὲ θέμα «Ἡ λειτουργικὴ καὶ ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ Μ.Μ.Ε.» (15 - 16 Νοεμβρίου 1996).

ριών και την φυσική ταπεινή φωνή του παπα και των ψαλτών. Μήπως πρόκειται για ρομαντισμό ή εξιδανίκευση παλαιών και ξεπερασμένων καταστάσεων; Μήπως αντιθέτως ό έθισμός στά μέσα της προηγμένης τεχνολογίας δημιουργεί μιά νέα παράδοση, που άπέχει μόν πολύ από την παλαιά, είναι όμως έξ ίσου δόκιμη και φυσιολογική όπως εκείνη για την εποχή της; Θα επανέλθουμε κατωτέρω στο δίλημμα αυτό, που μπορεί να είναι, που μπορεί όμως και να μόν είναι δίλημμα, αλλά ώριμανση και τιθάσσευση. Αίθρια μετά από καταγίδα. Νηνεμία μετά από τρικυμία.

Και για να κυκλώνουμε στενότερα τό θέμα μας.

Έχω την γνώμη ότι ή είσοδος των Μ.Μ.Ε. στην λατρεία μας, με ό,τι καλό ή κακό συνεπάγεται τό γεγονός αυτό, ήταν αναπότρεπτη. Άλλά και ή εκ των προτέρων αντιμετώπιση του θέματος ήταν αδύνατη, και αν υπήρχε θα ήταν ανώριμη και κατά πᾶσαν πιθανότητα άκραιά και έσφαλμένη. Οί εύσεβείς άνθρωποι πάσης φυλής και θρησκείματος έχουν μιά συντηρητική ιδιοσυγκρασία, που σε άκραίες περιπτώσεις γίνεται ένα είδος Μανιχαϊσμού. Έκδηλώνεται δέ με μιά έμφανή ή λανθάνουσα δυσπιστία προς κάθε τι τό νέο και ως ένας ένστικτώδης φόβος προς την άλματώδη πρόσφατη τεχνική πρόοδο. Σαν να μόν ήταν προϊόν του νοϋ που έδωσε ό Θεός στον άνθρωπο, τό «σοφό των χειρών του δημιουργήμα», και τιθάσσευση και άξιοποίηση των δυνάμεων και δυνατοτήτων της θείας δημιουργίας, αλλά έπινόηση και έφεύρεση του Σατανᾶ. Άν επικρατούσαν τέτοιου είδους τοποθετήσεις, που τό νομίζω πολύ πιθανό, ή απόφαση θα ήταν άρνητική. Δέν ξέρω βέβαια αν και κατά πόσον θα ήταν εφαρμόσιμη. Η μάλλον, δέν θα ήταν εφαρμόσιμη.

Έκτός αυτού και κυρίως θα έλειπε ή πείρα –γλυκιά, πικρή ή γλυκόπικρη, άλλο θέμα–, που μάς δίνει τώρα την δυνατότητα να σκεφτόμαστε και να φθεγγόμαστε όχι πάνω σε θεωρίες ή υποθέσεις, όχι έξορκίζοντας φαντάσματα και ίσκιους ή κονταρομαχώντας κατά των άνεμομύλων, αλλά ξεδιαλέγοντας άχυρο και σιτάρι μέσα σ' ένα ύπαρκτό άλώνι. Έτσι τό «κατόπιν έορτής» γίνεται πλεονέκτημα και προϋπόθεση για ένα ρεαλιστικό προβληματισμό, μιά έπίγνωση των καλών και των κακών και άξιοποίηση των καλών. Τό άκαιρο «πρό έορτής» και τό έπιμυθευτικό «κατόπιν έορτής» γίνονται,

αϊσιόδοξα, «κατά την έορτή» ή «μεσούσης της έορτής», τό καλλίτερο.

*

Μιλούμε για «έφοδο» ή «είσβολή» των Μ.Μ.Ε. στην θεία λατρεία. Έχω την γνώμη ότι δέν είναι άκριβώς έτσι. Πρόκειται για μιά μακροχρόνια νόμιμη ή παράνομη κυφορία, που σε κάποια στιγμή και σε δεδομένη πρώτη εύκαιρία βρήκε τόν δρόμο της εισόδου στην λατρευτική μας ζωή. Άν δέν έγκύψουμε στην ρίζα και στην άφετηρία και δέν παρακολουθήσουμε την εξέλιξη του προβλήματος, όσο απόμακρη και αν φαίνεται, και αν απομονώσουμε τά Μ.Μ.Ε. καθ' έαυτά, νομίζω ότι θα άστοχήσουμε ήδη από την δοκιμαστική μας βολή. Κατ' ανάγκη ή μελέτη μερικών πραγμάτων είναι απαραίτητο να αρχίζει, κατά τό λεγόμενο, «από τόν Άδάμ και από την Εύα».

Άπό την τηλεόραση σήμερα μεταδίδονται, χωρίς καμιά άναστολή, οί πάσης φύσεως ιερές τελετές και άκολουθίες. Άν ύπάρχει κάποια έπιλογή, άφορᾶ μόν σε καθαρά τηλεοπτικά κριτήρια, στο μήκος δηλαδή της άκολουθίας, στο χρόνο μεταδόσεώς της, στην χρονική ένταξή της στο ώρολόγιο του προγράμματος της τηλεοράσεως, ώρα ένάρξεως δηλαδή και λήξεως. Έπειδή δέ πρόκειται για όπτική μετάδοση, οί έπιλογές όμοίως στρέφονται προς ναούς που προσφέρονται καλλίτερα ως ιερά, τρόπον τινά, «στούντιο» από άποψη χώρου, διακοσμήσεως, φωτισμού, ιερέων, ψαλτών και τά όμοια. Προτιμώνται, όπως είναι έπόμενο, οί μεγάλοι καθεδρικοί ναοί, οί πανηγυρίζοντες και οί προσκνηματικοί ναοί, όσοι με άλλα λόγια παρουσιάζουν θεαματικότητα και ιδιαίτερο ένδιαφέρον για τούς τηλεθεατές. Στις «πάσης φύσεως ιερές τελετές και άκολουθίες», που είπαμε, περιλαμβάνονται σε κυριολεξία τά πάντα: βαπτίσματα, γάμοι, χειροτονίες, κηδείες, λιτανείες, έσπερινοί, οί άκολουθίες της Μεγάλης Έβδομάδος και του Πάσχα, ή κατάδυση του Τιμίου Σταυρου κατά τά Θεοφάνεια, έγκαίνια ναών –όλα αυτά έκτάκτως ή στον καιρό τους– και τακτικώς ή θεία λειτουργία Κυριακών και μεγάλων έορτών. Η θεία λειτουργία μεταδίδεται, ένίοτε με κάθε λεπτομέρεια, από κάμερες έντός και εκτός του άγίου βήματος. Έτσι μπορεί να ιδεί και να άκούσει κανείς τά πάντα, άκόμα και την

εὐλογία τῶν τιμίων δώρων κατὰ τὴν ἐπίκληση τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὑψωση καὶ τὴν κλάση τοῦ ἁγίου ἄρτου, τὴν κοινωνία τῶν ἱερέων καὶ τὴν κοινωνία τῶν πιστῶν.

“Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ ἢ τὰ κακὰ τὰ ὀφείλουμε στὴν θαυμαστὴ ἀνακάλυψη τῆς τηλεοράσεως, ποὺ ἔφερε μέσα στὰ σπίτια μας τὸν ἦχο καὶ τὸ θέαμα ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, τὰ γεγονότα, τὶς εἰδήσεις, τὴν συζήτηση, τὴν διάλεξη καὶ τὴν ψυχαγωγία. Ἐποδυρόμαστε γιὰ τὶς παρενέργειες, ἐπωφελούμαστε ὅμως τὶς ἐνέργειες. Δὲν θὰ ἀναφεροῦμε σ’ αὐτὰ, γνωστὰ καὶ πολυσυζητημένα ἄλλως τε, θὰ ὑπενθυμίσουμε μόνο τὴν κρίση τῶν κινηματογράφων, ποὺ κλείνουν ἢ ἀλλάζουν χρήση, καὶ τῶν ἐφημερίδων, ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἀποκτήσουν ἀγοραστές μὲ ποικίλης φύσεως κουπόνια καὶ δῶρα. Δὲν ξεύρω ἂν ἔγινε κανένα gallop γιὰ τοὺς ναοὺς. Θὰ ἦταν πολὺ ἐνδιαφέρον.

Στὴν τηλεοπτικὴ μετάδοση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν δὲν φθάσαμε μὲ ἄλμα. Φθάσαμε βάδην. Προὔπηρχε ἢ ἀπὸ ραδιοφώνου μετάδοση, ὅλων πάλι τῶν ἀκολουθιῶν καὶ αὐτῆς τῆς θείας λειτουργίας. Τότε ὑπῆρχε μόνον ἦχος. Τώρα συμπορεύεται καὶ ἡ εἰκόνα. Συνυπάρχουν δὲ ὄχι μόνο στὴν τηλεόραση, ἀλλὰ καὶ στὰ ποικίλα video, ποὺ δὲν «τραβιοῦνται» σὲ βαφτίσεις, γάμους κ.λπ. γιὰ νὰ κατατεθοῦν στὰ κρατικά ἢ οἰκογενειακὰ ἀρχεῖα, ἀλλὰ, φυσικά, γιὰ νὰ προβάλλονται εὐκαίρως. Ἦδη δὲ οἱ κασέτες εἶχαν ἀνοίξει καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση τὸν δρόμο, ἀφοῦ κυκλοφοροῦν ἀπὸ ἰδιῶτες ἢ καὶ ἡμιεπίσημους ὀργανισμοὺς, μονές, προσκυνήματα καὶ ναοὺς κατὰ ἑκατοντάδες. Τὸ περιεχόμενό τους εἶναι ποικίλο· μουσικὲς καὶ ὑμνογραφικὲς ἐπιλογές, ἀλλὰ καὶ πλήρεις ἀκολουθίες καὶ αὐτὴ ἡ θεία λειτουργία. Ἐξοδος ἀπὸ τὸν ναό, τὸν χῶρο τῆς λατρείας; Ἀλλὰ ἤδη οἱ πύλες τοῦ ναοῦ εἶχαν βιασθεῖ μὲ τὰ μεγάφωνα, ποὺ κάνουν ἐκούσιους ἢ ἀκούσιους ἀκροατὲς τῶν τελεσιουργουμένων στοὺς ναοὺς σὲ μικροπωλητὲς καὶ ἀγοραστὲς κατὰ τὰ πανηγύρια, ἀνθρώπους τῆς ἀγορᾶς καὶ περιοίκους, ἐργαζομένους ἢ ἀναπαυομένους, χριστιανούς καὶ μὴ χριστιανούς. Ὅσο γιὰ τὴν ὀπτικὴ κάλυψη, καὶ αὐτὴ ἔχει τὴν προῖστορία της. Θὰ μπορούσε κανεὶς ἀπὸ βιβλία καὶ θρησκευτικὰ περιοδικὰ νὰ γεμίσει ἄλμπουμς ὀλόκληρα ἀσπρόμαυρων ἢ ἐγχρῶμων φωτογραφιῶν ἀπὸ πάσης φύσεως ἱερῆς τελετῆς καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν θεία λειτουργία.

Πολὺ θὰ ἠθελα νὰ διαψευσθῶ καὶ νὰ θεωρηθῶ ὑπερβολικός. Ὅλα ὅσα ὅμως εἶπα εἶναι ἀπόλυτα ἀληθινά. Δὲν τὰ λέγω δὲ γιὰ νὰ ἀπλοποιήσω τὸ πρόβλημα τῆς τηλεοπτικῆς μεταδόσεως τῆς θείας λατρείας. Ἀντίθετα γιὰ νὰ δειχθεῖ πόσο σύνθετο καὶ πολυκέφαλο εἶναι καὶ πόσο βαθιὲς καὶ ἀπλωμένες εἶναι οἱ ρίζες του. Συγχρόνως καὶ πόσο μακρὰ εἶναι ἡ προῖστορία καὶ ἡ ἱστορία του. Ἄν εἶναι «νόσος», ἀσθένεια, δὲν εἶναι ἐποχιακὴ· εἶναι χρόνια. Ἄν εἶναι ἀσθένεια, ἂν εἶναι ἰάσιμος ἢ ἀνίατος, ἂς μείνει ὡς ἐρωτηματικὸ καὶ ὡς αἰτούμενο στὴν περαιτέρω πορεία τῆς Διημερίδος αὐτῆς.

Ἐνα πάντως εἶναι ἀναντίρροτο γεγονός. Ὅτι τὰ «ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια» τῆς λατρείας μας ἔγιναν «θέατρο καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους». Σὲ πιστοὺς καὶ ἀπίστους.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἀφηγηθῶ ἓνα ἀνέκδοτο, μιὰ στιχομυθία μὲ κάποιον μουσουλμάνο, ἀπλὸ καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἄνθρωπο, τουρκοκορήτα, ποὺ ξέρει ἑλληνικά καὶ βλέπει ἑλληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς (μένει στὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας). Εἶπε: «Βλέπω καὶ ξέρω τι κάνετε στὶς ἐκκλησίες σας. Κάνετε τὸ ψωμί σας Θεό, τὸν προσκυνᾶτε καὶ τὸν τρώτε. Ἐμεῖς μόνο προσευχόμεστε, γιατί φοβόμαστε τὸν Θεό». Τὸ ἄκουσα, πάγωσα καὶ ἀνατρίχιασα. Θυμήθηκα τὸ «Μὴ τις τῶν κατηχουμένων, μὴ τις τῶν ἀμυήτων, μὴ τις τῶν μὴ δυναμένων ἡμῶν συνδεθῆναι. Ἀλλήλους ἐπίγνωτε, ἀλλήλους γνωρίσατε, τὰς θύρας κλείσατε» τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, τὸ τριπλὸ καὶ ἐμφατικὸ «Οἱ κατηχούμενοι, προέλθετε» καὶ τὸ «Τὰς θύρας, τὰς θύρας» τῶν βυζαντινῶν μας λειτουργιῶν. Τὴν «disciplina arcana», τὴν «ἀπόκρυψη τῶν μυστηρίων» τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας.

*

Πρὶν μᾶς συνεπάρει ὁ κατήφορος τῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς ἐναντι τῶν Μ.Μ.Ε., δρόμος εὐκόλος καὶ ὀλισθηρὸς, θὰ ἠθελα νὰ ὑπογραμμίσω τὰ θετικὰ στοιχεῖα ποὺ ὑπάρχουν στὴν μετάδοση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἀπὸ αὐτὰ. Ὅχι κάνοντας τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία, ἀλλὰ σὲ μιὰ προσπάθεια ἀντικεμενικῆς μελέτης καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ ὅλου προβλήματος. Καὶ στὴν ἀποτίμηση τῶν θετικῶν καὶ ἐπισημάνση τῶν ἀρνητικῶν στοιχείων ὄχι μόνο ὀφείλουμε νὰ εἴμαστε δίκαιοι καὶ ρεαλιστές, ἀλλὰ καὶ ὀφείλουμε νὰ ἰδοῦμε τὸ πρόβλημα καὶ τὸ ὅλο

φαινόμενο στο σύνολό του, όπως προσπάθησα να το κάνω πιο μπροστά. Τηλέοραση, ραδιόφωνο, μεγάφωνο, κασέτα, βιντεοκασέτα, φωτογραφία και ό,τι άλλο σχετικό, είναι όψεις του ίδιου πράγματος, άλλες πιο προπετείς και άλλες σεμνότερες. Άλλες με έντονότερα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα και άλλες με λιγότερα. Δεν μπορεί όμως να άμνηστευθεί ή να έπαινεθεί ή μιά, ή να κατακριθεί και άποκλεισθεί ή άλλη. Πορεύονται χέρι με χέρι.

Έπ' ούδενι λόγω δηλαδή μπορεί να παραβλεφθεί ότι την μετάδοση των ιερών άκολουθιών από ραδιοφώνου και τηλεοράσεως δεν προκάλεσαν διαβλητά ή τέλος πάντων ούδέτερα αίτια, λόγοι έπιδείξεως ή έτοι για να γεμίσει το πρόγραμμα των σταθμών μεταδόσεως, όπως θα γινόταν με την μετάδοση μουσικής, ενός μάτς ή μιάς ταινίας περιχλωρίδος και πανίδος, ή κερδοφόρων διαφημίσεων. Θεωρήθηκε προφανώς αυτόνοητο ότι σε μιά χώρα, πού οί κάτοικοί της είναι κατά μιά συντριπτική πλειοψηφία όρθόδοξοι χριστιανοί, θα έπρεπε στην ώρα της λειτουργίας της Κυριακής και των μεγάλων έορτών και των άκολουθιών της Μεγάλης Έβδομάδος να γίνεται μετάδοσή τους με τον έκαστοτε δυνατό τρόπο, ραδιόφωνο ή τηλεοραση. Το ίδιο και τα έκτακτα θρησκευτικά γεγονότα, άκόμα και για λόγους ένημερώσεως, θα έπρεπε να καλυφθούν ραδιοφωνικώς ή τηλεοπτικώς. Έπί παραδείγματι, ή κατάδυση του τιμίου Σταυρού, γάμοι ύψηλών προσώπων, κηδείες διασήμων άνδρών και γυναικών, λιτανείες, έγκαίνια ναών και τα όμοια. Ένα μεγάλο μέρος του λαού, είτε λόγω άποστάσεων ή άσθενείας ή άδυναμίας μεταβάσεως στους ναούς ή όπου άλλου, έξυπηρετούνται με τον έμμεσο, άλλ' άποτελεσματικό αυτόν τρόπο. Πολλοί γέροντες ή άσθενείς ή εργαζόμενοι βρίσκουν στήριγμα και παρηγορία και αναπλήρωση των ύστερημάτων άκούοντας τα αναγνώσματα, το κήρυγμα, την θεία λειτουργία, τις άκολουθίες της Μεγάλης Έβδομάδος, τους χαιρετισμούς ή τις παρακλήσεις του δεκαπενταγούστου κ.λπ. από ραδιοφώνου ή της τηλεοράσεως. Όλοι, κατά κάποιο τρόπο, είμαστε μάρτυρες περιπτώσεων εύλαβών χριστιανών, πού με άκρα προσοχή και κατάνυξη συμπροσεύχονται και το κατά δύναμιν συμμετέχουν στα ψαλλόμενα και τελούμενα, ώσαν να ήταν πνεύματι παρόντες, έστω και άν σωματικά είναι άπόντες από τις ιερές συνάξεις. Αυτό είναι το μεγάλο πλεονέκτημα των

Μ.Μ.Ε., σπουδαίο και μη άμελητέο. Φοβάμαι όμως ότι είναι το μόνο. Αυτά βέβαια για τους εύσεβείς χριστιανούς. Οί μη εύσεβείς άπλά άλλάζουν σταθμό ή κανάλι. Δεν μπορούν όμως να άλλάξουν σπίτι ή κατάσταση, όταν βομβαρδίζονται από το μεγάλο γειτονικής ή μη γειτονικής έκκλησίας. Και εκεί μόν, στην μετάδοση από τα Μ.Μ.Ε. των άκολουθιών, μπορεί να άμνηστευθούμε, γιατί μόνο έμμεσα είναι ύπεύθυνοι οί έκκλησιαστικοί παράγοντες και ταγοί. Στα μεγάφωνα όμως πρόκειται για μιά κραυγαλέα περίπτωση εύθύνης των άμέσως έκκλησιαστικών ύπευθύνων, πού τοποθετούν τα μεγάφωνα στην διαπασών, ένοχλούν τους ανθρώπους και διαπομπεύουν τα μυστήρια. Πώς θα άπαιτούσαμε διακριτική συμπεριφορά από κοσμικά κριτήρια Μ.Μ.Ε., όταν έμεις οί ίδιοι άσχημονούμε, συγχωρήσέτε μου για την λέξη, τόσο άσύστολα στα ιερά και άπόρρητα της λατρείας μας; Οί χριστιανικές πόλεις ζήλησαν ή και ξεπέρασαν την άδοξία των μουσουλμανικών πόλεων με τους άλαλαγμούς των ιμάμηδων και των χοτζάδων.

Πάντως εύχομαι και έλπίζω ότι οί χριστιανοί μας, πού κατ' ανάγκην και για λόγους άνωτέρας βίας αναγκάζονται να αναπληρώσουν την άπουσία τους από τον ναό με το ύποκατάστατο της άκροάσεως από το ραδιόφωνο ή της παρακολούθησεως από την τηλεοραση, να το κάνουν πάντα με την αίσθηση της «οίκονομίας» και της προσωρινής κατ' ανάγκην λύσεως. Άς κάνουμε όμως και λίγη αυτοκριτική: Η άπόσταση μεταξύ των δύο έχει καταντήσει να είναι πολύ μικρή. Έννοώ την έπ' έκκλησίας άκουστική και όπτική συμμετοχή -την «παρακολούθηση», όπως καταντήσαμε να λέμε, των εκεί δρωμένων- και της άντιστοίχου μεταδόσεώς τους και παρακολούθησεώς τους από την όθόνη της τηλεοράσεως. Αναμφισβήτητα χρησιμοποιούμε κακό όρο όταν λέμε «παρακολούθηση» στην θεία λατρεία, κάκιστο όρο. «Υπέρ των έν κατανύξει παρακολουθούντων την τέλειν της άναιμάκτου θυσίας ταύτης», λέγεται συνήθως και μεγαλοστόμως. Η θεία λατρεία και ή τέλεση της εύχαριστίας δεν «παρακολουθείται». Δεν είναι θέμα ή άκρόαμα, ιερή θεατρική παράσταση, με ύποκριτές, πρωταγωνιστές και κομπάρσους, πού παίζεται στην σκηνή, στην πλατεία δέ και στα θεωρεία κάθονται οί θεατές και οί άκροατές, τα βουβά πρόσωπα, πού άκούουν και θεώνται και μετέχουν ή

δέν μετέχουν συναισθηματικά και στο τέλος χειροκροτούν ή ποδοκροτούν. Είναι έργο θεϊό, λατρεία «λογική», «έν πνεύματι και αληθεία», «ἐκκλησία ὁσίων», στην οποία μετέχει ὅλη ἡ κοινότητα αὐτοπροσώπως «σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις», ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς «δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντας». Μετέχουν δέ, ὄχι σὰν ἀπρόσωπη μάζα, ἀλλὰ προσωπικά και ἀτομικά, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὸν κόσμο και ἀφοριζόμενοι, ἐπισυναγόμενοι δὲ στοῦ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, λογικοὶ και ζῶντες λίθοι τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ζῶντος ἁγίου ναοῦ τοῦ Θεοῦ και πρόβατα τῆς ἀγέλης του, σῶμα Χριστοῦ και λαὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιος και περιοῦσιος. Στὸ μυστήριό τῆς συνάξεως συνειδητοποιοῦν ὅτι εἶναι «μέλη ἐκ μέρους» τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μὲ παρόντα «ἐν μέσῳ αὐτῶν» τὸν ἀναστάντα και ζῶντα στοὺς αἰῶνες Χριστὸ τὸν Θεό, και συναντοῦν τοὺς ἀδελφούς τους, τὰ μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας του. Μέσα δὲ στὸν καθαγιασμένο ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο χῶρο τοῦ ναοῦ, τὴν εἰκόνα και τὸν τύπο τοῦ οὐρανοῦ και τοῦ ἀνακαινισμένου ἐν Χριστῷ παρόντος ἤδη και ἀναμενομένου καινοῦ κόσμου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ζοῦν, ἀναπνεοῦν, προσκυνοῦν, δοξολογοῦν, ψάλλουν, ἀναγινώσκουν, ἀκροῶνται, προσφέρουν, διακονοῦν, λειτουργοῦν καθένας κατὰ τὴν τάξη και τὸ χάρισμά του. Βαπτίζονται, χρίονται, ἀγιάζονται και κοινωνοῦν τῆς σαρκὸς και τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, πού «παραπλησίως» μετέσχε και αὐτός. Σ' αὐτὸ τὸ πανηγύρι τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ δέν μετέχει κανεὶς δι' ἀλληλογραφίας, οὔτε τὸ παρακολουθεῖ ἀπὸ τίς κερκίδες τοῦ σταδίου. Δέν εἶναι φίλαθλος, ἀλλὰ ἀθλητής. Μακαριστὸς συνδαιτημόνας στοῦ τραπέζι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Πότης και ὄχι ναρθηκοφόρος. Ὅχι θεατῆς και ἀκροατῆς πού «παρακολουθεῖ», ἀλλὰ δότης και λήπτης, πού «περιῖσταται» και κοινωνεῖ τοῦ δειπνοῦ τοῦ μυστικοῦ, τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ πού τελεσιουργεῖται στὸν κόσμο τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς του Υἱοῦ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

Παρὰ ταῦτα χρησιμοποιοῦμε τὸν ὄρο «παρακολουθεῖν». Λάθος γλῶσσης; Μακάρι. Μήπως ὅμως εἶναι ἔκφραση ἀλήθειας, κατὰ τὸ «γλῶσσα λανθάνουσα, τ' ἀληθὴ λέγει»; Ἄν δέν κατορθώσαμε νὰ διδάξουμε, νὰ «κατηχήσουμε», ἀκριβέστερα νὰ «μυσταγωγήσουμε», τοὺς χριστιανούς μας στὰ μυστήρια τῆς λατρείας μας, ἂν λένε στοῦ φινάλε τῆς λειτουργίας μόνο μὲ τὸ στόμα τὸ «Εἶδομεν τὸ φῶς

τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὔρομεν πίστιν ἀληθὴ ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν», και πηγαίνουν μὲν στὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ δέν μετέχουν ἀληθινὰ και παντοιοτρόπως στὴν σύναξη και στοῦ τελούμενο μυστήριό, και «παρακολουθοῦν» τὸ ἱερὸ θέατρο, τότε ἂς μὴ μᾶς κατοφαίνεται ὅτι θὰ προτιμήσουν νὰ τὸ «παρακολουθήσουν» ἀπὸ τὴν τηλεόραση. Ἄκοῦνε καλλίτερος ψαλλάδες, βλέπουν χρυσοφορεμένους παπάδες και καλλικέλαδους διάκους, ἀκοῦνε ἕνα καλὸ κήρυγμα και ἐπὶ πλέον δέν στέκονται, δέν κρυώνουν, δέν συνωστίζονται. Τὸ θέαμα και τὸ ἀκρόαμα παρακολουθεῖται ἔτσι καλλίτερα. Ὅτοι ἐπέροχεται ἡ φθορὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως και ἀκολουθεῖ ἡ «θεολογική» δικαίωση Ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ, ἀκόμα και στοῦ σπίτι μας.

*

Δέν νομίζω πὼς φθάσαμε ἢ θὰ φθάσουμε ποτὲ στοῦ σημεῖο αὐτό. Ξέρω ὅτι ὑπερβάλλω και δέν φοβοῦμαι ὅτι καλλιερῶ ἕνα εἶδος πανικοῦ. Ὁ ἔξω κίνδυνος, πού ἐπισημάναμε, εἶναι ὑπαρκτός, ἔστω και ἂν δέν θὰ πάρει ποτὲ τίς διαστάσεις πού ἀπευχόμαστε. Χωρὶς νὰ τὸν ὑποτιμοῦμε ἢ νὰ τὸν ἀγνοοῦμε, ἂς ἐντοπίσουμε τὸ ἐνδιαφέρον μας σ' ἕνα ἐσωτερικὸ κίνδυνο, ἀφανέστερο και γι' αὐτὸ ὑπουλότερο. Θὰ ἐξηγήσω στὴν συνέχεια τὸ τί ἐννοῶ.

Βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ μιὰ πραγματικότητα. Σ' ὄλον τὸν κόσμο ἔτσι γίνεται και ἡ μετάδοση ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἔχει γίνει ἀπὸ μακροῦ καθεστώς, πού, ὅπως νομίζω, εἶναι μὴ ἀναστρέψιμο. Ἄς θεωρηθεῖ μιὰ οἰκονομία γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐμπεριστάτων ἀδελφῶν μας. Ἐστω και ἂν αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο καλὸ κι ἂν ὑπῆρχαν χίλια κακά, ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα κανεὶς δέν μπορεῖ νὰ ἀπαγορεύσει τὴν μετάδοση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. Και ἂν ἀκόμα τὸ τολμήσει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, γρήγορα θὰ ἀναγκασθεῖ νὰ ὑπαναχωρήσει ἀπὸ τὸν θόρυβο πού θὰ προκληθεῖ. Ὅλοι τότε θὰ κόπτονται ὑπὲρ τῆς μεταδόσεως και θὰ καταβοοῦν γιὰ σκοταδισμό και καταπάτηση ἐλευθεριῶν και δικαιωμάτων.

Ὅπως και νὰ τὸ κάνουμε ἢ τηλεόραση εἶναι γιὰ ὄλους «πειρασμός». Πειρασμός, πού συμπορεύεται μὲ μιὰ πολὺ ἀνθρώπινη και κατ' ἐξοχὴν ἀξιέπαινη φιλοτιμία, πού κατ' ἀνάγκη ἀποτελεῖ πρόκληση

για τὸ κοινὸ αἶσθημα καὶ ζημιώνει πάρα πολλές φορές ἀφάνταστα αὐτὴν τὴν ποιότητα τῆς λατρείας. Ὁ ἄπλετος φωτισμὸς μὲ λαμπτήρες ἑκατοντάδων κηρίων, ἀφανεῖς φωτισμοὺς καὶ προβολεῖς, πού εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ μιὰ καλὴ τηλεοπτικὴ εἰκόνα, εἶναι διασπαστικὸς καὶ μεταβάλλει τοὺς ναοὺς μας σὲ κοσμικὲς αἴθουσες ἄλλοτρίων χρήσεων. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ ἔνταση τοῦ ἤχου καὶ ἡ ἐπιτηδευμένη ψαλμωδία ἱερέων, διακόνων καὶ ψαλτῶν, ἐκκοσμικεῖ καὶ ἀλλοιώνει τὸ σεμνὸ ἦθος, πού ὀφείλεται στὴν ἀναφορὰ μας πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τῆς ὀρθῆς ἐπικοινωνίας μας πρὸς τὴν ἱερὴ ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα τῶν προσευχομένων πιστῶν. Ἡ συσσώρευση ἀνθέων, κορδελῶν, μανουαλίων, ἀναλογίων, θυμιατηρίων, δικεφάλων ἀετῶν καὶ ἄλλων ποικίλης φύσεως καὶ ἀμφιβόλου αἰσθητικῆς ἀχρήστων ἢ χρησίμων σκευῶν καὶ ἀντικειμένων στὴν προσπάθεια διακοσμῆσεως τοῦ χώρου τῆς λατρείας καὶ ἐντυπωσιασμοῦ τῶν τηλεθεατῶν, εὐτελίζει τὸν ἱερό χώρο καὶ μεταθέτει τὴν προσοχὴ τῶν θεατῶν σὲ ἀσήμαντα καὶ δευτερεύοντα πράγματα. Ἡ συμμετοχὴ στὶς ἱερὲς ἀκολουθίες ὑπερβολικοῦ ἀριθμοῦ ἱερέων, διακόνων, ὑποδιακόνων κ.λπ., μὲ τὰ καλλίτερα τους ἄμφια, καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ τάξη προβλέπει μόνον ἓνα ἱερέα καὶ διάκονο, ὅπως κατὰ τὶς ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ κατὰ τὶς ἀρχιερατικὲς χοροστασίες, διασύρει τὴν σεμνὴ ἐκκλησιαστικὴ τάξη καὶ παράδοση, δίνει λαβὴ γιὰ ποικίλα σχόλια καὶ ἀφήνει τὴν ἐντύπωση τηλεοπτικοῦ ἱεροῦ show. Ἡ ἀναμετάδοση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν σὲ ἄλλες ἐκτὸς ἀπὸ τὶς καθιερωμένες ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη ὥρες, ἀπὸ βιντεοκασέτες, τὶς καλούμενες τηλεοπτικὲς κονσέρβες, ἀνατρέπει τὴν φυσικὴ καὶ λειτουργικὴ τάξη καὶ καταλύει τὸν οὕτως ἢ ἄλλως εὐαίσθητο σύνδεσμο μεταξὺ τηλεθεατοῦ ἢ ἀκροατοῦ καὶ τῆς τελουμένης κατὰ τὴν ἴδια ὥρα στὸν ναὸ ἱεροπραξίας. Εἶναι ἀδιανόητο νὰ ἀναμεταδίδονται ἐσπερινοὶ τὰ μεσημέρια καὶ λειτουργίες τὰ ἀπογεύματα ἢ νὰ χρησιμεύουν ὡς μουσικὴ ὑπόκρουση διαφημίσεων ἢ ἄλλων προγραμματιῶν κασέτες μὲ παρακλήσεις ἢ χαιρετισμοὺς ἢ καὶ αὐτὴ τὴν θεία λειτουργία. Θὰ μπορούσε ὅλα αὐτὰ νὰ ἐκλείψουν ἢ νὰ παρισταλοῦν, ὅταν δὲν ὑπῆρχε ἡ πολλαπλότητα τῶν δυνατοτήτων μεταδόσεων. Ἄν ὠρίζετο ἓνας, ἐπὶ παραδείγματι, ναὸς, γιὰ τὸν ὁποῖο νὰ λαμβάνεται εἰδικὴ πρόνοια ἀπὸ ὑπεύθυνο συλλογικὸ ὄργανο, πού νὰ

ἀπαρτίζεται ἀπὸ σοβαροὺς εἰδικοὺς ἀνθρώπους. Ὑπάρχουν ὅμως οἱ τοπικὲς μικροφιλοτιμίες, πού δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ξεπεραστοῦν. Ὁ Μητροπολιτικὸς ναὸς τῶν Ἀθηνῶν ἔχει γενικῶς δώσει καλὲς ἐξετάσεις τηλεοπτικῆς συμπεριφορᾶς, μὲ τὴν ἀπέριττη ἑλληνοπρεπῆ διακόσμηση, τὸν μέτριο ἦχο καὶ τὸν ἐλεγχόμενο φωτισμό, τὸ χορικὸ καὶ μὴ μονοπωλούμενο ἀπὸ διασημότητες λειτουργικὸ ἄσμα, τὴν εὐτακτη παρουσία τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀνεπιτήδευτη λειτουργικὴ διακονία τοῦ κλήρου καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὸ ὀλιγόλεπτο, σαφὲς καὶ φροντισμένο κήρυγμα.

Ἐνα πάντως θὰ πρέπει νὰ ἀποκλεισθεῖ, νομίζω χωρὶς ἀντίρρηση καὶ συζήτηση. Ἡ τοποθέτηση μηχανημάτων λήψεως μέσα στὸ ἅγιο βῆμα. Ἡ μετάδοση ἀδιακρίτως σκηνῶν ἀπὸ αὐτό, καὶ κατὰ τὶς πιὸ κρίσιμες μάλιστα ἱερὲς ὥρες τῆς ἱερουργίας τῶν μυστηρίων, ἔχω τὴν γνώμη ὅτι ἀποτελεῖ βεβήλωση καὶ διαπόμπευση. Δὲν λέγω μόνον γιὰ τὴν δυσκολία πού πρέπει νὰ αἰσθάνονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ λειτουργοί. Δὲν λέγω γιὰ τὸν «πειρασμό», γιὰ τὸν ὁποῖο μίλησα πιὸ πάνω, πού γιὰ λόγους κακῶς ἐννοουμένης καλῆς τηλεοπτικῆς μεταδόσεως καὶ ἐμφανίσεως φόρτωσε τὸ ἱερὸ θυσιαστήριο μὲ λουλούδια, φῶτα, κηροπήγια, Σταυροὺς, κορδέλες, Εὐαγγέλια καὶ Ἀποστόλους, τελειῶς ἀντιπαραδοσιακῶς. Ἀλλὰ γιὰ τὴ δημοσίευση τῶν ἀδημοσιεύτων σὲ μὴ πιστοὺς καὶ τὴν ἔξοδό τους στὰ σπῆτια καὶ στὶς πλατεῖες, μιὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸ μ' ἓνα Χρυσοστομικὸ «Ἰσασιν οἱ μεμνημένοι» νὰ ἀποκλείσουμε τὴν θέα καὶ τὴν ἀκρόαση ἀπὸ μὴ χριστιανούς, ἕβραίους, μουσουλμάνους καὶ ἀθέους. Συνηθίσαμε νὰ νομίζουμε ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανούς. Στους ναοὺς μας ἦταν. Καὶ πάλι ὅμως τὸ καταπέτασμα ἀνελκυόταν μετὰ τὸν ἀσπασμὸ τῆς ἀγάπης καὶ τὴν ὁμολογία τῆς ὀρθῆς πίστεως μὲ τὴν ἀπαγγελία τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου. Τὸ δὲ «θεᾶσθαι αὐτοψεῖ τὸ πρόσωπον τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς» ἦταν καὶ εἶναι τὸ φοβερὸ καὶ ἱερὸ προνόμιο τοῦ λειτουργοῦ, τοῦ «ἐνδεδυμένου τὴν τῆς ἱερατείας χάριν». Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν περιούσιο λαὸ τοῦ Θεοῦ ἅς μὴ ἐπιτρέψει νὰ τοῦ ἐπιβάλλουμε βρόγχους εἰς κρίμα καὶ εἰς κατάκριμα.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ ΥΜΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΜΕΛΩΔΟΥΜΕΝΟΙ (ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ)*

Προοίμιο

Ήλιγιᾶ ὁ νοῦς μου, κι ἡ γλῶσσα μου βραδυ-
φθογγεῖ ἀπ' τὸ δέος ποῦ μὲ συνέχει καὶ τὸ μέγεθος
τοῦ προκειμένου θέματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ βήματος
τούτου καὶ τῆς τιμῆς τῆς ὀμηγύρεως, αὐτὴν τὴν

*Ρητορικαί, γλῶσσαι καὶ τέχνη καὶ μέθοδοι,
καὶ πᾶσα λόγων δύναμις,
νῦν εἰς ὑπόθεσιν συγκινεῖσθωσαν μίαν,
καὶ τοὺς τετιμηκότας ἀντιτιμάτωσαν².*

Α΄.

Τοῦ **Γρ. Θ. Στάθη**
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ώρα, κατὰ τὴν ὁποία ἴσταμαι ὁ ἀνάξιος ἐγὼ ἐνώ-
πιόν σας νὰ ὑφάνω ὕμνους καὶ ἐγκώμια τῆς ἑορτῆς
καὶ τῆς πανηγύρεως ἀρμόδια. “Ἐξ οὐρανοῦ τοῖς
οὐρανόις ἔπρεπε καὶ τὰ ἐγκώμια· ἀγγελικὸς ὕμνος
τοῖς θείοις ἀρμόδιος”, κανοναρχεῖ ὁ ὕμνογράφος¹,
γιὰ νὰ ὑπερυψώσει τοὺς τρεῖς καὶ ταπεινώσει
καὶ προσγειώσει τοὺς ἐπιγεῖους ἐμᾶς τολμητίες
ὕμνολόγους. Καὶ πάλι, ποιά λαλιά ἢ λάλημα, καὶ
φθόγγος ἢ μελωδία, καὶ ρῆμα ἢ τερέτισμα ἐνα-
πέμεινε γιὰ μᾶς ποῦ δὲν τὸ εἶπαν τρανώτατα τὰ
εὐλαλα στόματα τοῦ λόγου, τρεῖς Ἱεράρχες; Καὶ
πῶς ἀπ' τὴν πενία αὐτὴ καὶ τὴν δεινὴ ἀπορία
ἀλλοιῶς νὰ βγῶ, εἰ μὴ ἐπικαλούμενος τὴν χάρη τὴν
τρισοπετῆ τῶν ἁγίων νὰ ἱκανώσει τὴν ἀγαθὴ
προαίρεση· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ! Καὶ ἀναβοῶ κι ἐγὼ μὲ
τὸν Ἰωάννη Μαυρόποδα, τὸν ὕμνογράφο ποιητὴ
τῆς Ἀσματικῆς Ἀκολουθίας τῆς μνήμης τῆς κοινῆς
ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σὲ μιὰ ποιητικὴ ἀπο-
στροφὴ:

* Πανηγυρικὸς Λόγος, κατ' ἀνάθεση ὑπὸ τῆς Πρυτανείας τοῦ
Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκφωνη-
θεῖς στὴ Μεγάλῃ Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, κατὰ τὸν
ἐπίσημο ἑορτασμὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παι-
δείας, τὸ Σάββατο 30 Ἰανουαρίου 1999, ὥρα 11.30. Στὴν ἀρχὴ
ἐκφωνήθηκαν οἱ ἀρμόδιες προσφωνήσεις.

1. Ὁ ποιητὴς τῆς Ἀκολουθίας τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
Ἰωάννης Μαυρόπουλος, ἐπίσκοπος Εὐχαΐτων· ὠδὴ α' τοῦ β' κανό-
νος. Μηναιὸν τοῦ Ἰανουαρίου (ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακο-
νίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις - νέα σειρὰ σὲ μικρὸ
σχῆμα), 1991, σ. 567. Ἐφεξῆς θὰ βραχυγραφεῖται ὡς ΜΙΑΔ (= Μη-
ναῖον Ἰανουαρίου Ἀποστολικῆς Διακονίας), καὶ ἀντίστοιχα
ΜΝΑΔ (= Μηναιὸν Νοεμβρίου Ἀποστολικῆς Διακονίας).

Ἐπέικων στὴν ἐντολὴ τοῦ Πρυτάνεως καὶ ἀντι-
τιμῶν τὴν τιμὴ μὲ τὴν ὁποία περιεποίησε τὴν τα-
πεινότητά μου, προβαίνω στὴν ἀνάπτυξη τοῦ θέ-
ματος ποῦ τιτλοφορεῖται “Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες
ὕμνολογοῦμενοι καὶ μελωδοῦμενοι”. Αὐτὴν τὴν
φορὰ ὁ λόγος θὰ περιδιαβάσει τοὺς θαλεροὺς καὶ
εὐώδεις λειμῶνες τῆς ὕμνολογίας καὶ τῆς μελοποι-
ίας γιὰ νὰ δρέψει παντοδαπὰ καὶ μυρίπνοα ἄνθη
καὶ ἐνωπιιστῆ κελαδισμοὺς καὶ λαλήματα καὶ τὰ
προσφέρει στὴν πάντερπνη αὐτὴ ἑορτὴ τῶν Γραμ-
μάτων καὶ τῆς Παιδείας ποῦ ἐπιτελεῖ σήμερα τὸ
πρῶτο Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς Ἑλλά-
δος, τὸ Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο
Ἀθηνῶν. Ἀπ' τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα ὀλίγα, ἀλλ'
ἱκανὰ καὶ νὰ μᾶς ἀναδείξουν λαμπροὺς τῆς ἑορτῆς
φιλεόρτους καὶ τῆς οἰκείας ἐπιστήμης νὰ φανερώ-
σουν τὴν καλλιέργεια καὶ εὐκαρπὴ συνεισφορὰ
στὴν καλὴ αὐξηση τοῦ Πανεπιστημίου.

α. Ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς (ια' αἰ.). Τὴν ἑορτὴ τῶν
Τριῶν Ἱεραρχῶν “παρέδωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἑορτά-
ζειν Θεῷ ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ Εὐχαΐτων δηλαδὴ
Ἰωάννης” ὁ Μαυρόπουλος, ὅπως παραδίδει τὸ σχε-
τικὸ Συναξάρι³. Ἐξῆς δὲ ὁ μητροπολίτης Εὐχαΐτων
Ἰωάννης περὶ τὸ τέλος τοῦ ια' αἰῶνος καὶ εἰσηγή-
θηκε τὴν ἑορτὴ ἐπὶ βασιλείας τοῦ Ἀλεξίου Κο-
μνηνοῦ (μετὰ τὸ 1081 μ.Χ.). Ὁ συνορτασμὸς ἦταν
ἀναγκαῖος γιὰ νὰ εἰρηνεύσουν τὰ φιλέορτα πλῆ-
θη, τὰ ὁποῖα εἶχαν διαρεθῆ, ὡς πρὸς τὴν ἀποδιδο-
μενὴ τιμὴ, καὶ διακρίνονταν σὲ Βασιλείτες καὶ Γρη-
γορίτες καὶ Ἰωαννίτες. Ὁ Ἰωάννης Μαυρόπουλος,
“ἐπεὶ εὔρε τὸν Ἰανουάριον μῆνα τοὺς τρεῖς ἔχοντα
τούτους, κατὰ μὲν τὴν πρώτην τὸν μέγαν Βασιλεῖ-
ον, κατὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τὸν θεῖον Γρη-

2. Ὡδὴ α' τοῦ α' κανόνος· ΜΙΑΔ, σ. 566.

3. ΜΙΑΔ, σσ. 576-77.

γόριον, κατά δὲ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τὸν θεῖον Χρυσόστομον, συνῆψε πάλιν αὐτοὺς κατὰ τὴν τριακοστὴν, κανόσι καὶ τροπαρίους καὶ ἐγκωμίους καταστέψας, ὡς προσῆκεν αὐτοῖς". Τοῦ Ἰωάννου Μαυρόποδος ποίημα, λοιπόν, εἶναι καὶ ἡ Ἀσματική Ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς, στὴν ὁποία παρεμβλήθησαν καὶ ὕμνογραφήματα τοῦ Νείλου Ξανθοπούλου, ὅπως ἀναγράφεται, μᾶλλον ὅμως τοῦ Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου, τοῦ ἱγ' αἰῶνος.

β. Τὸ Βυζαντινὸ Κοσμικὸ καὶ τὸ Μοναστικὸ Τυπικὸ. Γνωρίζουμε ὅτι κατὰ τὴν μέση βυζαντινὴ περίοδο καὶ πάντως ἕως τοὺς χρόνους τῆς εἰκονομαχίας καὶ τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὴν ἑβδομὴ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο (787 μ. Χ.) καὶ ὀριστικὰ τὴν Σύνοδο τοῦ 843 μ. Χ., οἱ Ἀκολουθίες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νυχθημέρου τελοῦνταν κατὰ δύο Τυπικά: τὸ Κοσμικὸ ἢ Ἀσματικὸ γιὰ τοὺς ναοὺς τῶν πόλεων, καὶ τὸ Μοναχικὸ ἢ Μοναστηριακὸ γιὰ τὰ μοναστήρια καὶ τὰ μετόχια τους. Καὶ τὰ δύο Τυπικά, Κοσμικὸ καὶ Μοναχικὸ, ἔχουν θετὴ πατριδα τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου δέχτηκαν εὐεργετικὲς ἐπιδράσεις, ἐπεξεργάστηκαν καὶ ἀναπτύχθηκαν σὲ πλήρη καὶ τέλεια μορφή. Τὸ Κοσμικὸ ἢ Ἐνοριακὸ Τυπικὸ ἔχει τόπο προελεύσεως τὴν Ἀντιόχεια· τὸ Μοναστικὸ ἢ Μοναχικὸ Τυπικὸ σώζει τὴν ἱεροσολυμιτικὴ παράδοση καὶ μάλιστα τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα τῆς Παλαιστίνης.

Μετὰ τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μὲ ἐπίκεντρο τὴν μονὴ τοῦ Στουδίου στὴν Κωνσταντινούπολη οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Μοναστικοῦ Τυπικοῦ ἐμπλουτίστηκαν μὲ νέα ὕμνογραφήματα καὶ ἄρχισαν νὰ διαδίδονται καὶ ἔξω ἀπ' τὰ μοναστήρια, στοὺς ἑνοριακοὺς ναοὺς τῶν πόλεων, καὶ σιγὰ σιγὰ νὰ ἐπιβάλλονται ἔναντι τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Κοσμικοῦ Τυπικοῦ. Ἡ κατάλυση τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἀπ' τοὺς Φράγκους τὸ 1204 πρῶτα, καὶ ἡ τουρκικὴ κατάκτηση ἀργότερα, ὑπῆρξαν καταλυτικὲς καὶ γιὰ τὶς Ἀκολουθίες τοῦ Κοσμικοῦ Τυπικοῦ. Σήμερα, ἀπ' τὶς ἀρχές τοῦ ἱγ' αἰῶνα καὶ δῶθε ἀκολουθοῦμε ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι, Ἕλληνογλωσσοὶ καὶ παντοιογλωσσοὶ ἄλλοι, τὸ Μοναστηριακὸ Τυπικὸ, καὶ στὰ μοναστήρια καὶ στὶς ἑνορίες, μὲ κάποιες βέβαια διαφορές, πού ἐγκαινιῶνται κυρίως σὲ παραλείψεις καὶ συντμήσεις καὶ κολοβώσεις τῶν Ἀκολουθιῶν στοὺς ναοὺς ἔξω ἀπ'

τὰ μοναστήρια.

Τὸ Κοσμικὸ Τυπικὸ περιλαμβάνει μονάχα ψαλμούς, κατανεμημένους σὲ ομάδες ἢ ἐνότητες Ἀντιφώνων μὲ ὑποψάλματα - τροπάρια, καὶ φυσικὰ συναπτές δεήσεις καὶ εὐχές· ἐνῶ τὸ Μοναστικὸ Τυπικὸ προβλέπει πολλὰ καὶ ποικίλα τροπάρια, συμπλεκόμενα μὲ τοὺς ψαλμούς, γιὰ τὶς ἀγόμενες κάθε μέρα ἑορτές.

γ. Οἱ Ἀκολουθίες στὶς μνήμες ἑνὸς ἐκάστου τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἡ ὕμνολόγησις πού μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερα εἶναι αὐτὴ πού περιλήφθηκε στὰ λειτουργικὰ βιβλία καὶ συναπαρτίζει τὶς Ἀκολουθίες τοῦ Μοναστικοῦ Τυπικοῦ στὴ μνήμη τῆς ὁσίας τελευτῆς τοῦ καθενός ἀπ' τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες χωριστὰ καὶ στὴν σύναξη τῶν Τριῶν, ὅπως προδηλώθηκε. Ὑπάρχουν, βέβαια, καὶ ὕμνολογήματα, κατὰ διάφορα εἶδη, -κοντάκια καὶ κανόνες-, ἀνέκδοτα καὶ ἄλλα ἐκδεδομένα, τὰ ὁποῖα δὲν εἰσῆχθησαν στὴν λατρεία. Ἡ μνήμη τῆς κοιμήσεως (τὸ ἔτος 379) τοῦ ἁγίου Βασιλείου τοῦ Μεγάλου συμπίπτει μὲ τὴν ἑορτὴ τῆς περιτομῆς τοῦ Κυρίου καὶ τελεῖται τὴν α' Ἰανουαρίου. Ἡ μνήμη τῆς τελευτῆς (τὸ ἔτος 390) τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἄγεται τὴν εἰκοστὴ πέμπτη Ἰανουαρίου. Καὶ ἡ μνήμη τῆς ὁσίας κοιμήσεως στὴν ἔξορία (τὸ ἔτος 407) τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου ἐπιτελεῖται τὴν δεκάτη τρίτη Νοεμβρίου· τελεῖται ὅμως μεγάλη ἑορτὴ καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴ ἑβδόμη Ἰανουαρίου, γιὰ τὴν ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου του στὴν Κωνσταντινούπολη.

Οἱ παντοιοὶ χριστιανικοὶ ὕμνοι καὶ τὰ ποιήματα, ὡς τροπάρια ψαλτὰ πάντοτε, συμπλέκονται μὲ προσαλλόμενους στίχους τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν, τῆς προχριστιανικῆς ἑβραϊκῆς ποιήσεως, καὶ συναπαρτίζουν, μαζὶ μὲ τὶς δεήσεις καὶ αἰτήσεις καὶ εὐχές καὶ τὰ βιβλικὰ ἀναγνώσματα, τὶς δύο, ἀπ' τὶς ἑπτὰ, λαμπρὲς ἀπὸ ἀποψη ἀσματολογίας Ἀκολουθίες: τὸν Ἑσπερινό, τὴν πρώτη Ἀκολουθία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νυχθημέρου, καὶ τὸν Ὁρθρο, τὴν τρίτη κατὰ σειρά Ἀκολουθία. Οἱ ἄλλες ἀκολουθίες εἶναι, τρίτη, τὸ Μεσονυχτικὸ (γιὰ τὰ μεσάνυχτα), καὶ οἱ τέσσερις λεγόμενες Ὁρες, δηλαδή ἡ Α' (γιὰ τὸ τρίωρο 6-9 τὸ πρωί), ἡ Γ' (9-12), ἡ ζ' (1-3 τὸ ἀπόγευμα), καὶ ἡ Θ' (3 ἕως 6, τὸ δειλινό).

Τὸ διάγραμμα τελέσεως, ἢ τελετουργία, τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὁρθρου προβλέπει διαφορὲς

ένότητες. Ἐκείνες πού ἀφοροῦν στήν εὐθεία καί προσωπική ὑμολόγηση τῶν ἁγίων εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

Α'. Εἰς τὸν Μέγαν Ἐσπερινὸν

α. Στιχηρά προσόμοια, δηλαδή τροπάρια ὅμοια πρὸς τὰ ποιητικά μέτρα, - ἰσοσυλλαβία καί ὁμοτονία τῶν στίχων, καί τὸ μέλος προϋπάρχοντος καί καθιερωμένου προτύπου, τοῦ λεγομένου 'προλόγου' ἢ 'αὐτομέλου'. Στὴν ἀρχὴ προψάλλονται οἱ τελευταῖοι στίχοι τοῦ ψαλμοῦ τῶν κεκραγαρίων (ψαλμοὶ 140-141, 129 καί 116).

β. Δοξαστικό, δηλαδή τροπάριο 'ιδιόμελο', πού ἔχει ἴδιον μέλος καί μπορεῖ νὰ μελισθῇ κατὰ διάφορο ἄπ' τοὺς διάφορους μελοποιεῖς τρόπο, στὴν ἀρχὴ τοῦ ὁποῦ ἀντὶ ἄλλου στίχου προψάλλεται ἢ μικρὴ λεγόμενη δοξολογία "Δόξα Πατρὶ καί Υἱῷ καί ἁγίῳ Πνεύματι".

γ. Ἰδιόμελα τῆς Λιτῆς, πάντοτε ἄστιχα καί σὲ διαφόρους ἤχους πού κατακλείονται μὲ δοξαστικό.

δ. Προσόμοια 'ἀπὸ στίχου' ἢ 'ἀπόστιχα', στὰ ὅποια προψάλλονται ἄρμόδιοι ψαλμικοὶ στίχοι.

ε. Δοξαστικό τῶν ἀποστίχων, ἰδιόμελο.

Β'. Εἰς τὸν Ὅρθρον

α. Καθίσματα, τροπάρια προσόμοια, στὸ τέλος τῆς ἀναγνώσεως τῶν καθισμάτων τοῦ Ψαλτῆρος.

β. Κανόνες, τὸ πολύστροφο αὐτὸ καί ἔξοχο ἐγκωμιαστικὸ ὑμνογραφικὸ εἶδος, διαρθρωμένο σὲ ἑννέα ὠδές, μὲ ποικίλα καί μέτρα καί μέλος κατὰ ὠδὴ, πάντοτε προσόμοιοι. Στὸν κανόνα παρεμβάλλονται καί μεσώδια τροπάρια, πάντοτε προσόμοια.

γ. Κοντάκιο, κι αὐτὸ προσόμοιο: τὸ ὑμνογραφικὸ αὐτὸ εἶδος δὲν ψάλλεται στὸν Ὅρθρο ἀλλ' ἀπαγγέλλεται ἐμμελῶς.

δ. Ἐξαποστειλάρια, τροπάρια προσόμοια, καί κάποια μάλιστα ἐξάστιχα δεκαπεντασύλλαβα.

ε. Στιχηρά τῶν αἰνῶν, καί στίς ἑορτὲς ἐδῶ εἶναι ὅλα προσόμοια. Στὴν ἀρχὴ προψάλλονται οἱ στίχοι τοῦ ψαλμοῦ τῶν αἰνῶν (δηλαδή, ψαλμὸς 150).

ς. Δοξαστικό τῶν αἰνῶν, πάντοτε ἰδιόμελο.

δ. Οἱ ποιητὲς ὑμολόγοι. Οἱ βυζαντινοὶ ὑμνογράφοι ποιητὲς ἀνύμνησαν καί ἀνυμολόγησαν τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες μὲ πολλοὺς καί παντοίους

ὑμνους καί ποικίλους κατὰ τὰ ποιητικά μέτρα καί τὸ μέλος καί τοὺς ἤχους τῆς βυζαντινῆς ὀκτωηχίας, ἄρμοδιους γιὰ τὶς ὑμνογραφικὲς ἐνότητες τοῦ Ἐσπερινοῦ καί τοῦ Ὅρθρου πού προανέφερα. Ὅλα τὰ στιχηρὰ προσόμοια, τὰ καθίσματα καί τὰ μεσώδια τροπάρια ὡς καί τὰ ἔξαποστειλάρια σχεδὸν πάντοτε φέρονται ἀνωνύμως, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς Ἀκολουθίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κατὰ τὴν ὁποία ποιητὲς εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰωάννης Μαυρόπουλος καί ὁ Νεῖλος Ξανθόπουλος. Ἀντιθέτως, τὰ ἰδιόμελα στιχηρὰ καί οἱ κανόνες παραδίδονται σχεδὸν πάντοτε ἐπωνύμως.

Τῶν ἰδιομέλων καί κανόνων ὑμνογράφοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: α) τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μ. Βασιλείου: ὁ Ἀνατόλιος, ὁ Γερμανὸς πατριάρχης, ὁ Βύζας, ὁ Βυζάντιος, ὁ Βασίλειος μοναχός, ὁ Ἰωάννης μοναχός ὁ Δαμασκηνός, ὁ ποιητὴς καί τοῦ κανόνος, καί ὁ Ρωμανὸς ὁ μελωδός, ποιητὴς τοῦ κοντακίου. β) τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου: ὁ Ἀνατόλιος εἶναι ὁ ποιητὴς ὅλων τῶν ἰδιομέλων, καί ὁ Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς καί Κοσμάς ὁ μελωδός εἶναι οἱ ποιητὲς τῶν δύο ὁμοίχων κανόνων. γ) τῶν δύο ἀκολουθιῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου: οἱ Ἀνατόλιος, Θεόδωρος Στουδίτης, Γερμανός, Γεώργιος Νικομηδείας καί Κοσμάς μοναχός ὁ Βεστίτωρ εἶναι ποιητὲς τῶν ἰδιομέλων: οἱ Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς καί ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος ὑμολόγησαν τὸν Χρυσόστομο μὲ τοὺς κανόνες τους. δ) τῆς ἀκολουθίας τῆς συνάξεως τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν ὑμνογράφος εἶναι, ὅπως προεῖπα, ὁ Ἰωάννης Μαυρόπουλος μητροπολίτης Εὐχαΐτων καί οἱ Γεώργιος Νικομηδείας καί Νεῖλος Ξανθόπουλος. Ὑμνογράφοι κανόνων πού δὲν περιέχονται στὰ λειτουργικὰ βιβλία εἶναι ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος καί ὁ Ἀνδρέας Κρήτης. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ γνωστότατοι καί δοκιμώτατοι βυζαντινοὶ ὑμνογράφοι, ἐκτὸς τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ, ἔζησαν καί ἄσκησαν, γιὰτὶ οἱ περισσότεροι τιμῶνται ὡς ἅγιοι, κατὰ τὴν περίοδο μεταξὺ τοῦ 7^{ου} καί τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

ε. Τὰ ποιητικά - ὑμνητικά σχήματα. Ἡ ὑμνογραφία εἶναι πρωτίστως τέχνη καί εἶναι ἱερὴ ποιητικὴ τέχνη: εἶναι ἱεραρχία τοῦ λόγου ἢ λογοτεχνία κυριολεκτικῶς, καί ἔφθασε σὲ κορυφώσεις πανθαύμαστες καί ὑψηλότατους ἀναβαθμοὺς ἐκφράσεως. Ὁ Θεὸς καί οἱ εὐαρεστήσαντες αὐτὸν ἅγιοι εἶναι τὸ θέμα τῆς ὑμνήσεως καί ἡ ἀνάταση τῆς

ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ σωτηρία τῆς εἶναι τὸ ζητούμενο· δυὸ στοιχεῖα ἀπόλυτα πού τὰ μορφοποιεῖ ὁ λόγος. Οἱ ὕμνολόγοι, ποιητὲς καὶ ρήτορες καὶ κήρυκες καὶ σοφοὶ ἢ καὶ πάνσοφοι θεολόγοι οἱ ἴδιοι, ἔχουν τὴν συναίσθηση ὅτι ὕμνολογοῦν τοὺς ἀριστεῖς γνώστες τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ παιδείας καὶ παραδόσεως, τοὺς ρήτορες καὶ κήρυκες καὶ διδασκάλους καὶ παντελείους τοῦ λόγου θεραπευτές. Ἡ ὕμνολόγησι τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν εἶναι ἀπόρροια τῆς φωτισμένης ἐμπνεύσεως τῶν ὕμνολόγων καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀγλαοκαρπία ὅλων τῶν ποιητικῶν καὶ τῶν ρητορικῶν σχημάτων τῆς τέχνης τοῦ λόγου.

Οὐσιαστικά. Τέσσερις εἶναι οἱ στήμονες, μὲ τοὺς ὁποίους ὑφαίνονται καὶ πλέκονται οἱ παντοῖοι ὕμνοι, καὶ εἶναι ἡ τετρακτύδα τῶν ὀνομάτων τῶν συστατικῶν στοιχείων τῆς φύσεως, δηλαδή τὰ οὐσιαστικά: Φῶς, Ὑδωρ, Ἄηρ καὶ Γῆ.

α) Ἡ λέξι Φῶς καὶ ὅλα τὰ οὐσιαστικά, ἢ καὶ σύνθετα ἐπίθετα, τὰ δηλωτικά τοῦ φωτός καὶ τῶν ἐνεργειῶν του εἶναι τὰ ἀγαπητότατα φθέγματα τῶν ὕμνολόγων νὰ χαρακτηρίσουν τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες: ἥλιος, φωστῆρες, ἀστέρες, φάος, πῦρ, φλόξ, φεγγοβόλοι ἀστραπαί, λύχνος, πυρός, ἀκτίνες, δαδουχία, κ. ἄ.

Τὸ ἀκόλουθο τροπάριο τῆς ἠ΄ ὁδῆς τοῦ β΄ κανόνος⁴, εἶναι ὅλο μιά πλημμύρα φωτός:

*Ἐξ οὐρανοῦ μὲν μέγιστοι δύο λύχνοι φωτίζουσιν,
ἐκ διαδοχῆς, ἀλλήλων τὴν ὑφήλιον·
ἐκ γῆς δὲ φανότερον τὴν σύμπασαν ἀυγάσουσι,
τρεῖς κατ' αὐτὸ ὑπερμεγέθεις φωστῆρες,
συλλάμποντες ἀλλήλοις καὶ συμβάλλοντες ἅμα...*

Καὶ ἀκόμη ἀνυμνολογοῦνται οἱ τρεῖς, ὡς ἀκτίνες καὶ δαδουχία ἐκ τρισηλίου ἀυγῆς⁵.
*Τὸ ἀκατάληπτον φῶς ἀναπασάμενον ἐν σοί, ὁ-
σιε,
φωτιστικὴν λαμπάδα τῷ κόσμῳ σε ἔδειξε Χριστός,
Βασίλειε.*

ἀνακράζει ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνός⁶, καὶ ὁ Ἰ-

4. ΜΙΑΔ, σ. 582.

5. Τρίτο τροπάριο προσόμοιο τῶν ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ ΜΙΑΔ, σ. 562.

6. Τροπάριο τῆς ε΄ ὁδῆς τοῦ κανόνος ΜΙΑΔ, σ. 21.

ωσήφ ὁ ὕμνογράφος⁷ παραπλησίως:

*Νοὶ ἀὐλῶ ἀστραπὰς εἰσδεχόμενος πάτερ,
τὰς ἀύλους ἐνθέως ἐναπήστραψας ἀυγάς δογμά-
των φωτοειδεῖς,
καὶ τὸν κόσμον ὅλον κατελάμπρυνας.*

Ὁ Κοσμῆς ὁ μελωδὸς ἀναδεικνύει τὸν Γρηγόριο νὰ ὑπερλάμπει καὶ νὰ μᾶς καταλάμπει:

*Ταῖς μαρμαρυγαῖς περιπαρεῖς τοῦ τρισηλίου ἀμα-
ρύγματος,
ἐκ τῆς αἴγλης πυρωθεῖς δὲ καὶ θείας βολαῖς τὸν
νοῦν ἐλλαμπόμενος,
ἀττανεκλώσας ἀκτίνας πᾶσιν ἐξέλαμψας⁸.*

Ἡ ἀναφορὰ μὲ εὐθύ λόγο στὸν ἱερό Χρυσόστομο ἀποφέρει τὴν ἀκόλουθη εἰκόνα:

*Ὡς φωσφόρος ἥλιος ... κόσμον δαδουχεῖς
ἡμεροφώτοις ἀυγαῖς τῶν δογμάτων σου, θεσπέ-
σιε⁹.*

ἢ τὴν ἀκόλουθη φωτοπλημμύρα πού περιλούει ἓνα τροπάριο:

*ἥλιος πολὺφωτος καταυγάζων... ἀστὴρ φαεινότα-
τος, λαμπὰς φανοτάτη, πυρός¹⁰.*

β) Τὸ ὕδωρ, πάλι, καὶ ὅλα τὰ οὐσιαστικά πού δηλοποιοῦν τὸ ὕδωρ σὲ ὅλες τίς προχύσεις, δηλαδή πηγὴ, βρύσις, νάμα, ποταμός, θάλασσα, πέλαγος, ρεῦμα, καταρράκτης, κ. ἄ. εἶναι οἱ λέξεις πού δροσιίζουν μὲ τὸν σταλαγμὸ τους τὰ χεῖλη τῶν ὕμνολόγων ψαλτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄνυδρη καὶ ἀνικμη πολλὰς φορὲς ψυχὴ τῶν πιστῶν καὶ χαρίζουν ἀναψυχὴ. Ὑμνοῦμεν τοὺς τρεῖς ὡς

*πηγὰς βλυζούσας τὸ νᾶμα, ἐξ οἷ ἀρούμενοι ἠδυ-
νόμεθα ταῖς ψυχαῖς¹¹.*

Ὁ Ἄνδρέας Κρήτης μεγαλοστομεῖ στὸ προκείμενο γιὰ τὸν Γρηγόριο:

Τῆς γραφῆς τὴν ἄβυσσον ἀνακαλύψας, ἦνοιξας

7. Πρῶτο τροπάριο τῆς γ΄ ὁδῆς τοῦ κανόνος· βλ. *Analecta Hymnica Graeca e codicibus eruta Italiae Inferioris, Ioseph Schiro' consilio et ductu edita, vol. V, Canones Ianuari, Alkestis Proiou collegit et instruxit, Roma 1971, σ. 2.* Ἐφεξῆς θὰ βραχυγραφεῖται ὡς AHG-V (=Analecta Hymnica Graeca, vol. V).

8. Τροπάριο τῆς ε΄ ὁδῆς τοῦ κανόνος· ΜΙΑΔ, σ. 480.

9. Τροπάριο τῆς α΄ ὁδῆς τοῦ κανόνος σὲ ἦχο δ', ὑπὸ ἀδήλου· AHG-V, σ. 441.

10. Στιχηρὸ προσόμοιο τῶν αἰνῶν, ἀνώνυμο· ΜΝΑΔ, σ. 239.

11. Τέταρτο στιχηρὸ προσόμοιο τῶν αἰνῶν, ποίημα Ἰωάννου Μαυρόποδος· ΜΙΑΔ, σ. 586.

οὐρανοῦ καταρράκτας
κακῆθεν ἔβλυσας τῷ κόσμῳ τὴν λογικὴν ἄβυσ-
σον τῆς θείας σου σοφίας,
πάτερ Γρηγόριε¹².

Καὶ παραπλησίως ὁ Μαυρόπουλος γιὰ τὸν Χρυ-
σοστόμο:

Ὁ ποταμὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος
ἐπληρώθη μέτροι καὶ προχύσεως,
καὶ τὸ καλὸν πρόσωπον τῆς γῆς, ὡς τρυφῆς χει-
μάρρους,
ἀπὸ χρυσοῦ ἄρδει στόματος, εὐφραίνων καὶ παι-
νων
τοῦ Χριστοῦ πᾶσαν πόλιν, τοῖς τῶν θείων κυμά-
των ὀρμήμασι¹³.

γ) Ὁ Ἄηρ καὶ ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν μουσικῶν
ὀργάνων, τῶν ὁποίων ὁ ἦχος διαχέεται στὸν ἀέρα,
δηλαδή ὄργανον, σάλπιγξ, αὐλός, λύρα, κιθάρα,
κιννύρα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν καλκελάδων πε-
τεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς χελιδῶν καὶ ἀηδῶν, εἶναι
τὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀνυμνολογοῦνται τρανώτατα
οἱ τρεῖς Ἱεράρχες.

Ἐνα ἱαμβικὸ δίστιχο τοῦ Συναξαρίου μᾶς εἰσά-
γει στὴν ἀνοιξη γιὰ νὰ χαροῦμε ὅλα τ' ἄλλα, καὶ
χρώματα καὶ ἀρώματα καὶ ἠχήματα:

Ἐαρ χελιδῶν οὐ καθίστησι μίαν,
αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ τῶν ψυχῶν ἔαρ¹⁴.

Ὁ Ἀνδρέας, πάλι, μᾶς δελεάζει μὲ ὀλόκληρη
ὀρχήστρα σ' ἓνα τροπᾶριο:

Ἡ θεάρμοστος λύρα, ὁ τῆς ἐκκλησίας αὐλός,
ἢ εὔηχος κιθάρα τοῦ Χριστοῦ, ἢ θεόφθογγος φωνή,
ὁ Θεολόγος συγκαλεῖ πρὸς εὐωχίαν ἡμᾶς¹⁵.
Ἐννοεῖται ὁ Γρηγόριος.

Καὶ τὸ ἀπολυτίκιο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου μᾶς
παρέχει μὴ νικηφόρα σύγκριση:

12. Τροπᾶριο τῆς α' ὠδῆς τοῦ κανόνος σὲ ἦχο δ': AHG-V, σ. 344.

13. Τροπᾶριο τῆς δ' ὠδῆς τοῦ β' κανόνος: ΜΙΑΔ, σ. 571.17. Κά-
θισμα προσόμοιο, ποίημα Ἰωάννου Μαυρόποδος: ΜΙΑΔ, σ. 564.

14. Ἰωάννου Μαυρόποδος: ΜΙΑΔ, σ. 575.

15. Τροπᾶριο τῆς α' ὠδῆς τοῦ κανόνος σὲ ἦχο δ': AHG-V, σσ.
359-360. Καὶ τὸ πρῶτο τροπᾶριο τῆς ε' ὠδῆς τοῦ ἰδίου κανόνος
(AHG-V, σ. 351) ἰχθεῖ παραπλησίως:

Τὴν θεόφθογγον λύραν τῶν θείων φῶδων,
τοῖς κρούσμασι τοῖς σοῖς ἀνακαινίσας,
ἐμελώδησας ἡμῖν τῶν ἀγγέλων τὸ ἔσσμα,
παμιμάκαρ Γρηγόριε, λειτουργγὲ τῆς ἁγίας δόξης.

Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς τῆς θεολογίας σου
τὰς τῶν ρητόρων ἐνίκησε σάλπιγγας, ...¹⁶.

δ) Ἡ Γῆ, καὶ τὰ οὐσιαστικά πού ἀναφέρονται
στὴν γεηπονία ὡς ποιμὴν, γεωργός, ἀγρευτής, καὶ
μάλιστα τὰ δηλωτικά ἀγρός, λειμῶν, ξύλον, ἄνθος,
μῦρον, καρποὶ κυπρίζοντες, κ. ἄ., εἶναι τὰ πρόσ-
φορα πού εὐκόλα διαλέγουν οἱ ποιητές, –γιατὶ
εἶναι πλήρης ἡ γῆ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ δωρήματα
τοῦ Θεοῦ–, γιὰ νὰ πλέξουν ὕμνους μὲ αὐτὰ, κί
έτοιμάσουν μύρα καὶ εὐωδίες, τῆς τέχνης τῆς μυ-
ρεψικῆς ποιήματα, καὶ ἀντάξια προσφορά στὸς
μελιρρῦτους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τρεῖς Ἱεράρχες:

Ἐν λειμῶνι τῶν Γραφῶν καθάπερ μέλισσαι, σο-
φοί,

προσιπτάμενοι ὑμεῖς περιεδρέψατε καλῶς
καὶ τῶν ἀνθέων τὰ ἄριστα καὶ τὸ μέλι ...¹⁷.

Ὁ Θεοφάνης σὲ δύο - τρία τροπᾶρια τοῦ κανό-
νος στὸν Χρυσόστομο ἀνοίγει, θαρρεῖς, ἀλαβά-
στρινο δοχεῖο μύρου νὰ μᾶς εὐωδιάσει:

Ὡς ἄνθη μυρίζουσιν οἱ τῶν λόγων σου καρποί,
νοητῶς ἀποστάζοντες τὸν θεῖον, Χρυσόστομε,
γλυκασμὸν τῆς σοφίας,
καὶ νῦν εὐωδιάζοντες ἡμᾶς ταῖς πρακτικαῖς ἀρε-
ταῖς¹⁸, ἢ

Πλήρεις ὡσπερ φιάλαι ἀρωμάτων ἐνθέων αἱ σια-
γόνες σου

καὶ τὴν οἰκουμένην νοηταῖς εὐωδίας εὐφραίνουσι,
τῇ τῶν νοημάτων μυρεψικῇ μυσταγωγίᾳ
καὶ τῷ κάλλει τῶν λόγων σου, πάνσοφε¹⁹.

Ἐ π ί θ ε τ α. Ἡ χρῆση τῶν ἐπιθέτων στὸν
ὑμνογραφικὸ λόγο εἶναι τὸ ὑφάδι πού κινεῖ ἡ ποι-
ητικὴ σαῖτα νὰ ἐξυφάνει στοὺς στήμονες τῶν
οὐσιαστικῶν καὶ τῶν ρημάτων τὰ ποικίλα καὶ πα-
ντοειδῆ ὑμνητικά σχήματα καὶ μορφώματα. Καὶ
δὲν χρησιμοποιεῖται πολὺ, ὅπως θὰ ἀναμέναμε, ὁ
ὑπερθετικὸς βαθμὸς. Ἐδῶ οἱ ὑμνογράφοι καταγί-
νονται νὰ δημιουργήσουν ὑπερσύνθετα ἐπίθετα

16. Βλ. ΜΙΑΔ, σ. 473.

17. Κάθισμα προσόμοιο, ποίημα Ἰωάννου Μαυρόποδος: ΜΙΑΔ,
σ. 564.

18. Τροπᾶριο τῆς γ' ὠδῆς τοῦ κανόνος σὲ ἦχο πλ. δ': ΜΙΑΔ, σ.
511.

19. Τροπᾶριο τῆς ε' ὠδῆς τοῦ κανόνος σὲ ἦχο πλ. δ': ΜΝΑΔ, σ.
232.

ἐπιδεικνύοντας τὴν γλωσσοπλαστικὴν τὸν ἱκανότητά. Ἀναμφιβόλως ἐδῶ πρόκειται καὶ γιὰ τὴν ἀνάδειξη τοῦ ἀπείρου πλούτου καὶ κάλλους καὶ τῆς θαυμαστῆς εὐπλασίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ τὴν ἀνάδειξη τῶν ἰδίων τῶν ὑμνογράφων σὲ ἀρίστους καὶ κομψοὺς χειριστὲς τοῦ λόγου.

Μία μεγάλη σειρά ἐπιθέτων μὲ πρῶτο συνθετικὸ τὸ Θεός, ὡς θεόπτης, θεόπνευστος, θεσπέσιος, θεορρήμων, θεοειδής, θεολόγος, θεοφόρος, θεάρμοστος, θεόφθογος, θεαυγής καὶ θεαυγέστατος, κ. ἄ. εἶναι τὰ στολίσματα τῶν σοφῶν καὶ θείων Ἱεραρχῶν. Μιὰν ἄλλη σειρά χαρακτηρισμῶν ἀποτελοῦν τὰ ἐπίθετα τοῦ εἴδους: ἱεροφάντωρ, ἱερομύστης, οὐρανοβάμων, χρυσομίμητος, μελίρρυτος, ὑπέροστος καὶ τρισσολαμπτήρες, κ. ἄ. Καὶ γιὰ τὴν περίπτωση κυρίως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μιὰ ὀλόκληρη ἀλυσίδα συνθέτων καὶ διπλοσυνθέτων ἐπιθέτων μὲ πρῶτο συνθετικὸ τὴ λέξη χρυσός, ὡς πολύτιμο καὶ ὡς λαμπρὸ μαζὶ μέταλλο: χρυσόβρυτος, χρυσόρρυτος, χρυσορροάς, χρυσορρήμων, χρυσολόγος, χρυσοειδής, χρυσοφαής, χρυσοουργός, μελίχρυσος, χρυσαυγέστατος, χρυσόφωνος, χρυσοστόλιστος, καὶ χρυσοπανθαύμαστον στόμα. Εἶναι φανερὸ ἐδῶ ὅτι οἱ ὑμνολόγοι παίζουν μὲ τοὺς συνειρμούς που γεννᾶ τὸ ἐπίθετο Χρυσόστομος: ὅπως στὴν περίπτωση τοῦ Γρηγορίου τὸ ἐπίθετο Θεολόγος καὶ τοῦ Βασιλείου ἡ σοφία καὶ παντογνωσία.

Δύο ἰδιόμελα τῆς Λιτῆς τοῦ Γεωργίου Νικομηδείας εἶναι κατάχρυσα:

*Χρυσέοις λόγοις σου ἡ Ἐκκλησία
ὡς κόσμῳ χρυσῷ περικοσμηθεῖσα, Ἰωάννη Χρυσόστομε,
νυμφικῶς χαίρουσα βοᾷ·
κεκόρεσμαι ἐκ σῶν χρυσοβρύτων ναμάτων,
καταγλαῖσθεῖσα χρυσοφαέσι καὶ μελιχρύσοις πόμασιν... καί,
Ρήμασι χρυσαυγεστάτοις τὰ πέρατα σαφῶς κατήρδενσας,
χρυσόρρυτον ἔχων τὴν τε ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, πανόλβιε·
καὶ πάντα διαχρυσώσας τοῖς λόγοις σου,
χρυσουργὲ τῶν δογμάτων σου,
καὶ βίβλους συγγραφάμενος χρυσογραφικὰς ἀνέπτῃς εἰς οὐρανοὺς,*

*Χρυσορροὰ καὶ Χρυσόστομε*²⁰.

Ρητορικὲς ἐρωτήσεις. Ἐνα σχῆμα ποῦ ἀπαντᾷ στὴν ὑμνολόγησι καὶ μὲ τὸ ὅποιο ἐκφράζεται ἡ ἀπορία γιὰ τὴν ἐπάξια ἐξύμνησι, ἢ ἡ συντριπτικὴ σύγκρισι καὶ αὐθόρμητη προτίμησι, εἶναι οἱ ρητορικὲς ἐρωτήσεις:

Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασι καταστέψωμεν, ἢ στεφανώσωμεν τοὺς διδασκάλους;

Ποίοις ὑμνωδιῶν κάλλεσιν ἀναδήσωμεν τοὺς θεοφόρους;

*Ποίοις ἐγκωμιῶν ρήμασιν ἐπαινέσωμεν τοὺς Ἱεράρχας;*²¹ ἢ,

Τί μοι χρυσός, τί μοι πλοῦτος καὶ δόξα καὶ δυναστεία;

καπνοὶ διαρρέοντες εἰς ἀέρα·

πάντα οἰχέσθω· αὐρα πάντα φερέτω·

ἐμοὶ πλοῦτος εἷς πολυέρατος,

*ἢ τῶν διδασκάλων τριάς ρητορεύουσα*²².

Ὁ μόηχα καὶ παρηχησεις. Ἄλλο ἀγαπητὸ σχῆμα εἶναι τὸ παίξιμο μὲ τὸν ἦχο τῶν λέξεων καὶ ἡ δημιουργία στίχων κατὰ ὁμοηχία ἢ παρήχησι· Δηλαδή:

*οἱ λόγοι τοὺς λόγους κηρύττουσι*²³,

φιλόσοφοι, τοὺς σοφοὺς εἰ φιλεῖτε σοφίσθητε

καὶ λέγειν διδάχθητε, πάντες οἱ λόγον θαυμάζοντες,

*πράξεων ἀκριβειαν καὶ θεωρίας ἐντεῦθεν ἐξασκούμενοι*²⁴

σοφίας τῆς ὑπερσόφου κατανασθθεῖς ταῖς αἰγαῖς

20. Βλ. ΜΝΑΔ, σ. 223. Καὶ σὲ δυὸ ἀκόμη τροπάρια παρατηρεῖται ἡ ἴδια χρυσὴ παράθεσι:

Σάλπιγξ χρυσόφωνος ἀνεδείχθη, χρυσορρήμιον Χρυσόστομε, χρυσοουργῶν τὰς καρδίας τῶν πιστῶν τοῖς χρυσεπόνις σου διδάγμασι...

(βλ. ἀνώνυμο ἰδιόμελο δοξαστικὸ τῶν ἀποστίχων τῆς ἀκολουθίας τῆς 17 Νοεμβρίου καὶ τὸ ἴδιο καὶ ὡς πεντηκοστάριο ἰδιόμελο τῆς ἀκολουθίας τῆς 17 Ἰανουαρίου· ΜΝΑΔ, σσ. 224-225)· καὶ,

Τὸν χρυσαυγὴ καὶ χρυσολόγον τιμήσωμεν, Ἰωάννην πάντας τὸν χρυσώσαντα χρυσοειδέσι μαρμαρυγαῖς (ὡδὴ δ' τοῦ κανόνος τοῦ Θεοφάνους· ὅπου παραπάνω, σ. 231).

21. Τὰ προσόμοια στιχηρὰ τῶν αἰῶνων τοῦ Ἰωάννου Μαυρόποδος· ΜΙΑΔ, σσ. 585-586.

22. Πάλιν ὁ Μαυρόπουλος, στὴν ε' ὡδὴ τοῦ α' κανόνος του· ΜΙΑΔ, σ. 572.

23. ... καὶ αἱ γλῶσσα τὰ θαύματα μέλπουσι· δοξαστικὸ προσόμοιο τῶν αἰῶνων, ποίημα Ἰωάννου τοῦ Μαυρόποδος· ΜΙΑΔ, σ. 586.

24. Ἰωάννης Μαυρόπουλος σὲ τροπάριο τῆς δ' ὡδὴς τοῦ α' κανόνος του· ΜΙΑΔ, σ. 570.

*τήν τῶν ὄντων γνῶσιν διεισδύσασας²⁵
ἢ, ὡς σάλπιγξ πανεύσημος πάντα περιήχησε τὰ
πέρατα²⁶.*

Ἄντιθέσεις. Οἱ ἀντιθέσεις, πάλι, ὡς σχῆμα
ρητορικό κεντριζέει πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ
ἀναδεικνύει τὴν ὑπερβολή·

*Τοὺς ἐπιγελοὺς ἀγγέλους, βροτοὺς οὐρανίους...
καὶ τοὺς δηρημένους τοῖς σώμασι καὶ συνημμέ-
νους τῷ Πνεύματι...²⁷ ἢ,
Ἄπειρον τῆς γῆς τὸ βάθος πρὸς τὸ οὐράνιον
ἕψος·
ἀλλ' ἀπὸ τῆς γῆς τοὺς ἀγγέλους ἐξῆρεν ἐπέκεινα
ὁ οὐράνιος ἔρωσ²⁸.*

Ἀντιαιρετικές εἰκόνες. Οἱ πυρσεύ-
σαντες τὴν οἰκουμένη μεθεὶς δόγματα τρεῖς μέγ-
στοι φωστῆρες, εἶναι σαφῶς καὶ οἱ καθαιρέτες τῆς
πλάνης τοῦ Ἀρείου καὶ Σαβελλίου καὶ Εὐνομίου,
καὶ ὄλων γενικῶς τῶν αἰρέσεων. Ἀνυμολογοῦν-
ται, λοιπόν, καὶ στὸ προκείμενο θέμα μεθεὶς
εἰκόνες·

*Οὐ δίστομον μάχαιραν ἢ χάρις, ἀλλὰ τρίστομον
κατὰ τῶν πολεμιῶν αὐτῆς προβάλλεται·
ἐν οὐρανογάλκνυτον ξίφος τρισὶν ἀκμαῖς κατε-
στομωμένον
ἀεὶ προμαχόμενον τριλαμποῦς μιᾶς θεότητος²⁹.
ἢ, τὸν νοητὸν γὰρ Γολιάθ τῷ ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ
καταβαλόντες...³⁰.*

25. Στίχος τοῦ τετάρτου προσομοίου στιχηροῦ τῶν αἰῶνων τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας· ΜΙΑΔ, σ. 31. Στὸ ἴδιο τροπάριο ἀπαντοῦν καὶ οἱ παρεμφερεῖς ὠραῖες ἐκφράσεις·

ὄθεν σε θεωρήματα καὶ θεῖον διδάσκαλον
καὶ φωτοφόρον φωστῆρα τῆς Ἐκκλησίας κηρύττομεν.

26. Δεύτερο τροπάριο τῆς ε' ὠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Θεοφάνους· ΜΝΑΔ, σ. 233

27. Στιχηρὰ προσόμοια τῶν αἰῶνων, τοῦ Ἰωάννου Μαυροπό-
δος· ΜΙΑΔ, σσ. 585-586.

28. Τροπάριο τῆς ε' ὠδῆς τοῦ ἁγίου κανόνος τοῦ Μαυροπό-
δος· ΜΙΑΔ, σ. 573.

29. Τροπάριο τῆς θ' ὠδῆς τοῦ ἁγίου κανόνος τοῦ Μαυροπό-
δος· ΜΙΑΔ, σ. 583.

30. Διατυπώνει ὁ Νεῖλος Ξανθόπουλος σὲ ἰδιόμελο τροπάριο
τῆς Λιτῆς, σὲ ἦχο πλ. β', ὅπου ἀπαντοῦν καὶ ἄλλες ἀντιαιρετικές
διατυπώσεις, ὡς· τοῦ Δαυὶδ τὴν σφενδόνην τὴν τρίπλοκον, τὸ τοῦ
Λόγου φραγγέλιον τρίπλοκον, ἢ, τοὺς θεοκατῆλους αἰρεσιάρχας
τῶν περιβόλων τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ ποιμνῆς μακρὰν ἀπελάσαν-
τες διὰ τῶν λόγων... Βλ. ΜΙΑΔ, σ. 560.

Μὲ ἀναφορὰ σὲ ἀντίστοιχη ψαλμική εἰκόνα ἕνα
τροπάριο διαζωγραφίζει·
*κηρὸς δὲ τηκόμενος ἀπὸ προσώπου πυρός,
νόθον ἅπαν δόγμα τοῖς ἡμῶν πυρπνόοις φθόγ-
γοις προσβάλλον δεικνύται³¹.*

Ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος στήνει τὴν ἀκόλουθη
εἰκόνα·

*Ἰσὸν ἀράχνης καθάπερ ἔλυσας
τὰ πονηρά, Βασίλειε, καὶ ἔκφυλα δόγματα³².*

Ὁ Ἄνδρέας Κρήτης μᾶς προσφέρει δύο ὠραῖες
παρομοιώσεις γιὰ τὴν θεολογία τοῦ Γρηγορίου·
*Ὡς κιβωτὸν διέσωσας κατακλυσοῦ αἰρέσεων
Χριστοῦ τὴν Ἐκκλησίαν
ἀσφάλτω πιστεὶ κεχρισμένην...³³
καὶ, Τῇ φωτοφθόγγῳ γλῶττι σου κατέφλεξας
λαλῶν
τὰς φρυγανώδεις γλώσσας τῶν αἰρέσεων, σο-
φέ...³⁴.*

Ὁ δὲ Θεοφάνης ὁ Γραπτός δὲν ὑπολείπεται σὲ
παρομοιωτική διάθεση καὶ ἀναφωνεῖ γιὰ τὸν Χρυ-
σόστομο, στὴν ἠ' ὠδή τοῦ κανόνος·

*Ἡ θεωρήμων γλῶσσα ἐν τῷ κόσμῳ,
ὥσπερ χρυσήλατος σάλπιγξ ἐξ οὐρανοῦ ἀπηχῆ-
σασα
Ἰεράρχα Κυρίου, τὴν πλάνην ἀπήλασε³⁵.*

Χαρακτηρισμοί. Τὰ ὑμνητικά-ρητορικά
σχήματα καὶ οἱ εἰκόνες καὶ οἱ ἐπιθετικοὶ χαρακτη-
ρισμοὶ καὶ ὅλοι οἱ προσδιορισμοί, ὅσοι ἐδῶ ἀνα-
φέρθηκαν καὶ οἱ παμπληθεῖς ἄλλοι, ἀφοῦ οἱ τρεῖς
Ἰεράρχες ἀπέμαξαν πάντων τῶν ἁγίων τὰς

31. Ὁ Ἰωάννης Μαυρόπουλος, πάλι, σὲ τροπάριο τῆς ε' ὠδῆς τοῦ
ἁγίου κανόνος του, στὴν ἀρχὴ τοῦ ὁποῦ διακηρύττει· Ἡτᾶται, μα-
κάριοι, καὶ δραπετεύει // ἢ πρὶν ἀνυπόστατος θρασύτης τῶν αἰρέ-
σεων. Βλ. ΜΙΑΔ, σ. 580. Καὶ εἶχε, σαφῶς, στὸ νοῦ του τὸν ψαλμικὸ
στίχο· ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν // ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ
προσώπου πυρός. Βλ. ψαλμὸ 67.

32. Πρῶτο τροπάριο τῆς θ' ὠδῆς τοῦ κανόνος· ΑΗΓ-V, σ. 10.

33. Τροπάριο τῆς α' ὠδῆς τοῦ κανόνος· ΑΗΓ-V, σ. 343.

34. Πρῶτο τροπάριο τῆς δ' ὠδῆς τοῦ κανόνος· ΑΗΓ-V, σ. 348.
Ὁραία εἰκόνα, με ἀντίθεση νοημάτων, προβάλλει στὸ τέταρτο τρο-
πάριο τῆς ἴδιας ὠδῆς·

Ἡ λαμπὰς τῶν λόγων σου τὰς κόρας τῶν ἐχθρῶν
πρὸς νοητὴν ἀβλεψίαν ἀπημαύρωσε, πάτερ·

ἡμῖν δὲ τοῖς πιστεὶ τὴν Τριάδα σέβουσι,
φέγγος ἀπαστράπτει ἀθόλωτον.

35. ΜΙΑΔ, σ. 524.

ἀρετάς³⁶ καὶ ἔγιναν ἑὰ πάντα τοῖς πᾶσι—, βοηθοῦν μὲν στὸν σχηματισμὸ μιάς ἑναργοῦς εἰκόνας τοῦ καθενὸς ἀπ’ τοὺς τρεῖς· ἢ ἀποτόλμηση, ὅμως, γιὰ μιὰ τέτοια καλλιτεχνία δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔργο τοῦ καθενὸς ἀπὸ ἐμᾶς. Ὁ Ἰωάννης ὁ Μαυρόπουλος διακηρύξε τὴν δυσκολία τοῦ πράγματος:

*Οὐκ ἔστι δευτερεῖον ἐν τοῖς τρισί·
τὰ πρεσβεῖα γὰρ ἕκαστος φέρεται
πρῶτος δοκῶν καὶ τοὺς ὁμοτίμους ὑπερνικῶν·
ἔξοικειοῦται μᾶλλον δέ, τὴν ἀλλήλων νίκηην περι-
χαρῶς...³⁷*

Ὡστόσο, ἀφιέρωσε τὰ τρία τροπάρια τῆς γ’ ὠδῆς τοῦ α’ κανόνος³⁸, ἀνὰ ἓνα γιὰ τὸν καθένα ὑμνολογούμενο Ἱεράρχη, ὡς εἰδικὸν χαρακτηρισμό· θὰ μπορούσε ὅμως τὸ καθένα τροπάριο νὰ ἀναφέρεται καὶ στὸν καθένα χωριστὰ ἀπ’ τοὺς ἄλλους τρεῖς Ἱεράρχες.

*Ἡ σάλπιγξ ἡ μεγάλη τῆς Ἐκκλησίας·
ὁ λύχνος ὁ φωτίζων τὴν οἰκουμένην,
ὁ κήρυξ ὁ τῷ φθόγγῳ περιλαμβάνων πάντα τὰ
πέρατα,
ὁ μεγαλόνημος συγκροτεῖ τὴν σύναξιν ταύτην
Βασιλείως.*

Λαμπρὸς ἀπὸ τοῦ βίου καὶ τῶν πραγμάτων,

36. Λέγει ὁ ὑμνογράφος Βασίλειος μοναχὸς σὲ ἰδιόμelo τῆς Λιτῆς, σὲ ἴχος α’, γιὰ τὸν ἅγιο Βασίλειο· ΜΙΑΔ, σ. 13.

37. Ὡδὴ θ’· ΜΙΑΔ, σ. 584.

38. Ὁπου παραπάνω, σ. 568. Καὶ στὰ τρία πρῶτα τροπάρια τῆς δ’ ὠδῆς τοῦ β’ κανόνος (ΜΙΑΔ, σ. 570) ὁ Ἰωάννης Μαυρόπουλος διαζωγραφίζει τοὺς χαρακτηρηστικὰς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, τονίζοντας μιὰ πτυχή, στὸ κάθε τροπάριο, τῆς ἀξίας καὶ αἰγλης τῶν ὑμνουμένων. Πὰ τὸν Βασίλειο λέγει:

*Στῦλος πυρὸς, λαοῦ πιστοῦ προηγούμενος,
καὶ φλογίζων τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως,
τὰς δὲ φυλάς σὺζων ἀσφαλῶς, τὰς ἐφεπομένας,
ὁ μέγας ὄφθη Βασίλειος·
θαροσεῖται καὶ νικάτω ἡ Χριστοῦ Ἐκκλησία,
τηλικούτων πλουτίσασα πρόμαχον.*

Καὶ γιὰ τὸν Γρηγόριο, ἐξιμνώντας τὴν ἀφθαστὴ κοιμώτητα τοῦ λόγου, διατυπώνει:

*Γλώσσης τρυφῆ, καὶ ἀκοῆς πάσης ἠδυσια,
ὁ σὸς λόγος πέφυκε, Γρηγόριε,
μάννα ζωῆς, δρόσος γλυκασιῶν, μέλι τὸ ἐκ πέτρας,
ἄγγελλον ἄρτος οὐράνιος,
ἀπλόστως ἐμφορεῖσθαι, τῆς ἠδύτητος πείθων,
καὶ πληρῶν ἠδονῆς τοὺς μετέχοντας.*

Πὰ τὸν Χρυσόστομο μᾶς καταρδεύει μὲ μιὰ εἰκόνα ἑποταμίου χαρισμάτων. Πρβλ. ἀνωτέρω, καὶ στὴν ὑπόσημ. 13.

*λαμπρὸς ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ τῶν δογματῶν
ἐν πᾶσιν ὑπερλάμπων πάντας ὡς ἄλλος ἀστέρας
ἥλιος,*

ὁ πολυῦμητος Θεολόγος σήμερον μακαρίζεται.

*Ἴδου τὸ φῶς τοῦ κόσμου τὸν κόσμον φαίνει·
ἰδου τῆς γῆς τὸ ἄλας τὴν γῆν ἠδύνει·*

*ἰδου τὸ ζωῆς ξύλον ἀθανασίας καρποὺς προβάλλεται,
ὁ χρυσοῦς ἅγιος·*

οἱ θανεῖν μὴ θέλοντες, δεῦτε, τρυφήσατε.

Β’.

Ἡ ὑμνολογικὴ τρυφή, Μακαριώτατε, ἐνσταλάζει στὰ ὦτα μας καὶ “μονιμώτερόν πως ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνιζάνει”, κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο³⁹, ἀρτυμένη μὲ τὸ μέλι τοῦ μέλους, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸν ἀδελφὸ τοῦ Βασιλείου, τὸν Γρηγόριο Νύσσης ἢ μουσικὴ “ἐρμηνεύειν βούλεται τὴν τῶν λεγομένων διάνοιαν”⁴⁰. Ἡ ἑλληνικὴ μελοποιία, βυζαντινὴ καὶ μεταβυζαντινὴ, ὡς Παπαδικὴ ἢ Ψαλτικὴ Τέχνη, μὲ τὴν ἐπιπόνηση τοῦ σοφοῦ συστήματος τῆς σηματογραφίας, ὡς ἐκφωνητικῆς πρῶτα, περὶ τὸν 5 αἰῶνα καὶ ἀπ’ τὰ μέσα τοῦ 1 αἰῶνος ὡς πλήρους διαστηματικῆς, ἀναπτύχθηκε σὲ τέλεια τέχνη τῶν ἡχῶν, καὶ ἀποτελεῖ τὸν αὐτόνομο καὶ ἀκραιφνῆ ἑλληνικὸ μουσικὸ πολιτισμὸ, τὸν μακροβιώτερο ἀνάμεσα στοὺς μουσικοὺς πολιτισμοὺς τῆς οἰκουμένης, ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἀδιάκοπη συνέχεια μέχρι σήμερα, καὶ στὴν ὁμοιογενῆ καὶ συνεπιγραπτὴ παράδοση του. Τὸ ἑλληνικὸ σύστημα σηματογραφίας εἶναι, στὴν πρωτοφανέρωσή του, ἀπότοκο τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου καὶ εἶναι καὶ τὸ ἴδιο ἓνα σοφὸ ἠχητικὸ ἀλφάβητο. Ἡ συνομοουσιότητα τῶν δύο γραφῶν, τοῦ ἀλφαβήτου τῶν γραμμῶν καὶ τῆς σηματογραφίας, εἶναι ἀπόλυτα πολιτισμικὰ μεγέθη, μὲ τὰ ὁποῖα ὀδηγοῦμεθα σὲ αὐτογνωσία καὶ κοινωνία καὶ κατατείνουμε σὲ θεογνωσία, ἀφοῦ μὲ τὸν λόγον ντυμένο μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ μέλους ἀναφερόμαστε στὸ Θεὸ καὶ προσομιλοῦμε, γιὰτι καὶ ἐκεῖνος “ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο” γιὰ μᾶς.

α. Τὰ Γένη καὶ τὰ εἶδη τῆς βυζαντινῆς μελοποιίας. Ἡ Ψαλτικὴ Τέχνη, λοιπόν, ὡς ὁ αὐτόνομος καὶ ἀκραιφνῆς ἑλληνικὸς μουσικὸς πολιτισμὸς, γνωρίζει καὶ διακρίνει εἶδη καὶ γένη μελῶν,

39. Ἐρμηνεῖα εἰς τὸν α’ ψαλμὸν, PG 29, 212.

40. Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ψαλμῶν, PG 44, 444.

ποικιλία ρυθμῶν καὶ θαυμαστὴ πολυηχία καὶ μᾶς παρέδωκε μὲ πλησμονὴ χειρογράφων κωδίκων τὰ ποιήματα, τὰ μελουργήματα δηλαδή, μᾶς χιλιάδας ἑλλήνων μελουργῶν.

“Μὴ τοίνυν νόμιζε ἄπλην εἶναι τὴν τῆς Ψαλτικῆς μεταχειρίσῃ, ἀλλὰ ποικίλην τε καὶ πολυσχιδῆ· καὶ πολὺ τι διαφέρειν ἀλλήλων γίνωσκε τὰ στιχηρὰ καὶ τὰ κρατήματα καὶ τὰ κατανυκτικὰ καὶ τὰ μεγαλυνάρια καὶ οἱ οἴκοι κατὰ τὰς μεταχειρίσεις αὐτῶν, καὶ τὰ λοιπά, περὶ ἃ ἡ τέχνη καταγίνεται. Ἄλλη γὰρ ὁδὸς καὶ μεταχειρίσεις στιχηροῦ καὶ ἄλλη κατανυκτικοῦ καὶ ἕτερα κρατήματος...”, ὁρίζει τὴν πολυεῖδεια καὶ ποικιλωνυμία τῶν βυζαντινῶν μελῶν ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Μουσικῆς Μανουὴλ Χρυσάφης⁴¹, λαμπαδάριος ‘τοῦ εὐαγοῦς βασιλικοῦ κλήρου’ κατὰ τοὺς χαλεποὺς χρόνους τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

“Ὅλα τὰ ποικιλώνυμα ὑμολογήματα, ὡς ψαλτὰ τροπάρια στὴν λογικὴ λατρεία, ὑπάγονται σὲ τρία Γένη μελῶν· τὸ Παπαδικὸ Γένος, τὸ Στιχηραρικὸ καὶ τὸ Εἰρμολογικὸ Γένος.

1. Τὸ Παπαδικὸ γένος. Τὸ Παπαδικὸ γένος, –καὶ λέγεται ‘παπαδικό’, ἐπειδὴ οἱ κώδικες ποὺ τὸ παραδίδουν περιέχουν, συχνά, στὴν ἀρχὴ τὴν Προθεωρία τῆς Παδικῆς ἢ Ψαλτικῆς Τέχνης–, περιλαμβάνει ποικίλα ἐπὶ μέρους μουσικὰ εἶδη, τὰ ὁποῖα ὡς ποιητικὸ κείμενο χρησιμοποιοῦν τοὺς ἑβραϊκοὺς ψαλμοὺς καὶ ἀποτελοῦν τὰ σταθερὰ μέρη τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου. Στὸ Παπαδικὸ γένος ἀνήκουν καὶ τὰ χριστιανικὰ εἶδη ὑμνογραφίας, τὰ κοντάκια καὶ τὰ λεγόμενα μαθήματα ἢ ‘ἀναγραμματισμοὶ’ καὶ ‘ἀναποδισμοί’, δηλαδή ἰδιόμελα τροπάρια μὲ καλοφωνικὴ, ἐπιτηδευμένη μελικὴ μεταχείριση.

2. Τὸ Στιχηραρικὸ γένος. Τὸ Στιχηραρικὸ Γένος περιέχει τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τροπάρια καὶ τὰ δοξαστικά, καθὼς καὶ τὰ ἀναστάσιμα ἰδιόμελα τῆς Ὁκτωήχου τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ.

41. Βλ. τὴν τελευταία κριτικὴ ἔκδοση, Dimitri E. Conomos, The Treatise of Manuel Chrysaphes, the Lampadarios, Monumenta Musicae Byzantinae - Corpus Scriptorum de Re Musica, vol II, Wien 1985, σ. 42. Ὁ τίτλος τῆς σημαντικῆς αὐτῆς θεωρητικῆς μουσικῆς συγγραφῆς εἶναι: “Περὶ τῶν ἐνθεωρουμένων τῆ Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ ὧν φρονοῦσι κακῶς τινες περὶ αὐτῶν”. Περισσότερα καὶ συστηματικὰ λέγονται γὰρ τὴν ποικιλία τῶν μορφῶν τῆς μελοποιίας στὴν παράγραφο “Τὰ γένη καὶ εἶδη τῆς βυζαντινῆς μελοποιίας” τοῦ βιβλίου Γρ. Θ. Στάθης, Οἱ ἀναγραμματισμοὶ καὶ τὰ μαθήματα τῆς βυζαντινῆς μελοποιίας, Ἀθήναι 1979 (ἔκδοση Ἰδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας - Μελέτα 3, καὶ 8' ἔκδ. 1998), σσ. 37-47.

3. Τὸ Εἰρμολογικὸ γένος. Τὸ Εἰρμολογικὸ γένος μελῶν μᾶς παρέδωκε τὸ μελικὸ πρότυπο, τοὺς εἰρμούς δηλαδή τῶν θ' ὠδῶν τῶν κανόνων, καὶ τὰ αὐτόμελα τροπάρια, πρὸς τὸ μέλος τῶν ὁποίων ψάλλονται τὰ παντοῖα προσόμοια τροπάρια.

Ἡ μελοποιία, ὡς ποιητικὴ ἔξη, ἀνέπτυξε πολλοὺς τρόπους ἢ μεταχειρίσεις γὰρ τὴν μελικὴ ἔκφραση. “Ὅλα τὰ εἶδη μελῶν, καὶ τῶν τριῶν Γενῶν, ψάλλονται κατὰ δύο βασικοὺς τρόπους, τὸν ἀργὸ καὶ τὸν σύντομο, μὲ τὴν ἔννοια τῆς πλατεῖας ἢ τῆς βραχείας μελικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ποιητικοῦ κειμένου, καὶ μὲ ἄλλους ἀκόμα τρόπους, ὅπως τὸν ἀργοσύντομο ἢ τὸν καλοφωνικό. Καὶ βέβαια ὑπάρχουν μεγάλες περίοδοι ἀνθήσεως τῆς μελοποιίας καθὼς καὶ διαφοροποιήσεως τῆς ψαλτικῆς παραδόσεως, καὶ ὑπάρχουν κατὰ τόπους καὶ κατὰ περιόδους πλειάδες ἢ καὶ χορεῖες μεγαλοφυῶν μελουργῶν, οἱ ὁποῖοι ὀριοθέτησαν τὶς ἐξελίξεις στὰ ψαλτικὰ πράγματα. “Ὅλα αὐτά, ὡς ἀκροθιγῆς γνώση τοῦ πράγματος, θέλουν νὰ δηλώσουν τὸν μέγα ὠκεανὸ τῆς πανθαύμαστης μουσικῆς δημιουργίας, μονοφωνικῆς καὶ ἀνόργανης, μὲ τὸν ὁποῖο περιβρέχεται ἡ ὀρθόδοξη Ἀνατολή, καὶ ἀσίγητα τραγουδάει ἢ ψελίζει ἢ ψάλλει.

Ψάλλουμε, λοιπόν, καὶ κατὰ τὶς μεμονωμένες ἐορτὲς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ κατὰ τὴν ἐορτὴ τῆς συνάξεώς τους σήμερα, πολλὰ καὶ ποικίλα ψάσματα καὶ μελωδήματα, ὅσα προβλέπονται ἀπ' τὶς τυπικὲς διατάξεις τῶν Ἀκολουθιῶν Ἑσπερινοῦ καὶ Ὁρθρου. Ὅσα προβλέπονται ποιά ὁμως συγκεκομμένα ἀπ' τὰ πολλὰ καὶ μέλη τίνων μελοποιῶν εἶναι στὴν εὐχέρεια καὶ τὴν γνώση τῶν ψαλτῶν νὰ προτιμηθοῦν καὶ ὑπαγορευοῦνται καμιά φορὰ καὶ ἀπ' τὶς συνθῆκες τῆς λατρείας.

Εἰδικότερα γὰρ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ ὑμολογήματα ποὺ ἀναφέρονται σ' αὐτοὺς καὶ ποὺ ἀναφέρθηκαν λίγο χωρίτερα. Οἱ ὕμνοι αὐτοὶ ἀνήκουν καὶ στὰ τρία γένη μελῶν. Τὰ παντοῖα προσόμοια καὶ οἱ κανόνες ψάλλονται μὲ τὸ μέλος τοῦ Εἰρμολογίου. Τὰ ἰδιόμελα καὶ τὰ δοξαστικά ψάλλονται μὲ τὸ στιχηραρικὸ μέλος. Στὸ Παπαδικὸ γένος ἀνήκουν τὰ μαθήματα, οἱ ἀναγραμματισμοὶ καὶ ἀναποδισμοὶ, δηλαδή οἱ ἔκτενεις συνθέσεις μὲ πλατυσμούς μελῶν καὶ ἔντεχνες μελικῆς ἐπιτηδεύσεις καὶ παρεμβολὲς κρατημάτων, –μέλος, δηλαδή, μὲ τὶς ἄσημες συλλαβὲς Τενένα,

Τετριέμ, κλπ., για να 'κρατήσουν' ακριβώς και παρατείνουν την χρονική διάρκεια μελωδήσεως, ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ κεμεένου τῶν ἰδιομέλων, συνήθως κατὰ ἀνακατάστροψη τῶν γραμμάτων, τῶν στίχων ἢ καὶ τῶν ποδῶν, στοὺς ὁποίους διακρίνονται τὰ μονόστροφα αὐτὰ ὑμνογραφήματα⁴². Κι εἶναι αὐτὰ τὰ μελουργήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ψάλλονται σήμερα, παρ' ὅλο ὅτι αὐτὰ ἀποτελοῦν τὶς ἐπὶ τοῦτο γὰρ τὴν κάθε ἐορτὴ μελοποιήσεις τῶν μεγάλων βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν μελουργῶν καὶ ἀποτελοῦν μαζί τὰ ἀριστουργήματα τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης.

β. Οἱ μελοποιοὶ τῶν 'μαθημάτων'. Οἱ βυζαντινοὶ μελουργοὶ τοῦ ἰδ' καὶ ἰε' αἰῶνος, οἱ ὁποῖοι μελοποίησαν "μαθήματα", τέλειες ἐκτενεῖς συνθετικὲς μορφές, διάρκειας τῆς καθεμῆς ἀπὸ εἴκοσι ἕως σαράντα λεπτά, γὰρ τὶς ἐορτὲς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, εἶναι οἱ ἀκόλουθοι, νὰ γνωρίσουμε τουλάχιστον τὰ ὀνόματά τους⁴³.

α) Πὰ τὸ Μ. Βασίλειο: ὁ Ἀναπαρδᾶς, ὁ Μανουήλ Χρυσάφης ὁ λαμπαδάριος, ὁ Ἰωάννης Κουκουζέλης ὁ μαῖστωρ, ὁ Γρηγόριος δομέστικος Μ. Λαύρας, ὁ μοναχὸς Γεράσιμος Χαλκεόπουλος. β) Πὰ τὸν Γρηγόριο: ὁ Ἀνδρέας Σιγηρός, ὁ Μανουήλ Χρυσάφης, ὁ Ἰωάννης Κουκουζέλης, ὁ Ξένος Κορώνης ὁ πρωτοψάλτης. γ) Πὰ τὸν Ἰωάννη Χρυσόστομο: ὁ Νικηφόρος Ἠθικός ὁ δομέστικος, ὁ Ἰωάννης Κουκουζέλης, ὁ Μανουήλ Χρυσάφης, ὁ Ἰωάννης Κάλλιτος. δ) Πὰ τοὺς τρεῖς: ὁ Ἰωάννης Γλυκὺς ὁ πρωτοψάλτης, ὁ Ξένος Κορώνης, ὁ Μανουήλ Χρυσάφης.

Οἱ περίφημοι μελουργοὶ Παναγιώτης Χρυσάφης ὁ νέος καὶ Πέτρος Μπερεκέτης ὁ μελωδός, τὸν ἰζ' καὶ ἀρχὲς τοῦ ἠ' αἰῶνος καὶ ὁ ἀγιορείτης μελο-

ποὺς Νικόλαος Δοχειαρίτης καὶ ὁ Ἰωάννης λαμπαδάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ α' ἡμῖς τοῦ ἰθ' αἰῶνος, μελοποίησαν μαθήματα νὰ μελωδήσουν τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες.

γ. Ἡ σημερινὴ ἀσματικὴ πράξι. Κατὰ τὴν σημερινὴ ἀσματικὴ πράξι, ψάλλονται τὰ δημιουργήματα τῆς μελοποιίας τῆς τελευταίας περιόδου ἐξελίξεώς της, κατὰ τὸ δεύτερο ἡμῖς τοῦ ἠ' καὶ τὸ α' ἡμῖς τοῦ ἰθ' αἰῶνος. Κατ' αὐτὴν τὴν περίοδο ἡ ἀσματολογία διαφοροποιήθηκε πολὺ. Διαμορφώθηκε καὶ καθιερώθηκε, καὶ διαδόθηκε μὲ τὰ ἔντυπα μουσικὰ βιβλία⁴⁴, μὴ ψαλτικὴ παράδοση, μὲ κύριο στόχο τὴν συντομία τῶν μελῶν, σὲ σχέση μὲ παλαιότερες μορφές μελοποιήσεως. Ἔτσι σχεδὸν λησμονήθηκαν οἱ μελοποιοὶ τοῦ ἀρχοῦ βυζαντινοῦ στιχηραρικοῦ μέλους, γὰρ τὰ ἰδιόμελα καὶ τὰ δοξαστικά, καὶ οἱ μεταβυζαντινοὶ ἀπαράμιλλοι μελοποιοὶ τοῦ β' μῖσου τοῦ ἰζ' αἰῶνος, Παναγιώτης Χρυσάφης ὁ νέος καὶ Γερμανὸς ἐπίσκοπος Νέων Πατρῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς παρέδωκαν τὰ πανθαύμαστα μνημεῖα τῆς μονοφωνικῆς ψαλτικῆς ἐπιτηδεύσεως, τὰ Στιχηράριά τους, μὲ τὶς ἀσματομελιρυντόγθογγες νεοφανεῖς μελικὲς θέσεις⁴⁵, δηλαδὴ μελικὲς φράσεις ἢ μελικὰ τόξα. Τὸ ἴδιο, δὲν ψάλλεται τὸ μέλος τῶν Εἰρμολογιῶν τοῦ Θεοφάνους Καρύκη, τοῦ Ἰωάσαφ Βατοπεδινοῦ καὶ κυρίως τοῦ Μπαλάση ἱερέως, τοῦ ἰζ' αἰῶνος. Σήμερα ψάλλεται καὶ στιχηραρικό καὶ εἰρμολογικό μέλος κατὰ βάση ὅπως τὸ παρέδωκε ὁ μεγαλόπνοος λαμπαδάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πέτρος Πελοποννήσιος, πὺν πέθανε τὸ 1778⁴⁶. Οἱ μεταγενέστεροι μελουργοὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς Μουσικῆς στὸν περίβολο τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθὼς καὶ μὴ πλειάδα ἀγιορειτῶν μελοποιῶν κατὰ τὸ α' ἡμῖς τοῦ ἰθ' αἰῶνος⁴⁷, 'καλλώπισαν' ἢ ἐποίκιλαν, λιγότερο ἢ περισσότερο, τὴν πα-

42. Ὅλο τὸ προαναφερθὲν βιβλίό μου Οἱ ἀναγραμματισμοὶ καὶ τὰ μαθήματα..., διαπραγματεύεται αὐτὸ τὸ καίριο καὶ μέγα κεφάλαιο τῆς μελοποιίας. Βλ. εἰδικότερα, σσ. 60-98.

43. Βλ. τὰ ὁμώνυμα λήμματα στοὺς οἰκείους πίνακες τοῦ Καταλόγου Γρ. Θ. Στάθη, Τὰ Χειρόγραφα Βυζαντινῆς Μουσικῆς - Ἅγιον Ὅρος, τόμοι Α' - Γ' (Ἀθῆναι 1975, 1976 καὶ 1993 ἀντίστοιχα). Πὰ τοὺς κυριώτερους μελουργοὺς δημοσιεύθηκαν ἐπὶ μέρους μονογραφίαι τοῦ γράφοντος καὶ εἶναι ἐξακριβωμένα τὰ βιοεργογραφικὰ τοὺς στοιχεῖα καὶ στὸ προαναφερθὲν βιβλίό μου, ἀλλὰ καὶ στὴν διατριβὴ Γρ. Θ. Στάθη, Ἡ Δεκαπεντασύλλαβος Ὑμνογραφία ἐν τῇ βυζαντινῇ μελοποιίᾳ, Ἀθῆναι 1977, σσ. 97-124. Βλ. καὶ Milos Velimirovic, "Byzantine Composers in MS Athens 2406 (A.D. 1453)", in Essays Presented to Egon Wellesz, Oxford 1966, 7-18.

44. Τὰ πρῶτα ἔντυπα μουσικὰ βιβλία, ἕστερα ἀπ' τὴν κοπιώδη χάραξι τῶν μουσικῶν σημαδιῶν ὡς τυπογραφικῶν στοιχείων μὲ παράλληλη ἀλλὰ ἀσυντόνιστη φροντίδα, τυπώθηκαν στὸ Βουκουρέστι τὸ 1820, δύο βιβλία καὶ στὸ Παρίσι τὸ 1821, δύο πάλι βιβλία.

45. Βλ. Γρ. Θ. Στάθη, Μελουργοὶ τοῦ ἰζ' αἰῶνα (Χρυσάφης ὁ νέος, Γερμανὸς Νέων Πατρῶν, Μπαλάσης ἱερεὺς, Πέτρος Μπερεκέτης), στὴν ἔκδοση Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν - περίοδος 1995-1996, σσ. 10-11 καὶ 37-38.

46. Γρ. Θ. Στάθη, "Πέτρος Λαμπαδάριος ὁ Πελοποννήσιος ὁ ἀπὸ Λακεδαίμονος. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του (†1778)", Λακωνικαὶ Σπουδαί, τόμ. 7 (1983), σσ. 108-125.

47. Βλ. Γρ. Θ. Στάθη, Οἱ Ἦχοι τ' Οὐρανοῦ - Ἅγιορείτες Μελουργοὶ, παλαιοὶ τε καὶ νέοι, στὴν ἔκδοση Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν - περίοδος 1996-1997, σσ. 3-19.

ράδοση του Πέτρου Πελοποννησίου.

Ἐπιθυμῶ ὅμως νά κάμω τήν ἀκόλουθη παρατήρηση γιά τίς ἀκολουθίες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Οἱ ἀκολουθίες αὐτές εἶναι κατά τὸ μεγαλύτερο μέρος τους προσόμοιες. Τὸ μέλος δηλαδή τῶν παντοίων προσομοίων δέν εἶναι πρωτότυπο, ἀλλά κοινὸ γιά πολλές ἐορτές, οἱ ὁποῖες ἔχουν προσόμοια τροπάρια, ποιημένα πρὸς τὸ μέλος τοῦ ἰδίου εἰρμού ἢ προτύπου. Τὸ ἰδιαίτερο ἐδῶ εἶναι ἡ ἐπιλογή τῶν προτύπων.

α) Τὰ στιχηρά, λοιπόν, προσόμοια τῶν ἐορτῶν ψάλλονται σὲ ἦχο τέταρτο Λέγετο καὶ κατὰ τὰ αὐτόμελα Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι, τῆς ἐορτῆς τοῦ μεγαλομάρτυρος ἀγίου Γεωργίου, καὶ Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθείς, τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. β) Τὰ ἀπόστιχα προσόμοια ψάλλονται σὲ ἦχο πλ. α' πρὸς τὸ Χαίροις ἀσκητικῶν, τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀγίου Σάββα. γ) Καὶ τὰ στιχηρά προσόμοια τῶν αἰνῶν ψάλλονται πάλι εἴτε πρὸς τὸ Χαίροις ἀσκητικῶν, εἴτε σὲ ἦχο δ' πρὸς τὸ Ἐδωκας σημειῶσιν τῆς ἐορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, εἴτε σὲ ἦχο β' πρὸς τὸ Ποίοις εὐφημιῶν τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀποστόλων. Τὸ δοξαστικὸ τῶν αἰνῶν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, εἶναι ἰδιόμελο προσόμοιο –σπάνια περίπτωση, καὶ ψάλλεται κατὰ τὸ μέλος τοῦ ἀντιστοίχου δοξαστικοῦ τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων. Ἐνδιαφέρουσα περίπτωση εἶναι καὶ τὸ γεγονός, πάλι, ὅτι οἱ δύο κανόνες τῆς ἐορτῆς τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ψάλλονται κατὰ τὸ μέλος τοῦ κανόνος τῶν Χριστουγέννων, Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε. Ἐδῶ οἱ κανονογράφοι ποιητές, Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς καὶ Κοσμάς ὁ Μελωδός, θέλησαν ν' ἀποδώσουν τιμὴ στὸν Γρηγόριο, ἀφοῦ ὁ κανόνας τῶν Χριστουγέννων, ποιήματα τοῦ Κοσμά, στηρίχτηκε στὸν Λόγο τοῦ Γρηγορίου 'εἰς τὰ θεοφάνεια, εἶπουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος', ὁ ὁποῖος ἀρχίζει, ἀκριβῶς, μὲ τὴν ποιητικὴ ἔξαρση Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε.

Ἡ παρατήρηση αὕτη θέλει νά ἐπισημάνει τὸ γεγονός ὅτι οἱ τρεῖς Ἱεράρχες τιμήθηκαν ὡς ἰσοστάσιοι κατὰ τίς ἀρετές μὲ τοὺς ἀγίους ἐκείνων τῶν ἐορτῶν καὶ μελωδήθηκαν κατὰ ἰσότιμο τρόπο μὲ τίς μεγαλύτερες αὐτές ἐορτές τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐορτολογίου, τίς καθιερωμένες παλαιόθεν. Ἡ ἀσματολογία αὐτῶν τῶν ἐορτῶν ἦταν γνωστότατη καὶ ἀγαπητότατη στὸ φιλακόλουθο καὶ φιλόμουσο

πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπετέλεσε ἐγγύηση γιά τὴν πάγκοινη ἀποδοχὴ καὶ τῶν ἐορτῶν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἐπίλογος

Κύριε Πρύτανη,

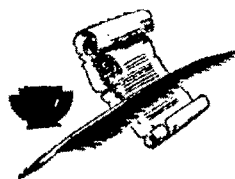
Οἱ λόγοι καὶ θεολόγοι καὶ χρυσολόγοι τρεῖς Ἱεράρχες μεγαλορρημόνησαν καὶ ὡς μελίρροτοι ποταμοὶ σοφίας κατάρδευσαν ὅλη τὴν κτίση μὲ νάματα θεογνωσίας.

Οἱ ὕμνολόγοι τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ποιητικὴ διάθεση καὶ τὸν ρήτορα ἑλληνικὸ λόγο ὕφαναν ὕμνους 'συντόνως τεθηγμένους' καὶ ἀνυμολόγησαν τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες.

Οἱ μελωδοὶ μὲ μέλη παναρομῶνια συνήγειραν καὶ συνεγείρουν πάντοτε τὴν 'οἰκουμένην ἅπασαν' καὶ 'ἐν ἐσπέρα καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρία καὶ ἐν παντὶ καιρῷ' νά ψάλλει καὶ νά μελωδεῖ 'πάντα ὅσα ἐν σοφία ἐποίησεν ὁ Κύριος'.

Καὶ σήμερα ἐμεῖς ἐδῶ, 'οἱ τῶν λόγων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐρασταί', καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Παιδείας καὶ κάτοχοι καὶ μέτοχοι καὶ διαθέτες, ὑψώνουμε τὴν φιλέορτη διάθεση νά μεγαλύνουμε τοὺς τρεῖς καὶ δι' αὐτῶν τὴν τρισάγια Τριάδα. Καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο, ὁ Θεὸς "δὲν ἐπιδέεται δόξης, ἀλλ' ἡμᾶς βούλεται ἀξιους εἶναι τοῦ δοξασθῆναι"⁴⁸, μὲ τὰ ὕμνολογήματά μας καὶ μὲ τὰ μελωδήματά μας κατὰ τὸν εὐφρόσυνο ἐορτασμό, συμβαίνει τὸ μέγα καὶ παρὰδόξο θαῦμα· νά μᾶς περιποιεῖ ὁ Θεὸς τὴν ὑπερπερίσσεια τῆς ἀγάπης του· νά μᾶς ἀντιτιμᾶ, νά μᾶς ἀντιδοξάζει! Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς γενεάν καὶ γενεάν, νῦν καὶ ἀεὶ. Σᾶς εὐχαριστῶ.

48. Ὁμιλία εἰς τὸν κη' ψαλμὸν 7, PG 29, 304. Ἡ αὐτοῦσια διτύπωση εἶναι: "ἡ γλῶσσα ψαλλέτω, ὁ νοῦς ἐρευνάτω τὴν διάνοιαν τῶν εἰρημένων, ἵνα ψάλλῃς τῷ πνεύματι, ψάλλῃς δὲ καὶ τῷ νοί. Μὴ γάρ δόξης ἐπιδέεται ὁ Θεός, ἀλλὰ σὲ βούλεται ἄξιον εἶναι τοῦ δοξασθῆναι".

Ο πρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ (†)*

«Ἠσυχάσατε δὴ, ἡσυχάσατε, τῷ κειμένῳ λοιπὸν ἡρεμήσατε· ἡρεμήσατε θόρυβον λύσαντες, καὶ τὸ μέγα μυστήριον βλέψατε· φοβερὰ γὰρ ἡ ὥρα, σιωπήσατε, ἵνα μετ' εἰρήνης ἡ ψυχὴ ἀπέλθῃ...».

(Τροπάριον τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας εἰς Ἱερεῖς)

Σεβασμιώτατε,
Πανοσιολογιώτατε,
Ἄδελφοί μου Συμπρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι,
Πενθηφόρος πνευματικῆ Σύναξις,

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, παρίσταμαι ἐνώπιον ὑμῶν, καθ' ἣν ὥραν, πενθη-

---

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. **ΔΩΡ. ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ**
Ἱεροκήρυκος, Γραμματέως παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ

φοροῦντες, προπέμπομεν εἰς τὸ κοινὸν τοῦ βίου χρέος τὸν Μητροπολίτην πρ. Νικοπόλεως, Στυλιανὸν τὸν Κορνάρου.

Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται θνητός, ἀλλὰ ἀποθνήσκει ἀθάνατος, διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὰ ζωοπάροχα τῆς Ἐκκλησίας Μυστήρια.

Εἰς αὐτὸν τὸν περίβολον τῆς Ἐκκλησίας, πλεῖστα τὰ τοῦ Πνεύματος χαρίσματα, κατὰ τὸν οὐρανοβάμωννα Παῦλον.

Χαρίσματα πνευματικά, τὰ ὁποῖα μεταμορφώνουν τὸν ἄνθρωπον, καθιστῶντα αὐτὸν χαριτωμένον, ἐνίοτε δὲ «σκεῦος ἐκλογῆς», διὰ τοῦ ὁποῖου ἀγιάζεται ὁ κόσμος.

Μακάριοι ὅσοι εὗρον τὴν δύναμιν νὰ κατακτήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μεταφέρουν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον μέσα ἀπὸ τὸ ρίγος τοῦ θανάτου εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπί-

δος· εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης, τοῦ μεγάλου.

Ἀνάμεσα εἰς τὴν χορείαν αὐτῶν τῶν Κληρικῶν καὶ δὴ τῶν Ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι ἀνεδείχθησαν «οἰκονόμοι τῆς Ἀρχιερατικῆς Χάριτος, ὁδηγοὶ τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευταὶ ἀφρόνων καὶ διδάσκαλοι νηπίων», ἦτο καὶ ὁ προκειμένος νεκρός.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν ἱεροτροφὸν νῆσον ταύτην, τῷ 1911, ἐξ εὐσεβῶν γονέων, τοῦ Νικολάου καὶ τῆς Ἄννης Κορνάρου, ἀποτελέσας τὴν ἀπαρχὴν δωδεκαριθμοῦ χοροῦ ἐναρέτων παίδων, ἐκ τοῦ ὁποῖου δύο διεκόνησαν τὴν Ἐκκλησίαν, οὗτος, ὁ μακαριστὸς Γέροντας καὶ ὁ εὐόρκως ὑπηρετῶν τὸ Ἱερὸν τοῦτο Ἰδρυμα, Πρωθιερεὺς Ἐλευθέριος Κορνάρου, Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Τήνου.

Ἀνετράφη ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Μεγαλόχαρης Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον τοῦ Θεομητορικοῦ τούτου Ναοῦ τῆς ἤκουσε τοὺς πρώτους λειτουργικοὺς ὕμνους· εἰς τὸ ἀναλόγιόν της ἐδιδάχθη τὴν πατρῶαν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ ἐδῶ ἀπεδέχθη τὴν κλήσιν, τὴν καλέσασαν αὐτὸν εἰς τὸ Μυστήριον τῆς ἱερωσύνης. Εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ ἀπήντησε, ὡς ἄλλος Σαμουὴλ, «λάλει, Κύριε, ὁ δοῦλός Σου ἀκούει», καὶ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀνεῦρε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ποιμενάρχου τῆς Σύρου, τοῦ μεγάλου ἐκεῖνου καὶ πεφωτισμένου Ἱεράρχου Φιλαρέτου Ἰωαννίδη, τὸ ὄργανον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία, ἐν τῷ προσώπῳ του, θὰ τὸν προστάτευε καὶ θὰ ἐπιδραφίλευε εἰς τὴν ζωὴν του πολὺς δωρεάς.

Ἐπὶ τοῦ σοφοῦ ἐκεῖνου ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός ποδηγετηθεὶς, ἀνεχώρησεν διὰ τὴν ἐν Ἄνδρῳ Ἱεράν Μονὴν τῆς Θεοτόκου Παναχράντου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίχθη τὴν 1ην Μαΐου 1934, πτυχιούχος ὢν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, συγκαταριθμηθεὶς εἰς τὴν ἀ-

---

*Επικήδειος λόγος ἐκφωνηθεὶς εἰς τὸν Θεομητορικὸν Ναὸν τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, κατὰ τὴν Ἑξόδιον Ἀκολουθίαν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου, τῇ Κυριακῇ, 19η Δεκεμβρίου 1999.

δελφότητα αυτής, ως δόκιμος.

Τὴν 4ην Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐκάθη Μοναχὸς ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου Γρηγορίου Στρατῆ, ἐνῶ τὴν 13ην τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐχειροτονήθη, ἐνταῦθα, εἰς τὸ Θεομητορικὸν τοῦτο παλλάδιον, Διάκονος, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ δηκόνησεν, ἕως τοῦ ἔτους 1936, ὅτε διὰ Β.Δ. τῆς 30ῆς Μαΐου, διωρίσθη Ἱεροκέρυξ τῆς Μητροπόλεως Σύρου. Τὴν 7ην Μαΐου 1937, εἰς τὸν περικαλλῆ Ναὸν τοῦ πολιούχου τῆς Σύρου, Ἁγίου Νικολάου, ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν ἐν ταῦτῳ καὶ καθήκοντα Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ Διευθυντοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ μέγας ἀναμορφωτής.

Ἐπισυμβάντος τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Στυλιανὸς ἀνέλαβε διττὴν δρᾶσιν Ἱεροκέρυκος καὶ Ἐθνοκέρυκος. Συνδιακονῶν καὶ μετὰ τοῦ νέου τότε Ἱεροκέρυκος Δωροθέου Στέκα, τοῦ θεοφιλῶς σήμερον διαπομαίνοντος, χάριτι Θεοῦ, τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν, ἀνεχώρησε διὰ τὸ μέτωπον, ὡς Στρατιωτικὸς Ἱεροκέρυξ τοῦ 115ου Τάγματος Ἐθνοφυλακῆς Σύρου.

Αἱ τεθησαυρισμένα εἰς τὰ φύλλα τῆς ἐγκρίτου ἐφημερίδος «ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ», ἐπιστολαὶ τοῦ ἀπὸ τοὺς βωμοὺς τῆς θυσίας τῶν Ἑλλήνων, εἰς Ἀλβανίαν, θὰ παραμένουν ἀδιάψευστοὶ μάρτυρες τοῦ ὑψηλοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ τῆς βαθυτάτης πίστεως τοῦ φλογεροῦ Ἱεροκέρυκος Στυλιανοῦ.

Ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ μετώπου, προσέφερεν πολυσχιδῆς καὶ ἀνεκτίμητον ἔργον εἰς Ἐρμούπολιν εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν τομέα.

Τὸν ἐνθυμοῦνται εἰσέτι οἱ Ἐρμούπολιται, οἱ ὁποῖοι τὸν ἠγάπησαν καὶ ἐτίμων πάντοτε, ἄλλοτε ὀδεύοντα πρὸς τὰς φυλακὰς διὰ νὰ περιθάληφι φυλακισμένους, ἄλλοτε εἰς τὰς οἰκίας τῶν δυστυχούντων καὶ πεινόντων, τοὺς ὁποίους καὶ ἀνεκούφιζε διὰ τῆς διοργανώσεως συσσιτίων καὶ φιλανθρωπικῶν ἀδελφοτήτων καὶ ἄλλοτε κηρύσσοντα ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἐμψυχώνων αὐτοὺς διὰ τοῦ φλογεροῦ του λόγου.

Ἐπισκεπτόμενος τὰς νήσους τῆς Μητροπολιτικῆς ταύτης Επαρχίας, ἐκήρυττε, ἐξομολογοῦσε, ὀδηγοῦσε ψυχὰς εἰς σωτηρίαν.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1947 μετέβη εἰς Ἄνδρον, ὅπου καὶ ἀνέλαβε καθήκοντα πνευματικῶς προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας εἰς τὴν Χώραν καὶ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου. Ἐκεῖσε παρέμεινεν ἕως τὴν 30ὴν Μαρτίου 1948, ἀναπτύξας μεγάλην κατηχητικὴν, κηρυκτικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν δραστηριότητα.

Ἐπὶ τούτοις, εἰς Μακρόνησον, προσέφερεν διακονίαν, ὡς Ἐφημέριος καὶ Πνευματικὸς, τῆς νήσου ταύτης, ὑπαγομένης εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρμοδιότητα τῆς Μητροπόλεως Σύρου.

Τετιμημένος ὑπὸ πολλῶν διακρίσεων καὶ παρασήμων ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀκρας εὐαρεσκείας τῆς Ἱ. Συνόδου (ἀριθ. πρωτ. 2414/1960 τῆς 10ης Νοεμβρίου 1945), καθ' ὅσον κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς εἰς τὴν ἐν Τήνῳ πατρικὴν οἰκίαν του εἶχε δεχθῆ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν ἀσυρμάτων τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων, κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 29ης Σεπτεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1952, ἐξελέγη παμψηφεί Μητροπολίτης τῆς χηρευούσης τότε Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Φιλιππιάδος καὶ Πρεβέζης¹.

1. «Ἐκκλησία», φ. 18-19, σελ. 229.

Ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν 12ην Ὀκτωβρίου, ἐν πληθούσῃ Ἐκκλησίᾳ, παρουσία ἐνθουσιώδους ἐκκλησιάσματος, ἐκ τῶν νήσων τῆς Μητροπολιτικῆς ταύτης Κυκλαδικῆς Περιφέρειας, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σπυρίδωνος.

Τὴν δὲ 23ην Νοεμβρίου 1952 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπους Πρεβέζης, ὅπου ἀφίχθη τὴν 11ην πρωϊνὴν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Σύρου Φιλαρέτου καὶ Ἄρτης Σεραφείμ².

Ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἐπέδειξε φιλόθεον ζῆλον εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ποιμαντικῆς διακονίας.

Εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα ἐμερίμνησεν ιδιαιτέρως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κηρυκτικοῦ ἔργου εἰς τε τὴν πόλιν καὶ τὴν ὑπαιθρον. Ἰδρυσε περὶ τὰ 120³ κατηχητικὰ σχολεῖα ὄλων τῶν τύπων, τὰ ὁποῖα ἀπέδωσαν καρποὺς πολλοὺς. Ἐδημιούργησεν, ἐπίσης, τὸ «μικρὸν λαϊκὸν πανεπιστήμιον τῆς Πρεβέζης», τὴν πνευματικὴν Ἑστίαν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι καὶ τοῦ Μαΐου, καθ' ἕκαστον ἔτος, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ἐκτάκτως, ἐδίδοντο ὠραῖαι καὶ ἐνδιαφέρουσαι ἐπιστημονικαὶ καὶ ἐποικοδομητικαὶ διαλέξεις. Ἐντὸς τοῦ κέντρου τούτου ὡσαύτως τὴν βιβλιοθήκην τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ἀπαρτιζομένην ἐκ 3.600 τόμων, μοναδικὴν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἰς τὴν πόλιν τῆς Πρεβέζης. Καθιέρωσε τὰς ἐκδόσεις τῆς Μητροπόλεως πρὸς διαφώτισιν τῶν χριστιανῶν ἐπὶ ὠρισμένων ἐνδιαφερόντων θεμάτων. Ἐβοήθησε ποικιλοτρόπως, καὶ δὴ πνευματικῶς, τὴν νεότητα. Πρὸς τούτοις ἀνέπτυξεν ἔντονον ἀντιαιρετικὸν ἀγῶνα, διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν ὅσων εἶχαν πλανηθῆ.

Εἰς τὸν λειτουργικὸν τομέα ἔδωσεν ἔντονον ψυχικὸν παλμόν, διὰ τῶν πολλαπλῶν ἀρχιερατικῶν χοροστασιῶν, λειτουργιῶν, χειροτονιῶν, χειροθεσιῶν. Ἐθεμελίωσε 30 νέους Ναοὺς. Κατέβαλεν ἰδιαιτέραν προσπάθειαν διὰ τὸν καταρτισμὸν ἐξομολόγων, κατηχητῶν, ἱεροψαλτῶν. Εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον τομέα συνέστησεν ἐν Πρεβέζῃ σχολὴν ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς.

Εἰς τὸ διοικητικὸν μέρος ὡσαύτως ἔπραξε πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τοῦ μητροπολιτικοῦ Γραφείου καὶ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν - ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων, ὡς ἐπίσης ἐμερίμνησε καὶ ἵδρυσε περὶ τὰς 10 νέας ἐνορίας.

Εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς προνοίας - φιλανθρωπίας, ἵδρυσε τὸ ἐκκλησιαστικὸν μαθητικὸν οἰκοτροφεῖον Πρεβέζης, τὸ ἐκκλησιαστικὸν μαθητικὸν οἰκοτροφεῖον Φιλιπιάδος, τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὄρφανοτροφεῖον Ζαλόγγου. Συνέστησεν ἐπίσης γενικὸν καὶ ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα, συσσίτια διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων Πρεβέζης καὶ Θεσπρωτικοῦ, πλείστας δὲ διανομὰς εἰς εἶδη τροφίμων, ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως διενήργησεν.

Εἰς τὸν τομέα τῆς κτιριακῆς ἀνασυγκροτήσεως οὐδόλως ἐπίσης ὑστέρησεν. Ἡ ἱστορικὴ μονὴ Ζαλόγγου, κειμένη εἰς σωρὸν ἔρειπῶν, ἐκ βάθρων ἀνασυνεκροτήθη. Ἐπίσης ἔργα ἀξιόλογα διατηρήσεως τῶν ναῶν καὶ ἐκ θεμελιῶν ἀνεγέρσεως κελλιῶν ἐγένοντο εἰς τὰς κατεστραμμένας Μονὰς Προφήτου Ἡλιοῦ, Ἡλιοβουνίων καὶ Λεκατσᾶ, ὡς καὶ Ἀγ. Ἀποστόλων Λιθαρίου, ἔξωθεν τῆς ὁποίας ἀνήγειρεν ὠραῖον Προσκυνητᾶριον, εἰς ἀνάμνησιν τῆς σταθμεύσεως ἐκεῖ, κατὰ τὴν παράδοσιν, καὶ τοῦ γενομένου κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὡσαύτως 69 ναοὶ ἐκ θεμελιῶν ἀνηγέρθησαν ἢ ἡμιτελεῖς ὑπάρχοντες ἀπεπερατώθησαν ἢ ἐπεσκευάσθησαν καὶ ἐξωραίσθησαν. Ἡ αἴθουσα Πνευματικῆς Ἑστίας ἐν Πρεβέζῃ ἐκ βάθρων ἀνηγέρθη, καθὼς ἐπίσης ὁ ἱστορικὸς Μητροπολιτικὸς οἶκος, κείμενος ἀπὸ τοὺς βομβαρδισμοὺς τοῦ 1940/41 εἰς σωρὸν ἔρειπῶν μέχρι τοῦ 1964, ἐνῶ τὸ 1953 οἶκημα εὐπρεπὲς ἠγοράσθη, ἐν ᾧ προσωρινῶς ἐστεγάσθη ἡ Μητρόπολις. Φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα προσέτι, ἀτρυτοῖς αὐτοῦ κόποις καὶ μόχθοις, ἀνηγέρθησαν ἐκ θεμελιῶν, ὡς τὸ ἐκκλησιαστικὸν Καραμάνειον νηπιαγωγεῖον Πρεβέζης, τὸ ἐν Παπαδάταις νηπιότροφεῖον, τὸ ἐν Πρεβέζῃ ἐκκλησιαστικὸν γηροκομεῖον, ἐνῶ ἔργα ἐπεκτάσεως καὶ ἐξωραΐσμοῦ ἐγένοντο εἰς τὸν παιδικὸν Σταθμὸν Πρεβέζης.

Πλὴν τούτων, εἰς τὸν ἔθνικὸν τομέα συντόνους προσπάθειας κατέβαλε διὰ τὴν ἔξαρσιν καὶ ἀξιοποίησιν παντὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἀξιολόγου ἔθνικοῦ γεγονότος. Τούτου ἕνεκα συνεστήθησαν ὑπὸ τὴν

2. «Ἐκκλησία», φ. 22-24, σελ. 364.

3. Θ. Η. Ε., τ. 11, στ. 499-500.

προεδριαν του επιτροπαί, αί όποια διενήργησαν έράνους και ούτως άνηγέρθησαν τά λαμπρά μνημεία τών ήρωίδων Σουλιωτισσών εις τήν κορυφήν του Ζαλόγγου, και του πολεμάρχου τής έθνικής επαναστάσεως Όδυσσέως Άνδρούτσου. Ύπέρ δέ τής καταδυναστευομένης Βορείου Ήπειρου και τής άγωνιζομένης Κύπρου πλείστα έπραξεν εις συλλαλητήρια έν Πρεβέζη διοργανωθέντα, εις όμιλίας, εις ύπομνήματα, εις τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας, εις άδιαλείπτους ίκεσίας και προσευχάς έν τοις ναοις, ύπέρ ευδώσεως και ταχείας έκπληρώσεως τών έθνικών όνειρων.

Τέλος, καθιέρωσεν, επί τώ μεγαλοπρεπέστερον, τās έορτάς του ίδρυτου τής Έκκλησίας τής Νικοπόλεως Άποστόλου Παύλου, του πολιούχου Πρεβέζης Άγίου Χαραλάμπους, του πολιούχου Φιλιπιάδος Άγίου Βησσαρίωνος και του ιερομάγτρος Κοσμά του Αίτωλου.

Άλλ' ή έν Πρεβέζη τετιμημένη άρχιερατεία του Στυλιανού, είκοσιν όκτώ έτη μετά τήν εκείσε έγκατάστασίν του, διεκόπη αίφνιδίως τήν 16ην Ίανουαρίου 1980, ότε παρητήθη του θρόνου δια λόγους υγείας.

Άποσπώμενος άπό τώ ποίμνιον αυτού, ύποχρεούται νά ένθυμηθῆ τους λόγους του ιεροϋ Ψαλμωδού: «Οί φίλοι μου, και οί πλησίον μου έξ εναντίας μου ήγγισαν και έστησαν, και οί έγγιστά μου άπό μακρόθεν έστησαν. Και έξεβιάζοντο οί ζητοϋντες τήν ψυχήν μου, και οί ζητοϋντες τά κακά μοι έλάλησαν ματαιότητας, και δολιότητας όλην τήν ήμέραν έμελέτησαν».

Κατά τήν είκοσαετίαν τής έν Αθήναις διαμονής του, παρέμεινεν έν τῆ έγκαρτερήσει και τῆ ύπομονῆ σιγηλός, πλησίον τής προσφιλοϋς μητρος του Άννης, τήν στοργήν και άγάπην τής όποιας τόν ήξίωσεν ό Θεός νά άπολαύση έως και πρὸ διετίας, ότε ή ύπεραιωνόβιος και ευσεβεστάτη εκείνη γερόντισσα κατέθεσε τήν επί γῆς καλήν μαρτυριαν της, αλλά και τών αδελφών του, οί όποιοι με άνύστακτον ενδιαφέρον τόν περιέθαλψαν έως και τής χθές, ότε παρέδωσε τώ πνευμά του εις χειρας Θεου.

Και ιδού, έν μέσφ ήμῶν, πλήρης ήμερών, ό παλαιότερος τών έν Έλλάδι Ίεραρχών, ό έν ύπομονῆ, ειρηνική καρδιά και προσευχῆ βιώσας, Μητροπολίτης Στυλιανός, κείται νεκρός, και κατά τόν ιερὸν

ύμνογράφον «τὸ στόμα αὐτοῦ ἤρρησεν, ἡ γλῶσσα πέπανται και τὰ χεῖλη κεκάλυνται..., οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσβέσθησαν... ἡ ἀκοή οὐ παραδέχεται, ἡ οὐς οὐκ ὀσφραίνεται τοῦ θυμιάματος τὴν εὐωδίαν»⁴!

Άπό σήμερα, εις τὰ Δίπτυχα τών ναῶν τής Άποστολικῆς Έκκλησίας τής Νικοπόλεως, τὸ ὄνομα του προοδοιοπορίσαντος πνευματικοϋ αὐτῆς πατρὸς και ποιμενάρχου Στυλιανού, καταγράφεται εις τās δέλτους τών κεκοιμημένων, ότι «θάνατος άνδρὶ άνάπανσις ύπάρχει»⁵.

Πολυσέβαστε Γέροντα,

Άπό τὸ ιερὸν τουτο σέβασμα τής Όρθοδοξίας, ήρχισεν ή ζωή σου και εδώ, σήμερα, ή τελευτή και ή έσχάτη επί γῆς λειτουργία σου: «εις γῆν πραέων και Παραδείσων άπόλασιν ὀδεύεις»!

Εϋχου ύπέρ του διαδόχου σου, ὄσων σε ήγάπησαν και έγένοντο Συγκληρναῖοι εις τήν δοκιμασίαν σου: εἶναι πολλοί!

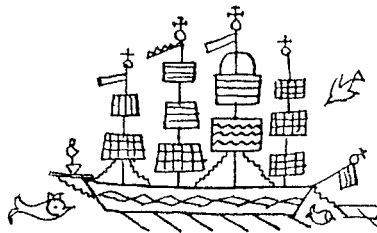
Συγχώρησον ὄσους, καθ' οίονδῆποτε τρόπον, σε έθλιψαν ήσαν έλάχιστοι!

Η αυρα του Αιγαίου, ή όποία σε άνέθρεψε, σε συνοδεϋει τώρα εις τὸ κατοικητήριον τής σιωπῆς, τόν ηϋπρεπισημένον δια σε σωματοφόρον τάφον.

Γῆ ιερὰ τής Τήνου ποθητή, υπόδεξαι εις τήν άγκάλην σου, τέκνον σου εκλεκτόν, Τήνιον μακαριστόν Ίεράρχην!

Ύπεραγία Θεοτόκε, άνθ' ὄσων προσευχών και δεήσεων άνέπεμψε ένώπιον τής ιερῆς και θαυματουργοϋ Εικόνας σου, πρέσβευε πρὸς τόν Άγιον Θεόν, ὄπως κατατάξῃ τήν ψυχήν αὐτοϋ «ένθα πάντων έστιν ευφραυνομένων ή κατοικία». Αμήν!

5. Έκ τών Μακαρισμών τής Νεκρωσίμου Άκολουθίας εις Ίερεῖς.

4. Τροπάριον τής Νεκρωσίμου Άκολουθίας εις Ίερεῖς.

**ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ
ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ
κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(20 Μαΐου - 5 Ιουνίου 1999)***

Στήν Ί. Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου 29 Μαΐου, στίς 6 ἡ ὥρα, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μὲ τίς συνοδείες τους ἀφίχθησαν στήν Ί. Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας. Στήν πλατεία Ἑλλησ Βεροίας τὸν ὑποδέχθηκαν Ἱ. Κληρὸς καὶ Λαὸς μὲ ἐπι-

---

Τοῦ **Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ**

Διευθυντῆ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»
Συμβούλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα καὶ τὸν Δήμαρχο Βεροίας κ. Ἰωάννη Χασιώτη. Προσφωνώντας τὸν κ. Βαρθολομαῖο ὁ Δήμαρχος εἶπε μεταξύ ἄλλων:

Ἡ ἀπόδοση τιμῶν πρὸς τὸ Πρόσωπό Σας δὲν εἶναι μιά τυπικὴ πράξη, ἀλλὰ μία πράξη εἰλικρινοῦς ἀγάπης ἐκ μέρους τοῦ Λαοῦ τῆς πόλης μας.

Ἀκριβῶς στήν ἀγάπη αὐτῆ τῶν Βεροιέων, στηρίχθηκε τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο, πὸν μὲ ὁμόφωνη ἀπόφασή του, Σᾶς ἀνακηρύσσει ἐπίτιμο δημότη τῆς πόλης μας καὶ Σᾶς ἀπονέμει τὸ χρυσὸ μετάλλιο τῆς.

Εἶθε ὁ Παντοδύναμος καὶ Καλοκάγαθος Θεὸς νὰ Σᾶς προστατεύει καὶ νὰ Σᾶς καθοδηγεῖ. Ἡ ἀγάπη τῶν Βεροιέων Σᾶς συνοδεύει.

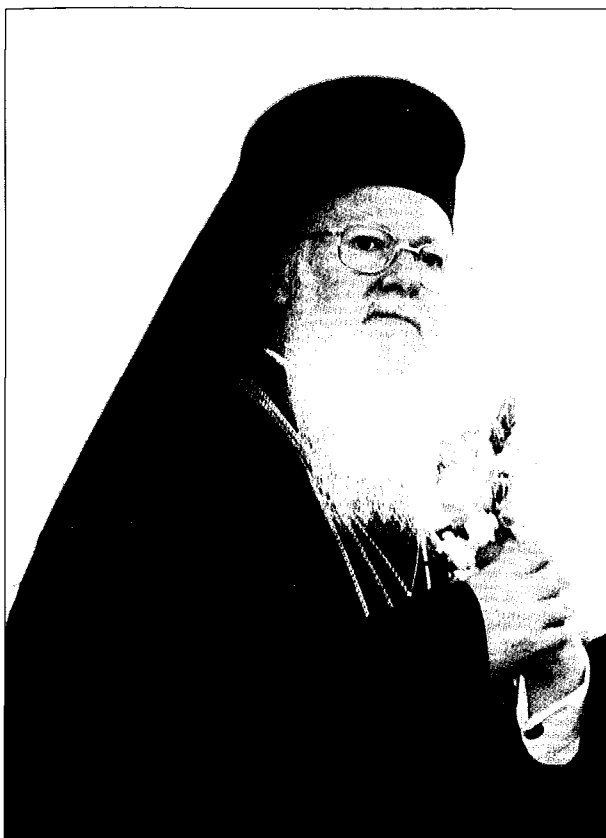
Στήν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε γιὰ τίς τιμητικὲς καὶ φιλόφρονες διακρίσεις πρὸς τὸ πρόσωπό του, πὸν τίς θεώρησε ἀπευθυνόμενες πρὸς τὴ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, εἶπε γιὰ τὴν πόλῃ τῆς Βεροίας μεταξύ ἄλλων:

Ἡ περικαλλὴς Βέροια, ἡ ὁποία δεσπόζει τῆς εὐφορωτάτης γῆς τῆς Ἡμαθίας, σκιάζεται ἀπὸ τὰ θαλλερὰ γειτονικὰ ὄρη, ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν μέγαν ποταμὸν τῆς βορειοελλαδικῆς γῆς καὶ κοσμεῖται ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν μετ' ἀπεριγράπτων καλλονῶν, εὐλόγως ἀποκαλεῖται "Βασίλισσα τοῦ Βορρᾶ". Ὡς ἔδρα τοῦ Μακεδονικοῦ Κοινοῦ κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐποχὴν, ὡς μία ἀπὸ τὰς πρώτας χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν ἴδρυσεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος, ὡς ἡ δευτέρα μετὰ τὴν Θεσσαλονίκην πόλις τῆς ἐπαρχίας Μακεδονίας κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον, καὶ ὡς παραγωγικόν, οἰκονομικόν, βιομηχανικόν καὶ πολιτιστικὸν κέντρον τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἔχει μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἱστορικὴν καὶ πολιτιστικὴν κληρονομίαν. Καὶ ὡς ἡ πόλις τῶν 51 βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν Ἱερῶν Ναῶν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι κάλλιστα ἀγιογραφημένοι καὶ μαρτυροῦν διὰ τὴν πίστιν, τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴ φιλοκαλίαν τῶν κατοίκων των, παραπέμπει εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν προερχόμεθα, τὴν ἐπὶ ἔνδεκα καὶ πλέον αἰῶνας πρωτεύουσαν τῆς ἑλληνορθομαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Εὐλόγως ὅθεν εὐρισκόμενοι εἰς τὴν Βέροϊαν, τὴν ἀρχόντισσαν αὐτὴν, αἰσθανόμεθα ὅτι κινούμεθα εἰς χώρον οἰκειῶν. Καὶ καθὼς σήμερον εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐορτάζομεν τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ τὴν ἔκχυνον τῆς Χάριτος καὶ τοῦ φωτός Του, τὰ ὁποῖα ἔκτοτε ὀδηγοῦν τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν μας, ἐνθυμούμεθα τὸν Κωνσταντινουπολίτην μέγαν θεολόγον καὶ διδάσκαλον τῆς Ἐκκλησίας, τὸν κήρυκα τοῦ ἀκτίστου φωτός καὶ τῆς Χάριτος ἁγίου Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Ἱερὰν Σκῆτην τῆς Βεροίας ἠσκήτευσεν, πρὶν νὰ

*Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 64 τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τεύχους.

Ο Παναγιώτατος στη Βέροια, όπου του επιφυλάχθηκε θερμότατη υποδοχή από αρχές, Ι. Κληρο και πιστό λαό.

αρχίση να όμιλη και να συγγράφη τὰ εμπνευσμένα συγγράμματά του και αισθανόμεθα περισσότερον οικειοί. Αί προσευχαι και ή θεόπνευστος θεολογία τών Αγίων μας, καθώς και τὸ εὐσεβὲς φρόνημα τοῦ λαοῦ μας, τὸ ὁποῖον αὐται διεμόρφωσαν, εἶναι αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνδέουν ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς μετ' ἀλλήλων, ἔστω και ἂν διαβιοῦμεν εἰς ἄλλο μέρος ὁ καθείς.

Κατόπιν ἀναφέρθηκε στίς ἄσκνες ποιμαντικὲς φροντίδες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα και ἐξήρε τὴν ἀναβίωση τοῦ μοναχισμοῦ στήν Ἱ. Μητρόπολη.

Στή συνέχεια ἐψάλη Δοξολογία γιά τὴν ἀφιξη τοῦ Παναγιωτάτου στόν Ἱ. Ναό τοῦ Ἁγίου Ἄντωνίου τοῦ Νέου, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας τὸν Παναγιώτατο προσφώνησε ὁ Ποιμενάρχης Σεβ. κ. Παντελεήμων τονίζοντας μεταξὺ ἄλλων:

Ἡ καλλίστη τῶν Μακεδονικῶν πόλεων Βέροια, τὸ θέρετρον τῶν ἐνδόξων Μακεδόνων Βασι-

λέων ἀλλὰ και ή καταφυγή τῶν ἀρχόντων τοῦ Βυζαντίου φωτίζεται σήμερον ἀπὸ τὸ ἀγλαὸν φῶς τῆς παρουσίας Σας· πανηγυρίζει «ἀγαλλομένῳ ποδὶ» ή Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Βεροίας, ή ὁποία καυχᾶται ἐν Κυρίῳ, διότι διὰ μέσῳ τῶν αἰῶνων διετήρησεν ἀκαινοτόμητον τὴν εἰς Χριστόν πίστιν και ἐφύλαξεν ἀδιάφθορον τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν παρέλαβεν ἀπὸ τὸν Πρωτοκορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων Παῦλον, διότι ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν, Παναγιώτατε, ἀναγνωρίζει ἕναν οικεῖον, ὁμώνυμον, ὁμότροπον και ὁμόθρονον τῶν Ἀποστόλων.

Χαίρεται ὁμως και πανηγυρίζει ή Βέροια και ή Ἡμαθία ὄχι μόνον διότι ὑποδέχεται τὸν ἄξιον διάδοχον τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀποστόλου Ἀνδρέου και συνεχιστὴν τοῦ ἔργου τῶν μεγάλων και ἐπιφανῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Μεθοδίου, Φωτίου, Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου, Νήφωνος, Χρυσάνθου, ἀλλὰ και διότι ὑποδέχεται τὸ ζῶν βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, τοῦ ὀρθοδόξου ἠθους, τοῦ ὀρθοδόξου λόγου, ὁ ὁποῖος παραμένει ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ζῶν και ἀνακαινίζων τοὺς ἀνθρώπους και τὸν κόσμον, ὁξὺς ὑπὲρ μάχαιραν δίστομον, γλυκὺς και εὐφραίνων καρδιάς.

Παναγιώτατε, εἰς τὸ πρόσωπόν Σας ὑποδεχόμεθα τὸν γνήσιον ἐκφραστὴν τῆς ἀμωμήτου πίστεώς μας ἀλλὰ και τὸν ἀκαταπόνητον ἐργάτην τοῦ πνεύματος· ὑποδεχόμεθα τὸν εὐγλωττον κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου ἀλλὰ και τὸν ἐν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις διδάσκοντα και καθοδηγοῦντα ἡμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· ὑποδεχόμεθα τὸν μάρτυρα τῆς ἀληθείας, ὁ ὁποῖος στεντορεία τῇ φωνῇ καταγγέλλει τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον Βασιλέων και συμβουλιῶν τοῦ παρόντος κόσμου· ὑποδεχόμεθα τὸν Πατριάρχη τῶν ὁραματισμῶν και τῶν ἔργων, τὸν Πατριάρχη με τὴν ἀκτινοβολοῦσαν προσωπικότητα ὁ ὁποῖος συμπάσχει και ἀγωνιᾷ διὰ τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου και τοῦ κόσμου και ἀναλαμβάνει πρωτοβουλίας διὰ τὴν ἐπίλυσίν των.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης ἀναφέρθηκε στὸ πέραςμα ἀπὸ τὴν πόλη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὸ συνεργό του στὸ κήρυγμα, ἀπόστολο Σωσίπατρο «πολύτιμον ἀκροθίνιον τῆς πόλεως, προσφορὰν ἐκ τῶν τέκνων τῆς» στόν Ἀπόστολο

τῶν Ἐθνῶν, στὸν πολιοῦχο Ἅγιο Ἀντώνιο καὶ τὸν ὀσιακό του θάνατο, τὸν Ὅσιο Νικόδημο τὸν Βεροϊέα καὶ ἐν γένει τὴ χριστιανικὴ ζωὴ τῆς Βεροϊας. Ἐνάντια σὲ ἄλλα εἶπε:

Πλήρεις συγκινήσεως ἰστάμεθα εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦτο ναὸν τοῦ κλεινοῦ πολιοῦχου τῆς Βεροϊας καὶ περιφῆμον ἀσκητοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Νέου. Δοξάζομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν τὸν Ἅγιον Τριαδικὸν Θεόν, τὸν ἀξιώσαντα ἡμᾶς ὅπως ἀκολουθοῦντες τὰ ἔγνη τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, φθάσωμεν εἰς τὴν ἔνδοξον πόλιν τῆς Βεροϊας. Πόλιν ἀρχαιοτάτην, μητρόπολιν τῆς Μακεδονίας, ἔνδοξον κοιτίδα τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκ τῆς “εὐδαίμονος”, κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς ἐγκωμιστάς, Βεροϊας ὀρηθηεῖς ὁ Μέγας Μακεδὼν Στρατηλάτης Ἀλέξανδρος, διέδωκε τὸ φῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν, καταστήσας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν κοινὸν κτῆμα πάντων τῶν λαῶν καὶ οὕτω προλειάνας τὴν ὁδὸν τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀκολούθησε προσκνηματικὴ ἐπίσκεψη στὸ «Βῆμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» καὶ ἐπίσκεψη στὸ Ἐπισκοπεῖο. Στὸ «Βῆμα» ὁ Παναγιώτατος βαθύτατα συγκινημένος ὑπογράμμισε:

Ὁ Θεῖος Λόγος ἠκούσθη ἀπὸ τοῦ Βήματος τούτου, τοῦ εὐαγοῦς καὶ τρομεροῦ. Ἐδῶ, ὁ Παῦλος ἐδίδαξεν τὰ Ἔθνη. Μέγα καὶ ἱερὸν τὸ κράτος αὐτοῦ, θεῖα καὶ φιλόφρων ἡ ἐκπεμφθεῖσα Ἀλήθεια. Καὶ ὅταν οἱ καιροὶ ἐστράφησαν ἄλλοῦ καὶ ἄλλαχού, τὰ δὲ βήματα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν ὠδηγήθησαν εἰς τὴν πλήρωσιν, τὸ μαρτύριον καὶ τὴν Σωτηρίαν, τοῦτο τὸ βῆμα παρέμεινε εὐλαβῆς πάγος, θεῖα καταμονή, ἐδραία ἀνάμνησις καὶ προσφιλὴς τῶν εὐσεβῶν πόθος.

Ἄς προσευχηθῶμεν εὐλαβῶς κατέναντι τοῦ βήματος, ἄς κινήσωμεν καρδίας ἐπὶ τὰ Ἄνω, ἄς σιωπήσωμεν ἀκούοντες ἐν μέσῳ τῆς φύσεως τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου ποὺ μετέβαλαν ἐπὶ τὰ βελτίω τοῦ ρυθμὸν τοῦ κόσμου τούτου.

Ἐναρξη τῶν Εἰ Παυλείων

Τὸ βράδυ στὶς 9 μ.μ. στὸ Δημοτικὸ Θέατρο τοῦ Ἄλσους τῆς Βεροϊας ἐγενε ἡ ἔναρξη τῶν Εἰ Παυλείων μὲ τὴν παρουσία τῶν δύο Προκαθημένων, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους κόσμου. Ἡ Χορωδία καὶ Ὁρχήστρα Νέων “Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυ-

σόστομος” ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Χρυσόστομου Σταμούλη ἀπέδωσε ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους (“Τῆ Ὑπερμάχῳ”, “Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα”, Ἀπολυτίκιο Πεντηκοστῆς, Ἀπολυτίκιο Ἀποστόλου Παύλου) καὶ τοῦ Σ. Κουγιουμτζῆ “Κύριε, καταφυγή...” καὶ “Κύριε, ἐκέκραξα...”. Τὸ πρόγραμμα παρουσίασε ὁ κ. Δημήτρης Καρέλης.

Ὁ Νομάρχης Ἡμαθίας κ. Ἰ. Σπάρτης προσφωνώντας τὸν κ. Βαρθολομαῖο κατέληξε:

Τελειῶνω τὸ σύντομο λόγο μου εὐχαριστώντας τὸν Πατριάρχη μας κ. Βαρθολομαῖο καὶ πνευματικὸ ἡγέτη τῶν Ὁρθόδοξων, μὲ τὴν σπάνια ἀκτινοβολία, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κ. Χριστόδουλο –φωτεινὴ διδασχὴ τῆς ἀνοδικῆς μας πορείας– γιὰ τὴν τόσο τιμητικὴ ἐπίσκεψη στὸ νομὸ μας, διαβεβαιώνοντάς τους πὺς Ὁρθόδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς εἶναι γιὰ μᾶς ἐννοεῖς συνυφασμένες, ριζωμένες στὶς καρδιές μας ἐδῶ καὶ χρόνια, ποτισμένες μὲ μαρτύρων καὶ ἡρώων αἷμα.

Κατόπιν ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν «Παυλείων» Καθηγητῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννης Καραβιδόπουλος εἶπε μετὰξὺ ἄλλων:

Στὴ σχετικὴ ἐγκύκλιό του τῆς 1ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1994 τονίζει ὁ Παναγιώτατος: ὅτι ἐνῶ στὴ διάρκεια ὅλου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους ἡ Ἐκκλησία μας μὲ τὶς προσευχῆς της παρακαλεῖ τὸν Κύριον νὰ προστατεύσει τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὶς φυσικὲς καταστροφές, τοὺς λοιμοὺς, λιμοὺς, σεισμοὺς, καταποντισμοὺς, κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ἡμέρα ἀφιερωμένη στὴ Δημιουργία τοῦ κόσμου, συμβαίνει τὸ ἀντίστροφο: ἡ Ἐκκλησία παρακαλεῖ τὸν Δημιουργὸ νὰ προστατεύσει τὴ φύση ἀπὸ τὶς συμφορὲς ποὺ προκαλοῦν οἱ ἄνθρωποι στὴ φύση, ὅπως εἶναι π.χ. ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, ὁ πόλεμος, ἡ ἐκμετάλλευση, ἡ σπατάλη καὶ ἡ ἐκκοσμίκευση. Τὸ σῶμα τῶν πιστῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς φύσεως, παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νὰ τὴν προστατεύσει ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ θέμα αὐτό, μὲ βάση πάντοτε τὰ κείμενα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, κλήθηκαν νὰ ἀναπτύξουν καθηγητὲς τῆς Βιβλικῆς ἐρμηνείας, τῆς Θεολογίας γενικότερα καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν κλάδων τῶν Πανεπιστημίων τῆς χώρας.

Ἐκπροσωπῶν κατὰ τὴν Πανηγυρικὴν αὐτὴν ἔναρξη τῶν Εἰ Παυλείων καὶ τὸν Κοσμήτορα τῆς

Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, εκφράζω, Παναγιώτατε, ευσεβάστως και υϊκώς τις ευχαριστίες του θεολογικού κόσμου, γιατί ή στιγμή της έναρξης των εργασιών του Συνεδρίου λαμπρύνεται από την σεπτήν παρουσία Σας, όπως λαμπρύνεται και από την σεπτήν παρουσίαν του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου και των λοιπών Σεβασμιωτάτων Ίεραρχών.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων, πριν καλέσει τον Παναγιώτατο να κηρύξει την έναρξη των Παυλείων, αναφέρθηκε στο κάλλος της φύσης και στη σημασία του περιβάλλοντος στη ζωή του ανθρώπου, με άφορη το θέμα του Συνεδρίου:

Παναγιώτατε: τώρα είναι ή ώρα της φύσεως. Η μοναδική σε κάλλος φύσις της Ημαθίας, την οποία οι αρχαίοι Έλληνες παρομοίαζον με τους κήπους του μυθικού βασιλέως Μίδα, Σας υποδέχεται και Σας αγαλιάζει. Τα πουλιά επέλεξαν το πιο μελωδικό τραγούδι τους δια να ύμνησουν την άφιξίν Σας: τα δένδρα του κατάφυτου Βερμίου θρόισαν άπαλά δια να σας καλωσορίσουν με τον δικό τους μοναδικόν τρόπο και τα άγριολούλουδα άφησαν το πιο εκλεκτό άρωμά τους θέλοντας να εκφράσουν την εγνωμοσύνην όλης της φύσεως εις τον προστάτην του περιβάλλοντος, εις τον εύλωττον υπερασπιστήν και πρόμαχον των δικαιομάτων των, εις Υμās Παναγιώτατε.

Η Βέρροια και ή Ημαθία έχουν την ιδιαίτεραν εύλογίαν από τον Θεόν να περιβάλλονται από το έξαιρετο κάλλος της φύσεως και να άνάγωνται δι αυτό προς τον Δημιουργόν των Θεόν, ό οποίος τάς ήγάπησεν και ήλόγησεν. Αυτή ή υπέροχος φύσις της Ημαθίας, την οποίαν έχαρη ό Απόστολος των Έθνών Παύλος, υποδέχεται σήμερα τον συνεχιστήν και διάδοχον των Αποστόλων. Η μαγευτική ώραιότης της, την οποίαν έδημιούργησεν ό πάνσοφος Θεός «καλά λίαν», δια να εύφραίνη τον άνθρωπον, υποκλίνεται ενώπιόν Σας, Παναγιώτατε, και προσφέρεται δια να την άπολαύσητε, προσφέρεται δια να αναπαύση την ψυχήν και το πνεύμα Σας από τον κόπον της ήμέρας, προσφέρεται δια να την εύλογήσητε με την παρουσίαν Σας, Παναγιώτατε.

Και μαζί με αυτήν να εύλογήσητε εις το υπέρ-

οχον τουτο φυσικό περιβάλλον και την επίσημον έναρξιν των Ε΄ Παυλείων, των έορταστικων εκδηλώσεων, τάς όποιάς κατ' έτος διοργανώνει ή Αποστολική Έκκλησία των Βεροίων εις τιμήν και μνήμην του ένδόξου έν Αποστόλοις Αποστόλου, του ίδρου του της πρωτοκορυφαίου Αποστόλου Παύλου.

Κηρύσσοντας την έναρξη των "Παυλείων" ό Παναγιώτατος έπαίνεσε το φετεινό θέμα τους:

Ίδιαιτέρως συγκινεί την ήμετέραν Μετριότητα το γεγονός ότι ως θέμα του έφετεινου έπιστημονικού Συνεδρίου, το όποιον διοργανώθη έν τω πλαίσίω των Παυλείων εκδηλώσεων, ώρίσθη το τοιούτον: Ο Απόστολος Παύλος και το Περιβάλλον.

Είναι γεγονός ότι εις τάς έπιστολάς του Αποστόλου Παύλου δέν άπαντάται ή λέξις περιβάλλον. Άλλ' εκ της έλλειψεως της λέξεως δέν πρόπει να συναχθή ή έλλειψις ένδιαφέροντος αυτού δι ό,τι σήμερα ονομάζομεν περιβάλλον, δια τον όποιον ούτος χρησιμοποιεί τον όρον κτίσις. Άναμένομεν δε μετ' έξαιρετικού ένδιαφέροντος τάς εισηγήσεις και τά πορίσματα του Συνεδρίου τουτου, γνωστής ούσης της ιδιαίτερας μερίμνης του Οίκουμηνικού Πατριαρχείου προς εύαισθητοποίησιν των συνειδήσεων των ανθρώπων και ιδιαίτερος των χριστιανων εις προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος χάριν των άλλων συγχρόνων και μεταγενεστέρων συνανθρώπων ήμων.

Ταυτα μόνον σημειούμεν: Πρωτον ότι ό Απόστολος Παύλος θεωρεί την ύποταγήν της κτίσεως εις την δουλείαν της φθοράς, ως άποτέλεσμα έπελθόν εκ θελήσεως του Θεού μετά την άμαρτίαν των πρωτοπλάστων, επ' έλπίδι ότι θα έλευθερωθή και αυτη εις την έλευθερίαν της δόξης των τέκνων του Θεού. Συνεπώς ή συνεχιζόμενη παντοειδής άμαρτία, έν οίς και ή πλεονεξία, είναι αίτια της συνεχιζόμενης φθοράς της φύσεως (Ρωμ. 8, 20). Και δεύτερον ότι ή μετ' εύχαριστίας άπόλαυσις των καρπών της κτίσεως είναι έπιτρεπτή (Α΄ Τιμ. 4, 3 και 4), έπιβεβαιούσα την ούτω καλουμένην άνθρωπικήν άρχήν, συμφώνως προς την οποίαν τά πάντα εις την όλην δημιουργίαν έχουν σκοπόν να υπηρετήσουν τον άνθρωπον. Οθεν ή αρχήθεν καλή λίαν κτίσις, εξακολουθει να παραμένη καλή λίαν και μετά την πτώσιν και να παρέχη εις τον άνθρωπον τά προς ζωήν και άνάπανσιν.

Κατόπιν έγινε ή βράβευση του Πανοσ. Αρχμ. Άμβροσίου Κυρατζή για την πολυετή προσφορά

Η Α.Θ.Π. γονυπετής κατά τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Πεντηκοστῆς τὴν Κυριακὴν 30 Μαΐου στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ναούσης.

του στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία καὶ δύο μαθητῶν ποὺ πρῶτευσαν. Ἀκολούθησε μουσικὸ πρόγραμμα ἀπὸ τὴν ἴδια χορωδία μὲ σολίστ τὸν κ. Νίκο Οὐζουνίδη. Ἀπέδωσαν: “Μὲ μιὰ ἀγκαλιὰ τραγουδία” Χ. Σταμούλη, “Τώρα ποὺ θὰ φύγεις” τῶν Μ. Ἐλευθερίου - Σ. Κουγιουμτζῆ, Τσάμκος Μ. Χατζηδάκι, Τζιβαέρι (δημοτικὸ Αἰγαίου), “Ἐχε γειὰ” (Τραγουδί τῆς Πόλης), “Μικρὰ Ἀσία” Πυραγόρα - Ἀπ. Καρδάρα. Τὸ πρόγραμμα ἔκλεισε μὲ «Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα”. Ὁ Παναγιώτατος ἐνθουσιάσθηκε τόσο ποὺ κάλεσε τὴ Χορωδία νὰ μεταβεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ νὰ λάβει μέρος στὴν ἑορτὴ τῆς νεότητος.

Ἀκολούθησε ἐπίσημο δαίπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Παναγιωτάτου στὴ Θερινὴ Λέσχη Ἀξιωματικῶν Φρουρᾶς Βεροίας. Ἀνταλλάχθηκαν προπόσεις μεταξὺ τοῦ Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ ἀναμνηστικὰ δῶρα.

Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς στὸν Ἁγιο Μηνᾶ Ναούσης

Τὴν Κυριακὴ 30 Μαΐου, τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ Α.Θ.Π. χοροστάτησε καὶ στὴ συνέχεια προέστη μὲ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὴ Θεία Λειτουργία ποὺ τελέσθηκε, συλλειτουργούντων πολλῶν Ἀρχιερέων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, Ἀρχιεπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων, στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ναούσης.

Σὲ ὁμιλία του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων τόνισε μεταξὺ ἄλλων:

Ἐπὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ αὐτὸ τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται ἡ καρδιά· καὶ ἐὰν κατὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς ἐπιφωτιστικῆς τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀνεδείχθησαν εὐγλωττοὶ κήρυκες τῶν θαυμασιῶν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα εἶχον συρρεῦση εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν, ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀσθενῆς καὶ ἀδύναμος διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν εὐχαριστίαν, τόσο τὴν προσωπικὴν μου ὅσον καὶ τοῦ εὐλαβοῦς πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πόλεως τῆς Ναούσης διὰ τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν δωρεάν, τῆς ὁποίας μετέχομεν σήμερον.

Λαμπρὰ καὶ φωτοφόρος ἡ σημερινὴ ἑορτὴ δι’ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν, λαμπροτέρα ὅμως διὰ τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν δι’ αὐτὸ καὶ ἀποδειχθέντες τὴν Πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐλογίαν σήμερον, Παναγιώτατε, ἀνταποδίδομεν ταπεινῶς εὐλαβῆ καὶ ὀλοθυμὸν τὴν νύκην ἡμῶν δέξομεν πρὸς τὸν δομητορὰ τῆς Ἐκκλησίας Χριστὸν καὶ ἐκφράζομεν τὴν ἀπόλυτον ἀφοσίωσίν μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς Ὑμᾶς, Παναγιώτατε, προσφέροντες εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεώς Σας εἰς τὴν ἡρωϊκὴν πόλιν τῆς Ναούσης κατὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν μίαν Ἀρχιερατικὴν Ράβδον, ἵνα δι’ αὐτῆς συνεχίσῃτε νὰ πομαίνητε τὸ πλῆρωμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, «ἣν περιεποιήσατο» ὁ Χριστὸς «τῷ τιμῶν αὐτοῦ αἵματι» καὶ νὰ τὸ ὁδηγῆτε «εἰς τόπον χλόης καὶ ἐπὶ ὕδασι ἀναπαύσεως».

Εἰς Ὑμᾶς δέ, Μακαριώτατε, προσφέρομεν ἕνα δικέφαλον ἀετὸν διὰ νὰ Σᾶς θυμίζει τὴν σημερινὴν μεγαλοπρεπῆ Θ. Λειτουργίαν μετὰ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἐνῷ ὁ Παναγιώτατος στὴ δική του εἶπε γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς τὰ ἐξῆς βαρυσήμαντα λόγια:

Σήμεραρον έορτάζομεν τήν Πεντηκοστήν, τήν γενέθλιον ήμέραν τής Έκκλησίας, κατά τήν έγκόσμιον εμφάνισιν αὐτῆς, τήν κάθοδον δηλαδή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους μετὰ τήν μορφήν πυρίνων γλωσσῶν, ὅπως ήκούσαμεν εἰς τὸ Ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα. Εἶναι ἡ ἰδία Χάρις, τὸ ἴδιον φῶς, τὸ ὁποῖον ήναιφε τὰς πνευματικὰς λαμπάδας τῶν Ἀποστόλων, μετεδόθη εἰς τοὺς διαδόχους των καὶ δι' αὐτῶν ἔφθασεν ἕως τῶν σημερινῶν Ἀρχιερέων, ποιμένων καὶ διδασκάλων τής Έκκλησίας, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Σήμεραρον βλέπομεν εἰς ποῖον ὕψος ἀνέβη ὁ Χριστὸς καὶ εἰς ποῖον ἀξίωμα ἀνεβίβασε τήν θεωθεῖσαν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐφ' ὅσον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὕψος ἔστειλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως πολλὰς φορὰς τὸ εἶχεν ὑποσχεθῆ προηγουμένως. Μία ἀπὸ αὐτὰς ἦτο κατὰ τήν ἰουδαϊκὴν έορτὴν τής Πεντηκοστῆς, ὅταν ὠμίλησε διὰ τοὺς ποταμοὺς ἀφθόνου καὶ ζωντανοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀναβλύξῃ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα ὅσων πιστεύσουν εἰς Αὐτόν, ὅπως ήκούσαμεν εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα (Ἰωάν. 7, 38). Ἦννόει ὁ Κύριος τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, μᾶς λέγει ὁ Εὐαγγελιστής. Καὶ συνεχίζει: "Οὐπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἔδοξάσθη" (Ἰωάν. 7, 39). Διὰ τὰ κατέλθη τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἔπρεπε νὰ προηγηθῆ ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ, τήν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἀποκαλεῖ δόξαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπηκολούθουν.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνήργει καὶ πρὶν ἀπὸ τήν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ· ὁ Ψαλμωδὸς καὶ πολλοὶ Προφῆται ἀνεφέρθησαν εἰς αὐτό. Ἡ Προφῆτις Ἄννα ἔλεγε: "Κύριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν" (Α' Βασιλ. 2, 10), ἐνῶ ἡ ὀπτασία τοῦ Προφῆτου Ἠλία περιγράφεται ὡς "φωνὴ αὔρας λεπτῆς, καὶ ἐν αὐτῇ Κύριος" (Γ Βασιλ. 19, 12). Αὐτὴ ἡ βροντὴ καὶ αὐτὸς ὁ ἦχος τῆς αὔρας μᾶς ἐνθυμίζουν τήν αἴσθησιν, τήν ὁποίαν εἶχον οἱ Ἀπόστολοι κατὰ τήν Πεντηκοστήν, ὅτι "ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας", ὅπως ήκούσαμεν προηγουμένως.

Ἀλλ' ὅπως, ἐνῶ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνήργει εἰς τήν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ ἐφανερῶτο εἰς τοὺς Προφῆτας, ὁ λαὸς Τὸν ήγγόει καὶ ἔπρεπε νὰ κατέβῃ εἰς τήν γῆν καὶ νὰ λάβῃ σάρκα, διὰ τὰ Τὸν γνωρίσωμεν, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον,

καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διὰ τὰ τὸ γνωρίσωμεν, νὰ τὸ λάβωμεν καὶ νὰ μετέχωμεν εἰς αὐτό, ἔπρεπε νὰ κατέλθῃ μετὰ τήν μορφήν γλωσσῶν "ὡσεὶ πυρός". Δὲν ἦσαν ἀκριβῶς "γλώσσαις πυρός", ἀλλὰ "ὡσεὶ πυρός", ὁμοίαζαν μετὰ πυρίνας· ἀπὸ αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἡ φλόγα ἐκεῖνη δὲν ἦτο ὑλική, ὅτι δηλαδή τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἄκτιστον, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα δύο προσκνητὰ πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Αἱ γλώσσαις φανερώνουν ὅτι τὸ Πνεῦμα ἔχει τήν ἰδίαν φύσιν μετὰ τὸν Θεὸν Λόγον, ἐνῶ ἡ φλόγα συμβολίζει τήν ἐμπνεομένην ἀπὸ αὐτὸ διδασκαλίαν, ἡ ὁποία καθαίρει ἀπὸ τὰ πάθη καὶ φωτίζει ὅσους ὑπακούουν εἰς αὐτήν, ἐνῶ ἀντιθέτως κατακαίει ὅσους παρακούουν. Καὶ αἱ γλώσσαις αὐταὶ "διεμερίσθησαν" εἰς ἕκαστον τῶν Ἀποστόλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μᾶς δείχνει ὅτι αἱ δυνάμεις καὶ ἐνέργειαι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μοιράζονται διαφορετικὰ εἰς τὸν καθένα, ἀναλόγως μετὰ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸν βαθμὸν τῆς καθάρσεώς του. Ἀλλὰ, ὅπως μετὰ κάθε μίαν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου δεχόμεθα ὅλην τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ εἰς ἐκάστην ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὑπάρχει καὶ ἐνεργεῖ ὁλόκληρον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, "ἀμερίστως μεριζόμενον καὶ ὁλοσχερῶς μετεχόμενον", ὅπως τονίζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς ἀρχίζει μία νέα περίοδος διὰ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, καθὼς "τὰ μὲν οὖν σωματικὰ τοῦ Χριστοῦ πέρας ἔχει... τὰ δὲ τοῦ Πνεύματος ἄρχεται", ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁ ἄλλος Παράκλητος, ὁ Παρηγορητής, ὁ ὁποῖος μένει μαζί μας "εἰς τὸν αἰῶνα", ὅπως μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, συγκροτεῖ καὶ κατευθύνει τήν Έκκλησίαν. Ἐμπνέει τοὺς Ἀποστόλους, καὶ φέρει ἔθνη εἰς τὴν θεογνωσίαν. Ἐισχύει καὶ σοφίζει τοὺς Μάρτυρας, καὶ, ὅπως ὁ Ἅγιος Μηνᾶς, ἀποστομώνουν τοὺς τυράννους. Φωτίζει τοὺς Πατέρας, καὶ διατυπώνουν τὰ δόγματα τῆς πίστεως "τῷ βραχεῖ ρήματι καὶ πολλῇ συνέσει". Καθοδηγεῖ τοὺς ποιμένας, πνευματικὸς πατέρας καὶ διδασκάλους τῆς Έκκλησίας, νὰ ὀδηγοῦν ἀπλανῶς τὸν φιλόχριστον λαὸν πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ τὸν ἁγιασμόν.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ αὐτοαγαθότης καὶ πηγὴ κάθε ἀγαθοῦ, χαρίζει εἰς τοὺς πιστοὺς ὅλας τὰς πνευματικὰς δωρεάς. Τοὺς καθαίρει ἀπὸ τὰ πάθη των, φωτίζει τὸν νοῦν των, ὥστε νὰ κατανοοῦν τὰς θείας ἀληθείας, ἀγιάζει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ

σῶμα των. Αυτό τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησε μαζί με τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν κτίσιν “συνδημιουργεῖ καὶ τὴν ἀνάστασιν... δημιουργεῖ... τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν” τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Νικόδημον: «Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος καὶ Πνεύματος οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ”. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν κάνει ἀθάνατα καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ γεμίζει μεθεῖαν δόξαν μετατρέπει εἰς πνευματικὰ τὰ “ψυχικά”, δηλαδή τὰ φυσικὰ σώματα, κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμῆν καὶ ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ θαυματοργὰ λείψανα τῶν Ἁγίων.

Ὁ πιστὸς δέχεται τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μετέχει τῶν δωρεῶν αὐτοῦ μετὰ τὴν προσευχὴν, τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ μυστήρια, εἰς τὴν λατρείαν καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας· διότι αὐτὴ εἶναι ὁ ταμειοῦχος τῆς Χάριτος. Καὶ ὁ βαθμὸς κατὰ τὸν ὁποῖον μετέχει τις τῆς θείας Χάριτος εἶναι ἀνάλογος μετὰ τὸν βαθμὸν τῆς πνευματικῆς του προετοιμασίας καὶ τῆς καθάρσεώς του ἀπὸ τὰ πάθη. Ἄλλωστε, καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου “τρισεῶς, καθ’ ὅσον οἰοί τε ἦσαν χωρεῖν, καὶ κατὰ καιροὺς τρεῖς” ἐνήργει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον: Πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος, ὅταν ἐθεράπευεν τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς δαμιονιζομένους· μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, ὅταν ὁ Κύριος ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπόν των καὶ εἶπε: “Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον” καὶ τοὺς ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ συγχωροῦν ἁμαρτίας· καὶ κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν, ὅταν τοὺς ἐφώτισε νὰ διδάσκουν καὶ νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας τὰς ὁποίας προηγουμένως ἠγνόουν. Κάθε φορὰν, μαζί μετὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδον, ἠῤῥξανε καὶ ἡ δεκτικότης καὶ ἡ μετοχὴ των εἰς τὴν Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐδέχοντο μεγαλύτερα καὶ ὑψηλότερα χαρίσματα.

Διὰ νὰ δεχθῆ κανεὶς τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πρέπει νὰ ἔχη καθαρῆ προηγουμένως. Διὰ νὰ κατέβῃ τὸ Πνεῦμα, πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ κἀνῃ τὸ πρῶτον βῆμα· νὰ ἀνέβῃ ὀλίγον ἀπὸ τὰ γῆϊνα· νὰ ἔχη τὸν νοῦν του καὶ τὸν πόθον του συγκεντρωμένον εἰς τὰ θεῖα καὶ νὰ μὴ ἀφήνῃ νὰ διαχέεται εἰς πράγματα ἐξωτερικά. Αὐτὸ ἔπραττον καὶ οἱ Ἀπόστολοι πρὶν ἀπὸ τὴν Πεντηκοστὴν, προετοιμα-

ζόμενοι διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, συνεκεντροῦντο καὶ προσήχοντο εἰς τὸ “ὑπερῶον”, τὸν ὑψηλότερον ὄροφον τῆς οἰκίας.

Ὁ λόγος τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, ὁ στόχος ὅλης τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς του, εἶναι ὁ ἁγιασμός τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιτυγχάνεται μετὰ τὴν μέθεξιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἰς αὐτὸν τὸν ἁγιασμόν ὁδηγεῖ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας μετὰ ὅλας τὰς ἱεροπραξίας καὶ τὰ ἅγια μυστήρια. Εἰς τὴν κοινωνίαν μετὰ τὸν ἄκτιστον Θεόν, τὴν πηγὴν τοῦ ἁγιασμοῦ, καταλήγει καὶ ἡ κατ’ ἐξοχὴν προᾶξις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Θεῖα Λειτουργία. Σήμερον, τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, προσερχόμενοι εἰς τὴν μετάληψιν τῶν θείων καὶ ζωοποιῶν Μυστηρίων, ἃς ἰκετεύσωμεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς καρδίας μας καὶ νὰ μᾶς ἁγιάσῃ ὀλοτελεῖς.

Ἀκολούθησε ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Παναγιωτάτου ἀπὸ τὸν Δήμαρχο τῆς Νάουσας, ὁ ὁποῖο ἐπικεφαλῆς τοῦ λαοῦ τῆς πόλης ἐξέφρασε τὰ αἰσθήματα βαθείας τιμῆς, ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ, πὺν τρέφει στὸ πρόσωπό του:

Οἱ Ναουσαῖοι, γυναῖκες, ἄνδρες, παιδιά, σήμερον ἀγάλλονται γιατί ἔχουν τὴν εὐκαιρία καὶ τὸ προνόμιο νὰ ἀγγίξουν Αὐτόν. Τὸν ἀμύντορα καὶ ἐπαναστάτη ταυτόχρονα. Αὐτὸν πὺν εἶχε τὴν ἐμπνευση καὶ τὸ θάρρος νὰ καλέσει τοὺς μεγάλους τῆς Οἰκουμένης νὰ σεβασθοῦν τὴν γῆ μας. Πὺν μπῆκε, πρῶτος θρησκευτικὸς ἡγέτης, στὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ πλανήτης καὶ ἡ ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸν ὄλεθρο καὶ τὸν ἀφανισμό τῆς ἀναρχῆς καὶ χωρὶς ὄρια ἀνάπτυξης. Μιᾶς ἀνάπτυξης πὺν στὸ βωμὸ τοῦ κέρδους, ἀπειλεῖ νὰ ἀφανίσει τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐμεῖς παρακολουθοῦμε τοὺς ἀγῶνες Σας γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος καὶ τοὺς τιμοῦμε. Γι’ αὐτὸ ἡ ἀγαλλίασή μας μετὰ τὴν παρουσία Σας στὴ Νάουσα.

Παναγιώτατε, ὅλοι ἔμεῖς οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς πόλης, Σᾶς καλωσορίζουμε μετὰ ἀνυπόκριτο σεβασμό. Καλωσορίζουμε τὸν Προκαθήμενο τῆς Ὀρθοδοξίας, πὺν ὅμως ἀνοίγει τὰ φτερά του καὶ καλεῖ τὸν ἄνθρωπο σὲ συστράτευση γιὰ ἕναν κόσμον εἰρηνικό, ἕναν κόσμον ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης, ἕναν κόσμον καλλίτερο. Καλεῖ τὸν ἄνθρωπο χωρὶς διάκριση φύλου, φυλῆς, δόγματος ἢ θρησκείας. Καλεῖ τὸν ἄνθρωπο, ὡς τὸ τελειότερο θεῖκό δημι-

ούρηγμα, νά ῥθει στοῦ κέντρο τῆς γῆς. Ὅπως ἔταξε ὁ μέγας Δημιουργός Του. Ἐμεῖς παρακολουθοῦμε καί θαυμάζουμε τὰ κηρύγματά Σας ἀγάπης καί συναδελφωσύνης τῶν λαῶν, ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Καί πιστεύουμε ὅτι σέ αὐτὰ βρίσκεται συμπυκνωμένη ἡ πεμπουσία τῆς διδασκαλίας Ἐκείνου, ἡ πεμπουσία τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο, γιά κάθε ἄνθρωπο. Ἐξ ἄλλου δέν εἶναι τυχαῖο πού ἡ Ὁρθοδοξία δέν ἔστησε πυρές. Τὰ κηρύγματά Σας συναδέλφωσης καί εἰρήνης, αὐτούς τοὺς δύσκολους καιροὺς τῆς παρόντας τοῦ πολέμου στήν γειτονιά μας, γίνονται πανανθρώπινες παρακαταθήκες ἀνθρωπιᾶς.

Παναγιώτατε, ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνυπόκριτα αἰσθήματα τῶν Ναουσαίων διερμηνεύοντας τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο καί ὁ Δήμαρχος Νάουσας, ἀποφάσισαν ὁμόθυμα νά Σᾶς ἀνακηρύξουν ἐπίτιμο δημότη τοῦ Δήμου τῆς ἡρωϊκῆς πόλεως Ναούσης καί νά Σᾶς ἀπονείμουν τὸ μετάλλιο τιμῆς τῆς πόλης ὡς ἐλάχιστο φόρο τιμῆς στοῦ πρόσωπό Σας.

Ὁ Παναγιώτατος στήν ἀντιφώνησή του, ἀφοῦ εὐχαρίστησε θερμὰ γιά τίς ἐκδηλώσεις τιμῆς καί ἀγάπης τῶν Ναουσαίων πρὸς τὸ πρόσωπό Του, ἀναφέρθηκε στοὺν πολιούχο τῆς πόλης Ὅσιο Θεοφάνη καί ἐξέφρασε τὴν εὐχή νά βρεθεῖ κατάλληλος χώρος γιά νά ἀνεγερθεῖ Ἱ. Ναὸς πρὸς τιμὴν του. Τὸ μεσημέρι παρατέθηκε ἐπίσημο γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Παναγιωτάτου στοὺν Ἅγιο Νικόλαο τῆς Νάουσας. Ἀνταλλάχθηκαν προποσέεις καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἀπένευσε τιμητικὲς διακρίσεις τοὺς δύο Προκαθημένους, τὰ μέλη τῶν συνοδειῶν τους καί τοὺς λοιποὺς ἐπισήμους.

Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε ἐπίσκεψη στήν Ἱ. Μονὴ Δοβραῶν, ὅπου ἰδρύθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Ἰνστιτοῦτο Ἐπαγγελματικῆς Καταρτίσεως σὲ συνεργασία μὲ τὴν Περιφέρεια, μὲ Κέντρο Βυζαντινῶν Τεχνῶν. Αὐτὰ ἀνέφερε στήν προσφώνησή του ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης κ. Παντελεήμων. Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος ἀναφέρθηκε ἐν ἐκτάσει στοῦ πνεῦμα καί τὸ ἦθος τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ:

Ἐκληρονομήσαμεν, ἀδελφοί, κληρονομίαν πολύτιμον, κληρονομίαν εὐαγγελικὴν, κληρονομίαν ἀγιοπατερικὴν. Τὸν Ὁρθόδοξον Μοναχισμόν.

Ἔχομεν μέγα χρέος. Νὰ φυλάξωμεν τὸ πνεῦμα καί τὸ ἦθος τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ. Χρέος

ἐναντι τοῦ Θεοῦ, ἐναντι τῶν Ὁσίων Πατέρων μας, ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας, ἐναντι τῶν ἐπιγενομένων γενεῶν τῶν μοναχῶν.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς ἔχει τὰς ρίζας του εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί τῶν πρὸ τῆς Χάριτος ἱερῶν Προφητῶν καί Δικαίων. Δέν εἶναι φαινόμενον ἐπέισακτον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως ὑποστηρίζουν τινές, ἄγευστοι τῆς οὐσίας τῆς Ὁρθοδόξου μοναχικῆς πολιτείας.

Ὁ Μοναχὸς εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ὁρθόδοξον Ἀνατολὴν εἶναι ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν περισσότερο ἀπὸ ὅτιδήποτε ἄλλο. Ὁ ἀνύστακτος ἀναζητητῆς τῆς τελείας μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνίας. Δέν συμβιβάζεται μὲ τὴν σχετικὴν μόνον τήρησιν ὠρισμένων Χριστιανικῶν ἐντολῶν. Ἐκζητεῖ τὴν τελείαν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ἀπομακρύνεται ἀπὸ ὅσα ἐμποδίζουν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πόθου του.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς εἶναι ὁ ἐργάτης τῆς διαρκοῦς μετανοίας, τοῦ διὰ βίου χαροποιοῦ πένθους, τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς. Δέν περιορίζει τὸν ἑαυτὸν του εἰς ἐνδοκοσμικὰ σχήματα, ἔστω καί φαινομενικῶς καλὰ. Δέν ἐξαντλεῖ τὰς ἐπιδιώξεις του εἰς ἐξωτερικὰς δραστηριότητας, ἔστω καί μὲ ἐκκλησιαστικὸν καί κοινωνικὸν ἀντίκρουσμα. Πρώτιστος στόχος του εἶναι ἡ διὰ τῆς μετανοίας κάθαρσις τῆς καρδίας καί τοῦ νοῦ ἀπὸ κάθε πάθος καί λογισμόν πού λυπεῖ τὸν Ἅγιον Θεόν. Ἔχει καί ὀφείλει νά ἔχη συνειδητοποιήσει ὁ Μοναχὸς τὴν ἀσθένειαν τῆς πεπτωκυίας ἀνθρωπίνης φύσεως καί διὰ τοῦτο ἐπιδίδεται εἰς ἀδιάκοπον ἀγῶνα ἐκζητήσεως τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Τὸ "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν" εἶναι ἡ ἀναπνοή του καί ἡ παρηγορία του.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς, χωρὶς νά τὸ ἐπιδιώκη, μὲ τὴν ἀσκητικὴν του διαγωγὴν γίνεται τὸ πρότυπον διὰ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀγωνιζομένους ἀδελφούς, κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἱεροῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος: "Φῶς μὲν μοναχοῖς ἄγγελοι φῶς δὲ κοσμικοῖς μοναδικὴ πολιτεία". Ἡ Ὁρθόδοξος ἀσκησις, ἡ ὁποία σήμερον τείνει νά ἐκλείψῃ ἀπὸ τὸ λεξιλόγιον τῆς συγχρόνου καταναλωτικῆς κοινωνίας, εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου μέσῳ τοῦ παραδείγματος τῶν ἀγωνιζομένων Μοναχῶν. Ἡ ἐκκοπή τοῦ ἰδίου θελήματος, ἡ ὁποία ἐνίστε κατορθοῦται ἀπὸ τὸν Μοναχὸν μὲ πολλὴν κόπον, δίδει ὑπόδειγμα εἰς τὸν κόσμον δι' ἀποβολὴν τοῦ

Ή Α.Θ.Π. μετά του Σεβ. Μητροπολίτη Βεροίας και Ναούσης κ. Παντελεήμονος προς τής ιεράς εικόνας "Παναγίας Σουμελά".

ἐπαράτον ἐγωϊσμοῦ, ὁ ὁποῖος ταλαιπωρεῖ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἀνιδιοτέλεια καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Μοναχοῦ διδάσκει τὸν κόσμον νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὴν ἐξοντωτικὴν ἐπιδίωξιν τοῦ ἐγωϊστικοῦ συμφέροντος. Ἡ προσπάθεια τοῦ Μοναχοῦ διὰ καθαρότητα τοῦ νοῦς καὶ ἀπὸ λογισμοῦ ἀκόμη πονηροῦ δίδει τὸ μέτρον, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ τείνῃ καὶ ὁ βυθισμένος εἰς τὰς αἰσθητικὰς ἁμαρτίας σύγχρονος κόσμος. Ἡ ὑπομονητικὴ φιλακόλουθος φοίτησις εἰς τὰς μακρὰς Ἀκολουθίας τοῦ Μοναχικοῦ Τυπικοῦ, ἡ ὁποία ὁμολογουμένως εἶναι κοπιαστικὴ ἀλλὰ καὶ ἁγιαστικὴ καὶ χαροποιὸς διὰ τοὺς ἀγαπῶντας σφοδρῶς τὸν Κύριον, καθίσταται ἡ μικρὰ ζύμη, ἡ ὁποία ζυμώνει ὅλον τὸ φύραμα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ εὐσεβῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι συγκινοῦνται καὶ ἐπιθυμοῦν καὶ ἐπιδιώκουν νὰ ἐκκλησιάζωνται εἰς τὰ Μοναστήριά μας, εἰς τὸ νὰ γίνωνν καὶ αὐτοὶ φιλακόλουθοι.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς εὐρισκόμενος σωματικῶς μακρὰν τοῦ κόσμου, ἴσταται πνευματικῶς

ἐγγύτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ κόσμου τούτου παρὰ οἰοσδήποτε ἄλλος ἄνθρωπος. Ἐχων ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν κατὰ Χριστὸν ἠονχίαν ἀντιλαμβάνεται διανγέστερον τὰς ὑπαρξιακὰς ἀνάγκας τοῦ συνανθρώπου. Ἐχων τὸ δυνατὸν ὄπλον τῆς προσευχῆς συμπαρίσταται εἰς πάντας διανυκτερεύων εἰς προσευχὰς καὶ λειτουργῶν τὴν ἄχραντον Ἱερουογίαν. Ὅταν ἔχη κεκαθαυμένην τὴν διάνοιαν καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς, συμβουλεύει διὰ τῆς πληροφορίας τῆς Θείας Χάριτος καὶ ὄχι διὰ συλλογισμῶν καὶ πιθανολογιῶν. Ἀσκῶν ἐνίοτε καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον ἐπιδίδεται εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, ὄχι ὡς αὐτοσκοπὸν καὶ δι' αὐτοκαταξίωσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπακοὴν εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ κοινωνικὴ διάστασις τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἔχει ἐξ ὀλοκλήρου θεανθρωποκεντρικὸν χαρακτήρα καὶ οὐδέποτε ἀπλῶς ἀνθρώπινον.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς δὲν ἐντάσσεται εἰς

ἀμαρτωλούς ἀνθρώπινους συσχηματισμούς. Δὲν θυσιάζει τὴν ἀκεραιότητα τῆς Πίστεως καὶ τῆς εὐαγγελικῆς Ἀληθείας εἰς προσκαίρους, ἀναξίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Του, σκοπιμότητας. Δὲν προεῖται τὸν Διάβολον καὶ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ὑπηρέτας του, διότι ἔχει τὴν βοήθειαν τῶν Ἁγίων καὶ τῆς θείας χάριτος.

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς μὲ τὴν ὄλην βιοτὴν του μεταμορφοῦται ἡμέρα τῆ ἡμέρα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ ἀναζωγραφή τὸν Χριστὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν τελικὸν σκοπὸν καὶ τὴν τελείωσιν τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. Ἀνακαθαίρει σταδιακῶς τὴν παλαιωθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἀνακαινισμένην τὴν προσφέρει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀληθοῦς Μοναχοῦ διαβάξει τὸ Εὐαγγέλιον, γεγραμμένον ὄχι διὰ μέλανος ἀλλὰ διὰ τῆς Θείας Χάριτος. Καθίσταται, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος, “ἐπιστολὴ Χριστοῦ γινωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων... ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ πνεύματι Θεοῦ ζῶντος” (Β΄ Κορ. 3, 2-3).

Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχὸς δι’ ὅλων τούτων ὀφείλει νὰ γίνεται μάρτυς τοῦ Ζῶντος Θεοῦ. Μάρτυς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μάρτυς τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας. Μάρτυς τοῦ ἀληθοῦς Εὐαγγελίου. Διὰ τῆς μαρτυρίας του αὐτῆς ἐλέγχονται ὅλοι οἱ ψευδοθεοί, ὅσοι ἐστήθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὅσοι στήνονται σήμερον. Ἐλέγχονται ὅλα τὰ ψευδοεὐαγγέλια καὶ ὅλαι αἱ ψευδο-ἐκκλησίαι, τὰ ὁποῖα δὲν λυτρώνουν τὸν ἄνθρωπον, δὲν τὸν ἀνάγουν εἰς τὴν ἄκτιστον Χάριν καὶ θεοποιὸν ἐνέργειαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Στὴν Ἱ. Μονὴ Παναγίας Σουμελᾶ

Τὸ ποντιακὸ στοιχεῖο ἐπιφύλαξε τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 30ῆς Μαΐου στοὺς δύο Προκαθημένους ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴ στὴ νέα Μονὴ τῆς Παναγίας Σουμελᾶ στὸ Βέρμιο. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀφιξὴ τῶν κ.κ. Βαρθολομαίου καὶ Χριστοδούλου καὶ τῶν συνοδῶν τους, ἐψάλη δέηση στὸ Καθολικὸ τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βεροῖας, Ναούσης καὶ Καμπανίας καλωσόρισε τὸν Παναγιώτατο λέγοντας:

Ἡ Παναγία Σουμελᾶ εἶναι ὁ πόλος ἑλξεως ὅλων τῶν θλιμμένων, τὸ σημεῖο συναντήσεως

ὅλων ὅσοι φέρουν μέσα των τὸ ἄλγιστον παρελθὸν καὶ ἐναποθέτουν εὐλαβικὰ ἐνώπιον τῆς Ἱεράς Εἰκόνας Τῆς τὴν πᾶσαν ἐλπίδα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ Γένους. Ἡ Παναγία Σουμελᾶ κλείνει πάντοτε εὐήκοον οὖς εἰς τοὺς στεναγμούς τῶν ἀγαπημένων τέκνων τῆς, τὰ ὁποῖα προσκυνοῦν σιωπηλὰ τὴν θαυματουργικὴ καὶ ἱστορικὴ εἰκόνα τῆς ἀκούει καὶ τὴν σιωπηρὰν δέησιν τῶν τέκνων τῆς, διότι ὅσα δὲν μποροῦν νὰ προφέρουν τὰ χεῖλη, αὐτὰ τὰ κουβεντιάξουν οἱ ψυχές.

Καὶ ἐμεῖς σιωποῦμε καὶ δακρῦζουμε μαζὶ μὲ Σᾶς τὸν Πατριάρχην τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Οἰκουμένης, τὸν ὁποῖο ὑποδεχόμεθα εὐλαβικὰ σήμερον εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν τόπον, εἰς αὐτὴν τὴν συνάντησίν Του μὲ τὴν Σουμελιώτισσα.

Σᾶς παρακαλοῦμε, Παναγιώτατε, εὐλογήσατε τὸ ἱερὸν αὐτὸ κατοικητήριον τῆς Θεοτόκου, εὐλογήσατε ὅσους διακονοῦν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἀλλὰ καὶ ὅσους ὡς προσκυνηταὶ καταφεύγουν εἰς τὰ σκηνώματα τῆς Παναγίας τῆς Σουμελᾶ. Εὐλογήσατε ὅσους ἀνεβαίνοντας ἐδῶ, ἀνηφορίζουν μὲ τὴν ψυχὴ τους εἰς τὰ εὐλογημένα χώματα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Πόντου, διὰ νὰ εἶναι δι’ ὅλους τὸ μέλλον εὐλογημένον καὶ εὐτυχέστερον ἀπὸ τὸ παρελθόν.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πανσοῦ Ἀρχιμανδρίτης π. Παῦλος Ἀποστολίδης στὴν ἐκτενὴ προσλαλιά του ἀναφέρθηκε στοὺς “Ἁγίους Τόπους” τοῦ Πόντου, στὴ νοσταλγία τῶν γεννητόρων του ποὺ ἀναγκάσθηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ πατρογονικά ἐδάφη καὶ νὰ ἔλθουν στὴν Ἑλλάδα πρόσφυγες:

Νοσταλοῦμεν τὸν ἀέρα, τὴν θάλασσαν, τὰ παρχάρια, τοὺς Ναούς, τὰς Μονὰς, τὰς οἰκίας. Αἰσθανόμεθα ζῶσαν τὴν κοινωνίαν μετὰ τῶν ἀπ’ αἰῶνος κεκοιμημένων προπατόρων μας τῶν ὁποίων τὰ λείψανα ἐγκατεσπαρμένα πανταχοῦ τῆς ποντιακῆς γῆς σύμφωνα μὲ τοὺς στίχους τοῦ μακαριστοῦ κτίτορος τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, Φίλωνος Κτενίδου, παραμένουν ἐκεῖ, αἰώνιοι φύλακες, μὲ τὴν προσμονὴν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἰδιαιτέρα ἀναφέρθηκε στὸ νέο μοναστήρι τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, ὅπου ἔχει μεταφερθεῖ ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς ἀπὸ τὸ παλαιὸ τοῦ ὄρους Μελᾶ στὸν Πόντο:

Τὸ ἱερὸν τοῦτο καθίδρυμα τὸ ὁποῖον μετὰ συγκινήσεως καὶ βαθείας τιμῆς σᾶς ὑποδέχεται, τὸ ἀνήγειρεν ἀφ’ ἐνὸς μὲν ἢ πατροπαράδοτος τῶν

Ποντίων πρὸς τὴν Θεομήτορα εὐλάβεια, ἀφ' ἐτέρου δέ, ἀνιάτος νοσταλγία τῶν πατέρων μας, εἰς περιόδους πενίας καὶ ἐθνικῶν τραυμάτων. Ἡμεῖς ταπεινοὶ διάδοχοι ἐκείνων συνεχίζομεν τὴν παράδοσιν. Μετ' εὐλαβείας φυλάσσομεν τὰ ἱερά τῶν Ἁγίων τοῦ Πόντου λείψανα, τὰς ἱερὰς εἰκόνας, τοῦ Μεγάλου Κομνηνοῦ Ἀλεξίου τοῦ Δ' καὶ τοῦ πρωθυεράρχου καὶ ἐθνάρχου κυροῦ Χρυσάνθου τὰ λείψανα. Σεβασμιῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Πόντου ἄμφια καὶ ἐνθυμήματα καὶ πλείστα ὅσα κεμήλια τῆς πατρῶας γῆς.

Ἐδῶ ἀπὸ τοὺς πατέρες ἡμῶν, ὡς ὁ μακαριστὸς πρόεδρος καὶ συνκτίτωρ τῆς Σουμελᾶ Παναγιώτης Τανιμανίδης ἔφη. Ἀνιστορήθη ὁ Πόντος ἐν σμικρογραφίᾳ.

Κατόπιν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος κ. Γεώργιος Τανιμανίδης ἀπένευμε στὸν Παναγιώτατο τὸν Μέγα Σταυρὸ τῶν Μεγαλοκομνηνῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Τραπεζούντας, τὸν ὁποῖο τοῦ ἐπέδωσε ὡς Ἐπίτιμος πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Ὅπως εἶπε ὁ κ. Τανιμανίδης:

Τιμώντας τὴ μεγάλη σας προσφορὰ στὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν ὀρθοδοξία, τὸ περίσσευμα ἀγάπης γιὰ ὅλους μας καὶ τὴν ἀμέριστη συμπαράστασή σας πρὸς τὸ Ἱερὸ Ἰδρυμα, ἐπιτρέψατε εἰς τὴν ἐλαχιστότητά μου, ὁ ὁποῖος ἔτυχε καὶ πάλιν καὶ πολλάκις τῆς Πατριαρχικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης, νὰ ἀναγνώσω ὡς πρόεδρος, ὑλοποιώντας ὁμόφωνα ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Παναγίας Σουμελᾶ, τὸ ἱεροσφράγιστον καὶ ἐνυπόγραφον γράμμα πὸν συνοδεύει τὴν ἀπονομὴ πρὸς τὸ Σεπτὸν πρόσωπο τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος, τοῦ Μεγάλου Σταυροῦ τῶν Μεγαλοκομνηνῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Τραπεζούντας.

Στὴν ὁμιλία του ὁ Παναγιώτατος τόνισε μετὰ τὸ ἄλλων:

“Παναγία Σουμελᾶ”, δύο λέξεις περιεκτικαὶ μιᾶς ἱστορικῆς παραδόσεως αἰώνων, ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς παρουσίας, θρησκευτικῆς καὶ πνευματικῆς προσφορᾶς ἑνὸς γνησίου καὶ ἀμολύντου Ἑλληνορθοδόξου πολιτισμοῦ.

Δύο λέξεις αἱ ὁποῖαι θυμίζουν τὰ μαρτύρια καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν Ἑλληνορθοδόξων Ποντίων, τὴν θεοσέβειαν καὶ θρησκευτικότητα αὐτῶν, τὸν Γολγοθᾶν καὶ τὴν Ἀνάστασίν των.

Δύο λέξεις αἱ ὁποῖαι ἐπιτάσσουν εἰς ἡμᾶς νὰ

συναχθῶμεν περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἐπανεύρωμεν εἰς τὰ ἱερά ἱστορικά προσκυνήματα τὰς ρίζας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ σκέπην καὶ μεσιτείαν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, διότι ὡς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: “Πολλὰ ἰσχύει δέησις Μητρὸς πρὸς εὐμένειαν Δεσπότην”.

Αὕτη ἡ δέησις οὐδέποτε ἐκλείπει ἐκ τῶν “χειλέων” τῆς Παναγίας. Πάντοτε ἐξευρίσκει τρόπους διὰ νὰ ἐκδηλώνη τὴν ἀγάπην καὶ προστασίαν Αὐτῆς, πρὸς ἡμᾶς τὸν πιστὸν λαὸν Της καὶ τὰ ἀγαπητὰ τέκνα Της.

Εἰς ὅλας τὰς κρισίμους καὶ μεγάλας στιγμὰς τοῦ Γένους ἡμῶν, ἡ σωτηρία ἢ ἡ δόξα αὐτοῦ, ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς θείας προστασίας τῆς Παναγίας, “τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ”.

Ἡ ἄμετρος ἀγάπη τῆς Παναγίας πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τοῦ Πόντου, εἶναι ἐκείνη ἢ ὁποῖα παρεκίνησεν τοὺς Ὅσιους Βαρνάβαν καὶ Σωφρόνιον, νὰ ἐκκινήσουν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν τὴν ὁποῖαν αὕτη ὑπεδείκνυεν, ἵνα ὁδηγήσῃ τελικῶς αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος Μελᾶ εἰς τὸν Πόντον, διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ ὄρφανόν ἀπὸ τὴν ὄρατὴν παρουσίαν αὐτῆς τὸν ἐκεῖ λαόν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν βοηθῇ καὶ συμπαρίσταται εἰς τὰς περιπετειᾶς του.

Ἐκεῖ ἐστερέωσεν ἕνα ἐκ τῶν θρόνων αὐτῆς, εἰς τὸ “ἀνάκτορόν της”, (ὡς ἡγάπα νὰ λέγῃ ἢ ἰδία), εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ὁρους Μελᾶ, καὶ ἐκεῖθεν ἐσκόρπιζε τὰς δωρεὰς καὶ εὐεργεσίας της εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ λάτρεις της, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς καταφεύγοντας πρὸς τὴν χάριν της ἀλλοπίστους.

Διότι αὐτὸς ἦτο ὁ σκοπὸς της. Νὰ ἀγκαλιάσῃ τὸν ἐκεῖ λαὸν τοῦ Θεοῦ, νὰ θερμάνῃ τὴν πίστιν ἐπὶ αἰῶνας, νὰ φωτίσῃ καὶ ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς ὁδὸν σωτηρίας, καὶ νὰ καταστήσῃ πνευματικὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τοὺς πέριξ τοῦ Πόντου εὐρισκομένους λαοὺς.

Οἱ αἰῶνες διαδεχόμενοι ὁ εἰς τὸν ἕτερον μὲ ἀκαταστασίας, πολέμους καὶ ποικίλας καταστροφάς, εὐρισκόν τοὺς χριστιανοὺς τοῦ Πόντου σταθεροὺς καὶ ἐδραίους εἰς τὴν πίστιν, χάρις εἰς τὴν σκέπην τῆς Παναγίας τῆς “Σουμελιώτισσας”. Αὕτη ἐφώτιζε καὶ τοὺς εὐσεβεῖς αὐτοκράτορας νὰ περιβάλλουν μὲ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν ὑλικὴν συμπαράστασίν των, τὴν Μονὴν Σουμελᾶ.

Σήμερον ἡ Παναγία ἐκ τοῦ Ὁρους Μελᾶ, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν νέαν αὐτῆς κατοικίαν εἰς τὰς ὑψηλὰς καὶ ἀποκρήμενους κορυφὰς τοῦ γραφικοῦ

Βερμίου, διὰ τὸ νὰ εὐρίσκεται καὶ πάλιν πλησίον τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς Ποντιακοῦ λαοῦ, ἀναγκασθέντος νὰ μετοικήσῃ εἰς τὰ πλησιόχωρα μέρη ἀπὸ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ χώματα, διὰ τὸ συνεχίσῃ νὰ τὸν βοηθῇ καὶ νὰ τοῦ συμπαρίσταται ἐκ τοῦ πλησίον.

Εἶναι βεβαίως ἡ κοινὴ Μήτηρ ὄλων ὅσοι πιστεύουν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν τιμοῦν ὀρθοδόξως. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ μητρικὸν ἐνδιαφέρον αὐτῆς, καλύπτει ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλ' ἢ πρὸς αὐτὴν ἰδιαίτερα ἀγάπη τῶν Ποντίων, προκαλεῖ ὡς ἀγαθὸν ἀνταπόδομα τὴν πλησίον αὐτοῦ συνεχῆ ὁρατὴν παρουσίαν τῆς...

Ἄς καταστήσωμεν ἐπὶ πλέον ἐνεργὸν τὴν πλουσίαν Ὁρθόδοξον - Ἑλληνικὴν παράδοσιν καὶ ἄς διδάξωμεν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν ὅ,τι παρελάβομεν ἐκ τῶν εὐλαβῶν γονέων καὶ πάππων, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ μεταλαμπαδευθῇ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Ἡ παράδοσις αὕτη, εἶναι καὶ πρέπει νὰ παραμείνῃ ζῶν ὀργανισμὸς, ὅστις θὰ διατηρήσῃ ὡς Γένος ἡμᾶς, καὶ θὰ διαφυλάξῃ ἄτρωτον τὴν ἀγίαν πίστιν ἡμῶν...

Τοῦτον τὸν πιστὸν καὶ "πονεμένον" λαόν Σου, Κύριε, ὅστις Ἐσέ τιμᾷ ἐνταῦθα ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Παναγίας Μητρός Σου, τῆς "Παναγίας Σουμμελᾶ", σκέπασον διὰ τῆς Θείας Σου χάριτος ἑσαεῖ. Διατήρησον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὸν πόθον διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν παράδοσιν. Ὁδήγησον αὐτὸν εἰς νομάς σωτηρίους, ὥστε ὀρθοδόξως πολιτευόμενος, νὰ ἔχῃ βαθεῖαν καὶ ἀρραγῆ τὴν μετὰ Σοῦ κοινωνίαν πρὸς δόξαν τοῦ Θείου Ὄνόματός Σου, ἀκοιμήτοις πρεσβείαις τῆς Παναχράντου καὶ Παναμώμου Μητρός Σου. Ἀμήν.

Κατόπιν τὸ Ἱδρυμα παρέθεσε δεῖπνο πρὸς τιμὴν τῆς Α.Θ.Π., κατὰ τὸ ὁποῖο ἀνταλλάχθηκαν προποσείς μεταξὺ τοῦ Σεβ. κ. Παντελεήμονος, τοῦ Προέδρου κ. Τανμινίδη καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, στὸν ὁποῖο προσφέρθηκε εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεώς του ἀντίγραφο τετραευαγγελίου τοῦ Μητροπολίτη Χαλδίας Σωφρονίου (1792), ποῦ ἐναπόκειται στὸ Σκευοφυλάκιο τῆς Μονῆς. Στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο προσφέρθηκε ἀντίγραφο Ἐγκολπίου τοῦ ἀείμνηστου Μητροπολίτη Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κυροῦ Χαρίτωνος Συμεωνίδη καὶ στὰ μέλη τῶν δύο συνοδειῶν ἀντίγραφα τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας Σουμμελᾶ.

Στὴν πρόποσίν του ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος κατέληξε:

Ἡ ἐσπερινὴ αὕτη σύναξις δεικνύει τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἐκ τοῦ παρευξενείου κλίματος, τοῦ Χαλδικοῦ ὑψιπέδου, τοῦ ἐν πόλεσιν καὶ ἀγροῖς τῶν Ποντίων οἰκητηρίου, ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἤδη ἐπινεύει εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ Βερμίου, ὅπου ἡ φιλότιμος καὶ μεστή ἀγαθῶν αἰσθημάτων κοινότης σας, ἔχει δεῖξει πίστιν καὶ τάξιν, θέλησιν καὶ ἀντοχήν, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα μεγάλως ἐκτιμῶμεν. Χαίρομεν δὲ εὐλογοῦντες ἐκ τῆς σεπτῆς Οἰκουμενικῆς ἡμῶν Καθέδρας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, τὰς ἀγαθὰς ὑμῶν προαιρέσεις καὶ πράξεις.

Ἦδη πολλοστὴ ἀναθάλλει γενεὰ διαδόχων τῶν προσφύγων τοῦ φθίνοντος αἰῶνος. Ἡ μεταξὺ Κανκασικοῦ πάγου καὶ Καππαδοκικῆς πορρολίθου τραχεῖα καὶ πεφλημένη τοῖς ὑμετέροις προγόνους χώρα, ἔτι κοσμομένη διὰ τῶν σεμνῶν καὶ λωβηθέντων δόμων τοῦ σεμνείου τῆς Παναγίας Σουμμελᾶ, ἐχάρισε τῇ Ἑλλάδι, ἀκολουθοῦσα τὸ τοῦ Θείου Παύλου ὄραμα "διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν", πλῆθος καὶ πάθος ἐξ Ἀνατολῆς, εὐσεβὲς καὶ φιλόχριστον, ἐργατικὸν καὶ δξυνούστατον, φιλομαθὲς καὶ προσηνέστατον. Πόλεις καὶ χῶραι ἠντύχησαν, περικαλλεῖς ναοὶ ἀνηγέρθησαν, τίμα σκηνώματα ἐτιμήθησαν, τὸ δὲ Παλλάδιον τῆς Ἀνατολῆς, ἡ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἡμῶν Εἰκὼν περιβαλλομένη ἀπὸ τὴν χρυσόλιθον καὶ πνευματικὴν συνοδειάν τῶν κεμηλιῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς τῶν Ποντίων προκοπῆς, καταυγάζει τὴν Μακεδονίαν καὶ δι' αὐτῆς ὅλας τὰς χώρας ὅπου οἱ φιλόχριστοι παῖδες τῆς ἀναπνέουν καὶ ἀναπαύονται».

Οἱ δύο Προκαθήμενοι μετὰ τῶν συνοδειῶν τους διανυκτέρευσαν στὴ Βερόια.

Στὸν Δῆμο Βεργίνας

Ἡ Δευτέρα 31 Μαΐου, ὅπως καὶ τὸ πρωὶ τῆς Τρίτης 1 Ἰουνίου, ἦταν ἀφιερωμένη στὴ Θεσσαλονίκη. Τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας ἐγινε ἐπίσκεψη στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο τῆς Βεργίνας, ὅπου οἱ τοπικὲς ἀρχεὲς καὶ οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας ὑποδέχθηκαν καὶ ξενάγησαν τοὺς δύο Προκαθήμενους καὶ τοὺς συνοδούς τους, στοὺς ὁποίους πρόσφεραν ἀναμνηστικά. Ὁ Δήμαρχος Βεργίνας κ. Δημ. Μελιόπουλος προσφώνησε τὴν Α.Θ.Π. μὲ τὰ ἑξῆς:

Ἡ Βεργίνα, τὸ κέντρο καὶ ἡ καρδιά τῆς Μακεδονίας, ἡ πηγὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ζεῖ σήμερα ἀνεπανάληπτες στιγμές, χάρη στὴν ἱστορική ἐπίσκεψή Σας, στὸν χώρο αὐτόν, ὅπου ἀναπαύονται οἱ Μακεδόνες Βασιλεῖς.

Καί, ἐπιτρέψτε μου νὰ πῶ, Παναγιώτατε, πὼς εἶναι ἡ πρώτη φορά, πὺν ὁ μοναδικὸς αὐτὸς χώρος ἀντὶ νὰ λαμπρύνει, λαμπρύνεται ἀπὸ τὸν Ἐπισκέπτη του.

Μέχρι τώρα ὅλοι ὅσοι ἔρχονται ἐδῶ γίνονται, καὶ δικαίως, μέρος τῆς εἰκόνας· τώρα, γιὰ πρώτη φορά, ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνεκτίμητα εὐρήματα –τεκμήρια τοῦ Μακεδονικοῦ Μεγαλείου– δορυφοροῦν τὸν πολύτιμο Ἐπισκέπτη.

Γιὰ μᾶς, Παναγιώτατε, τοὺς κατοίκους καὶ δημότες τῆς Βεργίνας, πὺν ἔχουμε τὴν τιμὴ νὰ φρουροῦμε τοὺς θησαυροὺς τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτιστικῆς κληρονομιάς μας, ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ ἱστορικό ὁρόσημο, γιὰτὶ ἀξιοვნόμαστε νὰ Σᾶς δοῦμε ἀπὸ κοντά, καὶ νὰ ἐκφράσουμε, ὅπως καὶ ὅσο μπορούμε, τὰ αἰσθήματα ἀγάπης, τιμῆς καὶ σεβασμοῦ, πὺν τρέφουμε γιὰ τὸ Πρόσωπό Σας, προσφέροντας αὐτὸ τὸ συμβολικό ἀναμνηστικό ἀπὸ τὴν Γῆ τῶν Μακεδόνων Βασιλέων.

Στὴν Ἱ. Μητρόπολι Θεσσαλονίκης

Μὲ τὴν ἀφιξὴ τῆς Α.Θ.Π. στὴν Ἱ. Μητρόπολι Θεσσαλονίκης ἐψάλη στίς 12 τὸ μεσημέρι Δοξολογία στὸν ἱστορικό προσκυνηματικό Ναὸ τοῦ πολιοῦχου τῆς πόλης Ἁγίου Δημητρίου. Κατόπιν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ροτόντας καὶ παρακάθησε σὲ ἐπίσημο γεῦμα, πὺν παρέθεσε πρὸς τιμὴν του ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεῖμων ὁ Β΄ στὸ ξενοδοχεῖο “Μακεδονία Παλλάς” καὶ στὸ ὁποῖο εἶχε συνδαιτυμόνες τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, τοὺς συνοδοὺς Ἀρχιερεῖς, τοὺς δημοτικούς, στρατιωτικούς, πνευματικούς καὶ κοινωνικούς ἄρχοντες τῆς Θεσσαλονίκης.

Τὸν Πατριάρχη Βαρθολομαῖο χαιρέτισε καὶ προσφώνησε ὁ οἰκείος Μητροπολίτης μὲ τοὺς ἀκόλουθους λόγους:

Παναγιώτατε Δέσποτα!

Εὐφραίνεται, ἀγάλλεται καὶ χαίρει ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἡ Ἁγιοτόκος πόλις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἡ ἄλλως ἀποκαλουμένη καὶ

Συμβασιλεύουσα.

Θεωροῦμεν μεγίστην τιμὴν τὸ ὅτι διὰ δευτέραν φοράν ἐπισκέπτεσθε ταύτην καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μεγίστην ἑορτὴν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποῖον ὡς γνωστὸν ἐκπορεύεται ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς καὶ πέμπεται διὰ τοῦ Υἱοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα ὁδηγήσῃ τοῦτον ἐν τῇ εὐθείᾳ, ὡς τονίζει καὶ ὁ προκάτοχος ἡμῶν Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν ἀναμνηστικῶς μεθὰ τοὺς θεοπνεύστους λόγους τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης μεγίστου ἐν Ἀποστόλοις, Κορυφαίου Ἀποστόλου Παύλου, τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου, ὅτε μετεκαλέσατο αὐτοὺς εἰς Μίλητον, καθὼς πληροφορεῖ ἡμᾶς καὶ ὁ Θεόπνευστος Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσιν τῶν Ἀποστόλων: “Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο Ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ» (Πράξ. 20, 17-18 καὶ 28).

Αὐτὸ Τοῦτο τὸ Παράκλητον καὶ Τελεταρχικὸν Ἅγιον Πνεῦμα ἐξελέξατο Ὑμᾶς διὰ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ Θρόνου τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου, ἵνα ποιμάνητε θεοφιλῶς τὴν κατ’ Ἀνατολὰς Ὁρθόδοξον Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Γνωρίζομεν ὁποίους κινδύνους ἀντιμετωπίζετε ἐν τῇ διαποιμάνσει ταύτῃ, ὁμολογοῦμεν ἐπίσης ὅτι διαβαίνετε ἐν μέσῳ παγίδων πολλῶν, πλὴν ὅμως ἐξ ἀπάντων τούτων ἐξάγει Ὑμᾶς ὁ Παντοδύναμος Θεός.

Ἡ ἐλαχιστότης ἡμῶν καὶ τὸ περὶ αὐτὴν λογικὸν ποιμνιον, εὐλαβῶς εὐχεται, καθημερινῶς, τῷ Παντεπόπτη καὶ Παντοδυνάμῳ Θεῷ, ὅπως διαφυλάττῃ τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον ἡμῶν Παναγιότητα ἄτρωτον, καὶ χαρίζῃ εἰς Ταύτην τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα εὐχόμεθα καθ’ ἐκάστην Θείαν Λειτουργίαν, ἧτοι λέγομεν:

“Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πατριάρχου ἡμῶν ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, ὃν χάρισαι ταῖς Ἁγίαις Σου Ἐκκλησίαις, σῶνον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερευόντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Σῆς Ἀληθείας”.

Ἡ χαρὰ ἡμῶν καθίσταται ἀνεκλάλητος διότι κατὰ τὴν παροῦσαν εὐσημον ἡμέραν, Ἑορτὴν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἔχομεν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πά-

σης Ἑλλάδος Κύριον Κύριον ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΝ, ὅστις διὰ δευτέραν φοράν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του τιμᾶ τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας.

Ἄσας ὁ Ἱερὸς Κληρὸς καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς, ὡς καὶ τὸ Χριστεπώνυμον ἡμῶν Πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης, εὐχαριστοῦσι διὰ τὴν τοιαύτην παρουσίαν μετὰ τοῦ Παναγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ.

Εἴθε τὸ Πανάγιον Πνεῦμα νὰ κατευθύνῃ τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν καὶ τοὺς πόδας Ὑμῶν ἐν γῆ εὐθείᾳ, καὶ νὰ ὀδηγήτῃ τὸ Ποίμνιον Ὑμῶν εἰς νομάς σωτηρίου.

Ὁ Δήμαρχος Θεσσαλονίκης κ. Β. Παπαγεωργόπουλος ἀπήλυθε πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὴν ἀκόλουθη προσλαλιά κατὰ τὴν ἐπίσκεψή της στὸ διατηρητέο νεοκλασικὸ τῆς Θεσσαλονίκης – Πολιτιστικῆς πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης:

Αἰσθάνομαι ιδιαίτερη χαρὰ καὶ συγκίνηση ὑποδεχόμενος ἐσᾶς, Παναγιώτατε, καὶ τὴν σεβαστὴ συνοδεία σας, ἐκ μέρους τοῦ Λαοῦ τῆς ἀγιότοκου πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης, κτίσμα Κασσάνδρου πρὸς τιμὴν τῆς ἀδελφῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, πόλη τῆς πορείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, πόλη τοῦ Μυροβλήτη καὶ Πολιούχου αὐτῆς Ἁγίου Δημητρίου, συμβασιλεύουσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ, Πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, πόλη τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς δύναμης, τῆς ἀναγέννησης καὶ τῆς ἀνθρωπιᾶς, εἰς τὸ ὑπὸ ἀνακαίνιση Δημοτικὸ αὐτὸ Κατάστημα.

Καὶ αὐτὸ διότι πλέον τῶν ἄλλων μὲ τὴν συνεχή προσφορά σας, ὡς Πατριάρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐνισχύσατε σύμπασα τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία καὶ βοηθήσατε τίς προσπάθειες γιὰ Κοινωνικὴ Δικαιοσύνη, γιὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, γιὰ εἰρήνη καὶ προαγωγή ἀγαθῶν σχέσεων μετὰ τῶν Λαῶν κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μηνύματα διαχρονικά, μηνύματα ἐπίκαιρα, μηνύματα πὸν ἀπευθύνουμε μὲ ιδιαίτερη ἔνταση τὸ τελευταῖο χρονικὸ διάστημα πρὸς ὅλες τίς χώρες τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπιτέλους ἡ πολυπόθητη εἰρήνη στὴν περιοχὴ τῶν Βαλκα-

νίων, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλη τὴν Ὑφήλιο.

Παναγιώτατε,

Ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους ἐμᾶς καὶ τὴν πόλη μας ιδιαίτερη τιμὴ ἡ ἔνθερμος ἀποδοχὴ σας νὰ εὐλογήσετε τὴν ἰδέα δημιουργίας ἀπὸ τὸν Δῆμο Θεσσαλονίκης στὸ χαρακτηριστικὸ καὶ διατηρητέο αὐτὸ κτίσμα ἑνὸς σχήματος πὸν νὰ διακονεῖ τὴν συνέχιση καὶ ἀνάπτυξη τῆς μακροαίωνης πνευματικῆς κοινότητας μετὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ Θεσσαλονίκης.

Μὲ ἀνάλογη διαμόρφωση τῶν χώρων τοῦ κτίσματος καὶ μὲ τὴν κατάλληλη τοποθέτηση ἐκθεμάτων καὶ ντοκουμέντων ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παροχὴ χρησίμων πληροφοριῶν, θὰ ἀναδεικνύονται καθημερινὰ οἱ αἰώνιες ἀξίες τῆς Ὁρθοδοξίας πὸν ἐκφράζονται καὶ μὲ εὐλάβεια ὑπηρετοῦνται εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ταυτόχρονα θὰ ἀναδεικνύονται καὶ οἱ λαμπρὲς πνευματικὲς σχέσεις Θεσσαλονίκης – Ἁγίου Ὅρους, γεγονός ἄλλωστε πὸν ἐπιβεβαιώθηκε περὶτρανα μὲ τὴν Ἐκθεση «Θησαυρῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους» κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης.

Παράλληλα θὰ γίνεται γνωστὸς ὁ βίος καὶ ἡ πολύτιμη προσφορά ἱστορικῶν προσώπων συνδεδεμένων μὲ τὴν πόλη μας, ἀφιερωμένων στὴν Χριστιανικὴ πίστη μὲ κορυφαίους τὸν Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης καὶ ἔνθερμο ὑποστηρικτὴ τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ καὶ τὸν Θεσσαλονικέα ἀγιογράφο Πανσέληνο, τοῦ ὁποῖου ἔργα κοσμοῦν τὸν ἱστορικὸ ναὸ τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρυῶν.

Ἡ ἐπιλογή τοῦ νεοκλασικοῦ αὐτοῦ κτίσματος τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνα προκεκμένου νὰ στεγαστεῖ αὐτὴ ἡ πρωτοβουλία δὲν ἔγινε τυχαία. Πέραν τοῦ ὅτι θεωρήθηκε ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ κτίσματα τῆς πόλης, εὐρίσκεται στὸ κέντρο τῆς Βυζαντινῆς Θεσσαλονίκης γειτνιάζοντας μὲ περίφημα θρησκευτικὰ μνημεῖα ὅπως ἡ Ροτόντα, ὁ Ἅγιος Παντελεήμονας, ὁ ναὸς τοῦ Σωτήρος, ὁ ναὸς τῆς Ὑπαπαντῆς, ὁ ναὸς τῆς Παναγούδας, ὁ ναὸς τῆς Παναγίας Δεξιᾶς κ. ἄ..

Ἀκόμη εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴ ὑπῆρχαν πολλὰ μικρὰ «μετόχια» τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους, μερικὰ τῶν ὁποῖων ὑπάρχουν καὶ λειτουργοῦν σήμερα. Τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ παρελθὸν φιλοδοξοῦμε νὰ ἀναβιώσουμε σήμερα μὲ τὴν ἰδέα δημιουργίας αὐτοῦ τοῦ Κέντρου.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Ίγνηλάτες» τῶν πόθων καὶ τῶν ὀνείρων τῶν νέων

Κατὰ τὴν εἰδικὴ τελετὴ, ἡ ὁποία ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν πραγματοποιήθηκε στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς περιφερείας τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁμιλήσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μὲ θέμα «Σχεδίασμα αὐτοκρατικῆς». Στὴν ὁμιλία αὐτὴ ὁ Μακαριώτατος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Τούτῃ τὴν ἡμέρα ἐπιβάλλεται νὰ στοχασθοῦμε ἐρευνητικὰ ἀναζητώντας τὰ παιδιὰ μας. Χρειαίεται νὰ ἐγκαταλείψουμε τοὺς θρόνους καὶ τὶς ἔδρες μας καὶ νὰ κατηφορίσουμε στὰ γνώριμα στέκια τῶν νέων μας, ἱγνηλάτες τῶν ἀνέκφραστον πόθων καὶ τῶν ἀνεκπλήρωτων ὀνείρων τους». Οἱ νέοι τῆς σημερινῆς ἐποχῆς «μπροστὰ στὴν ἀνάγκη κάπου νὰ ἀκουμπήσουν καὶ κάπως νὰ ἐκφραστοῦν γαντζώνονται πρόχειρα πάνω σὲ ἰδεολογίες καὶ φιλοσοφίες πὸν φαντάζουν σὰν πανάκεια στὴ δυστυχία τοῦ κόσμου, ἀλλὰ πὸν τελικὰ τοὺς ἀπογοητεύουν οἰκτρὰ... μὲ ἀποτέλεσμα εἴτε νὰ κλειστοῦν ἐρμητικὰ στὸν ἑαυτὸ τους καὶ νὰ βυθιστοῦν στὴν μοναξιά, εἴτε νὰ στραφοῦν στὸν ἀναρχισμό, τὴ βία καὶ τὸν ἀμοραλισμό, πὸν κινοῦν σὲ ἀντικοινωνικὲς πράξεις, ἀπεχθεῖς καὶ κολάσιμες».

«Δικὴ μας ἀντανάκλαση»

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπεσήμανε χαρακτηριστικῶς, ὅτι ἡ ἀπογοήτευσις πὸν δοκιμάζει ἡ νεότης ἀπὸ τὴν κοινωνία δὲν εἶναι ἀνεξήγητη, ἰδιαίτερα μάλιστα σὲ μιὰ στιγμὴ πὸν οἱ δημαγωγοὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ τῆς προσφέρουν ἀπλὰ καὶ μόνον ὠραῖα συνθήματα, στὰ ὁποῖα βεβαίως οἱ ἴδιοι οὐδέποτε πίστεψαν καὶ τὰ ὁποῖα καπηλεύονται πρὸς ἴδιον ὄφελος. «Ἡ γενιά μας», προσέθεσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ἔχει χρεωκοπήσει στὰ μάτια τῶν νέων... γιατί ἐμεῖς τοὺς ἔχουμε δεῖξει πόσο ἀσυννεπιεῖς εἴμαστε, ὅταν καὶ ἐμεῖς αὐτὰ πὸν λέμε δὲν τὰ πιστεύουμε καὶ στὰ κρυφὰ τὰ παραβιάζουμε. Οἱ νέοι μᾶς ἀρνοῦνται τὸ δικαίωμα νὰ εἴμαστε ὁδηγοὶ τους στὸ δρόμο πὸν ἐμεῖς δὲν βαδίζουμε. Μιλᾶμε, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἀκοῦν. Καὶ μᾶς μυκτηρίζουν ἐνίοτε, ὄχι γιατί μᾶς ξέρονν προσωπικὰ τί εἴμαστε ὁ καθένας, ἀλλὰ γιατί μᾶς συνδέουν ὅλους μὲ μιὰ ἐπο-

χὴ, μὲ ἓνα σύστημα ζωῆς ξεφτισμένο καὶ ταλαιπωρημένο ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ἔτσι πληρώνουμε ὅλοι σήμερα τὰ λάθη, τὰ τραγικὰ λάθη τῶν παλιῶν καὶ τὰ δικά μας μαζί. Δὲν μᾶς ἐμπιστεύονται, δὲν μᾶς ἀγαποῦν, δὲν μᾶς θέλουν. Γιατὶ ἐμεῖς φταῖμε γιὰ τὸ σημερινὸ ἀδιέξοδό τους, ἀφοῦ περιοριστήκαμε στὴ θεωρητικὴ ὄψη τῶν πραγμάτων, σὲ μιὰ ἀφ' ὑψηλοῦ διδασκαλία καὶ δὲν ἐσκύψαμε χαμηλὰ νὰ ἀφουγκραστοῦμε τὸ στεναγμὸ τῶν πενήτων, νὰ νιώσουμε τὴ θέρη τοῦ παθιασμένου γιὰ τὸ ἀπόλυτο, τοῦ προδομένου τὴν πίκρα, τοῦ ἀπογοητευμένου τὸ φαρμάκι... Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀφαιρέσαμε τὶς προστατευτικὲς ἀσπίδες, τοὺς στερήσαμε τὸ θησαυρὸ τῶν ἰδανικῶν, διαστρεβλώσαμε τὴν ἔννοια τῆς ἐλευθερίας καὶ τοὺς καταδικάσαμε σὲ μιὰ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἔνδεια πὸν μᾶς χρεώνει ἀδυσώπητα μὲ ὑψηλὸ ἐπιτόκιο...

»Εἶναι τάχα ψέμα ὅτι τὰ παιδιὰ μας εἶναι ἡ δικὴ μας ἀντανάκλαση χωρὶς τὴν ἐπιτήδευση τῆς ὑποκρισίας πὸν οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ ἐμᾶς στὴν πράξη ἐφαρμόζουμε; Καὶ ποιὸς ἄλλωστε τοὺς ἀνέλυσε ποτὲ τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς ἐλευθερίας καὶ πόσοι ἀπὸ ἐμᾶς πρῶτοι τὸ ἐφαρμόσαμε;»

Ἡ εὐθύνη τῶν διανοουμένων καὶ ἐκπαιδευτικῶν

Πρέπει ἀκόμη νὰ προστεθῆ ὅτι ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος στὴν βαρυσήμαντη ὁμιλία Του πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τόνισε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τώρα ἴσως γίνεται ἀκόμη πιὸ φοβερὸ τὸ ἔγκλημα ὄλων ἐκείνων πὸν πασχίζουν καὶ στὴ χώρα μας νὰ γκρεμίσουν ἀπὸ τὶς καρδιὲς τῶν νέων μας τὴν πίστη στὸ Χριστὸ καὶ νὰ ἐξορίσουν ἀπὸ τὴ ζωὴ τους τὸν ποιητὴ τῆς ζωῆς... Ἐνα ἔγκλημα κοσμογονικῶν διαστάσεων πὸν καθηλώνει τὴν πορεία τοῦ γένους καὶ διαμορφώνει μιὰ νέα γενιά χωρὶς λόγο, χωρὶς ὄνειρα, χωρὶς δυνατότητες ἀληθινῆς προσόδου. Ἡ σπορὰ τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ ὕλισμου σὲ ἓναν λαὸ ὅπως ὁ δικός μας, πὸν ἔχει τὴν πίστη στὸ Χριστὸ στὸ περὶ του καὶ θεωρεῖ τὴν Ὁρθοδοξία ὡς τὸ λόγο τῆς ὑπαρξῆς του, μεθοδεύει μιὰ ἀνεπανάληπτη καταστροφὴ, τῆς ὁποίας γιὰ πολλὰ χρόνια θὰ γευόμαστε τὶς συνέπειες. Γιατὶ ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι “κυρίαρχη ἰδεολογία”, ὅπως τὴν ἔχουν βαπτίσει ὀρισμένοι, ζητώντας ἐπιτακτικὰ νὰ

παύσει ὁ “δογματικὸς διαποτισμὸς τῶν νέων” μὲ αὐτὴν καὶ νὰ ἐξοβελιστεῖ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν ἀγωγή τους, ἀλλὰ τὴν οὐσία τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας...

»Ἐὰν θέλουμε νὰ ἀποτρέψουμε τὸ ἔγκλημα αὐτό, ὀφείλουμε ὅλοι νὰ ἀναγεννηθοῦμε ὡς πρόσωπα καὶ νὰ βιώσουμε τὸν Χριστιανισμό γιὰ τὸτε θὰ ἀλλάξουμε τὴν πορεία τοῦ κόσμου καὶ τὰ παιδιά μας θὰ γνωρίσουν τὴ θεωτικὴ ἐμπειρία τῆς πίστεως πὸν ἀνοίγει δρόμους γιὰ κοινωνικὲς κατακτήσεις. Οἱ διανοούμενοί μας πρέπει νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ὑποδούλωση στὸ δυτικὸ πολιτισμὸ καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ λαὸ μας πὸν εἶχε πάντα στὸ πλευρό του τὸ μοναστήρι, τὴν Ἁγία Εἰκόνα, τὸ θυμιατὸ καὶ τὴν Εὐχαριστία. Οἱ ἐκπαιδευτικοί, μὲ ἀγάπη Χριστοῦ καὶ πνεῦμα θυσίας πρέπει νὰ πλησιάσουν τοὺς νέους, νὰ συζητήσουν μαζί τους καὶ νὰ ἀποκαλύψουν μὲ πιστότητα καὶ εἰλικρίνεια τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ πὸν λυτρώνει. Καὶ οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ ἀνασκουμπωθοῦν προκειμένον νὰ διαπλάσουν καὶ νὰ ἀναγεννήσουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχή».

“Ποιὸς νέος”, ρώτησε ὁ Μακαριώτατος ὀλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, “μπροστὰ στὸ ὄραμα μιᾶς νέας κοινωνίας Χριστοῦ, μὲ κυρίαρχα στοιχεῖα τὴν ἀγάπη, τὴν ἐλευθερία, τὴν εἰρήνη, τὴν ἰσότητα, τὴν ἀδελφосύννη, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀλληλεγγύη, δὲν θὰ γινόταν σημαιοφόρος καὶ δὲν θὰ ἀκολουθοῦσε αὐτὸ τὸ δρόμο; Ἀναρωτιέμαι, ἔχουμε ποτὲ συναισθανθεῖ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἀπουσία μας;».

Ἀπονομή τιμητικῶν διακρίσεων ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τῆς ἀπὸ τὴν 20ῆ Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, ὁ ὁποῖος τὴν 5ῃ Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. τελέσθηκε στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἱ. Φωτίου τοῦ Μεγάλου καὶ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ αὐτοῦ ἀπενεμήθη ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου ἡ τιμητικὴ διάκρισις τοῦ “Παρασήμερον τοῦ Ἁπ. Παύλου» (χρυσοῦ σταυροῦ μετὰ ἀστέρος) σὲ ἕξ διατελέσαντες Ἱεροκλήρυκες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ σὲ Ὅμοτίμους Καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Οἱ τιμηθέντες Ἱεροκλήρυκες εἶναι οἱ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτες Πατέρες Ἰωάννης Ψάρρας (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας), Γεώργιος Δημόπου-

λος (τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν), Δοσίθεος Ἀνδριανόπουλος (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς), Δαμασκηνὸς Χαλκίτης (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς), Ἀθηναγόρας Καραματζάνης (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους καὶ Κατερίνης) καὶ Φιλάρετος Ἀντύπας (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας).

Οἱ τιμηθέντες Ὅμοτμοι Καθηγητὲς εἶναι ἐκ μὲν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν οἱ Ἑλλογμώτατοι κ.κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, Μᾶρκος Σιώτης καὶ Βασίλειος Δεντάκης, ἐκ δὲ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης ὁ Αἰδεσμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἰωάννης Ρωμανίδης καὶ οἱ Ἑλλογμώτατοι κ.κ. Ἀθανάσιος Γερομιχαλὸς καὶ Δαμιανὸς Δόϊκος.

Συμφώνως πρὸς τὴν σχετικὴ “Συνοδικὴ Διαγνώμη”, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπάρχου τῆς Ἱ. Συνόδου Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Θεολόγου Ἀποστολίδου, ἡ τιμητικὴ διάκρισις ἀπενεμήθη «εἰς ἀνεγνώρισιν τῆς προσφορᾶς αὐτῶν καὶ τῆς διακονίας αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ». Συγκεκριμένως οἱ τιμηθέντες Ἀρχιμανδρίτες εἶναι ἐκ τῶν διατελέσαντων Ἱεροκλήρυκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ «διακριθέντων ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ψυχῶν, κηρυξάντων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, ἀναδεχθέντων τοὺς λογισμοὺς τῶν πιστῶν, ὑπερμαχησάντων ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, διδασκάντων τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, πρωτοστατησάντων εἰς τὰ ἱεραποστολικὰ ἔργα τῆς Ἀγιοπάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἴτε τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεότητος, εἴτε τῆς προστασίας τοῦ γήρατος, εἴτε στηρίξεως τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας, εἴτε καλλιέργησάντων τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ποικίλην εὐποϊάν καὶ διὰ τῶν λαμπρῶν τούτων ἔργων δοξασάντων τὸν Θεόν».

Οἱ Ὅμοτμοι Καθηγητὲς ἐτιμήθησαν, διότι «ἀνεδείχθησαν μύσται τῆς Θεολογίας καὶ διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης, ἐργάται τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ».

«Ἄς βαδίσωμεν μὲ προσήλωσιν εἰς τὰ βήματα τοῦ ἱ. Φωτίου»

Πρὸς ἑορτασμὸν κατὰ τὴν 6ῃ τρέχοντος μηνὸς τῆς μνήμης τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἱ. Φωτίου τοῦ Μεγάλου τελέσθηκε στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ζακύνθου κ. Χρυσόστομου καὶ Καστορίας κ. Σεραφεῖμ.

Κατά την Λειτουργίαν αὐτὴν ὁ ἐκφωνήσας τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας Ἀρχιεπισκοπικῆς τῆς Ἱ. Συνόδου Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Θεολόγος Ἀποστολίδης, ἀφοῦ μὲ γλαφυρότητα ὑπέμνησεν εὐστόχως τὰ κύρια σημεῖα τῆς ζωῆς τοῦ Μ. Φωτίου, τόνισε καταλήγων τὰ ἑξῆς:

«Ὁ πανεπιστήμων Φώτιος ὑποδεικνύει τὸν δρόμον τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμώμου γνώσεως, ἡ ὁποία, ὡς δῶρον τοῦ Θεοῦ πολῦτιμον πρὸς τὸν ἄνθρωπον, φωτίζει τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἀποκαθαίρει ἀπὸ τὸν ζωτικόν του ὀρίζοντα τὴν ἀχλὺν τῆς ἡμιμαθείας καὶ τῆς βαρβαρότητος. Μιᾶς γνώσεως ὅχι χρηστικοῦ χαρακτήρος, ὑποταγμένης εἰς τὰς μονομερεῖς καὶ ἀθέσμονας ἀξιώσεις τῶν ὀλίγων, ὡς σήμερον ἐπὶ τὸ πολὺ συμβαίνει, ἀλλὰ μιᾶς γνώσεως ἣτις ἐξανθρωπίζει, ἐξωραΐζει καὶ ἐν τέλει ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ ἀνώτερα καὶ θεοειδέστερα.

«Ὁ ἀγωνιστὴς καὶ ὁμολογητὴς Πατριάρχης Φώτιος ὑποδεικνύει τὸν δρόμον τοῦ χρέους καὶ τοῦ καθήκοντος εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικὸς Ταγούς, ἔναντι τῆς ἀληθείας, τῆς αὐθεντικότητος, τοῦ ἠθους καὶ τοῦ πνεύματος, ὅπερ ἐκφράζει μετὰ συνεπειᾶς 2000 χρόνια ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Ἡ παρουσία Αὐτῆς εἰς τὸν κόσμον, ἀείποτε ἦτο παρουσία διακονίας καὶ οὐδέποτε ἐξουσίας, ἐλευθερίας καὶ οὐχὶ δουλείας, σωστικῆ καὶ ποτὲ καταδυναστευτικῆ, ἐγκόσμιος ἀλλ' οὐδέποτε κοσμικῆ.

«Τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἡ ἄβυσσος τῆς Θείας Ἀγαθότητος ἐχάρισε εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ πανάμωμον Ἐκκλησίαν μας, φῶς μέγα καὶ ἀειλαμπές, καταλάμπον τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ἐξόδους ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ἄς βαδίσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, μὲ πιστότητα καὶ προσήλωσιν εἰς τὰ βήματα τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου...».

Πρὸς σύγκλησιν Διεθνoῦς Συνεδρίου γιὰ τὸν Ἱ. Φώτιον τὸν Μέγαν

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ ἱεροῦ Φωτίου πραγματοποιήθηκε στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἱ. Μονῆς ἡ καθιερωμένη σύσκεψις τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου μὲ τοὺς Καθηγητὲς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος: «Ὁ ἱερὸς Φώτιος καὶ ἡ Δυτικὴ Γραμματεία».

Ἡ ἐμπειριστατωμένη εἰσήγησις τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου

Θεσσαλονίκης κ. Ἀθανασίου Καραθανάση καὶ ἡ διεξαχθεῖσα συζήτησις, ἡ ὁποία ἐπισφραγίσθηκε μὲ συγκεφαλαιωτικὰς ἐπισημάνσεις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, συνετέλεσαν στὸ νὰ ἐπισημανθῆ ὅτι μερικὲς θετικὲς γιὰ τὸν Ἱ. Φώτιο κρίσεις ξένων ἐπιστημόνων ἐπισκιάζονται στὴ Δύσι καὶ ὑπερφαλαγγίζονται ἀπὸ μειωτικὸς γιὰ τὴν προσωπικότητά του ἰσχυρισμοὺς, οἱ ὁποῖοι –μὲ τὴ μέθοδο τῆς χρήσεως τῆς προκρουστικῆς κλίνης– καλλιεργοῦν ἐχθρότητα ἢ καὶ συχνὰ μίσος ἐναντίον του.

Ἡ ἄδικος αὐτῆ στάσις, –ποῦ ἔχει τὸν ἀντίκτυπὸ τῆς καὶ στὴ διαμόρφωσι τῶν ἔναντι τῆς Ὁρθοδοξίας προκαταλήψεων μερικῶν ἐκπροσώπων τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς–, ἔχει ὡς κυρίαν γενεσιουργὸν αἰτία τῆς τὸ ὅτι ὁ μέγας Πατριάρχης Φώτιος μὲ τίς πολυποίκιλες καταπληκτικὰς ἰκανότητές του ἔγινε ὁ στυλοβάτης καὶ ἐμπνευστὴς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὁ κυματοθραύστης, ποῦ ἀνεχαίτισε τὰ ἐναντίον αὐτῆς κύματα τοῦ παπικοῦ καὶ τοῦ φραγκολατινικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ ἐπεκτατισμοῦ.

Ἐπειδὴ οἱ ἐργασίαι λ.χ. τοῦ Dvornick δὲν κατόρθωσαν νὰ ἐξαλείψουν τὴν ἐκδήλωσι τῶν ἔναντι τοῦ Ἱ. Φωτίου προκαταλήψεων, οἱ ὁποῖες κατὰ πιπτακίζοντα τρόπον, ὡς μὴ ὠφελεν, ἀναμεταδίδονται, γι' αὐτὸ ἡ Ἱ. Σύνοδος, πρὸς διαφώτισιν τῶν καλοπροαιρέτων Δυτικῶν περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἱστορικῆς ἀληθείας, ἀπεφάσισε, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τὴν ὀργάνωσι Διεθνoῦς Συνεδρίου διακεκρωμένων Ρωμαιοκαθολικῶν, Προτεσταντῶν καὶ Ὁρθοδόξων Ἐπιστημόνων, συμφώνως πρὸς τὴν υἰοθετηθεῖσαν ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο εὐστοχὴ πρότασι, ἡ ὁποία κατὰ τὴ Σύσκεψιν τῆς Πεντέλης ἔγινε ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Ἡλία Οἰκονόμου. Πρέπει ἰδιαίτερος νὰ γίνῃ γνωστὸν, ὅτι ὁ Ἱ. Φώτιος εἶναι καὶ φορεὺς τοῦ γνησίου εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀληθοῦς φιλενωτικῆς προσπαθείας, ἡ ὁποία εἶναι ἔκδηλος εἰς τὴν Σύνοδον 879-880, ἡ ὁποία θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ Ὀγδόη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

Πιλοτικὸν πρότυπον λειτουργικῆς ἀνανεώσεως

Κατὰ τὸν Ἁγιασμόν, ποῦ τελέσθηκε τὴν 28ῃ Ἰανουαρίου 2000 γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ “Μετρό” Ἀθηνῶν, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἀνέγνωσε εἰδικὴν εὐχὴν, ἡ ὁποία δὲν συνδέεται μόνον μὲ τὴν Ἱστορία τῆς ἀθηναϊκῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ πιλοτικὸν πρότυπον ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Λατρείας καὶ δημιουργίας νέων

περιστατικῶν εὐχῶν ἢ ὑμολογικῶν κειμένων.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος εὐχή δὲν περιορίζεται σὲ ἀντιγραφὴ λεκτικῶν μορφῶν παρομοίων ἀπὸ εἰδολογικῆ ἄποψι λειτουργικῶν κειμένων τοῦ παρελθόντος μὲ ἀόριστο περιεχόμενο, πού ἔχει μόνον κάποια χαλαρὴ ἐξωτερικὴ σχέσι μὲ τὸ ἀναφερόμενο σχετικὸ ἀντικείμενο (γεγονός ἢ ἑορτὴν κ.τ.τ.), ἀλλ' ἔχει οὐσιαστικὴν σχέσι μὲ ὅλες τὶς διαστάσεις τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ "Μετρό", τῆς αἰσθητικῆς καὶ πολιτιστικῆς σημασίας του καὶ τῆς δεοντολογίας τῆς χρήσεως αὐτοῦ.

Τὸ κείμενον τῆς εὐχῆς ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ἄνθρωπον, τὸ πολυτροπώτατον τοῦτον τῆς σοφίας Σου τῷ κόσμῳ κόσμημά τε καὶ δώρημα χαρισάμενος καί, ἐκ τῶν Σῶν ιδιοτήτων, διὰ τοῦ λογικοῦ καὶ αὐτεξουσίου αὐτὸν ὠραίῃσας, ὥστε κυριάρχην αὐτοῦ καὶ δεσπότην καθ' ἡμέραν ἀναδείκνυσθαι. Ὁ βραχὺ τι τοῦτον παρ' ἀγγέλους ἐλαττώσας, δόξῃ τε καὶ τιμῇ τοῦτον στεφανώσας καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Σου καταστήσας. Ὁ ἐν τοῖς θαυμασίοις ἔργοις Σου ἐνδοξαζόμενος καὶ διὰ τῶν θαυμασῶν ἐπιδόσεων καὶ κατακτήσεων τῆς ἐπιγείου εἰκόνοσ Σου, τοῦ θεοειδοῦς ἀνθρώπου μεγαλυνόμενος. Δέξαι σήμερον καὶ παρ' ἡμῶν τὸν εὐχαριστήριον τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν ὕμνον ἐπὶ τοῖς τελουμένοις ἐγκαινίοις ἔργου ὑψηλοῦ, χάριτος καὶ πολιτισμοῦ, τῷ λαῷ Σου εἰς ἄνεσιν διακινήσεως καὶ κοινωνίας προσφερομένον.

Ἰδού, Κύριε, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ καὶ οἱ Ἄρχοντες ἡμῶν ἐπὶ ταῦτό σήμερον συναχθέντες ἀποθανιάζομεν τῆς τεχνικῆς προόδου τὰ γέρα καὶ σπουδάζομεν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς ἐφαρμογῶν τὰ ὀφέλη. Ὁμολογοῦμεν, Κύριε, ὅτι τῇ πανσθενεῖ Σου χάριτι ὁ ἄριστος ἄνθρωπος τὴν γῆν κατεκυριεύσε καὶ τοὺς αἰθέρας ἐτίθασεν, νῦν δὲ καθορῶμεν αὐτὸν καὶ τὰ ὑπόγεια στρώματα ἀξιοποιούντα, διὰ στοῶν καὶ γραμμῶν καὶ συρμῶν αὐτὰ καθοπλίσαντα εἰς εὐχέρειαν τῆς ταχείας διακινήσεως τοῦ λαοῦ καὶ διευκόλυνσιν τῶν συγκοινωνιῶν ἐν τῇ πολυπαθεῖ ταύτῃ πρωτευούσῃ. Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴν ταύτην πόλιν, τὴν Μητρόπολιν τοῦ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμοῦ, προικίσαντα δι' εὐρημάτων ἀρχαίων, λίαν παιδαγωγικῶς, αἰσθητικῶς καὶ ἐπιτυχῶς ἐκτιθεμένων καὶ τὰς ὀλοφωτίστους αἰθούσας τῶν Σταθμῶν καταστολιζόντων διὰ λεπτῶν συνδυασμῶν, τὴν διαχρονικότητα τῆς ἱστορίας ἡμῶν ἐκδηγουμένων.

Διό, Κύριε, πλήρης αἰνέσεως σήμερον πρὸς Σὲ

πᾶσα ἡμῶν ἡ γῆ, ἡ δὲ φωνὴ καὶ ὁ ἔπαινος ἡμῶν ἐπὶ τοὺς ἀρξαμένους καὶ εἰς αἴσιον τέρμα τὸ ἔργον τοῦτο ἀγαγόντας, καὶ παραδιδόντας τοῦτο εἰς χρῆσιν τοῦ λαοῦ καὶ διευκόλυνσιν αὐτοῦ. Καὶ τὰ νῦν χειρὰς ἰκέτιδας πρὸς Σὲ ἀνυψοῦντες ἀπὸ καρδίας βοῶμεν καὶ λέγομεν. Εὐλόγησον, Κύριε, τὸ ἔργον τοῦτο τῶν χειρῶν ἡμῶν. Φύλαξον αὐτὸ μακρὰν παντὸς κινδύνου καὶ ἐλθὲ συνοδίτης καὶ συνταξιδευτῆς ἡμῶν. Τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμαξοστοιχιῶν εὐόδωσον τοῦ εἰδέναι τροχιάς αὐτῶν καὶ ἀπαρεγκλίτως ἀκολουθεῖν τρίβους αὐτῶν. Τὴν ζωὴν τῶν δι' αὐτοῦ μελλόντων διακινεῖσθαι προστάτεψε καὶ συντήρει ἀπήμονα. Τοὺς ἐργαζομένους ἐν αὐτῷ στήριξον καὶ φύλατε ἀπὸ πάσης ἐναντίας δυνάμεως καὶ παντὸς δυσαρέστου συμβεβηκότος. Τὸν λαὸν κατεύθυνον εἰς τὸ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν τὰ ἔργα πολιτισμοῦ. Καὶ πάντας ἡμᾶς σπουδάσον τηρεῖσθαι ἀλωβήτους ἀπὸ ἐπιρροῶν πονηρῶν, ἀλαξονικῶν καὶ ἀλλοτριῶν πρὸς τὰ πατροπαράδοτα ἡμῶν ἦθη, ταπεινοὺς προσκυνητὰς τῆς ὑπερόχου δόξης Σου, τῆς ἀνανακλωμένης τῇ Πατριδί ἡμῶν, τῇ ἐνδοξαζομένη ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν τῶν εὐκλεῶν αὐτῆς τέκνων. Ἄμην».

«Ἐχθρικὲς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν δηλώσεις»

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θορόβου καὶ τῶν ἐπεισοδίων, πού προηγήθησαν στὴ Θεσσαλονίκη γιὰ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλο «Μ'» «ἀντι-μυθιστόρημα» τοῦ κ. Μίμη Ἀνδρουλάκη, ὁ Μακ. Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δήλωσε: «Ἡ Ἐκκλησία ποτὲ δὲν καταφεύγει σὲ μεθόδους βίας ἀπέναντι καὶ σὲ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ὑβριστῆς. Καὶ καταδικάζω μὲ τὸν πλέον κατηγορηματικὸ τρόπο τὶς βίαιες ἀντιδράσεις πού εἶδα στὴν τηλεόραση νὰ συμβαίνουν ἀπὸ ὠρισμένους ζηλωτῆς χριστιανούς». Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς «θυμίζουν κάποιες ἄλλες ἐποχές, στὶς ὁποῖες ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ποτὲ δὲν προσχώρησε». Ὁ Μακαριώτατος ἐννοεῖ τὸ ὄλον τῆς Ὁρθόδοξου στάσεως καὶ διδασκαλίας καὶ ὄχι τὶς ἐξαιρέσεις τοῦ «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν» ζήλου μερικῶν φανατικῶν ἐκπροσώπων τῆς.

Γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ἀνδρουλάκη, τὸ ὁποῖο ἔχει ἀπαράδεκτες διατυπώσεις γιὰ τὴ γνωριμία τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς μὲ τὸν Κύριο, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τόνισε: «Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ, πού ἡ Ἐκκλησία δέχεται ἐπιθέσεις ἀπὸ ἀνθρώπους πού εἶτε ὑβρίζουν τὰ ἱερὰ καὶ ὁσιά της, εἶτε βλαφημοῦν κατὰ θεῶν καὶ ἱερῶν προσώπων τῆς Πίστεως. Ἄν οἱ ἐχθρικὲς

πρός την Ἐκκλησία δηλώσεις αὐτές κινούνται στή σφαίρα τῆς ἐπιστήμης, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀντιπαρατάξουμε τὰ ἐπιστημονικά μας ἐπιχειρήματα, ἱστορικά καὶ θεολογικά, ὡς ἀπάντηση στίς αἰτιάσεις τῶν ἐπικριτῶν. Ἄν ὅμως πρόκειται γιὰ μυθιστορηματικές κατασκευές, τότε παραμένει πρὸς ἔρευνα τὸ ζήτημα τῆς σοβαρότητάς των καὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ ἐπινοήματα φανταστικά καὶ ἀναπόδεκτα».

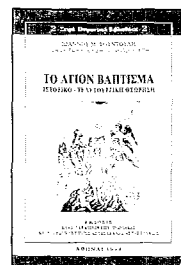
Ἐξ ἄλλου ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπισημάνθηκαν τὰ ἀκόλουθα: «Ἡ καταφυγὴ στὴν πρακτικὴ τῆς δημόσιας καὶ κακόβουλης βλασφημίας ἀποδεικνύεται πολλές φορές μία ἀσφαλῆς μέθοδος γιὰ ὅσους αἰσθάνονται ὅτι, ἐλλεῖπει ἔμπνευσης, δὲν μποροῦν νὰ ἐπιτύχουν τοὺς εὐρύτερους στόχους τους. Καὶ ἡ ἐπίδοση στὸ "ἄθλημα" τῆς καθύβρισης θρησκευμάτων, εἴτε τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, εἴτε ἄλλης θρησκείας γνωστῆς στὴν Ἑλλάδα, μόνο θλίψη μπορεῖ νὰ προκαλέσει γιὰ τὸ ἐπίπεδο τῶν ὑβριστῶν, πὺν ἀσκοῦν καταχρηστικά τὸ δικαίωμα ἐλεύθερης ἔκφρασης τῶν στοχασμῶν τους, καθὼς δὲν τηροῦν τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Ἡ διαφορετικὴ γνώμη εἶναι φυσικὰ καθ' ὅλα σεβαστὴ καὶ σὲ τελικὴ ἀνάλυση κρίνεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν κοινωνία. Ἀκόμη ὅμως καὶ ἂν κάποιοι ὀργίζονται ἐξαιτίας τοῦ περιεχομένου της, ὀφείλουν, ἂν θέλουν ὄχι μόνο νὰ λέγονται ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι πραγματικοὶ χριστιανοί, νὰ μὴν καταφεύγουν μὲ τὴ σειρά τους σὲ ἐκδηλώσεις βίας, πὺν θυμίζον νοοτροπίες καὶ τακτικὲς τῆς ὁποῖας ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀνεκάθεν καταδίκασε μὲ τὸν πλέον κατηγορηματικὸ τρόπο. Βέβαια, ὁ ἔκφραστής τῆς κάθε γνώμης ὀφείλει στὸ πλαίσιο τῆς Δημοκρατίας νὰ σέβεται μὲ τὴ σειρά του, ἀσκώντας τὸ δικαίωμα στὴν ἐλεύθερη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του μὲ τὴν εὐρεία ἔννοια, τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων, τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τὸ Θεμελιώδη Νόμο τῆς Πολιτείας».

«Ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν»

Στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἀναδημοσιεύθηκαν ἐκ τοῦ τεύχους Νοεμβρίου τοῦ περιοδικοῦ «Ἡ Δραῖσις μας» πολλές ἐπιστολές ἢ ἀποσπάσματα ἐπιστολῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου γιὰ τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν φωτεινὴ δραῖσι τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμ. π. Εὐσεβίου Ματθοπούλου. Εἶναι ἐκπληκτικόν, ὅτι καὶ στὰ τεύχη Δεκεμβρίου καὶ Ἰανουαρίου ἔχομεν ἀλυσιδωτὲς θετικὲς ἀξιολογήσεις τοῦ ἔργου τοῦ ἀειμνήστου

ἔργου τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους πλήθους ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων. Ὁ ἀναγνώστης τῶν κρίσεων τους αἰσθάνεται τρόπον τινὰ αὐτὲς «ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης» (Ἀποκ. ιδ', 2), πὺν τοποθετοῦν στὰ ὀρθὰ πλαίσια καὶ παρουσιάζουν τῆς ἀληθινῆς πνευματικῆς διαστάσεις τοῦ ταπεινοῦ, ἀλλὰ μεγάλου φωτιστοῦ. Ἔτσι στίς κρίσεις, πὺν ἤδη ἔχομε παραθέσει, προστίθενται κατὰ σειράν οἱ παρομοῖοι περιεχομένου ἐπισημάνσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Σπυροῦδωνος, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Νικηφόρου, Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνου, Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναίου, Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου, Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαίου, Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης κ. Ἀνδρέου, Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου, Κυθήρων κ. Κυρίλλου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου κ. Εὐθυμίου, τοῦ Θεοφ. Πατάρων κ. Εἰρηναίου, τοῦ Ὑμνογράφου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῆς Ἐκκλησίας Ἱερομονάχου π. Ἀθανασίου τοῦ Σμυωνοπετρίτου καὶ ἄλλων πολλῶν.

Ε.Δ.Θ.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Ἰωάννου Μ. Φουντούλη
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ
Ἱστορικό - Τελετουργικὴ θεώρηση

Σὲ μιὰ ἐκκοσμηκεμένη ἐποχὴ, πὺν δὲν θεωρεῖ ἐυχαριστικὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν κτίση, τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀποτελεῖ σπουδὴ στὸ μυστήριο τῆς πίστεώς μας, καλλιεργεῖ τὴν ἐν Χριστῷ εὐσέβειά μας, τὴν εἴσοδο καὶ συμμετοχὴ μας στὴν ζωὴ τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου.

Τιμὴ 1.000 δρχ.

(Μπορεῖτε νὰ τὸ προσφέρετε ὡς εὐλογία στοὺς συνεργάτες, τὰ στελέχη, τοὺς ἐνοριῆτες σας, τὰ μέλη τῶν ἐσπερινῶν κηρυγμάτων κ.λπ.).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 12ης Ἰανουαρίου 2000

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου γιὰ τὴν ἔνταξη τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος γραφῆς στὸν κατάλογο γραμματοσειρῶν τοῦ προγράμματος τῶν Windows 2000.

Ἡ ἔνταξη ἀπὸ τὴ Microsoft ἀποτελεῖ ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ τμήματος τῆς Microsoft ἀλλὰ κυρίως ἐπιτυχία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ πολιτισμοῦ. Ἡ διαφύλαξη καὶ διατήρηση τοῦ τρόπου γραφῆς, μὲ τὸν ὅποιο κληρονομήθηκε σὲ μᾶς ὁ θησαυρὸς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῶν Πατερικῶν κειμένων, ἀλλὰ καὶ σημαντικῶν ἐπιστημονικῶν καὶ λογοτεχνικῶν συγγραφῶν τῆς ὕστερης καὶ νεώτερης ἑλληνικῆς γραμματείας, σηματοδοτεῖ τὴν κατ' οὐσίᾳ ἐπιβεβαίωση τῆς σπουδαιότητος τῶν κειμένων αὐτῶν καὶ τὴν ἐνδελεχῆ μύηση τοῦ ἀναγνώστη στὸν πλοῦτο τῶν νοημάτων τους. Ἡ ρῆση τοῦ βραβευμένου μὲ τὸ Βραβεῖο Νόμπελ ποιητῆ Ὀδυσσεᾶ Ἐλύτη γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐξαίρει τὸ μεγαλεῖο αὐτῆς: «εἶναι ἡλικίας τριῶν χιλιάδων χρόνων ἀλλὰ δροσερὴ σὰν μόλις νὰ τὴν ἀνέσυρες ἀπὸ τὴ θάλασσα, μέσ' ἀπ' τὰ βότσαλα καὶ τὰ φύκια μιᾶς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου· μέσα στὸ βαθὺ γαλάζιο καὶ τὴν ἀπόλυτη διαφάνεια τοῦ αἰθέρος».

Ἡ ἔνταξη ἀπὸ τὴ Microsoft τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος γραφῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης στὸ νέο πρόγραμμα τῶν Windows 2000 ἀποτελεῖ οὐσιαστικὰ τὴν ἀπότιση σεβασμοῦ στὸν πολιτισμὸ τοῦ πνεύματος.

The inclusion by Microsoft, of the polytonic system of writing at the catalog of the fonts for the program Windows 2000 is a success for the Greek Department of Microsoft but chiefly for the Greek language, the Greek spirit and civilization. The preservation and the sustain of the written way that the treasure of the ancient Greek letters, the Patristic texts and the important scientific and literary writings of the prime and the later Greek literature, was bequeathed to us, essentially signifies the confirmation of the importance of these texts and the continual initiation of the reader to the richness of their concept. The statement of the awarded, with the Nobel award, poet Odysseas Elitis for the Greek language extols its majesty: "It is three thousand

years old but fresh as if it were just taken out of the sea, through the pebbles and the seaweed of an Aegean coast from the deep blue and the absolute clarity of the sky". The inclusion by Microsoft of the polytonic system of writing of the Greek language at the program Windows 2000, essentially defines the payment of respect to the civilization of the spirit.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 18ης Ἰανουαρίου 2000

Ἡ Διарκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Συνεδριαν Αὐτῆς τῆς 18ης Ἰανουαρίου 2000 ἐπιληφθεῖσα τοῦ θέματος ἐκ τοῦ ἐγερθέντος δημοσιογραφικοῦ θορύβου ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν διαθεσίμων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Χρηματιστήριον, διευκρινίζει ὅτι:

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος προβληματίζεται διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας.

2. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς τῶν οἰκονομικῶν διαθεσίμων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Χρηματιστήριον. Οὐτε ὁ ἀρμόδιος Διευθυντῆς τῆς "Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν" κ. Κωνσταντῖνος Πυλαρινὸς εἰσηγήθη τὸ τοιοῦτον εἰς τὸ ἐμπιστευτικὸν Σημειώμα του πρὸς τὰ Μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκτιμᾷ ἰδιαιτέρως τὰς φιλοτίμως καταβαλλομένας ὑπὸ τοῦ κ. Πυλαρινοῦ, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀρμοδιοτήτων του, προσπάθειας διὰ τὴν ὀρθολογιστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας. Σχετικῶς δὲ ἀπεφάσισεν ὅπως, ἀπὸ κοινου μετὰ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, μελετήσουν τὰς λεπτομερείας προτάσεων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 2000

Συνῆλθε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀπὸ 18 ἕως 20 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., στὴν τακτικὴ κατὰ μῆνα Συνεδρία τῆς ἡ Διарκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὶς Συνεδρίες:

Α. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, ἀφοῦ ἐξέφρα-

σε τις εύχες του επί τη εισόδω εις τόν νέον ένιαυτόν, ένήμερωσε τά μέλη της Δ.Ι.Σ.:

- Για την έναρξη ύλοποιήσεως του καταρτισθέντος προγράμματος τών έκδηλώσεων για τόν Έερό Ίωβηλαίο στην Έκκλησία της Έλλάδος.

- Για την άνάγκη διενεργείας έρεύνης άπό τόν Τοποτηρητή της Έεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπών και Έορδαίας, ώστε νά έντοπισθοϋν έκεινοι που έπιχείρησαν νά έξαπατήσουν την Έκκλησία καταχρώμενοι της πνευματικής σχέσεως, την όποιαν έχουν με τόν Μητροπολίτη πρώην Φλωρίνης κ. Αύγουστίνο.

- Για την συμβολή της Έκκλησίας στην άντιμετώπιση τών άναγκών τών πρόσφατα πληγέντων άπό τόν σεισμό με την προσφορά 100 λυομένων οικίσκων στην Έερά Μητρόπολη Άττικής και τεσσάρων λυομένων Έερών Ναών στην Έερά Μητρόπολη Νέας Ίωνίας και Φιλαδελφείας.

- Για την έκδοση τακτικού Δελτίου Τύπου (Newsletter) ύπό της Συνοδικής Έπιτροπής Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, με τόν τίτλο «ΕΠΙΣΤΟΛΗ», τόν όποιο θά άποστέλλεται σέ σημαίνοντα πρόσωπα της πολιτικής και κοινωνικής ζωής της Πατρίδος μας για ύπεύθυνη ένήμερωση πάνω σέ τρεχούσης φύσεως θέματα της Έκκλησίας μας.

B. Κατά την διάρκεια τών έργασιών της ή Δ.Ι.Σ. άπεφάσισε:

- Την έκδοση άνακοινωθέντος με τόν όποιο θά διασαφηνίζεται, ότι τόν περιεχόμενο τών προσφάτων δημοσιευμάτων περι της είσαγωγής της Έκκλησίας στό Χρηματιστήριο, δέν άνταποκρίνεται στην άλήθεια, καθώς δέν προέρχεται ούτε άπό τόν Διευθυντή της Έκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών κ. Πυλαρινόν ούτε άπό άλλη επίσημη και ύπεύθυνη έκκλησιαστική πηγή.

- Την παραπομπή προς μελέτη και σχετική γνωμοδότηση στην Συνοδική Έπιτροπή Νομοκανονικών και Δογματικών Ζητημάτων, της δυνατότητας δημιουργίας τεσσάρων (4) θέσεων Τιτουλαρίων Έπισκόπων για: α) Τόν Αρχιγραμματέα της Έεράς Συνόδου, β) τόν Διευθυντή του Διορθόδοξου Κέντρου της Πεντέλης, γ) τόν Διευθυντή της Θρησκευτικής Υπηρεσίας του Στρατεύματος και δ) τόν Έκπρόσωπο της Έκκλησίας της Έλλάδος στην Εύρωπαϊκή Ένωση.

- Την τοποθέτηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Θεοκλήτου στην θέση του Προέδρου της Έπιτροπής Παρακολουθήσεως, Έφαρμογής και Υλοποιήσεως Διαχειρίσεως Εύρωπαϊκών Προγραμμάτων, σέ άντικατάσταση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας και Ναούσης κ. Παντελεήμονος, ό όποιος παραιτήθηκε.

- Την άνταπόκριση της Έκκλησίας μας στό

αίτημα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλεπίου κ. Ήλία για συμβολή στό έργο της όλοκληρώσεως του Έερού Ναού Προφήτου Ήλιού Χαλεπίου με την άπόφαση προσφοράς έκ μέρους τών Συνοδικών Συνέδρων διαφόρων έκκλησιαστικών ειδών, άναναγκιών για την τέλεση τών Έερών Άκολουθιών.

- Τόν διορισμό έπταμελοϋς Διοικητικής και Διαχειριστικής Έπιτροπής εις την συσταθείσαν άυτότελή «Υπηρεσίαν έορτασμού του Ίωβηλαίου ύπό της Έκκλησίας της Έλλάδος» ύπό την Προεδρίαν του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών κ. Χριστοδούλου, με άναπληρωτή άυτό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο και με τη συμμετοχή α) του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου, με άναπληρωτή άυτό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Άττικής κ. Παντελεήμονα, β) του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκοπίου, με άναπληρωτή άυτό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιο, γ) του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονα, με άναπληρωτή άυτό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Έλασσώνος κ. Βασίλειο, δ) του κ. Κωνσταντίνου Πυλαρινού, με άναπληρωτή άυτό του κ. Εύάγγελου Μάρη, ε) του κ. Εύαγγέλου Λέκκου, με άναπληρωτή άυτό του κ. Ίορδάνη Μιχαηλίδη, και στ) του κ. Παναγιώτη Λάγιου, με άναπληρωτή τόν κ. Βασίλειο Κούλη.

- Τόν διορισμόν του κ. Άναστασίου Μαρίνου, Άντιπροέδρου του Συμβουλίου Έπικρατείας, ως ειδικού Έπιστημονικού Συμβούλου της Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Έλλάδος επί διετεί θητεία.

- Την άπονομή τών τίτλων τών πάλαι ποτέ διαλαμψασών Έερών Μητροπόλεων Σταυροπηγίου, και Αύλωνος στους Μητροπολίτες πρώην Άργυροκάστρου κ. Άλέξανδρο και πρώην Κορυτσάς κ. Χριστόδουλο άντιστοιχώς.

- Την άπονομή τιμητικής διακρίσεως κατά την διάρκεια του Έσπερινού που θά τελεσθεί στόν Έερό Ναόν του Άγίου Διονυσίου του Άρεοπαγίτου για τόν έορτασμό της μνήμης του Έερού Φωτίου, τόν Σάββατο 5 Φεβρουαρίου 2000, στους έξι (6) άρχαιότερους συνταξιούχους Έεροκήρυκες της Έκκλησίας της Έλλάδος και στους έξι (6) άρχαιότερους Όμότιμους Καθηγητές τών Θεολογικών Σχολών τών Πανεπιστημίων Άθηνών και Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα θά τιμηθοϋν οί Πανοσιολογίατοι Αρχιμανδρίτες: κ. Ίωάννης Ψάρρας, κ. Γεώργιος Δημόπουλος, κ. Δοσίθεος Άνδριανόπουλος, κ. Δαμασκηνός Χαλκίτης, κ. Άθηνάγορας Καραμαντζάνης, κ. Φιλάρετος Άντύπας, καθώς και οί Καθηγητές: Αϊδεσιμολογίατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ίωάννης Ρωμανίδης και Έλλογιώτατοι κ. Άνδρέας Φυτράκης, κ. Μάρκος Σιώτης, κ. Βασίλειο

ος Δεντάκης, κ. Άθανάσιος Γερομιχαλός και κ. Δαμιανός Δόικος.

– Έψήφισε τόν Κανονισμό «Περί συστάσεως, λειτουργίας, διοικήσεως και διαχειρίσεως αυτότελους Υπηρεσίας βοηθείας χειμαζομένων Βαλκανικών Λαών και ιδιαίτέρως του Σερβικού Λαού».

Επίσης άσχολήθηκε με διάφορα ύπηρεσιακά θέματα, όπως ιδρύσεις Ένοριών, άποσπάσεις Κληρικών, με θέματα Έρωών Μητροπόλεων και Έκκλησιαστικών Όργανισμών.

(Έκ της Άρχιγραμματείας της Έρεās Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ της 21ης Ιανουαρίου 2000

Συνήλθε σήμερα εις έκτακτον Συνεδριάν η Έρεά Σύνοδος της Έραρχίας της Έκκλησίας της Ελλάδος υπό την Προεδριάν του Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου έν τω συνήθει τόπω των Συνεδριών έντός του έν τη Έρεά Μονη Πετράκη Έκκλησιαστικού Κτιρίου.

Γενομένης της Ειδικής Έναρκτηρίου Άκολουθίας, ο Μακαριώτατος Πρόεδρος άπηυθύνθη προς τους Σεβασμιωτάτους Συνέδρους δια συντόμου προσλαλιās, άναφερθείς εις τόν σκοπόν της έκτακτου Συγκλήσεως της Έραρχίας, ήτοι την πλήρωσιν των κενών Μητροπολιτικών Έδρων και ηύχήθη όπως επιπνεύση κατ' αυτήν η Χάρις του Άγίου Πνεύματος.

Είς την Συνεδριάν συμμετέσχον έβδομήκοντα δύο (72) Έράρχαι και άπουσίαζαν έξι (6), ήτοι οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κασσανδρείας, Κορίνθου, Σιδηροκάστρου, Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης, Μαρωνείας και Κομοτηνής και Ιωαννίνων.

Συμφώνως προς την Έμερησίαν Διάταξιν, ήρχισεν η διαδικασία πληρώσεως της Έρεās Μητροπόλεως Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου.

Κατά την γενομένην ψηφοφοριάν δια την πλήρωσιν της Έρεās ταύτης Μητροπόλεως, δια μεταθέσεως ή δι' έκλογής, τó άποτέλεσμα ήτο:

40 ψήφοι υπέρ της δια μεταθέσεως
30 ψήφοι υπέρ της δι' έκλογής
2 λευκά ψηφοδέλτια.

Ούτω, και συμφώνως τω Νόμω, προεκρίθη η δι' έκλογής πλήρωσις. Κατά γενομένην ψηφοφοριάν δια την διαμόρφωσιν του τριπροσώπου ψηφοδελτίου, προεκρίθησαν οι:

Άρχιμανδρίτης Δανιήλ Πουρτσουκλής δια ψήφων 56
Άρχιμανδρίτης Διονύσιος Σιφναϊός δια ψήφων 25
Άρχιμανδρίτης Μακάριος Βαρλάς δια ψήφων 9
Έπηκολούθησεν η ψηφοφορία δια την έκλογήν ένός έκ των τριών Άρχιμανδριτών. Κατ' αυτήν έλαβον οι:
Άρχιμανδρίτης Δανιήλ Πουρτσουκλής ψήφους 49

Άρχιμανδρίτης Διονύσιος Σιφναϊός ψήφους 15
Άρχιμανδρίτης Μακάριος Βαρλάς ψήφους 2
Λευκά 4
Άκυρα 2

Συμφώνως προς τó άποτέλεσμα τούτο, Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου εκλέγεται ο Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης κ. Δανιήλ Πουρτσουκλής, Άρχιγραμματεύς άχρι τούδε της Έρεās Συνόδου.

Έν συνεχείά έγένητο η ψηφοφορία δια την πλήρωσιν της Έρεās Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπών και Έορδαίας, δια μεταθέσεως ή δι' έκλογής. Γενομένης της διαλογής των ψηφοδελτίων, 59 Έράρχαι έψήφισαν υπέρ της δι' έκλογής πληρώσεως, 11 Έράρχαι έψήφισαν υπέρ της δια μεταθέσεως πληρώσεως και εύρέθησαν 2 ψηφοδέλτια λευκά.

Άκολούθως έγένητο η ψηφοφορία δια την κατάρτισιν του τριπροσώπου ψηφοδελτίου τó όποϊον διεμορφώθη ως έξης:

Άρχιμ. Θεόκλητος Πασσαλής δια ψήφων 59
Άρχιμ. Χρυσόστομος Άβαγιανός δια ψήφων 22
Άρχιμ. Είρηναϊός Χατζηφραϊμιδης δια ψήφων 19.

Κατά την άκολουθήσασαν νέαν ψηφοφοριάν, δια την άνάδειξιν ένός έκ των άνωτέρω Άρχιμανδριτών ως Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπών και Έορδαίας, έλαβον:

Άρχιμ. Θεόκλητος Πασσαλής ψήφους 53
Άρχιμ. Χρυσόστομος Άβαγιανός ψήφους 11
Άρχιμ. Είρηναϊός Χατζηφραϊμιδης ψήφους 1
Λευκά 6
Άκυρον 1

Συμφώνως προς τó άποτέλεσμα αυτό, νέος Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Έορδαίας εκλέγεται ο Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Πασσαλής.

Η χειροτονία του έψηφισμένου Μητροπολίτου Καισαριανής κ. Δανιήλ θα γίνη τó Σάββατον 22 Ιανουαρίου, εις τόν Έρδον Ναόν του Άγίου Χαραλάμπους Ιλισίων.

Η χειροτονία του έψηφισμένου Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Θεοκλήτου θα γίνη την Κυριακή 23 Ιανουαρίου, εις τόν Έρδον Ναόν του Άγίου Διονυσίου Άρεοπαγίτου Άθηνών.

Άκολούθως έγένηντο τά μικρά και μεγάλα μνηύματα.

(Η Έπιτροπή Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ της 28ης Ιανουαρίου 2000

Τά Γραφεία της Έρεās Συνόδου έπισκέφτηκε σήμερα τó πρωί η Έπιτροπή της Συνελεύσεως των Έπισκόπων της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (COMECE), η όποία πραγματοποιεί αυτές τις ήμέρες έπίσκεψη έργασίας

στην Έκκλησία της Ελλάδος.

Η Ειδική Συνοδική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Εύρωπαϊκών Θεμάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος είχε με την COMECE κοινή προγραμματισμένη σύσκεψη με αντικείμενο των συνομιλιών την από κοινού συνεργασία σε θέματα της Εύρωπαϊκής Ένωσεως. Από πλευράς της Εκκλησίας της Ελλάδος έλαβαν μέρος οί Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκόπιος, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Εύρωπαϊκών Θεμάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος, Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Αμβρόσιος, Άττικής κ. Παντελεήμων, Κερκύρας και Παξών κ. Τιμόθεος, ό Αρχιγραμματέυων της Ιεράς Συνόδου Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Άποστολίδης, ό Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Άβραμίδης, ό Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Νικόλαος Σαββόπουλος, ό κ. Δημήτριος Καραμάσκος και ή κ. Άρτεμις Καλαβάνου.

Τήν Άντιπροσωπεία της COMECE άποτελοΰσαν ό Πρόεδρος της Επιτροπής Σεβ. Josef Homeyer, ό Γενικός Γραμματέας Mgr Noel Treanor και οί συνεργάτες τους Dr Nikolaus Wyrwoll και Mathias Woiwode.

Ό Σεβ. κ. Josef Homeyer, Πρόεδρος της COMECE, ή όποία δραστηριοποιείται από τό 1980 στους Εύρωπαϊκούς Όργανισμούς και διαθέτει πλούσια έμπειρία στα Εύρωπαϊκά θέματα, εύχαρίστησε κατ' αρχάς για τή θερμή και έγκάρδια φιλοξενία. Τόνισε ότι «αύτή τήν στιγμή ή Εύρωπαϊκή Ένωση άναζητά τό σχήμα πού θά τήν καταστήσει άξιόπιστη πρός τούς Εύρωπαίους πολίτες, οί όποιοι έχοντας δοκιμάσει τούς πικρούς καρπούς του άθεου ούμανισμού πού όδηγεϊ στό χάος, ζητοΰν στήριγμα στις χριστιανικές Έκκλησίες. Η Εύρώπη», έτονίσθη από τόν όμιλητή «άναζητά τήν ψυχή της». Σημείωσε επίσης, ότι «έπί χίλια χρόνια οί δύο Έκκλησίες έπολιτεύοντο ως αντίπαλοι και ότι αύτή ή άντιπαλότης μπορεί να χαρακτηριστεί ως μιá θλιβερή ιστορία, πού έχει να κάνει με κάποιο χρέος ή και ένοχή της Δυτικής Έκκλησίας πρός τήν Άνατολική. Τώρα», υπογράμμισε, «έχομε μιá νέα χιλιετία και ή Εύρωπαϊκή Ένωση μās δίδει τήν εύκαιρία να μπορούμε να δώσουμε τή μαρτυρία του Ιησού Χριστου από κοινού στα πλαίσια μιáς καινούργιας έποχής της Εύρώπης».

Τά θέματα πού άπασχόλησαν τις δύο πλευρές κατά τήν πρόοδο των συζητήσεων αυτών ήσαν ή άνεργία, ή νεόττητα, ή μετανάστευση, ή δικαιοσύνη και ό πολιτισμός. Τονίσθηκε ή άναγκαιότητα συστηματικής έπαφής μεταξύ των δύο άντιπροσωπειών πρός εξέύρεση τρόπων για τήν έπίλυση των φλεγόντων αυτών προβλημάτων.

Τά μέλη της Συνοδικής Επιτροπής υπογράμμισαν τήν άνάγκη να διατηρήσουν οί πολίτες των Εύρωπαϊκών Χωρών τα ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους, γιατί ή Εύρωπαϊκή Ένωση δέν πρέπει να είναι χοάνη πολιτισμών, αλλά ένιαία έκφραση όλων των πολιτισμικών στοιχείων πού τήν συγκροτοΰν.

Στις συζητήσεις χαιρετίστηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση τό γεγονός ότι ή Όρθόδοξη Έλληνική Έκκλησία συνεργάζεται με άντιπροσωπεία της Καθολικής Έκκλησίας για θέματα πού άφοροΰν σε Εύρωπαϊκά ζητήματα. Τό γεγονός αύτό έκφράζει και τις γενικότερες θέσεις της Εκκλησίας μας για περαιτέρω έπαφές, ώστε να έπιλυθοΰν χρονίζοντα προβλήματα και να εξευρεθοΰν δίαυλοι έπικοινωνίας των δύο Έκκλησιών πρός όφελος των πολιτών της μεγάλης οικογενείας της Εύρώπης. Οί συνομιλίες αυτές, τονίσθηκε, ότι δέν έπέχουν θέση θεολογικού διαλόγου αλλά συνιστοΰν ένα γόνιμο προβληματισμό και έπιθυμία παρέμβασης της Έκκλησίας πρός τήν κατεύθυνση της έπίλυσης των προβλημάτων των Εύρωπαϊκών κοινωνιών.

Υπογραμμίστηκε άκόμη ό Εύρωπαϊκός προσανατολισμός της Εκκλησίας μας και τό ιδιαίτερο ένδιαφέρον αύτης για τήν πρόοδο και τήν περαιτέρω άνάπτυξη και δραστηριότητα του Γραφείου της στις Βρυξέλλες πού σημειωτέον λειτουργεί ήδη από τό 1998.

Τέλος ως μιá κίνηση καλής θελήσεως και από τις δύο πλευρές προτάθηκε τα πρακτικά των συνομιλιών να άποτελέσουν κοινό πρωτόκολλο συνεργασίας.

Στά Μέλη της Άντιπροσωπείας παρετέθη φιλοξενία και προσφέρθησαν άναμνηστικά δώρα, γεγονός πού προκάλεσε πολύ θετικές έντυπώσεις.

(Έκ της Αρχιγραμματείας της Ιεράς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ της 2ας Φεβρουαρίου 2000

Με λατρευτικές και άλλες πνευματικού χαρακτήρος έκδηλώσεις έορτάζει και έφέτος ή Έκκλησία της Ελλάδος τή μνήμη του Ιεροΰ Φωτίου. Τήν παραμονή, Σάββατο 5 Φεβρουαρίου και ώρα 5.30 μ.μ. θά τελεσθεϊ στον Ιερό Ναό Αγίου Διονυσίου του Άρεοπαγίτου (όδοΰ Σκουφά) Πανηγυρικός Έσπερινός χοροστατοΰντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου, με τή συμμετοχή Μελών της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου.

Σύμφωνα με άπόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου κατά τήν διάρκεια του Έσπερινου θά άπονεμηθεϊ τιμητική διάκριση στους έξι άρχαιότερους συνταξιούχους Ιεροκήρυκες της Εκκλησίας της Ελλάδος και στους έξι άρχαιότερους όμοτίμους

Καθηγητές τών Θεολογικών Σχολών τών Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα θα τιμηθούν με τόν «*χρυσούν Σταυρόν μετά άστέρου*» οί Πανοσιολογιώτατοι Αρχιμανδρίτες α) κ. Ιωάννης Ψάρρας, β) κ. Γεώργιος Δημόπουλος, γ) κ. Δοσίθεος Άνδριανόπουλος, δ) κ. Δαμασκηνός Χαλκίτης, ε) κ. Άθιναγόρας Καραματζάνης και στ) κ. Φιλάρετος Βιτάλης, καθώς και οί Καθηγητές: Αϊδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ιωάννης Ρωμανίδης, και οί Έλλογιμώτατοι: κ. Άνδρέας Φυτράκης, κ. Μάρκος Σιώτης, κ. Βασίλειος Δεντάκης, κ. Άθανάσιος Γερομιχαλός και κ. Δαμιανός Δόικος.

Τήν κυριώνυμη ήμέρα, Κυριακή 6 Φεβρουαρίου, θα τελεσθεί στο Καθολικό τής Ίερās Μονής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Πεντέλης "Ορθρος και Συνοδική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου και συλλειτουργούντων τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου και Καστορίας κ. Σεραφείμ. Τόν πανηγυρικό τής ήμέρας θα έκφωνήσει ό Αρχιγραμματεύων τής Ίερās Συνόδου Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Άποστολίδης.

Στις 11 π.μ. θα πραγματοποιηθεί στο Διορθόδοξο Κέντρο τής Ίερās Μονής σύσκεψη τής Ίερās Συνόδου με τούς Καθηγητές και τούς λοιπούς διδάσκοντες στις Θεολογικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης, υπό τήν Προεδριάν του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου και με θέμα: «Ό Ίερός Φώτιος και ή Δυτική Γραμματεία». Εισηγητής θα είναι ό Καθηγητής τής Θεολογικής Σχολής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Άθανάσιος Καραθανάσης.

Τό μεσημέρι θα παρατεθεί γεύμα στην τράπεζα του Διορθοδόξου Κέντρου τής Έκκλησίας.

(Έκ τής Αρχιγραμματείας τής Ίερās Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τής 10ης Φεβρουαρίου 2000

Συνήλθε υπό τήν προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, από 3ης έως 7ης Φεβρουαρίου έ. έ., στην τακτική κατά μήνα Συνεδρία τής ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

Κατά τις Συνεδριάσεις:

Α. Ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, ενημέρωσε τή μέλη τής Δ.Ι.Σ.:

- Πά τήν επίσκεψή του στον κ. Πρωθυπουργό κατά τήν όποία συζητήθηκαν διάφορα έκκλησιαστικά θέματα.

- Πά τήν επίσκεψη του Ρωμαιοκαθολικού Γερμανού Έπισκόπου, Προέδρου τών Εύρωπαϊών Καθολικών Έπισκόπων παρά τή Εύρωπαϊκή Ένώσει περί συντονισμού τών ενεργειών τών Έκκλησιών

που μετέχουν στην Εύρωπαϊκή Ένωση για μία δυναμική παρουσία σ' αυτήν.

- Πά τήν πραγματοποίηση τών ειρηνικών επισκέψεών του στις Έκκλησίες Ίεροσολύμων, Ρωσίας, Σερβίας και Κύπρου.

- Πά τήν ειρηνική επίσκεψη στην Έκκλησία μας τών α) Μακαριωτάτου Πατριάρχου Αλεξανδρείας κ. Πέτρου και β) Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Άναστασίου.

- Πά τόν πανηγυρικό έορτασμό του Ίεροϋ Φωτίου στην Ίερά Μονή Πεντέλης τήν 6η Φεβρουαρίου έ. έ. και τήν έν συνεχεία στο Διορθόδοξο Κέντρο τής Έκκλησίας πραγματοποιηθείσα Συνεδρία, κατά τήν όποία ανεπτύχθη υπό του Καθηγητού τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Άθανασίου Καραθανάση, τό θέμα «Ό Άγιος Φώτιος και ή Δυτική Γραμματεία».

- Πά τήν ανάγκη καθέρωσης Ένοριακών Συνελεύσεων με σκοπό τήν καλύτερη λειτουργία τών Ένοριών.

Β. Κατά τήν διάρκεια τών εργασιών τής ή Δ.Ι.Σ. απέφασσε:

- Τήν έκδήλωση συμπαθείας και συμπαραστάσεως τής Έκκλησίας μας προς τόν Κόπτη Πατριάρχη κ. Σενούντα, για τούς διωγμούς που γίνονται στην Αίγυπτο, σε βάρος τής Κοπτικής Χριστιανικής Έκκλησίας.

- Τήν ενημέρωση τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών ότι σε περίπτωση χειροτονίας άλλοδαπου, απαιτείται ή έγκριση τής Ίερās Συνόδου, προς άποφυγήν δημιουργίας σοβαρών προβλημάτων εις τας έξ ών προέρχονται ούτοι Έκκλησίας.

- Τήν φιλοξενία στην Αθήνα του Συροορθόδοξου Πατριάρχου κ. Ζακχαίου, για λόγους ύγείας.

- Τήν άποστολή συγχαρητηρίου έγγραφου προς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, έπειδή συμπλήρωσε τή 36 χρόνια τής Αρχιερατείας του.

- Τήν άποστολή παραινεντικού Γράμματος προς τόν Ήγούμενο τής Ίερās Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου για τήν διευθέτηση του θέματός του μετά του οικείου Ίεράρχου.

- Τήν διοργάνωση με τήν συνεργασία τών δύο Θεολογικών Σχολών τών Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης Συνεδρίου, περι του Ίεροϋ Φωτίου, στο όποιο θα προσκληθούν νά συμμετάσχουν Εύρωπαοι ιστορικοί, Ρωμαιοκαθολικοί και Προτεστάντες.

- Τόν διορισμό του μέχρι τουδε Αρχιγραμματεύοντος τής Ίερās Συνόδου Αρχιμανδρίτου Θεολόγου Άποστολίδη ως Αρχιγραμματεώς Αύτης, ως έπίσης και του μέχρι τουδε Β' Γραμματέως τής Ίερās Συνόδου, Αρχιμανδρίτου κ. Ίεροθέου Τσολιάκου, ως Α' Γραμματέως - Πρακτικογράφου Αύτης.

Έπίσης άσχολήθηκε με διάφορα ύπηρεσιακά

θέματα, όπως ιδρύσεις και ανασυστάσεις Ίερων Μονών, όρισμού μελών ειδικών Συνοδικών Επιτροπών και με θέματα ιερών Μητροπόλεων.

(Έκ τής Αρχιγραμματείας τής Ίερας Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ό Μακαριώτατος σε έκδήλωση τής Ένωσης Έπιστημόνων Αθηνών

Ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος θα άπευθύνει σύντομο χαιρετισμό προς τά μέλη τής Ένωσης Έπιστημόνων Αθηνών (ΕΝ.ΕΠ.Α.), κατά τή διάρκεια έκδήλωσης, που διοργανώνουν αύριο στις 7 τó άπόγευμα στο κεντρικό κτίριο του Πανεπιστημίου Αθηνών (Άμφιθέατρο Ιατρικής) με θέμα: «Η σύγχρονη τεχνολογία και τó ανθρώπινο πρόσωπο».

Σκοποί τής Ένωσης είναι:

- Η συμπάρασταση και ή βοήθεια, ύλική και ήθική, στο έργο τής Όρθόδοξης Έκκλησίας.

- Η προαγωγή τής βαθύτερης κατανόησης τής Όρθοδόξου πίστεως και ζωής, καθώς και τής άποστολής τής Έκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο, μέσα στο χώρο των έπιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών.

- Η ένεργός παρέμβαση σε όλους τούς τομείς του έθνικου και κοινωνικου μας βίου με όδηγό τήν Όρθόδοξη πίστη και παράδοση και άρωγό τήν έπιστημονική γνώση.

- Η ένημέρωση και εύαισθητοποίηση των μελών του και τής κοινωνίας σε θέματα έπιστημονικά, εκπαιδευτικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά.

- Η συμβολή στον προσανατολισμό τής έπιστημονικής έρευνας, όσον άφορά στους σκοπούς και στις μεθόδους τής, σε κατευθύνσεις που σέβονται και ύπηρετούν τó ανθρώπινο πρόσωπο ως εικόνα Θεού.

- Η έμπρακτη έκφραση άλληλεγγύης προς κάθε άναξιοπαθούντα και χειμαζόμενο συνάνθρωπο.

(18.1.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Βράβευση του Μακαριωτάτου από έφημερίδα του Βελιγραδίου

Η έφημερίδα «ΒΕΤΣΕΡΝΙΕ ΝΟΒΟΣΤΙ», μία από τις μεγαλύτερες σε κυκλοφορία έφημερίδες του Βελιγραδίου, τιμά τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλο, στο πλαίσιο τής πρωτοβουλίας που έχει καθιερώσει από τις άρχές τής δεκαετίας του 1960 και ή όποία φέρει τήν όνομασία «Η πλέον γενναióφρονη πράξη».

Όπως έπισημαίνεται από τή γιουγκοσλαβική έφημερίδα, σκοπός τής πρωτοβουλίας είναι ή άπό-

δοση τιμής σε πρόσωπα που με τή γενναιότητα και τήν άνιδιοτέλειά τους, τήν καθαρότητα και τήν άγάπη τους για τó συνάνθρωπο, δίνουν τó δικό τους ξεχωριστό στίγμα σε καιρούς δύσκολους.

Φέτος, ειδική έπιτροπή, που άποτελείται από έξέχουσες προσωπικότητες τής δημόσιας και πνευματικής ζωής τής Γιουγκοσλαβίας, επέλεξε μεταξύ των τιμωμένων προσώπων και τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλο, έπιθυμώντας με τόν τρόπο αυτό να έκφράσει τις εύχαριστίες τής προς τόν έλληνικό λαό και τήν Έλληνική Όρθόδοξη Έκκλησία.

Η άπονομή τής τιμητικής πλακέτας θα πραγματοποιηθεί τήν προσεχή Δευτέρα 24 Ιανουαρίου στις 12 μ.μ. κατά τή διάρκεια επίσημης τελετής, στο Δημαρχείο του Βελιγραδίου. Τήν πλακέτα θα παραλάβει, έκ μέρους του Μακαριωτάτου, ό πρέσβυς τής Ελλάδος στο Βελιγράδι κ. Παναγιώτης Βλασσόπουλος.

(19.1.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Δήλωση του Μακαριωτάτου για τó νέο βιβλίο του Μ. Άνδρουλάκη

“Επίθεση κατά του Χριστιανισμού”, χαρακτηρίσε ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, με δηλώσεις του στην τηλεόραση, τά γραφόμενα στο “άντι-μυθιστόρημα” του Μ. Άνδρουλάκη “Μ”. Μιλώντας για τó περιεχόμενο του βιβλίου, τó όποιο, μεταξύ άλλων, αναφέρεται στην Μαρία τήν Μαγδαληνή και στη γνωριμία τής με τó Χριστό, ό Μακαριώτατος τόνισε: “Δέν είναι ή πρώτη φορά στην ιστορία του Χριστιανισμού, που ή Έκκλησία δέχεται έπιθέσεις από ανθρώπους που είτε ύβρίζουν τά ιερά και όσια τής, είτε βλασφημούν κατά θείων και ιερών προσώπων τής Πίστεως. Άν όμως πρόκειται για μυθιστορηματικές κατασκευές, τότε παραμένει προς έρευνα τó ζήτημα τής σοβαρότητάς των και τής ανάγκης να άσχοληθούμε με έπινοήματα φανταστικά και άναπόδεκτα”.

Σχολιάζοντας ό Μακαριώτατος όσα συνέβησαν στην Θεσσαλονίκη, κατά τήν παρουσίαση του βιβλίου, ύπογράμμισε: “Η Έκκλησία ποτέ δέν καταφεύγει σε μεθόδους βίας άπέναντι και σε αυτούς άκόμη τούς ύβριστές. Και καταδικάζω με τόν πλέον κατηγορηματικό τρόπο τις βίαιες άντιδράσεις που είδα στην τηλεόραση να συμβαίνουν από όρισμένους ζηλωτές χριστιανούς, οι όποιοι είτε πετούσαν λεμόνια και αύγά, είτε έκαιγαν βιβλία αυτά τά βιβλία με τó βλάσφημο περιεχόμενο”. Τέτοιου είδους έπεισόδια, έπισήμανε ό Μακαριώτατος, θυμίζουν κάποιες άλλες έποχές στις όποιες ή Όρθόδοξη Έκκλησία ποτέ δέν προσχώρησε.

Τέλος, για τó όλο θέμα, από τó Γραφείο Τύπου

της Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπισημάνθηκαν τὰ ἀκόλουθα: “Ἡ καταφυγή στὴν πρακτικὴ τῆς δημόσιας καὶ κακόβουλης θλασφημίας ἀποδεικνύεται πολλές φορές μία ἀσφαλὴς μέθοδος γιὰ ὅσους αἰσθάνονται ὅτι, ἐλλείπει ἔμπνευσης, δὲν μποροῦν νὰ ἐπιτύχουν τοὺς εὐρύτερους στόχους τους. Καὶ ἡ ἐπίδοση στὸ “ἄθλημα” τῆς καθύβρισης θρησκευμάτων, εἴτε τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, εἴτε ἄλλης θρησκείας γνωστῆς στὴν Ἑλλάδα, μόνο θλίψη μπορεῖ νὰ προκαλέσει γιὰ τὸ ἐπίπεδο τῶν ὑβριστῶν, ποὺ ἀσκοῦν καταχρηστικὰ τὸ δικαίωμα ἐλεύθερης ἔκφρασης τῶν στοχασμῶν τους, καθὼς δὲν τηροῦν τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Ἡ διαφορετικὴ γνώμη εἶναι φυσικὰ καθ’ ὅλα σεβαστὴ καὶ σὲ τελικὴ ἀνάλυση κρίνεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν κοινωνία. Ἀκόμη ὅμως καὶ ἂν κάποιοι ὀργίζονται ἐξαιτίας τοῦ περιεχομένου τῆς, ὀφείλουν, ἂν θέλουν ὄχι μόνο νὰ λέγονται ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι πραγματικοὶ χριστιανοί, νὰ μὴν καταφεύγουν μὲ τὴ σειρά τους σὲ ἐκδηλώσεις βίας, ποὺ θυμίζουν νοοτροπίες καὶ τακτικὲς τῆς ὁποῖας ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀνέκαθεν καταδίκασε μὲ τὸν πλέον κατηγορηματικὸ τρόπο. Βέβαια, ὁ ἔκφραστής τῆς κάθε γνώμης ὀφείλει στὸ πλαίσιο τῆς Δημοκρατίας νὰ σέβεται μὲ τὴ σειρά του, ἀσκώντας τὸ δικαίωμα στὴν ἐλεύθερη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του μὲ τὴν εὐρεία ἔννοια, τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων, τὰ χρηστά ἤθη καὶ πάνω ἀπ’ ὅλα τὸ Θεμελιώδη Νόμο τῆς Πολιτείας”.

(24.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου μὲ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας

Μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο συναντᾶται σήμερα στίς 6 τὸ ἀπόγευμα στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα (COMECE) κ. Josef Homeyer.

Ἡ συνάντηση πραγματοποιεῖται μετὰ ἀπὸ αἴτημα τοῦ Ἐξοχωτάτου Ἐπισκόπου στὸ πλαίσιο τῶν ἐπαφῶν του μὲ τοὺς Προκαθημένους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Ὁ κ. Homeyer ἔχει ἤδη συναντηθεῖ μὲ τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, τὸν Ἀγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας κ.κ. Ἀλέξιο καὶ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Σερβίας κ.κ. Παῦλο, ἐνῶ στὸ τέλος τῆς ἐβδομάδας ἀναμένεται νὰ ἔχει συνομιλίες καὶ μὲ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ.κ. Θεόκτιστο.

Ὁ Μακαριώτατος καὶ ὁ Ἐξοχώτατος Ἐπίσκοπος κ. Josef Homeyer θὰ ἀνταλλάξουν ἀπόψεις σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς παρουσίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση καὶ τὰ θεσμικὰ

ὄργανά της. Παρόντες κατὰ τὴ συνάντηση θὰ εἶναι, μεταξύ ἄλλων, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος καὶ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματέας τῆς COMECE Mgr Trynor.

(26.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Μακαριωτάτου τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Τὴν προσεχὴ Κυριακὴ, ἡμέρα ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Προστατῶν καὶ Ἐφόρων τῆς Παιδείας τοῦ Γένους μας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος θὰ προστεῖ τῆς Θ. Λειτουργίας στὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸ Τριῶν Ἱεραρχῶν Πετραλῶνων.

Στὴ συνέχεια (11.30 π.μ.) θὰ παραστῆ σὲ ἐορταστικὴ ἐκδήλωση ποὺ διοργανώνει τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν (Πανεπιστημίου 30), ἐνῶ στίς 5 τὸ ἀπόγευμα θὰ χοροστατήσῃ στὸν Μέγα Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ ποὺ θὰ τελεσθεῖ γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος, θὰ μιλήσῃ στίς 6 μ.μ. σὲ ἐκδήλωση τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας (Πανεπιστημίου 22), μὲ θέμα “Σχεδιάγραμμα Αὐτοκριτικῆς”. Τὴν ἐκδήλωση θὰ πλαισιώνει ἡ νεανικὴ χορωδία τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Πολυδρόσου μὲ παραδοσιακὰ κάλαντα καὶ τραγούδια.

(27.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἀποστολὴ ομάδας ἱατρῶν τῆς Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στὴν Οὐγκάντα

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος συναντήθηκε σήμερα τὸ πρωῖ στὸ Μέγαρο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μὲ πενταμελὴ ομάδα ἱατρῶν, ἡ ὁποία μεταβαίνει τίς προσεχεῖς ἡμέρες στὴν Οὐγκάντα, στὸ πλαίσιο ὑλοποίησης τοῦ προγράμματος παροχῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης στοὺς πάσχοντες Ἀφρικανοὺς ἀδελφούς μας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καμπάλας καὶ πάσης Οὐγκάντας.

Ἡ ομάδα τῶν ἱατρῶν, ποὺ συνεστήθη μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μακαριωτάτου, θὰ μεταφέρει ἐξοπλισμὸ γιὰ τίς ἀνάγκες τοῦ ἱεραποστολικοῦ νοσοκομείου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν περιοχὴ Ναμουγγκόνα τῆς Καμπάλας. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ νοσοκομεῖο ἀνακαινίσθηκε ριζικὰ μὲ τὴν ἀρωγὴ ἄλλης ομάδας ἱατρῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ποὺ ἐργάζεται γιὰ τὴν ὑποστήριξη καὶ ἐνίσχυση τοῦ ἐν λόγω προγράμματος.

Μαζὶ μὲ τὴν πενταμελὴ ομάδα τῶν ἱατρῶν με-

ταβαίνει στην Ουγκάντα και επιστήμονας, ειδικός σε θέματα αγροτικών καλλιεργειών και κτηνοτροφίας, προκειμένου να παρουσιάσει σε νέους της αφρικανικής χώρας σύγχρονες τεχνικές και μεθόδους οργάνωσης αγροκτήματος.

(27.1.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Όμιλία Μακαριωτάτου σε εκδήλωση της ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών για τους εκπαιδευτικούς

Όμιλία προς τους εκπαιδευτικούς που ύπηρετούν στα σχολεία της περιφέρειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών με θέμα "Σχεδιάγραμμα αυτοκριτικής", άπηύθυνε σήμερα το απόγευμα ο Μακ. Χριστόδουλος, στο πλαίσιο ειδικής εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε προς τιμήν τους στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Έταιρείας, με την εύκαιρία της έορτης των Τριών Ιεραρχών, Προστατών και Εφόρων της Παιδείας του Γένους μας.

"Τούτη την ημέρα επιβάλλεται να στοχασθούμε έρευνητικά αναζητώντας τα παιδιά μας. Χρειάζεται να εγκαταλείψουμε τους θρόνους και τις έδρες μας και να κατηγορήσουμε στα γνώριμα στέκια των νέων μας, ίχνηλάτες των ανέκφραστων πόθων και των ανεκπλήρωτων όνειρων τους" υπογράμμισε στην έναρξη της όμιλίας του ο Μακαριώτατος, έπισημαίνοντας την τεράστια εύθύνη που νιώθει πώς έχει για την τύχη και την πορεία τους, αλλά και την ανάγκη να κάνει ο ίδιος πρώτα, όπως βέβαια και οι εκπαιδευτικοί και πολλοί άλλοι, την αυτοκριτική του.

Ο Μακαριώτατος αναφέρθηκε στο δράμα που ζούν πολλοί νέοι στη σημερινή εποχή, οί όποιοι "μπροστά στην ανάγκη κάπου να άκουμπήσουν και κάπως να έκφραστούν γαντζώνονται πρόχειρα πάνω σε ιδεολογίες και φιλοσοφίες που φαντάζουν σαν πανάκεια στη δυστυχία του κόσμου, αλλά που τελικά τους άπογοητεύουν οίκτρα... με άποτέλεσμα είτε να κλειστούν έρμητικά στον έαυτό τους και να βυθιστούν στην μοναξιά, είτε να στραφούν στον άναρχισμό, τη βία και τον άμοραλισμό που κινούν σε άντικοινωνικές πράξεις, άπεχθεις και κολάσιμες".

"Όπως όμως σημείωσε χαρακτηριστικά, η άπογοήτευση που δοκιμάζει η νεότητα από την κοινωνία δεν είναι άνεξήγητη, ιδιαίτερα μάλιστα σε μία στιγμή που οί δημαγωγοί είναι έτοιμοι να της προσφέρουν και της προσφέρουν άπλά και μόνο ώραία συνθήματα (ισότητα, δικαιοσύνη, ειρήνη, έλευθερία, ψωμί, παιδεία, άγάπη), στα όποια βέβαια οί ίδιοι ούδέποτε πίστεψαν και τα όποια καπηλεύονται προς ίδιον όφελος. "Η γενιά μας" συνέχισε ο Μακαριώτατος "έχει χρεωκοπήσει στα μάτια των νέων... γιατί έμεις τους έχουμε δείξει πόσο άσυνεπεις είμαστε, όταν και έμεις αυτά που λέμε δεν τα πιστεύουμε και στα κρυφά τα παραβιάζουμε. Οί νέοι μας άρνούνται το δικαίωμα να είμαστε όδηγοί

τους στο δρόμο που έμεις δεν βαδίζουμε. Μιλάμε, αλλά δεν μας άκουν. Και μας μυκτηρίζουν ένιοτε, όχι γιατί μας ξέρουν προσωπικά τι είμαστε ο καθένας αλλά γιατί μας συνδέουν όλους με μία εποχή, με ένα σύστημα ζωής ξεφτισμένο και ταλαιπωρημένο από έμας τους ίδιους. "Έτσι πληρώνουμε όλοι σήμερα τα λάθη, τα τραγικά λάθη των παλιών και τα δικά μας μαζί. Δεν μας έμπιστεύονται, δεν μας άγαπούν, δεν μας θέλουν. Πατι έμεις φταίμε για το σημερινό άδιέξοδό τους, άφου περιοριστήκαμε στη θεωρητική όψη των πραγμάτων, σε μία άφ' ύψηλου διδασκαλία και δεν έσκύψαμε χαμηλά να άφουγκραστούμε το στεναγμό των πενήτων, να νιώσουμε τη θέρμη του παθιασμένου για το άπόλυτο, του προδομένου την πίκρα, του άπογοητευμένου το φαρμάκι... Και άφου τους άφαιρέσαμε τις προστατευτικές άσπίδες, τους στερήσαμε το θησαυρό των ιδανικών, διαστρεβλώσαμε την έννοια της έλευθερίας και τους καταδικάσαμε σε μία ήθικη και πνευματική ένδεια που μας χρεώνει άδυσώπητα με ύψηλό έπιτόκιο".

"Είναι τάχα ψέμα" ρώτησε ο Μακαριώτατος "ότι τα παιδιά μας είναι η δική μας άντανάκλαση χωρίς την έπιτήδευση της ύποκρισίας που οί περισσότεροι από έμας στην πράξη εφαρμόζουμε; Και ποιός άλλωστε τους ανέλυσε ποτέ το άληθινό νόημα της έλευθερίας και πόσοι από έμας πρώτοι το εφαρμόσαμε;".

Το έλλειμμα της άληθινής άγάπης στη σημερινή κοινωνία, της άγάπης που έπειδή περνά μέσα από την ταπείνωση και την άυταπάρνηση κάνει τους άνθρώπους άδέλφια μεταξύ τους, παρατήρησε ο Μακαριώτατος, είναι αυτό που δημιουργεί τα έλλείμματα της έλευθερίας, της δικαιοσύνης και της ισότητας. Χωρίς άγάπη, όπως τη δίδαξε και την έφάρμοσε ο Χριστός, οί νέοι, αλλά και όλοι μας, δεν μπορούμε να άπελευρωθούμε από τα πάθη μας, να άπεμπλακούμε από τα δίχτυα του καταναλωτισμού, να κυριαρχήσουμε στον έαυτό μας, να άγωνιστούμε για την έσωτερική ψυχική μας πληρότητα και να λυτρωθούμε. Η άγάπη είναι το θεμέλιο όλων, η άναπλαστική και μεταμορφωτική δύναμη με την όποια τα όμορφα λόγια για άπιαστα ιδανικά μπορούν να γίνουν καλές και σπουδαίες πράξεις.

Και ο Μακαριώτατος συνέχισε: "Τώρα ίσως γίνεται ακόμα πιό φοβερό το έγκλημα όλων εκείνων που πασχίζουν και στη χώρα μας να γκρεμίσουν από τις καρδιές των νέων μας την πίστη στο Χριστό και να έξορίσουν από τη ζωή τους τον ποιητή της ζωής... "Ένα έγκλημα κοσμογονικών διαστάσεων που καθλώνει την πορεία του γένους και διαμορφώνει μία νέα γενιά χωρίς λόγο, χωρίς όνειρα, χωρίς δυνατότητες άληθινής προόδου". "Όπως παρατήρησε, η σπορά της άθειας και του ύλισμού σε έναν λαό όπως ο δικός μας, που έχει την πίστη στο Χριστό στο πετσί του και θεωρεί την Όρθοδοξία

ώς τὸ λόγο τῆς ὑπαρξῆς του, μεθοδεύει μία ἀνεπανάληπτη καταστροφή, τῆς ὁποίας γιὰ πολλὰ χρόνια θὰ γευόμαστε τὶς συνέπειες. Γιατὶ ἡ Ὁρθόδοξία δὲν εἶναι “κυρίαρχη ἰδεολογία”, ὅπως τὴν ἔχουν βαπτίσει ὀρισμένοι, ζητώντας ἐπιτακτικὰ νὰ παύσει ὁ “δογματικὸς διαποτισμὸς τῶν νέων” μὲ αὐτὴν καὶ νὰ ἐξοβελιστεῖ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν ἀγωγή τους, ἀλλὰ ἡ οὐσία τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας.

Ἐὰν θέλουμε νὰ ἀποτρέψουμε τὸ ἔγκλημα αὐτό, ἐπισήμανε ὁ Μακαριώτατος, ὀφείλουμε ὅλοι νὰ ἀναγεννηθοῦμε ὡς πρόσωπα καὶ νὰ βιώσουμε τὸν χριστιανισμό γιὰτὶ τότε θὰ ἀλλάξουμε τὴν πορεία τοῦ κόσμου καὶ τὰ παιδιά μας θὰ γνωρίσουν τὴ θεωτικὴ ἐμπειρία τῆς πίστες ποὺ ἀνοίγει δρόμους γιὰ κοινωνικὲς κατακτήσεις. Οἱ διανοούμενοι μας πρέπει νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ὑποδούλωση στὸ δυτικὸ πολιτισμὸ καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ λαὸ μας ποὺ εἶχε πάντα στὸ πλευρὸ του τὸ μοναστήρι, τὴν Ἁγία Εἰκόνα, τὸ θυμιατὸ καὶ τὴν Εὐχαριστία. Οἱ ἐκπαιδευτικοί, μὲ ἀγάπη Χριστοῦ καὶ πνεῦμα θυσίας, πρέπει νὰ πλησιάσουν τοὺς νέους, νὰ συζητήσουν μαζὶ τους καὶ νὰ ἀποκαλύψουν μὲ πιστότητα καὶ εἰλικρίνεια τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ποὺ λυτρώνει. Καὶ οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ ἀνασκουμπωθοῦν προκειμένου νὰ διαπλάσουν καὶ νὰ ἀναγεννήσουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ.

“Ποιὸς νέος”, ρώτησε ὁ Μακαριώτατος ὀλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, “μπροστὰ στὸ ὄραμα μιᾶς νέας κοινωνίας Χριστοῦ, μὲ κυρίαρχα στοιχεῖα τὴν ἀγάπη, τὴν ἐλευθερία, τὴν εἰρήνη, τὴν ἰσότητα, τὴν ἀδελφосύνη, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀλληλεγγύη, δὲν θὰ γινόταν σημαιοφόρος καὶ δὲν θὰ ἀκολουθοῦσε αὐτὸ τὸ δρόμο; Ἀναρωτιέμαι ἔχουμε ποτὲ συναισθανθεῖ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἀπουσία μας;”.

(30.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Παρερμηνεία καὶ διαστρέβλωση σημείων ἑνὸς κηρύγματος

Οἱ πρωτοποριακὲς ἰδέες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου δὲν μπορεῖ σὲ καμία περίπτωσι νὰ εὐτελιζόνται χάριν σκοπιμοτήτων. Καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ διαστρέφεται, οὔτε νὰ δίδει ἀφορμὴ γιὰ πηχυαίους τίτλους ποὺ ἐπιδιώκουν νὰ δημιουργήσουν λανθασμένες ἐντυπώσεις καὶ στρεβλὲς εἰκόνες καὶ νὰ προκαλέσουν σύγχυση.

Ὁ Μακαριώτατος ἦταν σαφῆς καὶ ξεκάθαρος κατὰ τὸ χθεσινὸ κήρυγμά του στὸν Ἱ. Ναὸ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὰ Πετράλωνα. Οὔτε «τὸ σὲξ εὐλόγησε», οὔτε φυσικὰ εἶπε ὅτι «δὲν εἶναι ἀμαρτία οἱ σεξουαλικὲς σχέσεις», οὔτε σὲ καμία περίπτωση ἀνέφερε ὅτι «ἡ ἡδονὴ δὲν εἶναι ἀμαρτία». Κάνοντας ἀναφορὰ στὸν λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, μίλησε μεταξὺ ἄλλων γιὰ τὴν

ἀγάπη καὶ τὸν ἔρωτα· Δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στοὺς συζύγους καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ σεξουαλικὴ ἔνωση μέσα στὸ γάμο –καὶ ὄχι ἔξω ἀπὸ αὐτόν–, ἔνωση στὴν ὁποία δὲν πρέπει ὁ ἄνθρωπο νὰ τὴν ἀποστέφεται, οὔτε νὰ τὴ θεωρεῖ ἀμαρτωλὴ.

Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου σὲ μερικὰ πολὺ σημαντικὰ προβλήματα τὰ ὁποία ἀντιμετωπίζουν οἱ σύζυγοι μέσα στὸ γάμο, καταδεικνύει τὴ διαχρονικότητα τῶν λόγων του καὶ κλείνει τὴν πόρτα σὲ αὐθαίρετες ἐρμηνεῖες.

(31.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴν ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν

Τὴν Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν ἐπεσκέφθη χθὲς τὸ μεσημέρι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, κατόπιν προσκλήσεως τῶν σπουδαστῶν τῆς, ποὺ ἀπείχαν γιὰ τέσσερις ἡμέρες ἀπὸ τὰ μαθήματά τους σὲ ἔνδειξη διαμαρτυρίας γιὰ τὴν μὴ προώθηση ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τοῦ ἔτοιμου ἀπὸ ἕνα χρόνο νομοσχεδίου ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἀναβάθμιση τῆς Σχολῆς.

Τὸν Μακαριώτατο ὑπεδέχθη ὁ Σχολάρχης κ. Κοσμᾶς Γεωργίου, ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν καὶ οἱ σπουδαστές. Ὁ Σχολάρχης καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν σπουδαστῶν ἀνέλυσαν στὸν Μακαριώτατο τὸ πρόβλημα, ποὺ συνδυάζεται μὲ τὴν ὅλη ἐπαγγελματικὴ ἐξέλιξη τῶν σπουδαστῶν, ποὺ δὲν δέχονται νὰ θεωροῦνται ὡς “παιδιά ἑνὸς κατώτερου Θεοῦ”. Ὁ Μακαριώτατος μίλησε πατρικὰ πρὸς τοὺς νέους καὶ τοὺς διαβεβαίωσε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προώθηση τῶν υποθέσεών τους. Σ’ αὐτὴν ἄλλωστε ὀφείλεται καὶ ἡ πρωτοβουλία γιὰ τὴ σύναξη τοῦ νομοσχεδίου καὶ γιὰ ἀρτιότερη προσφορὰ παιδείας στοὺς νέους ποὺ θὰ γίνουν κληρικοί. “Ἡ Ἐκκλησία –εἶπε– σὰς θεωρεῖ ὡς τὰ μελλοντικά της στελέχη καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ἀναβάθμιση τῶν σπουδῶν σας, σὲ μία περίοδο ὅπου γίνεται λόγος συνήθως γιὰ μείωση τῆς προσπάθειας γιὰ μάθηση”. Καὶ ὁ Μακαριώτατος συνέχισε: “Σὰς μεταφέρω τὴν διαβεβαίωση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας μὲ τὸν ὁποῖο μίλησα σήμερα τὸ πρωῖ, ὅτι τὸ νομοσχέδιο εὐρίσκεται σὲ Εἰδικὴ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὅτι ἡ διαδικασία ψήφισής του ἔχει ἀρχίσει”.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος πρότρεψε τὰ παιδιά νὰ ἐπανεέλθουν στὰ μαθήματά τους, γιὰτὶ –ὅπως εἶπε– ἂν συνεχίσουν τὴν ἀποχὴ αὐτὰ τὰ ἴδια θὰ ζημιωθοῦν, καὶ συνεβούλευσε μίαν Ἐπιτροπὴ τῶν νὰ ἐπιδιώξει συνάντηση μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸ προκειμένου νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν σύντομη προώθηση τοῦ νομοσχεδίου.

(1.2.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

**Εξώδικη διαμαρτυρία της 1. Αρχιεπισκοπής
ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΑΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
"Η ΑΡΧΗΣ, ΕΞΩΔΙΚΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ,
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ**

Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου που έδρεύει στην Αθήνα (όδος Αγίας Φιλοθέης άριθ. 21), με την έπωνυμία «ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ», νόμιμα εκπροσωπούμενου.

Πρός

Τόν κ. Παναγιώτην Σταμόπουλον, βιοτέχνην ειδών λαϊκής τέχνης, κάτοικον Μαραθώνος, περιοχής Σεφέρη (τηλ. 0294/66732).

Μετά λύπης μας πληροφορηθήκαμε από τὰ Μ.Μ.Ε. (έφημερίδες, τηλεόραση) ότι έντελώς παράνομα και αύθαίρετα έχετε προβεί σέ μαζική κατασκευή άγαλματιδίων, τὰ όποία είτε άπεικονίζουν την μορφή του Άρχιεπισκόπου και λοιπών Κληρικών είτε άναπαριστούν τελετουργικές πράξεις και μυστήρια της Έκκλησίας μας (γάμους, βαπτίση, έξομολόγηση κ.λπ.) ή προβάλλουν άνεπίτρεπτες παραστάσεις (κληρικούς παίζοντας μπιλιάρδο, χαρτιά κ.λπ.).

Διαμαρτυρόμεθα διά την άνω ένέργειά σας διότι διά ταύτης προσβάλλεται τó θρησκευτικό αίσθημα του λαού μας και εύτελίζονται τὰ ιερά του σύμβολα.

Καλούμεν ύμäs όπως άποσύρετε από την κυκλοφορία τὰ ύπάρχοντα άγαλματίδια και παύσετε νά κατασκευάζετε εις τó μέλλον τοιαύτα, άλλως, έφ' όσον δέν συμμορφωθείτε με την άνωτέρω υπόδειξή μας, θα άναγκασθούμε μετά λύπης μας νά ζητήσουμε την προστασία του νόμου.

Άρμόδιος δικαστικός έπιμελητής νά έπιδώσει τó παρόν προς τόν άνωτέρω Παναγιώτην Σταμόπουλον, κάτοικον Μαραθώνος Άττικής προς γνώσιν του και για τες νόμιμες συνέπειες.

Αθήνα 20.1.2000

Ό Πληρεξούσιος Δικηγόρος
Γεώργιος Ι. Μποτής
Δικηγόρος παρ' Αρείφ Πάγω

**Έπισκέψεις άντιπροσωπείας του σώματος
προσκόπων Κύπρου και μαθητών δημοτικών
σχολείων Κρύας Βρύσης Παννισών στην
1. Αρχιεπισκοπή Αθηνών**

Την άντιπροσωπεία του Σώματος Προσκόπων Κύπρου δέχθηκε σήμερα στις 10 τó πρωί στο Άρχιεπισκοπικό Μέγαρο, ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος.

Ό πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του

Σώματος Προσκόπων Κύπρου κ. Άνδρέας Φυλαχτού και ό Γενικός Έφορος κ. Γεώργιος Τσίκος, παρουσία του Έξοχτάτου Προξένου της Κύπρου κ. Χάρη Παναγίδη, άπένειμαν στον Μακαριώτατο την Άνώτατη Τιμητική Προσκοπική Διάκριση της Κύπρου, τó μετάλλιο "Χρυσός Άγρινός", σέ ένδειξη εκτίμησης και άγάπης, όπως τόνισαν χαρακτηριστικά, αλλά και για τες πολύτιμες ύπηρεσίες του προς την Έκκλησία, την κοινωνία και την νεολαία.

Στή συνέχεια ό Μακαριώτατος, άφου έξηρε τó έργο του Σώματος Προσκόπων Κύπρου, τούς εύχαρίστησε για την τιμητική αύτη διάκριση έπισημαίνοντας μεταξύ άλλων: "Λαμβάνω αύτó τó μετάλλιο προερχόμενο από έσάς που εκπροσωπείτε χιλιάδες νέους της Κύπρου που είναι ένταγμένοι στο Σώμα Προσκόπων και οι όποιοι, με αύτή τους την άπόφαση νά ένταχθούν στον προσκοπισμό, άπέδειξαν και άποδεικνύουν ότι πιστεύουν σέ άγνά ιδεώδη, στα ιδανικά της φυλής μας, στην έλληνορθόδοξη παράδοσή μας". Και ό Μακαριώτατος συμπλήρωσε "όπως γνωρίζετε δέν βλέπουμε την Κύπρο σαν ένα άνεξάρτητο κράτος άλλα σαν ένα όστουν από τὰ όστά μας και ως σάρκα από την σάρκα μας" ένω έξέφρασε την έπιθυμία νά έπισκεφθεί σύντομα την Κύπρο, αύτή την φορά με την ιδιότητα του Προκαθημένου της Έλλαδικής Έκκλησίας.

Στις 11 τó πρωί ό Μακαριώτατος δέχθηκε 30 μαθητές του 1ου και 2ου Δημοτικού Σχολείου Κρύας Βρύσης Παννισών στο πλαίσιο εκπαιδευτικής έκδρομής που πραγματοποιούν στην Αθήνα. Μετά την έγκάρδια συνομιλία που είχε μαζί τους, ό Μακαριώτατος τούς προσέφερε άναμνηστικά δώρα.

(5.2.2000)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

**Ό Μακαριώτατος στην Μεγάλη Γιορτή
για την Παιδεία και τόν Άθλητισμό**

Σύντομο χαιρετισμό στην "Μεγάλη Γιορτή για την Παιδεία και τόν Άθλητισμό" θα άπευθύνει ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, την προσεχή Πέμπτη στις 7.30 τó άπόγευμα.

Η εκδήλωση διοργανώνεται στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας από την Πρέσβειρα για τόν Άθλητισμό, την Άνοχή και τó Εϋ Άγωνίζεσθαι (Fair Play) κ. Κατερίνα Παναγοπούλου σέ συνεργασία με τó Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και τó Υφυπουργείο Άθλητισμού, με κύριο στόχο νά συμβάλει στον προσανατολισμό και τή θετική ανταπόκριση της νεολαίας ένόψει των Όλυμπιακών Αγώνων του 2004.

Στήν "Μεγάλη Γιορτή" για την Παιδεία και τόν Άθλητισμό" θα συμμετάσχουν 10.000 μαθητές των

σχολείων τῆς Ἀθῆνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ.

(8.2.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐνοριακές Συνάξεις τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Μὲ στόχο τὴν ἰσχυροποίηση τῶν δεσμῶν με-
ταξὺ κλήρου καὶ λαοῦ σὲ ἐνοριακὸ ἐπίπεδο, πρα-
γματοποιοῦνται αὐτὴ τὴν περίοδο σὲ ὅλους τοὺς ἐ-
νοριακοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν,
οἱ ἐτήσιες Ἐνοριακές Συνάξεις, τὶς ὁποῖες ἔχει κα-
θιερώσει θεσμικὰ ἀπὸ τὸ 1998 ὁ Μακαριώτατος Ἀρ-
χιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χρι-
στόδουλος.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Συνάξεων, στὶς ὁποῖες συμ-
μετέχουν οἱ ἱερεῖς καὶ τὸ προσωπικὸ τῶν Ἱ. Ναῶν, οἱ
κατηχητὲς καὶ κατηχήτριες, οἱ κυρίες τοῦ Ἐνορια-
κοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου καθὼς καὶ ὅσοι ἐνορίτες
ἐπιθυμοῦν, γίνεται ἐκτενὴς ἀναφορὰ στὸ ἔργο τοῦ
προηγούμενου ἔτους γιὰ κάθε τομέα ἱεραποστο-
λικῆς Δράσης καὶ ἀκολουθεῖ συζήτηση. Ἐμφαση δί-
νεται σὲ τυχὸν ὑπάρξαντα ἐνοριακὰ προβλήματα καὶ
στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὰ ἀντιμετωπίστηκαν.
Στὴ συνέχεια παρουσιάζεται ὁ προγραμματισμὸς ὁ
ὁποῖος ἀποτελεῖ προῖον ἀξιολόγησης καὶ ἀξιοποίη-
σης ὄλων τῶν ἀπόψεων ποὺ προτείνονται ἀπὸ τοὺς
συμμετέχοντες στὶς Συνάξεις.

Οἱ Ἐνοριακές συνάξεις ἐνθαρρύνουν τὴ δυνα-
τότητα ἐνεργοῦ συμβολῆς τῶν λαϊκῶν ἐνοριτῶν
στὸ ἔργο τῶν ποιμένων γιὰ τὴν πρόοδο τῆς ἐνορίας
τους καὶ ἀποτελοῦν στὴν σύσῃα ἓνα βῆμα γόνιμου
πνευματικοῦ προβληματισμοῦ.

(14.2.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἀθηνῶν μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιε-
πισκόπου κ. Χριστοδούλου συντονίζει, ἐποπτεύει
καὶ συμπαραστέκεται στὴν λειτουργία ἐνοριακῶν
προσπαθειῶν ποὺ ἀποτελοῦν νέες μορφὲς διακο-
νίας τῶν νέων μας. Ἐνθαρρύνει, ἐπίσης τὴ δημι-
ουργία νέων σχολῶν σὲ ὅλες τὶς ἐνορίες τῆς Ἱ-
ερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ὁ σκοπὸς εἶναι ἐκτὸς ἀπὸ
τὴν ἀξιοποίηση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τῶν παι-
διῶν, τὸ ἀνοιγμὰ τῶν νέων μας στὴν ἐκκλησια-
στικὴ ζωὴ μέσα ἀπὸ ἐναλλακτικὲς μορφὲς ἀγωγῆς.

Οἱ Σχολὲς ποὺ λειτουργοῦν στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπι-
σκοπὴ εἶναι:

25 σχολὲς ἀγιογραφίας στὶς ἐνορίες Ἀγ. Ἀθανα-
σίου Πολυδρόσου, Ἀγ. Ἀνδρέα Ἄνω Πατησίων, Ἀγ.
Ἀρτεμίου Φιλολάου, Ἀγ. Βαρβάρας Δάφνης, Ἀγ.
Βασιλείου, Ἀγ. Δημητρίου, Ἀγ. Γερασίμου Ἰλισίων,
Ἀγ. Γεωργίου Ἀκαδημίας Πλάτωνος, Ἀγ. Δημητρίου
ὁμων. Δήμου, Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἀχαρνῶν, Εὐαγγελι-

σμοῦ Θεοτόκου Καλλιθέας, Ζωοδόχου Πηγῆς Δάφ-
νης, Προφ. Ἡλιοῦ Παγκρατίου, Προφ. Ἡλιοῦ Ριζου-
πόλεως, Ἀγ. Ἰωάννη Γαργαρέττας, Κοιμήσεως Θεο-
τόκου Κυπριάδου, Ἀγ. Λουκᾶ Πατησίων, Ἀγ. Μάρ-
κου Εὐγενικοῦ, Ἀγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Πανα-
γίας Μαρμαριωτίσης, Ἀγ. Παντελεήμονος Ἰλισ-
σοῦ, Ἀγ. Παρασκευῆς Ἀττικῆς, Ἀγ. Παρασκευῆς
Ἡλιουπόλεως, Ἀγ. Στυλιανοῦ Γκύζη, Ἀγ. Τριάδος
Χολαργοῦ, Ἀγ. Χαραλάμπους Ἰλισίων.

32 σχολὲς βυζαντινῆς μουσικῆς στὶς ἐνορίες
Ἀγ. Ἀθανασίου Πολυδρόσου, Ἀγ. Ἀναργύρων Ἡλι-
ουπόλεως, Ἀγ. Ἀνδρέα Ἄνω Πατησίων, Ἀγ. Ἀνδρέα
Λευκωσίας, Ἀγ. Ἀρτεμίου Φιλολάου, Ἀγ. Βασιλείου
Ἀγ. Δημητρίου, Ἀγ. Γερασίμου Ἰλισίων, Ἀγ. Γεωργί-
ου Ἀκαδημίας Πλάτωνος, Ἀγ. Γεωργίου Ζωγράφου,
Ἀγ. Γλυκερίας Γαλασίου, Ἀγ. Δημητρίου ὁμων. Δή-
μου, Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἄρεως, Ζωοδόχου Πηγῆς
Ἀκαδημίας, Ζωοδόχου Πηγῆς Δάφνης, Προφ. Ἡ-
λιοῦ Ριζουπόλεως, Ἀγ. Θεράποντος Ζωγράφου, Ἀγ.
Ἰωάννου Βουλιαγμένης, Κοιμήσεως Θεοτόκου
Ἡλιουπόλεως, Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυπριάδου,
Φανερωμένης Χολαργοῦ, Ἀγ. Κωνσταντίνου Μο-
σχάτου, Ἀγ. Κωνσταντίνου Ἀγ. Ἀναργύρων, Ἀγ.
Λουκᾶ Πατησίων, Ἀγ. Μάρκου Εὐγενικοῦ, Ἀγ. Νικο-
λάου Πευκακίων, Ἀγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Πανα-
γίας Μαρμαριωτίσης Χαλανδρίου, Ἀγ. Παρα-
σκευῆς Ἀττικῆς, Ἀγ. Σοφίας Ταύρου, Ἀγ. Στυλιανοῦ
Γκύζη, Ἀγ. Τριάδος Χολαργοῦ, Ἀγ. Χαραλάμπους
Ἰλισίων.

26 σχολὲς χορωδιακῆς μουσικῆς στὶς ἐνορίες
Ἀγ. Ἀθανασίου Πολυδρόσου, Ἀγ. Ἀνδρέα Ἄνω Πε-
τραλῶνων, Ἀγ. Βασιλείου Ἀγ. Δημητρίου, Ἀγ. Γερα-
σίμου Ἰλισίων, Ἀγ. Γλυκερίας Γαλασίου, Ἀγ. Δημη-
τρίου Ἀμπελοκήπων, Ἀγ. Δημητρίου ὁμων. Δήμου,
Ἀγ. Εἰρήνης Γαλασίου, Ἀγ. Εἰρήνης Παπάγου, Ζω-
οδόχου Πηγῆς Δάφνης, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἡλι-
ουπόλεως, Ἀγ. Κωνσταντίνου Κολωνοῦ, Ἀγ. Κων-
σταντίνου Μοσχάτου, Ἀγ. Κωνσταντίνου Ἀγ. Ἀναρ-
γύρων, Ἀγ. Λουκᾶ Πατησίων, Ἀγ. Νικολάου Φιλο-
πάππου, Ἀγ. Νικολάου Χαλανδρίου, Παναγίας Θεο-
τόκου, Ἀγ. Πάντων Καλλιθέας, Ἀγ. Παρασκευῆς Ἀτ-
τικῆς, Ἀγ. Παρασκευῆς Ἡλιουπόλεως, Ἀγ. Σοφίας
Ταύρου, Ἀγ. Σοφίας Ν. Ψυχικοῦ, Ἀγ. Σπυρίδωνος
Σταδίου, Ἀγ. Στυλιανοῦ Γκύζη, Ἀγ. Χαραλάμπους
Ἰλισίων.

33 σχολὲς παραδοσιακῶν συγκροτημάτων στὶς
ἐνορίες Ἀγ. Ἀθανασίου Πολυδρόσου, Ἀγ. Ἀναργύ-
ρων Ἡλιουπόλεως, Ἀγ. Ἀνδρέα Ἄνω Πατησίων, Ἀγ.
Ἀνδρέα Ἄνω Πετραλῶνων, Ἀγ. Ἀρτεμίου Φιλολάου,
Ἀγ. Βαρβάρας Πατησίων, Ἀγ. Γερασίμου Ἰλισίων,
Ἀγ. Γεωργίου Ἀκαδ. Πλάτωνος, Ἀγ. Γεωργίου Κυψέ-
λης, Ἀγ. Γλυκερίας Γαλασίου, Ἀγ. Δημητρίου
Ἀμπελοκήπων, Ἀγ. Δημητρίου ὁμων. Δήμου, Ἀγ.
Εἰρήνης Γαλασίου, Ἀγ. Ἐλευθερίου Χαλανδρίου,

Ζωοδόχου Πηγής Δάφνης, Προφ. Ήλιου Ριζουπόλεως, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ήλιουπόλεως, Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυπριάδου, Κοιμήσεως Θεοτόκου Έλ. Βενιζέλου, Φανερωμένης Χολαργού, Άγ. Κωνσταντίνου Μοσχάτου, Άγ. Μαρίας Ήλιουπόλεως, Άγ. Νικολάου Ήλιουπόλεως, Άγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Άγ. Νικολάου Χαλανδρίου, Παναγία Θεοτόκος, Άγ. Παντελεήμονος Ήλισσοῦ, Άγ. Πάντων Καλλιθέας, Άγ. Παρασκευής Άττικής, Άγ. Σοφίας Ταύρου, Άγ. Σοφίας Ν. Ψυχικοῦ, Άγ. Σπυρίδωνος Σταδίου, Άγ. Τριάδος Χολαργού, Άγ. Χαραλάμπους Ήλισίων.

10 σχολές πληροφορικής στις ένορίες Άγ. Άθανασίου Πολυδρόσου, Αναλήψεως Κυρίου Ν. Κόσμου, Άγ. Βασιλείου Πολυγώνου, Άγ. Γερασίμου Ήλισίων, Άγ. Γεωργίου Άκαδ. Πλάτωνος, Άγ. Δημητρίου όμων. Δήμου, Τριών Ήραρχών Πετραλώνων, Άγ. Λουκά Πατησίων, Φανερωμένης Χολαργού, Άγ. Στυλιανού Γκύζη.

6 σχολές εκμάθησης μουσικῶν όργάνων στις ένορίες Άγ. Άρτεμίου Φιλολάου, Άγ. Δημητρίου Άμπελοκήπων, Άγ. Δημητρίου όμων. Δήμου, Άγ. Λουκά Πατησίων, Άγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Άγ. Χαραλάμπους Ήλισίων.

7 σχολές ζωγραφικής - χειροτεχνίας στις ένορίες Άγ. Άρτεμίου Φιλολάου, Άγ. Δημητρίου Άμπελοκήπων, Άγ. Δημητρίου όμων. Δήμου, Προφ. Ήλιου Παγκρατίου, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ήλιουπόλεως, Μεταμορφώσεως Καλλιθέας, Άγ. Πάντων Καλλιθέας, Άγ. Παρασκευής Άττικής.

2 σχολές γραφομηχανής στις ένορίες Άγ. Γεωργίου Άκαδ. Πλάτωνος, Άγ. Λουκά Πατησίων.

1 σχολή Α' βοηθειῶν στην ένορία Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυπριάδου.

1 σχολή άγγελιοπλαστικής στην ένορία Άγ. Άθανασίου Πολυδρόσου.

1 σχολή θεατρικής ομάδας στην ένορία Άγ. Άθανασίου Πολυδρόσου.

1 σχολή ψηφιδωτοῦ στην ένορία Άγ. Έλευθερίου Χαλανδρίου.

1 σχολή ύφαντικής στην ένορία Άγ. Άθανασίου Πολυδρόσου.

24 τμήματα φροντιστηριακῶν μαθημάτων για άπόρους μαθητῆς στις ένορίες Αναλήψεως Κυρίου Βριλησίων, Άγ. Βασιλείου Άγ. Δημητρίου, Άγ. Βασιλείου Πολυγώνου, Άγ. Γεωργίου Άκαδ. Πλάτωνος, Άγ. Γλυκερίας Γαλασίου, Άγ. Δημητρίου Άμπελοκήπων, Άγ. Δημητρίου όμων. Δήμου, Άγ. Ειρήνης Γαλασίου, Άγ. Έλευθερίου Άρεως, Εὐαγγελισμού Θεοτόκου Καλλιθέας, Ζωοδόχος Πηγής Κ. Πατησίων, Άγ. Θεράποντος Ζωγράφου, Τριών Ήραρχών Πετραλώνων, Κοιμ. Θεοτόκου Ήλιουπόλεως, Κοιμ. Θεοτόκου Κυπριάδου, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ταύρου, Άγ. Κωνσταντίνου Κολωνοῦ, Άγ.

Λουκά Πατησίων, Άγ. Μαρίας Ήλιουπόλεως, Μεταμορφώσεως Καλλιθέας, Άγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Άγ. Παντελεήμονος Ήλισσοῦ, Άγ. Σοφίας Ν. Ψυχικοῦ, Άγ. Σπυρίδωνος Σταδίου, Άγ. Χαραλάμπους Ήλισίων.

Έπίσης δημιουργήθηκαν καί λειτουργοῦν 48 συνάξεις φοιτητῶν καί νέων έπιστημόνων μέ διαλόγους άνοιχτῆς καρδιάς ανάμεσα σέ ανθρώπους τῆς Έκκλησίας καί νέους τῆς μεταλυκειακῆς ηλικίας ποῦ καλύπτουν ένα ευρῶ φάσμα έπιστημονικῶν, κοινωνικῶν καί πνευματικῶν θεμάτων. Φοιτητική σύναξη λειτουργεῖ στο Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ήρας Αρχιεπισκοπῆς Άθηνῶν καθώς καί στις ένορίες Άγ. Άθανασίου Πολυδρόσου, Άγ. Αἰκατερίνης Πετραλώνων, Αναλήψεως Κυρίου Βριλησίων, Άγ. Αναργύρων Ήλιουπόλεως, Άγ. Ανδρέα Άνω Πατησίων, Άγ. Ανδρέα Άγ. Παρασκευής, Άγ. Αντωνίου Χαλανδρίου, Άγ. Άρτεμίου Φιλολάου, Άγ. Βασιλείου Άγ. Δημητρίου, Άγ. Βασιλείου Πολυγώνου, Άγ. Γερασίμου Ήλισίων, Άγ. Γεωργίου Άκαδ. Πλάτωνος, Άγ. Γεωργίου Ζωγράφου, Άγ. Γεωργίου Κυνοσάργους, Άγ. Γεωργίου Κυψέλης, Άγ. Γεωργίου Κυψέλης, Άγ. Γεωργίου Χαλανδρίου, Άγ. Δημητρίου Άμπελοκήπων, Άγ. Δημητρίου όμων. Δήμου, Άγ. Διονυσίου Άρεοπαγίτη, Άγ. Ειρήνης Γαλασίου, Άγ. Ειρήνης Παπάγου, Άγ. Έλευθερίου Άρεως, Άγ. Έλευθερίου Άχαρνῶν, Άγ. Έλευθερίου Χαλανδρίου, Προφ. Ήλιου Παγκρατίου, Προφ. Ήλιου Ριζουπόλεως, Προφ. Ήλιου Χαλανδρίου, Άγ. Θεράποντος Ζωγράφου, Άγ. Ίωάννη Βουλιαγμένης, Κοιμ. Θεοτόκου Ήλιουπόλεως, Κοιμ. Θεοτόκου Ταύρου, Άγ. Λουκά Πατησίων, Άγ. Νικολάου Φιλοπάππου, Παναγίας Μαρμαριωτίσσης Χαλανδρίου, Άγ. Παντελεήμονος Ήλισσοῦ, Άγ. Παρασκευής Άττικής, Άγ. Παρασκευής Ήλιουπόλεως, Άγ. Στυλιανοῦ Γκύζη, Άγ. Τριάδος Χολαργού, Άγ. Χαραλάμπους Ήλισίων.

Άπό τις 18 Οκτωβρίου 1999 λειτουργεῖ τὸ INTERNET CAFE τῆς Ήρας Αρχιεπισκοπῆς Άθηνῶν τὸ όποιο βρίσκεται επί τῆς οδοῦ Άγ. Λουκά 41 γ καί άποτελεῖ τὴν άρχή μιᾶς προσπάθειας άξιοποίησης τῶν δυνατοτήτων ποῦ προσφέρει ὁ Η.Υ. στην επικοινωνία καί τὴν άγωγή τῶν νέων.

(8.2.2000)

Ήρα Μητρόπολις Ήλείας

Στις 19 καί 20 Φεβρουαρίου θά γίνει φέτος τὸ έτήσιο Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς Ή. Μητροπόλεως Ήλείας, στή Φραγκαβίλλα Αμαλιάδας.

Εισηγητῆς θά εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Άγ. Βλασίου κ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ καί θέμα: «Ή σπουδαιότης τῆς διδασκαλίας τοῦ Άγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ στην έποχή μας». Αναμένεται νά συμμετάσχουν ὅλοι οἱ κληρικοὶ καί λαϊκοὶ θεολόγοι τῆς περιοχῆς, οἱ Άρχές, έπίσημοι καί ἄλλοι ένδια-

φερόμενοι, καθ' ότι τὸ θέμα πολὺ σημαντικό καὶ πηγὴ συζήτησης καὶ ἀναλύσεων γιὰ τοὺς συνέδρους.

Καὶ τὶς δύο ἡμέρες ποὺ θὰ διαρκέσει τὸ συνέδριο ἢ εἴσοδος θὰ εἶναι ἐλεύθερη.

(9.2.2000)

(Ἐκ τῆς Ἰ. Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Μὲ ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα ἐωρτάσθη κί ἐφέτος ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς Σάββατο ἑσπέρας εἰς τὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἰωάννου Καλλιθέας Αἰγίου, ἐτελέσθη Πανηγυρικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς πρὸς τιμὴ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ὁ ὁποῖος σὲ σύντομη προσλαλιά του καλωσόρισε τοὺς καθηγητὰς καὶ δασκάλους καὶ ἐτόνισε, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας στὴν κλίμακα τῶν ἀξιῶν ἔθεσε τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ἀμέσως μετὰ τοὺς γονεῖς. Γι' αὐτὸ καὶ δεομένη εὐχεται: «τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ διδασκάλους». Ἡ σημερινὴ κοινωνία ἀλλάξε τὴν κλίμακα τῶν ἀξιῶν καὶ σὲ διακεκριμένη θέση ἔθεσε ἄλλα πρότυπα, ὅπως τοὺς ποδοσφαιριστὰς, ἡθοποιούς, ἀνθρώπους τοῦ χρήματος κ.λπ. Τέλος ἐκάλεσε τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς σὲ συστράτευση ὥστε νὰ ἐπαναφέρουν τὸν κλάδο στὴν προτέρα του ἀξία. Τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους ἀπέδωσε ὁ Βυζαντινὸς Χορὸς τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Αἰγιαλείας «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ» μετὰ Χοράρχη τὸν κ. Φίλιππο Οἰκονόμου. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ Ἑσπερινοῦ οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ ἐδεξιῶθησαν στὸ Ἐνοριακὸ Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Κατὰ τὴν κυριῶνυμο ἡμέρα στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Φανερωμένης Αἰγίου ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ τοὺς μαθητὰς ὄλων τῶν βαθμίδων τῆς πόλεώς μας. Τὸν Πανηγυρικὸ ἐξεφώνησε ὁ κ. Χρῆστος Λάζος, Καθηγητὴς 3ου Γυμνασίου Αἰγίου. Μετὰ τὴ Θεία Λειτουργία οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ ἐδεξιῶθησαν εἰς τὸ «ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕΙΟΝ ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ» τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Αἰγίου.

Τὸ Ἑσπέρας τῆς ἑορτῆς στὴν Αἴθουσα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στὰ πλαίσια τῶν ἑσπερινῶν ὁμιλιῶν ὠμίλησε ὁ κ. Παναγιώτης Παπαθεοδώρου, τ. προϊστάμενος Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδευτικῆς Νομοῦ Ἀχαΐας μετὰ θέμα: «Διαχρονικὰ μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν». Ὁ διακεκριμένος ὁμιλητὴς μετὰ θεολογικὸ βάθος ἐτόνισε τὴ διαχρονικότητα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὴ διαχρονικότητα τῆς προσωπικῆς ζωῆς, τῆς διακονίας καὶ τῆς διδασκαλίας των. Μὲ πλούσιο θεολογικὸ λόγο καὶ μετὰ τεκμήρια ἀπὸ τὰ θεόπνευστα κείμενα τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν τόνισε τὴ διαχρονικότητα τῆς οἰκογένειας ὡς κύτ-

ταρο πνευματικῆς ζωῆς, τὴν παιδεία τὴ χριστιανικὴ ἀλλὰ καὶ τὴ θύραθεν ὡς θεμέλια τῆς ἐν Χριστῷ παιδαγωγίας καὶ μορφώσεως, τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα ὡς ὁμολογία τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ τὴν ἀγάπη ὡς πλήρωμα ὄλων τῶν ἁγίων Εὐαγγελικῶν ἀρετῶν γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση καὶ τὴν ὑπέρβαση τοῦ θανάτου καὶ τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

– Τὴν Κυριακὴ, ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κατὰ τὴν τελεσθεῖσα Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου (Φανερωμένης) Αἰγίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἐχειροτόνησε σὲ Πρεσβύτερο τὸν ἕως τώρα Ἀρχιδιάκονό του π. Ἀνδρόνικο Τσαχρίδη.

Ὁ χειροτονηθεὶς κατάγεται ἐξ Αἰγίου, εἶναι Ἀδελφὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου Καλαβρύτων, ὑπηρέτησε ὡς Ἱεροδιάκονος τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Φανερωμένης Αἰγίου καὶ θὰ καλύψῃ τὴν Β' Ἐφημεριακὴ θέση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Βασιλείου Σελιανιτικῶν Αἰγιαλείας. Τυγχάνει ἀπόφοιτος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λυκείου Πατρῶν, διακρίνεται διὰ τὸ ἦθος, τὴν ἱεροπρέπεια καὶ διακατέχεται ἀπὸ ἱερὸ ζῆλο νὰ διακονίῃ τὸ Ἱερὸ Θυσιαστήριο.

(31.1.2000)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Μὲ στόχο τὴν ἀναβάθμιση τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὴν εὐρρυθμὴ λειτουργία τῶν τομέων τῆς Διοικήσεως τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὁ Σεβασμιώτατος προέβη σὲ ἀναστελέχωση τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Πρὸς τοῦτο ὁ μέχρι τώρα Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Αἰγίου Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Χρῆστος Ρέλλας προάγεται σὲ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο καὶ στὴ θέση τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Αἰγίου διορίζεται ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος π. Χρῆστος Τσάκαλος, Ἐφημέριος Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Αἰγίου.

– Τὴν Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. στὸ «Καλλιμανοπούλειο Ἐκκλησιαστικὸ Διακονικὸ Κέντρο (Γηροκομεῖο) Καλαβρύτων» μετὰ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας ἐπραγματοποιήθη ὀλοήμερος σύναξη Κληρικῶν Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Αἰγιέων.

Ἡ μετάβαση τῶν Κληρικῶν μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐγένετο μετὰ τὸν ὀδοντωτὸ σιδηρόδρομο Καλαβρύτων καὶ ἡ σύναξη ἐπραγματοποιήθη σὲ ἀτμόσφαιρα ἀγάπης καὶ πατρικῆς ἐπικοινωνίας ἀπὸ τῆς 9.30' π.μ. μέχρι τῆς 5ης μ.μ. ὥρας.

Ἡ συζήτηση περιστράφη στὴν ἀνάγκη ὁμοιομόρφου ἐπιτελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἀκολουθιῶν. Ἀνεγνώσθη ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐπηκολούθη-

σε διαλογική συζήτηση και ἐδόθησαν ὁδηγίες ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Στὴ συνέχεια συνζητήθη ἡ ἐπιβολὴ τοῦ μέτρου ἐκδόσεως ἀδείας γιὰ τὴ τέλεση τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Τελετῶν.

Κατετέθησαν ἐμπειρίες τῶν Ἱερέων ἐπὶ τοῦ μέτρου, ἐπηκολούθησε διεξοδικὴ συζήτηση καὶ ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεφυλάχθη νὰ ἀνακοινώσῃ τὶς ἀποφάσεις του σὲ εὐθετώτερο χρόνο.

Περὶ τὴν 1.30' μ.μ. ἐγένετο παύση, ἐπηκολούθησε γεῦμα καὶ μεσημβρινὴ ἀνάπαυση. Τὴν 3.00 μ.μ. συνεχίσθη ἡ Συνεδρία, ἐδόθησαν πατρικὲς νουθεσίες ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἐπηκολούθησε Ἐσπερινὸς στὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἰδρύματος καὶ οἱ πατέρες ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι ἀνεχώρησαν μὲ τὸν ὀδοντωτὸ διὰ τὸ Διακοπτό.

– Μετὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ μὲ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐπραγματοποιήθη συνάντηση νέων Κληρικῶν Ἐπαρχίας Καλαβρύτων, οἱ ὁποῖοι θὰ παρακολουθοῦν στὸ «Καλλιμανοπούλειον Ἐκκλησιαστικὸν Διακονικὸν Κέντρον (Γηροκομεῖον Καλαβρύτων)» ἐπιμορφωτικὸ Σεμινάριο, τὴν πρώτη ἐβδομάδα ἐκάστου μηνός.

– Στὸ περιθώριο τῆς Συνάξεως ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ ἀνεργούς νέους τῆς περιοχῆς Καλαβρύτων, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὸ ἐπιδοτούμενον ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως Σεμινάριο μὲ τίτλο «Ἱεροψάλτες Βυζαντινῆς Μουσικῆς» τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ στὸ «Καλλιμανοπούλειον Ἐκκλησιαστικὸν Διακονικὸν Κέντρον (Γηροκομεῖον Καλαβρύτων)» ἀπὸ 2/11/1999 καὶ μέχρι 17/3/2000. Ἀπὸ τὸ ὡς ἄνω Σεμινάριο ἡ Ἱερά Μητρόπολις προσδοκεῖ νὰ καλύψῃ τὰ ἀναλόγια Ἱερῶν Ναῶν.

– Περὶ τὴν 8 μ.μ. ὁ Σεβασμιώτατος παρεκάθησε σὲ Συνεστίαση ποῦ διοργάνωσαν οἱ Ἱερεῖς Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας Ἀκράτας στὸ κέντρο «Μουριά» Αἰγείρας.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συνεστιάσεως συνεζητήθησαν θέματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὴν Ἱερά Μητρόπολις καὶ ἰδιαίτερα τὴν περιφέρεια Ἀνατολικῆς Αἰγιαλείας. Ὑπεβλήθησαν ἐρωτήσεις καὶ ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου κατάλληλες ἀπαντήσεις, καθὼς ἐπίσης καὶ λύσεις τῶν διαφόρων προβλημάτων. Ἐπεκράτησε ἀτμόσφαιρα ἀγάπης καὶ πατρικῆς ἐπικοινωνίας.

– Αὔριο Τρίτη 8/2, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας θὰ ἀναχωρήσῃ μὲ προορισμὸ τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου θὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Παναγιώτατο Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαῖο, προκειμένου νὰ συζητήσῃ θέματα τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ τὴν Τετάρτη.

(7.2.2000)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, προστατῶν τῆς παιδείας μας καὶ τῶν ἑλληνορθόδοξων Γραμμάτων, ἡ Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας πραγματοποιοῖ τὴν καθιερωμένη ἐορταστικὴ ἐκδήλωση τὴν Κυριακὴ 30 Ἰανουαρίου 2000 καὶ ὥρα 6.00 μ.μ., πρὸς τιμὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Οἱ προσκεκλημένοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατακλύσει ἀπὸ νωρὴς τὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ μας Κέντρου, εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἀπολαύσουν δύο ὥρες πνευματικῆς ἀνάτασης.

Κύριος ὁμιλητῆς τῆς ἐκδήλωσης ἦταν ὁ διακεκριμένος Ἱερεὺς π. Γεώργιος Φραγκιαδάκης, Προϊστ. 2ου γραφείου 2ας Ἐκπαιδ. Αἰγάλεω, ποῦ ἀνέπτυξε ὡς θέμα του τὴ συμβολὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸ δημόσιο δίκαιο.

Στὴ συνέχεια, παρουσιάστηκε μὲ προβολὴ ἐγχρώμων διαφανειῶν τὸ πολυσχιδὲς ποιμαντικὸ, ἱεραποστολικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο, ποῦ ἀθόρυθα ἐπιτελεῖται στὴν Ἱερά μας Μητρόπολις, σύμφωνα βέβαια μὲ τὶς κατευθυντήριες γραμμὲς τοῦ ἀκούραστου Ποιμενάρχου μας κ. Ἀλεξίου, ὁ ὁποῖος, χάριτι Θεοῦ, συνεπλήρωσε ἤδη πενταετία εἰς τὸ πηδάλιο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Ἀκολούθως, ὁ Σεβασμιώτατος βράβευσε τὸν ἐκλεκτὸ ὁμιλητὴ μὲ τὸ χρυσοῦ μετᾶλλιο τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Α' & Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς ΠΕ-ΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης, ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γρ. Νιώτης, ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Παν. Κρητικὸς, Βουλευτὴς, Πολιτευτὴς, Δήμαρχοι, ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Ἐπίσης παρευρέθησαν ἐκπρόσωποι τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Τροχαίας, ἐκπρόσωποι τοπικῶν σωματείων καὶ ἄλλων φορέων καὶ πληθὸς πολὺ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου.

Ἡ ὅλη ἐκδήλωση ἔκλεισε μὲ δεξίωση.

(31.1.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Στὴν Ἱεριστὴ τέθηκε ὁ θεμέλιος λίθος γιὰ ἓνα νέο ὀρθόδοξο ρουμανικὸ λατρευτικὸ κέντρο προσκυνητῶν. Στὴ σχετικὴ λατρευτικὴ ἐκδήλωσις πῆραν μέρος ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Θεόκτιστος καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ρουμανίας κ. Emil Constantinescu. Ὁ Πρόεδρος τόνισε, ὅτι μὲ τὸν νέο ὀρθόδοξο ναὸ πραγματοποιεῖται ἓνα ὄνειρο τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ. Οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τῆς Ρουμανίας εἶχαν πάντοτε τὴν ἐπιθυμία νὰ κάμουν ἓνα προσκυνηματικὸ ταξίδι στοὺς Ἁγίους Τόπους. Στὰ χρόνια τῆς ἀθεϊστικῆς καταπίεσεως δὲν ἦταν δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρό τους. Τώρα, ὁ Ρουμάνος Πρόεδρος ἐλπίζει ὅτι ὁ νέος ναὸς στὴν Ἱεριστὴ θὰ γίνῃ στοὺς Ἁγίους Τόπους κέντρο τῆς

ειρήνης και της κατανοήσεως. Ο χώρος του κέντρου στην Ίεριχώ, που άνηκε από τὸ 1933 στη ρουμανική οίκογένεια Samoila, μεταβιβάσθηκε διά διαθήκης στο Ὀρθόδοξο Πατριαρχεῖο Ρουμανίας.

Ε.Δ.Θ.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Στην πρωτοχρονιάτικη δεξίωση, που ἔγινε στο Βατικανὸ πρὸς χάριν ὄλων τῶν διαπιστευμένων εἰς αὐτὸ Διπλωματῶν, ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἔκαμεν ἑκτενή προσφώνησι, στὴν ὁποία, ἔκτος τῶν ἄλλων, προβάλλων ἐπανειλημμένως τὸν ἑαυτὸν του ὡς «διάδοχον τοῦ Ἄπ. Πέτρου», τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Αὐτός, που σὰς ὀμιλεῖ, μοιράσθηκε τὶς βαριεὶς δοκιμασίες τοῦ λαοῦ τῆς πατρίδος του (Πολωνίας) καὶ τὶς πιὸ σκοτεινὲς στιγμές, τὶς ὁποῖες ἔζησεν ἢ Εὐρώπη. Καθὼς πρὶν ἀπὸ 21 χρόνια ἔγινε διάδοχος τοῦ Πέτρου, νοιώθει ὅτι ἔχει μιὰ παγκόσμια πατρότητα, που περιλαμβάνει ὅλους τοὺς ἄνδρες καὶ τὶς γυναῖκες τῆς ἐποχῆς του χωρὶς καμιά διάκρισι. Θὰ ἤθελε σήμερα μὲ τὴν ἰδική σας (διπλωματική παρεμβατική) μεσιτεία –ἀντιπροσωπεύετε σχεδὸν ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς– νὰ ἀπευθύνῃ σὲ κάθε καρδιά ἓνα ἐμπιστευτικὸ μήνυμα... Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἤμπορούσαν ἐπὶ τέλους νὰ ἀντλήσουν διδάγματα ἐκ τοῦ παρελθόντος.

»Ναί, παρακαλῶ ὅλους ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποφύγετε νέους πολέμους, νὰ δώσετε προσοχὴν στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ στὴν οἰκογένεια, νὰ κλείσετε τὸ μεταξὺ πλουσίων καὶ πτωχῶν χάσμα καὶ νὰ κατανοήσετε ὅτι ὅλοι εἴμεθα ὑπεύθυνοι γιὰ ὅλους...

»Ἐνθουμούμεθα τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους τὸ Δευτερονόμιο θέτει στὸ στόμα τοῦ Θεοῦ: «Ἴδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν..., τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· ἔκλεξαι τὴν ζωὴν σου, ἵνα ζήσης» (Δευτ. 30, 15-19).

– Ἡ ἔφημερίς «L' Osservatore Romano» μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β΄ θὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς Ἁγίους Τόπους ἀπὸ τὴν 20ῆ μέχρι τὴν 26ῆ Μαρτίου. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσκεψι στὴν Ἰορδανία, τὸ Ἰσραὴλ καὶ τὶς αὐτόνομες περιοχὲς τῆς Παλαιστίνης. Θὰ ἐπιδιωχθῇ καὶ οἰκουμένη συνάντησις τοῦ Πάπα μὲ τοὺς Ἠγέτες τὸσον τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὅσον καὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ Μουσουλμάνων.

– Πρὸς προετοιμασίαν τοῦ προγράμματος τῆς Παγκοσμίας Ἡμέρας τῆς Νεότητος συναντήθηκαν στὸ Βατικανὸ ἀντιπροσωπεῖες ἔξ 70 χωρῶν. Γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ ἐκδήλωσι ἀναμένονται τὸν Αὐγουστο στὴ Ρώμη 1.500.000 νέοι καὶ νεάνιδες.

– Τὸ Παπικὸ Συμβούλιο γιὰ τὴν ποιμαντικὴ διακονία ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν καὶ ὁ Ἰταλικὸς Σύλλογος

τῶν Φίλων τοῦ Raoul Follereau ὠργάνωσαν ἀπὸ κοινοῦ στὸ Βατικανὸ Διεθνή Ἡμερίδα γιὰ τὸ Σύνδρομο τοῦ Χάνσεν. Ἡ Ἡμερίς ἀπέβλεπε στὴν ἐξεύρεσι τρόπων περιθάλψεως τῶν 15 ἑκατομμυρίων λεπρῶν, που ὑπάρχουν σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ὁ Πάπας σὲ σχετικὸ μῆνυμά του, ἔκαμεν, ἔκτος τῶν ἄλλων, τὴν ἑξῆς ἐπισήμανσι: «Τὸ Σύνδρομο τοῦ Χάνσεν θεραπεύεται μὲ σχετικῶς φτηνὰ φάρμακα, ἀλλὰ οἱ ἀσθενεῖς εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν φτωχοί, ὥστε αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ ἀγοράσουν οὔτε αὐτὰ τὰ φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα. Σὲ τελευταία ἀνάλυσι ἢ φτώχεια εἶναι ἢ πιὸ ἐπικίνδυνη “λέπρα”. Πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ ἐπὶ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, ἀλλὰ ἀκόμη περισσότερον μὲ μιαν μεταστροφή ἀπὸ τὴ λογικὴ τοῦ ἐγωΐσμοῦ σὲ μιὰ λογικὴ τῆς ἀλληλεγγύης».

– Πλησίον τοῦ Βατικανοῦ στοὺς χώρους τοῦ ἄλλοτε παπικοῦ καταφυγίου (Engelsburg) ἄρχισε νὰ λειτουργῇ Ἑκθεσις δευγμάτων ἢ σχεδίων τῶν διαφόρων (λευκῶν, γκριζῶν, μαύρων, καστανῶν ἢ κυανῶν κ.λπ.) ἐνδυμασιῶν, τὶς ὁποῖες φοροῦσαν οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ μοναχὲς τῆς Δύσεως ἀπὸ τὸν τέταρτο αἰῶνα ἕως σήμερα. Πρόκειται γιὰ μεγάλη Ἑκθεσι, που δείχνει ὅτι ἡ ἐνδυμασία τοῦ Δυτικοῦ μοναχισμοῦ κατοπτρίζει τὶς ἐκάστοτε ἐπιδράσεις τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος καὶ αὐτῶν τῶν ἐκάστοτε τάσεων τῆς μόδας, ὡς ἐπισημαίνει ἄρθρον τῆς ἔφημερίδος τοῦ Βατικανοῦ «L' Osservatore Romano». Ἡ Ἑκθεσις, που ὁργανώνεται στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἰωβηλαίου ἔτους 2000, ἔχει τὸν τίτλον: «La sostanza dell' effimero» (=Ἡ οὐσία τοῦ παροδικοῦ).

– Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ν. ὸρκης Καρδινάλιος John O' Connor ἑώρτασε τὴν ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειο τῶν γενεθλίων του.

– Συμφώνως πρὸς τοὺς καταλόγους τῶν κρατήσεων θέσεων σὲ μεταφορικὰ μέσα καὶ ξενοδοχεῖα καὶ συμφώνως πρὸς δηλώσεις, που ἔχουν γίνει στὴν Βατικανὴ ὸπηρεσία τοῦ Ἰωβηλαίου, ἀναμένονται στὴν Ρώμη ἕως τὸ τέλος τοῦ Ἰωβηλαίου (6 Ἰαν. 2001) 26 ἑκατομμύρια ἐπισκεπτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 17 ἑκατομμύρια θὰ εἶναι Ἰταλοί.

– Στὴ Ρώμη θὰ λειτουργῇ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἰωβηλαίου Ἑτους 2000 Ἑκθεσις ὑπὸ τὸν τίτλον «Πάπες καὶ Ἁγιοὶ: Δρόμοι τῆς πίστεως στὴν παράδοσι τῆς ἐπαρχίας Ρώμης – Προτάσεις γιὰ τοὺς προσκυνητὲς τοῦ Ἰωβηλαίου 2000». Ἡ Ἑκθεσις δείχνει στιγμιότυπα τῆς Ἰστορίας, τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ πτυχὲς τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τῶν Παπῶν. Στὴν Ἑκθεσι ὑπάρχει καὶ συλλογὴ φωτογραφιῶν ὄλων τῶν ἐπισκέψεων τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β΄, που ἔγιναν στὴν ἐπαρχία Ρώμης κατὰ τὴ διάρκεια τῶν 21 ἐτῶν τῆς παπικῆς του θητείας.

Ε.Δ.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὸ περιοδικὸν «Katholische Nachrichten - Agentur» (=KNA) μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι Μεθοδιστὲς καὶ Ἀγγλικανοὶ ἐκδηλώνουν ἐνδιαφέρον νὰ συνυπογράψουν μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς κείμενον συμφωνίας παρόμοιον πρὸς τὴν «Κοινὴ Διακήρυξι γιὰ τὴν περὶ δικαιοσύνης διδασκαλία», τὴν ὁποία διακήρυξι ἔχουν υπογράψει οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ ὁ Παγκόσμιος Λουθηρανικὸς Σύνδεσμος. Γιὰ τὴν Διακήρυξι αὐτὴ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησι τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητος καὶ πρώην Ἐπίσκοπος Rottenburg - Stuttgart Walter Kasper εἶπε χαρακτηριστικῶς: «Γιὰ πρώτην φορὰ στὴν Ἱστορία ἐπετεύχθη νὰ συμφωνηθῆ μὲ Ἐκκλησίαν, προερχομένην ἐκ τῆς Μεταρρυθμίσεως, καὶ νὰ δημοσιευθῆ μιὰ τέτοια ἐπίσημη ἐκκλησιαστικὴ διακήρυξις καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ εὐρύτατα γνωστὴ ἢ θάσις τῆς (μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν) κοινωνίας μας», ἢ ὁποία ἀπέκτησε «νέαν ποιότητα».

Ἄλλ' ἢ ἐπιτευχθεῖσα συμφωνία δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς «εὐχαριστιακὴν φιλοξενίαν», μὲ τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνουν τὴν Θ. Κοινωνία εἴτε οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ σὲ λουθηρανικὰς εὐχαριστιακὰς συνάξεις, εἴτε οἱ Λουθηρανοὶ σὲ μιὰ ρωμαιοκαθολικὴ Θ. Λειτουργία, ὡς προέτεινε ὁ Πρόεδρος τοῦ Παγκοσμίου Λουθηρανικοῦ Συνδέσμου Ἐπίσκοπος Cristian Krause. Ἀπαντῶν στὴν πρότασι αὐτὴ ὁ ἐπίσκοπος Walter Kasper καὶ ἀποκρούων τὴν Intercommunio, τόνισε ὅτι αὐτὴ προϋποθέτει τὴν –μὴ ἀκόμη ἐπιτευχθεῖσα– συμφωνία στὴν κατανόησι τῆς ἐννοίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λειτουργήματος καὶ τῆς ἰδίας τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἄλλων θεολογικῶν ζητημάτων. Παρὰ ταῦτα, ὡς προσέθεσεν ὁ πρώην ἐπίσκοπος Rottenburg - Stuttgart, ὁ ἐκάστοτε καὶ ἐκασταχοῦ τοπικὸς ἐπίσκοπος, ὅταν πρόκειται γιὰ σοβαρὰς ἔκτακτες περιπτώσεις, εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτρέπη τὴν Intercommunio, διότι τὸ ΡΚαθολικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον «ἀφήνει ἀνοικτὴν μίαν σχισμὴν τῆς θύρας».

– Ὁ «Γραμματεὺς τοῦ Κράτους» τῆς Ἁγίας Ἐδρας Καρδινάλιος Angelo Sodano, σὲ πρόσφατη συνάντησί του μὲ δημοσιογράφους στὴ Μόσχα, τόνισε ὅτι κατὰ τὸ 2000 θὰ γίνουν προετοιμασίαι γιὰ μίαν ἱστορικὴ συνάντησι τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β' καὶ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου Β'. Ἐπίσης, ὡς τονίσθηκε ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ Βατικανοῦ, ὁ ἱεραρχικῶς «δεύτερος ἀνὴρ» τοῦ Βατικανοῦ ἐπεσήμανε προόδους στὶς

οἰκουμενικὰς σχέσεις τῶν ΡΚαθολικῶν. Μὲ τοποθέτησιν λίθου ἐπὶ λίθον προχωρεῖ ἡ ἀνέγερσις τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἐνότητος καὶ «τώρα εὐρισκόμεθα εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον». Ὁ καρδινάλιος Sodano στὴ Μόσχα συναντήθηκε ὄχι μόνον μὲ τὸν Πατριάρχη Ἀλέξιο Β', ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν ἀσκοῦντα χρέη Προέδρου Πρωθυπουργοῦ Vladimir Putin, ὅπως καὶ μὲ τὸν Δήμαρχο τῆς Μόσχας Jurij Luzhkov.

– Πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ἐγένετο στὴ Ρώμη Διεθνὲς Συνέδριον Ἱστορικῶν (ἐκ τῆς Τσεχίας, Γερμανίας, Πολωνίας, Ἰταλίας καὶ ἐκ τοῦ Λιχτενστάιν) πρὸς ἀξιολόγησι τῆς προσωπικότητος τοῦ βοημοῦ μεταρρυθμιστοῦ Jan Hus καὶ πρὸς κατανόησι τῶν ἱστορικῶν συνθηκῶν τοῦ τέλους τοῦ ἰδ' καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἰε' αἰῶνος, ποὺ ὠδήγησαν στὸ ὅτι ὁ Jan Hus καταδικάσθηκε τὸ 1415 ἀπὸ τὴ ρωμαιοκαθολικὴ σύνοδο τῆς Konstanz σὲ φρικτὸ θάνατο καεὶς ζωντανός.

Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β' σὲ μήνυμά του ἀφ' ἐνός ἐξέφρασε τὴ «βαθειὰ λύπη» του γιὰ τὴ «φρικτὴ θανάτωσι» τοῦ Hus καὶ γιὰ τὶς πληγὰς, τὶς ἔριδες καὶ τὶς διασπάσεις, ποὺ ὁ θάνατος αὐτὸς δημιούργησε στὸ λαὸ τῆς Βοημίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ζήτησε ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς νὰ θυσιάσουν μακραίωνες ριζωμένες προκαταλήψεις καὶ στερεότυπα καὶ νὰ ἀναζητήσουν τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἢ ὁποία ἀφ' ἐνός ἐλευθερώνει ἀπὸ τὴν πλάνη καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐλευθερώνει πρὸς ἄσκησι τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἢ ὁποία θεραπεύει πληγὰς καὶ τραύματα τοῦ παρελθόντος.

Εἰς τὸν ρωμαιοκαθολικὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Μονάχου (Liebfrauentempel) ἐγένετο τὴν 18ῃ Ἰανουαρίου ἢ ἐπίσημος οἰκουμενικὴ λατρευτικὴ σύναξις γιὰ τὴν ἑναρξιν τῆς «Ἐβδομάδος τῆς προσευχῆς διὰ τὴν ἐνότητα», ἢ ὁποία Ἐβδομάς ἀπὸ δεκαετιῶν ὀργανώνεται κατ' ἔτος τὸν μῆνα Ἰανουάριον. Στὴν λατρευτικὴ σύναξι συμμετέσχον ἐπιφανῆ στελέχη τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν (Ὁρθόδοξου, Ρωμαιοκαθολικῆς, Προτεσταντικῶν), ποὺ συνεργάζονται στὴν οἰκουμενικὴ ὀργάνωσι «Κοινωνία ἐργασίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Γερμανία» (AeK = Arbeitsgemeinschaft christlicher Kirchen in Deutschland). Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὡς γνωστόν, ἀπέχει τὰ τελευταῖα χρόνια ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸ τῆς οἰκουμενικῆς «Ἐβδομάδος τῆς προσευχῆς γιὰ τὴν ἐνότητα». Τοῦτο δὲν σημαίνει ἔλλειψιν οἰκουμενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐφ' ὅσον οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαστικὸς γενικῶς προσεύχονται ἀδειαλείπτως ὑπὲρ τῶν πάντων ἐνότητος.

Ε.Δ.Θ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

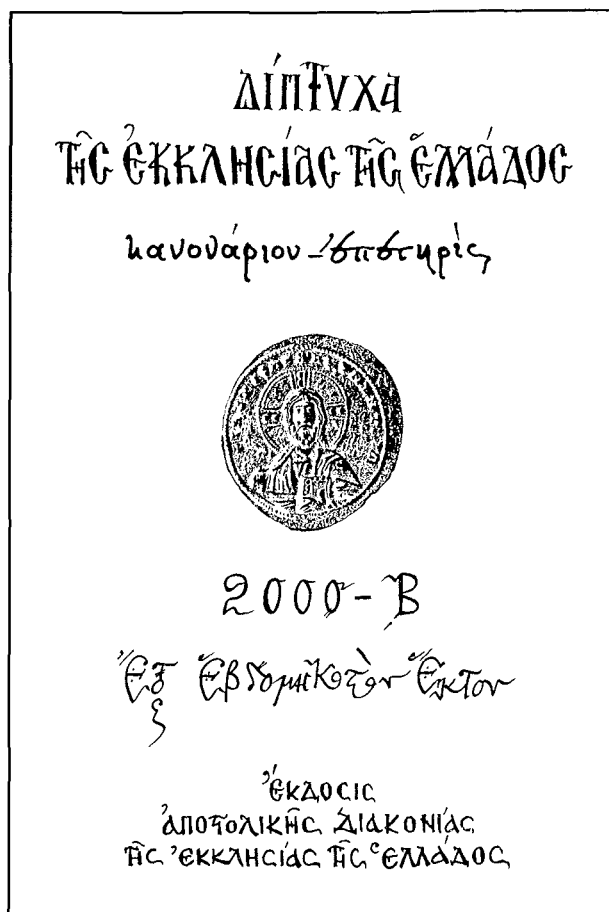
ΔΙΠΤΥΧΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000, ΚΑΝΟΝΑΡΙΟΝ - ΕΠΙΕΤΗΡΙΣ

Α. Ἡ ἀγλαοκαρπία τῶν παντοδαπῶν καὶ ποικίλων δένδρων, τὰ ὅποια συναπαρτίζουν τὸν περιβόλον, “παράδεισον ἄλλον”, τῆς ἀπανταχοῦ γῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δὲν θὰ εὑρισκε καλύτερον τρόπο φανερώσεως ἀπ’ τὴν μορφή ἑνὸς κώδικος· τοῦ λαμπροῦ κώδικος “Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 2000. Κανονάριον - Ἐπετηρίς”, ἐκδόσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ εἰκόνα ποῦ χρησιμοποιεῖται ἐδῶ, καὶ ποῦ ἀπορρέει ἀπ’ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου “ἕκαστον δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ γινώσκειται” (Λουκ. 6,44), θέλει νὰ ἐπιβάλλει ἐντυπώτερα τὸ γεγονός αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως καὶ νὰ ἀποδώσει τὸν καλὸν ἔπαινο σὲ ὅλους ὅσοι ἐπὶ ἕνα χρόνον ἐργάζονται ἀθόρυβα, ἀλλὰ συστηματικὰ καὶ σοβαρὰ, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ ἄθλος.

Καὶ πρόκειται, πράγματι, γιὰ ἐκδοτικὸν ἄθλο, ἂν ἀναλογισθοῦμε ὅχι μόνον τὸ μέγεθος καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν χιλίων τριακοσίων ὀγδόντα τόσων πυκνογραφημένων καὶ μὲ μικρὰ στοιχεῖα σελίδων (σελίδες α' - 4ς' + 1 - 1284 καὶ 1285 κολοφῶν καὶ ἄγραφες 1286 - 1296), ἀλλὰ καὶ τὴν παντοειδῆ συλλογὴ πληροφοριῶν, διοικητικῆς φύσεως· δηλαδή, τὴν διοικητικὴ διάρθρωση τῶν κατὰ τόπους ἐκκλησιῶν μὲ ἀναγραφή τῶν ὀνομάτων ὄλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ λαϊκῶν προσώπων, τὴν προσφορὰ τῶν πλήρων διευθύνσεων καὶ τῶν ἀριθμῶν τηλεφῶνων καὶ τηλεμοιοτύπων, ὅχι μόνον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ διοικητικοῦ πλέγματος, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Προξενικῶν γραφείων ἀνὰ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ τίς ἄλλες κατὰ ἰδιαίτερες παραγράφους χρήσιμες πληροφορίες. Ἡ ἔγκυρη καὶ υπεύθυνη αὐτὴ πληροφόρηση, προαπαιτεῖ ἐγκαιρὴ συλλογὴ, δι' ἀλληλογραφίας, καὶ κριτικὴ ἐπεξεργασία, γιὰ τὴν ὁμοιομορφία, προκειμένου νὰ παραδοθῆ ὁ ἀμνητὸς αὐτὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μαρτυρίας στὴν τυπογραφικὴ ἀλυσίδα γιὰ ἐγκαι-

ρη, πάλι, ἐκδοση ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς τοῦ φθίνοντος χρόνου· δηλαδή, στοιχειοθεσία, διορθώσεις δοκιμίων, σελιδοποίηση, φιλομορφία, ὀρθοθέτηση σελίδων (μοντάζ), τσιγκογράφηση, ἐκτύπωση, βιβλιοδεσία, διάθεση. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ καλοὶ ἐργάτες, ποῦ ὑποκρύβονται σ' αὐτὴν τὴν μεγάλη σειρὰ ἐτοιμασίας καὶ πραγματοποιήσεως τοῦ ἔργου, ἑνὸς τόσο καλοῦ ἔργου, γιὰ τίποτε δὲν γίνεται ἀπὸ μόνου, νὰ χαίρουν πρέπει ποῦ καὶ μὲ τὴ δική τους συνεισφορὰ φανερώνεται εὐπροσώπως τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ θάλλει ἢ καλὴ τῆς αὔξησι. Τοὺς πρέπει ὁ δίκαιος ἔπαινος.

Β. Τὸν συντονισμό, τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν εὐθύνη τῆς ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων ἔχει ἡ Συνοδικὴ Ὑποεπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων, μὲ Πρόεδρον τὸν σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λήμνου κ. Ἱερόθεον καὶ μέλη τὸν ἀρχιμανδριτὴ Πατρικίον Καλεώδη, διευθυντὴν Γραφείου Ἐθιμοτυπίας, τὸν ἀρχιμανδριτὴ Δωρόθεο Πολυκανδριώτη, Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, Μουσικῆς καὶ Χριστιανικῶν Μνημείων, τὸν κ. Ἰωάννην Ἀθανασόπουλον, Θεολόγον - Φιλολόγον, καὶ τὸν κ. Ἀπόστολον Βαλληνδρᾶ, Μουσικολόγον. Εἰδικότερα, ὠρισμένος ἐπιμελητὴς τῶν “Διπτύχων”, –ἄρα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως–, εἶναι ὁ π. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης, καὶ εἰδικὸς συντάκτης καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ Κανοναρίου, δηλαδή τοῦ πρώτου μέρους, τοῦ Τυπικολογικοῦ, εἶναι ὁ κ. Ἀπόστολος Βαλληνδρᾶς. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ὑποεπιτροπῆς αὐτῆς μεριμᾷ, μὲ εἰσήγησι πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο, γιὰ τὴν “ἀφιέρωσι” τῆς ἐκδόσεως σὲ ἕνα σημαντικό, πάντοτε, γιὰ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, γεγονός, καὶ τὴν ἀνάθεσι σὲ ἕνα συγγραφέα, συνήθως πανεπιστημιακὸ καθηγητὴ, εἰδήμονα τοῦ γεγονότος στὸ ὁποῖο ἀφιερώνεται ἡ ἐκδοσι, νὰ συγγράφει μιὰ

εὐσύνοπτη ὅσο καὶ ἐμπεριστατωμένη εἰσαγωγή. Μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1998) ἡ ἔκδοση τῶν Διπτύχων 2000 “ἀφιερῶται εἰς τὴν χιλιοστήν ἐνακοσιοστήν πεντηκοστήν ἀμφιημερίδα ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῆς ιδρύσεως ἐν αὐτῇ τῆς πρώτης ἐν Εὐρώπῃ Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν ἑκατονπεντηκονταετῆ ἀμφιημερίδα ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”.

Ἡ εὐστοχώτατη ὅσο καὶ ἐπίκαιρη καὶ ἀκριβοδίκαιη αὐτὴ ἀφέρωση προσδιώρισε, ἐκτὸς ἀπ’ τὴν συγγραφὴ τῆς εἰδικῆς εἰσαγωγῆς ἢ ὑπομνήματος ἀπ’ τὸν ἔλλογιμώτατο καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἐμμανουὴλ Ἰω. Κωνσταντινίδη, καὶ τὴν παράθεση ἀποσπασμάτων, στὰ διάκενα τῶν μηνῶν τοῦ Τυπικολογικοῦ μέρους, ἀπ’ τὸν Πατριαρχικὸ καὶ Συνοδικὸ Τόμο “περὶ τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Ἑλλάδι

Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας” καὶ ἀπὸ τὴν Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξι “περὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν”, ἥτοι τῆς προσαρτήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν νέων Χωρῶν καὶ τῆς Ἑπτανήσου, στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἱστορικὰ αὐτὰ κείμενα ὑπομνηματίζουν, κατὰ κάποιον τρόπο, τὴν εὐσύνοπτη καὶ μὲ γλαφυρὸ ἱστορικὸ ὕφος Εἰσαγωγή, ποῦ ὑπογράφει ὁ κ. Ἐμ. Κωνσταντινίδης καὶ τιτλοφορεῖται “Σταθμοὶ τῆς ἱστορικῆς πορείας τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας” καὶ διαρθρώνεται σὲ δύο παραγράφους: “Α. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς της μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων”, καὶ “Β. Ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους”. Ἡ δήλωση τοῦ βασιλέως Ὁθωνος κατὰ τὴν ὑποδοχὴ τῆς πρώτης κατασταθείσης κανονικῆς Ἱερᾶς Συνόδου “τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”, τὸ 1850, ἦγουν “τὴν ἐπανάληψιν τῶν κανονικῶν σχέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν λοιπῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν θεωρῶ ὡς ἐν τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας μου λαμπροτέρων συμβεβηκότων” (Εἰσαγωγή, σ. ιθ’), εἶναι βαρυσήμαντη καὶ χαρακτηρίζει τὴν ὀρθότομησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τότε.

Θεωρῶ ὀφειλόμενο χρέος τὴν ἀπόδοση τῶν συγχαρητηρίων στοὺς εἰδικότερους αὐτοὺς παράγοντες, ποῦ μνημονεύτηκαν ἀνωτέρω, γὰρ τὴν εὐστοχίαν μὲ τὴν ὁποία σχεδίασαν τὴν ἔκδοση, καὶ τὴν ἔφεραν σὲ αἴσιο πέρας, συμπεριλαμβάνοντας καὶ πολλὰς ἄλλες μικρότερες ἀλλὰ ἐξίσου σημαντικὰς καινοτομίας.

Γ. α. Ἀρχὴ - ἀρχὴ τὸν τόμο ὠραῖζει ἓνα ὀκτασέλιδο μὲ ἐγχρωμες καὶ ἀσπρόμαυρες φωτογραφίες, ἀπ’ τίς ὁποῖες δύο-τρεῖς εἶναι ἱστορικὲς γκραβοῦρες, παριστάνουσες τὸν Ἀπόστολο Παῦλο κηρύσσοντα “ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου” καὶ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α’ ἀπ’ τὸν μητροπολίτη Ἀθηνῶν Θεόφιλο Α’ καὶ μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὰ προπύλαια τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν 1 Ἰανουαρίου 1864. Τὴν σ. θ’ κοσμεῖ ἀσπρόμαυρη φωτογραφία τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου.

β. Ἡ παράγραφος “Ἱστορικὰ γεγονότα”, στίς

σσ. λα΄ - λς΄, έμπλουτίστηκε με νέα στοιχεία και για πρώτη φορά με την άναγραφή τών ήμερομηνιών τών έκλογών όλων τών μητροπολιτών – (και άπό τοϋ 1923) άρχιεπισκόπων Άθηνών, ύστερα άπό προσωπική ύπόδειξη, άπό όσα γνωρίζω, για την άπόδοση τής όρθότητος τών πραγμάτων, τοϋ Άρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

γ. Στη σ. λη΄ “καταχωρίζονται πρός εύχερη εύρεση, πολλάκις ύπό πολλών άναζητούμενα” τά Πασχάλια τοϋ ΚΑ΄ αιώνος, δηλαδή 2000 - 2100. Στα Πασχάλια σημειώνεται με άστερίσκο τó έτος κατά τó όποιο συμπίπτει τó Όρθόδοξον με τó Ρωμαιοκαθολικόν Πάσχα. Και είναι πολύ έντυπωσιακή, και μάλλον άπρόσμενη, ή σημείωση: “Άξίζει νά σημειωθή ότι άν και κατά τόν 21ον αιώνα ύπάρχει σύμπτωση 31 φορές, ώστόσο μετά τó 2099 θά ξανασυμπίπτουν μετά 801 έτη, ήτοι τó 2900 μ.Χ.”, έννοείται ó συνεορτασμός τοϋ Πάσχα άπό όλους τούς χριστιανούς! Και τά Άστρονομικά στοιχεία έτους 2000 (σ. μα΄) είναι έξακριβωμένα με νέα άπό έπιστημονική άποψη θεώρησης.

δ. Τά Δίπτυχα 2000 πρόφθασαν και συμπεριέλαβαν τις άποφάσεις τής Ι.Σ.Ι. τής 15. 10. 1999 και άνέγραψαν τούς τίτλους τών Ειδικών Συνοδικών Έπιτροπών, ή σύσταση τών όποιων άπέρρευσε άπ΄ την φροντίδα και την έγρήγορη του Άρχιεπισκόπου για λυσιτελή παρακολούθηση και θεραπεία συγχρόνων θεμάτων τοϋ έκκλησιαστικοϋ και εύρύτερα τοϋ κοινωνικοϋ περιγύρου. Οί Ειδικές αυτές Συνοδικές Έπιτροπές είναι: επί τής Άκαδημίας Έκκλησιαστικών Τεχνών – Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων – Γάμου, Οίκογενείας, Προστασίας Παιδιοϋ και Δημογραφικοϋ Προβλήματος – Ποιμαντικών Θεμάτων (Aids, Ναρκωτικά κ.λπ.) και καταστάσεων (Νοσηλευτήρια, Φυλακαί, Στρατός, – Ναυτιλλόμενοι, Πενθοϋντες κ.λπ.) – Χριστιανικών Μνημείων – Θείας και Πολιτικής Οίκονομίας και Οίκολογίας – Λειτουργικής Άναγεννήσεως – Πολιτιστικής ταυτότητος. Οί Κανονισμοί όλων αυτών τών Ειδικών Συνοδικών Έπιτροπών έχουν έκδοθη τó 1999 με αύξοντα αριθμούς κατά σειρά άπό τοϋ 133 έως τοϋ 140 άντιστοιχώς.

ε. Στους Έκκλησιαστικούς Όργανισμούς ύπό την Έραά Σύνοδο (σσ. 287 έξις) συγκαταριθμείται ως πέμπτη ή “Έπικοινωνιακή και Μορφωτική Ύπηρεσία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)”,

ή όποια σκοπούς έχει α) την μελέτην τών ποιμαντικών προβλημάτων τοϋ συγχρόνου κοινωνικοϋ περιβάλλοντος ύπό τó πρίσμα τής έλληνορθόδοξου παραδόσεως και β) ή προβολή τής έκκλησιαστικής παραδόσεως και τής έθνικης ήμων ιδιοπροσωπίας και ή άσκησις συγχρόνου έκκλησιαστικής ποιμαντικής, διά παντός προσφόρου μέσου έπικοινωνίας, ένημερώσεως και μορφώσεως (ραδιοφωνον, τηλεόρασις, μνημειώδεις μορφωτικοί εκδόσεις, παραγωγή βιντεοκασετών και φωνογραφική παραγωγή)”.

ς. Η άναδιάρθρωση τοϋ Δ.Σ. τοϋ Ίδρύματος Βυζαντινης Μουσικολογίας (σσ. 292-293), τó όποιο έπαναδραστηριοποιείται, χάρη στην προσωπική θέληση τοϋ Άρχιεπισκόπου για την έπιστημονική τεκμηρίωση και καλλιτεχνική καταξίωση τής Έλληνικης Ψαλτικης Τέχνης, και ή άναγραφή τών όνομάτων τών δύο νέων μουσικολόγων ποϋ προσλαμβάνονται ως έπιστημονικοί συνεργάτες, δηλαδή τοϋ διδάκτορος τής Βυζαντινης Μουσικολογίας κ. Δημητρίου Μπαλαγεώργου και τοϋ ύποψηφιοϋ διδάκτορος κ. Γρηγορίου Άναστασίου ύπογραμμίζει τις άγαθές έλπίδες για τó έπιστημονικό έργο τó όποιο πρέπει νά συνεχισθή, ύπό την διεύθυνση τής ταπεινότητος τοϋ γράφοντος.

ζ. Και “έπι τοϋ πιεστηριοϋ” κυριολεκτικώς στοιχειοθετήθηκαν και συμπεριελήφθηκαν τά άφορώντα στην έκλογή και τó βιογραφικό σημείωμα τοϋ μητροπολιτου Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Θεοκλήτου (χειροτονία 16.10.1999).

η. Βελτιωτικές άλλαγές παρατηροϋνται στίς παραγράφους “ή Έκκλησία εις τās Ένόπλους Δυνάμεις” και “ή Έκκλησία εις τά Σώματα Άσφαλείας (σσ. 891 - 895).

θ. Τó Έπίμετρον (σσ. 1271 - 1280) είναι πολύ ένδιαφέρον, κυρίως για τις διάφορες μη έκκλησιαστικές ύπηρεσίες ποϋ θέλουν νά γνωρίζουν έξειδικευμένα πράγματα και δέν ξέρουν ποϋ νά άνατρέξουν. Α. Στήλη κεκοιμημένων Ίεραρχών. Β. Τίτλοι και προσαγορεύσεις τών κληρικών και μοναχών. Γ. Μηνολόγιον όνομαστηρίων Ίεραρχών, όπου έχουν επέλθει οϋσιαστικές βελτιώσεις. Δ. Διευθύνσεις και τηλεφωνα Ίεραρχών εν Άθήναις. Ε. Συνοπτικός πίναξ Έρωών Μητροπόλεων Έπικρατείας μετά τών άνηκόντων Νομών ως και διεύθυνσεων και ταχυδρομικών κωδίκων τών έδρων

αυτῶν διὰ ὑπηρεσιακὴν ἀλληλογραφίαν.

ι. Στὸ κεφάλαιο “Αὐτόνομοι Ἐκκλησίαι” γιὰ πρώτη φορὰ ἀναγράφεται ἡ “Ὁρθόδοξος Μητροπολις Ταλλίνης καὶ πάσης Ἑσθονίας” (σσ. 1158 - 1160) καὶ δημοσιεύονται τὰ ἀφορῶντα στὴν ἐκλογή τοῦ Μητροπολίτου Ταλλίνης καὶ πάσης Ἑσθονίας κ. Στεφάνου (ἐκλογή 16.3.1999). Καὶ βέβαια ἀναγράφονται καὶ ὅλα τὰ λίγα μὲν ἀλλὰ λεπτομερῆ στοιχεῖα τῆς διοικήσεως τῆς αὐτόνομης αὐτῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν μνημονευθοῦν ἐδῶ καὶ οἱ παράγραφοι ποῦ ἀφοροῦν στὰ κείμενα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου “Τὸ Ἄγραφο Τυπικόν” (σσ. ξξ' - π'), τοῦ καθηγητοῦ Ἰ. Φουντούλη “Περὶ τῶν περικοπῶν τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου” (σσ. 4α' - 4α'), καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου “Περὶ τοῦ Μεγάλου Ἁγιασμοῦ καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ” (σσ. 4β' - 4ε'), καθὼς καὶ τὸ Κυριακοδρόμιον τοῦ σωτηρίου ἔτους 2000 (σσ. 3 - 6) καὶ τὸ Εἰκονογραφικὸ Μηνολόγιον τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν πρὸ ἐκάστου μηνός, στὸ Τυπικολογικὸ μέρος, ἴσως δὲν μένει τίποτε ἄλλο ποῦ πρέπει νὰ προσεχθῆ ἰδιαίτερα καὶ προβληθῆ δεόντως.

Δ. Ὁ λαμπρὸς αὐτὸς ἐκκλησιαστικὸς κώδικας, οὐσιαστικὰ ἀποτελεῖ τὴν ἀριώτερη Ἐπετηρίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνά τὴν οἰκουμένη. Ὁ προσφυὴς τίτλος Δίπτυχα θέλει νὰ ὑποδηλώσει τὴν σὲ δύο τμήματα ἢ μέρη διαίρεση τοῦ τόμου· δηλαδή, Μέρους Πρῶτον: Τυπικολογικόν - Μηνολόγιον 2000, καὶ Μέρους Δεύτερον: Διοικητικόν. Στὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφή “Ἐπετηρίς. Κανονικὴ Ὁργάνωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας” περιέχονται (σσ. 263-896) τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀναλυτικώτατα, τὰ τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων (σσ. 899 - 1202), δηλαδή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὰ τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἐξωτερικῷ, καὶ τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ τὰ τῶν Λοιπῶν Πατριαρχικῶν καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν (σσ. 1204 - 1269), δηλαδή Ἐκκλησίας (Πατριαρχείου) Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Κύπρου, Πολωνίας, Ἀλβανίας, Τσεχίας καὶ Σλοβακίας.

Εἶναι σαφές ὅτι τὰ “Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 2000”, μὲ τὸ ἀναλυθὲν ἀνωτέρω πε-

ριεχόμενο, ἀποτελοῦν ἐπετηρίδα συμπάσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἴσως πρέπει νὰ ὀδηγήσει σὲ σκέψεις καὶ συσκέψεις περὶ ἀλλαγῆς τοῦ τίτλου τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ καὶ περιβλέπτου ἀγάλματος τῆς λειτουργικῆς εὐταξίας καὶ τῆς διοικητικῆς διαρθρώσεως τῆς Ὁρθοδόξης Ἐκκλησίας.

Μιὰ ἄλλη καλὴ σκέψη εἶναι νὰ ἐξευρεθῆ τρόπος καὶ νὰ ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν διορισμένων ἱεροψαλτῶν κατὰ τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς τῶν Μητροπόλεων, μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων. Εἶναι παραδεκτὸ γενικὰ ὅτι τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τέρπεται καὶ ἀγάλλεται, καὶ ἀναλόγως προστρέχει ἢ ὄχι, στοὺς ναοὺς στοὺς ὁποίους ψάλλουν καλοὶ ἱεροψάλτες ἢ χοροὶ ψαλτῶν. Οἱ ψάλτες καὶ ὡς κατώτεροι κληρικοί, ἀλλὰ κυρίως ὡς καλλιτέχνες μουσικοὶ ἀποτελοῦν τοὺς βασικοὺς συνεργάτες τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἱερέων στὴν προσπάθεια νὰ τελοῦνται ὅλα “κατὰ τάξιν καὶ εὐσχημόνως”. Ἄλλωστε τὸ Τυπικολογικὸν μέρος τῶν Διπτύχων ἀφορᾷ κυρίως στοὺς ψάλτες, στοὺς κυρίους συντελεστὲς τῆς ἡχητικῆς ἐκφράσεως τῆς λατρείας.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ στὰ τυπογραφικὰ ἀβλεπτήματα, καὶ τὰ ἀρκετὰ ὁμολογουμένως λάθη τὰ ἀφήνω γιὰ ἄλλους μεμψιμοιρότερους κριτές. Τὰ συναντᾶμε καὶ τὰ προσδιαβαίνουμε: “ἴσασι οἱ μεμνημένοι” τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ὁμοιογενοποιηθῆ τὸ κείμενο ὅλου τοῦ τόμου, ὅσον ἀφορᾷ στὴν χρῆση ἢ τὴν κατάργηση τοῦ τόνου τῆς βαρείας. Καὶ τὰ παλαιότερα κείμενα ποῦ διατηροῦν τὶς βαρεῖες θὰ πρέπει νὰ ξαναστοιχειοθετηθοῦν, ὅπως γίνεται καὶ μὲ ὅλα τὰ νέα κείμενα ποῦ ἀφοροῦν στὰ νέα στοιχεῖα τοῦ τόμου. Εἶναι τὸ τελευταῖο χτένισμα γιὰ τὸν καλλωπισμὸ αὐτοῦ τοῦ λαμπροῦ κώδικος τῆς Ὁρθοδόξης Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖο εὐτυχῆ νὰ ἐκδίδει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, “ἐν τῇ ἀνυστάκτῳ μερίμνῃ Αὐτῆς διὰ τὸν παντὶ τρόπῳ καταρτισμὸν τοῦ φιλευσεβοῦς ἱεροῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐχόντων τὴν θεοφιλεῖ ἑνασχόλησιν μὲ τὸ τυπικολογικὸν καὶ λειτουργικὸν μέρος τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν”.

Γρ. Θ. Στάθης

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 142/1999

«Περί άπονομής Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων έν τῇ Έκκλησίᾳ τῆς Ελλάδος»

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έχουσα ύπ' όψει:

1. Τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 16' τοῦ άρθρου 4 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος».

2. Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 2 τοῦ άρθρου 9, τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

3. Τὰς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς λοιπὰς Όρθοδόξους Έκκλησίας τηρουμένας ἀνέκαθεν συνήθεις διαδικασίας, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Ἀπονομὴν Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων.

4. Τὴν ἀπὸ 10.12.1999 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 142/1999 Κανονισμόν, «Περί άπονομής Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων έν τῇ Έκκλησίᾳ τῆς Ελλάδος» ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 142/1999 «Περί άπονομής έκκλησιαστικῶν όφφικίων έν τῇ Έκκλησίᾳ τῆς Ελλάδος»

Άρθρον 1

Ἡ έννοια τοῦ ὄρου Έκκλησιαστικὸν Όφφίκιον

1. Ό ὄρος Έκκλησιαστικὸν Όφφίκιον, κατ' ἀρχὴν μὲν σημαίνει τὸ Ἀξίωμα τὸ ὁποῖον διὰ χειροθεσίας λαμβάνει Κληρικὸς τις ἢ Μοναχὸς ἢ Λαϊκὸς ἐκ μέρους τοῦ Κυριάρχου Μητροπολίτου, διὰ νὰ δύναται νὰ προσφέρῃ συγκεκριμένην ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν τῷ εἰρημένῳ Ἐπισκόπῳ, τῇ Ἱερᾷ αὐτοῦ Μητροπόλει ἢ έν τινι Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ.

2. Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, ὁ ὄρος Έκκλησιαστικὸν Όφφίκιον, κυρίως σήμερον, σημαίνει Τιμητικὴν Έκκλησιαστικὴν Διάκρισιν, ἀπονεμομένην ἐκ μέρους τοῦ Κυριάρχου Μητροπολίτου εἰς τοὺς διαπρέποντας ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἐκκλησιαστικῇ δράσει Κληρικούς ἢ Μοναχοὺς ἢ Λαϊκοὺς τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, πρὸς ἐπιβράβευσιν μὲν αὐτῶν, καὶ κυρίως διὰ τὸ ἀμιλλᾶσθαι πρὸς τὴν τοῦ ἐπιβραβευομένου ἀγαθὴν διάθεσιν καὶ μὴ ὑστερεῖν αὐτῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς Έκκλησίας.

Άρθρον 2

Σκοπὸς τῆς άπονομής τῶν Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων

1. Σκοπὸς τῆς άπονομής τῶν Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων εἶναι κατ' ἀρχὴν μὲν ἡ ὑποβοήθησις τοῦ ἔργου τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, ὡς καὶ τῆς έν γενεὶ ἐκκλησιαστικῆς, πνευματικῆς, λατρευτικῆς, διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς διακονίας τῆς περιφερείας αὐτοῦ, ὑπὸ προβεβλημένων, ἱκανῶν καὶ πνευματικῶν στελεχῶν.

2. Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, σκοπὸς τῆς άπονομής τῶν έν λόγῳ Όφφικίων εἶναι ἡ ἀνάδειξις Έκκλησιαστικῶν τινῶν Προσώπων, λόγῳ τῶν πνευματικῶν καὶ λοιπῶν αὐτῶν χαρισμάτων, ἱκανοτήτων καὶ δραστηριοτήτων, ἐπὶ τῷ τέλει, ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὅπως ἀποδοθῇ αὐτοῖς ὁ δίκαιος τῆς Έκκλησίας Ἔπαινος, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ κυρίως ὅπως καὶ ἕτερα μέλη τῆς πνευματικῆς καὶ διοικητικῆς Διακονίας τῆς Έκκλησίας ἀμιλλώμενα, παρακινήθουν εἰς μείζονα ἀπόδοσιν τοῦ ἔργου αὐτῶν έν τῇ Έκκλησίᾳ.

Άρθρον 3

Αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν άπονομὴν τῶν Έκκλησιαστικῶν Όφφικίων προϋποθέσεις γενικῶς

Αἱ διὰ τὴν άπονομὴν οἰουδήποτε Έκκλησιαστικοῦ Όφφικίου ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις εἶναι ἡ εὐλάβεια, ἡ ἐκκλησιαστικὴ συγκρότησις, αἱ διοικητικαὶ ἱκανότητες, ἡ ἀνάλογος ἡλικία, καὶ κυρίως ἡ πνευματικότης, ἡ διάκρισις, ἡ ἱεροπρέπεια καὶ ἡ ταπεινώσις τοῦ μέλλοντος νὰ λάβῃ Έκκλησιαστικὸν Όφφίκιον. Αἱ δὲ έν ἕκαστον Όφφίκιον ἀπαιτούμεναι εἰδικώτεραι προϋποθέσεις ἀναφέρονται έν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Άρθρον 4

Τὰ έν τῇ Έκκλησίᾳ τῆς Ελλάδος άπονεμόμενα συνήθως Έκκλησιαστικὰ Όφφίκια καὶ αἱ εἰδικώτεραι προϋποθέσεις διὰ τὴν άπονομὴν αὐτῶν

Τὰ άπονεμόμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἀρχιερέων, τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος, Έκκλησιαστικὰ Όφφίκια εἶναι συνήθως τὰ ἐξῆς:

1. Είς τούς αγάμους Πρεσβυτέρους:

Άπονέονται τὰ Όφφίκια τοῦ Συγκέλλου καὶ τοῦ Άρχιμανδρίτου.

α'. Τὸ Όφφίκιον τοῦ Συγκέλλου ἀπονέμεται εἰς μὴ θεολόγους αγάμους Πρεσβυτέρους, ὑπερβάντας τοῦλάχιστον τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ διακρινομένους ἐπὶ εὐσεβείᾳ, ἤθει καὶ ἐνοριακῇ δραστηριότητι, κεχειροτονημένους δὲ τοῦλάχιστον ἀπὸ 3τίας.

β'. Τὸ Όφφίκιον τοῦ Άρχιμανδρίτου ἀπονέμεται εἰς κεκτημένους πτυχίον Άνωτάτης Έκπαιδεύσεως αγάμους Πρεσβυτέρους διακριθέντας ἔν τινι ἐκκλησιαστικῇ διακονίᾳ, ὑπερβάντας τοῦλάχιστον τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, κεχειροτονημένους δὲ τοῦλάχιστον ἀπὸ 3τίας.

γ'. Τὸ ὡς ἄνω Όφφίκιον ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης δύναται νὰ ἀπονείμη εἰς τὸν Πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ, τὸν Άρχιερατικὸν αὐτοῦ Ἐπίτροπον, τοὺς Ἱεροκήρυκας τῆς Μητροπόλεώς του, καὶ εἰς τοὺς ἀναλαμβάνοντας ὑπεύθυνον διοικητικὴν ἢ πνευματικὴν διακονίαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ αγάμους Πρεσβυτέρους, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας καὶ χρόνου Χειροτονίας αὐτῶν.

δ'. Τὰ διακριτικὰ τοῦ μὲν Άρχιμανδρίτου εἶναι ὁ Ἐπιστήθιος Σταυρὸς καὶ τὸ Ἐπιγονάτιον, τοῦ δὲ Συγκέλλου τὸ Ἐπιγονάτιον. Ἀμφότεροι φέρουν καὶ τὸ διακριτικὸν τοῦ Μοναχοῦ, ἦτοι τὸ Ἐπανωκαλύμμαχον.

2. Εἰς τοὺς ἐγγάμους Πρεσβυτέρους:

Άπονέονται τὰ Όφφίκια τοῦ Σακελλαρίου, τοῦ Οἰκονόμου καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου.

α'. Τὸ Όφφίκιον τοῦ Σακελλαρίου ἀπονέμεται εἰς Πρεσβυτέρους, ἀποφοίτους ἐκκλησιαστικοῦ Γυμνασίου ἢ Λυκείου, κεχειροτονημένους τοῦλάχιστον ἀπὸ 2τίας καὶ διακρινομένους ἐπὶ εὐσεβείᾳ, ἤθει καὶ ἱερατικῷ ζήλῳ.

β'. Τὸ Όφφίκιον τοῦ Οἰκονόμου ἀπονέμεται εἰς Πρεσβυτέρους πτυχιούχους Άνωτάτης Έκπαιδεύσεως ἢ Ἄνωτέρας Έκκλησιαστικῆς Σχολῆς, λαβόντας τὸ πτυχίον αὐτῶν τοῦλάχιστον ἀπὸ 3τίας ὑπερβάντας τοῦλάχιστον τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἔχοντας δὲ νὰ ἐπιδείξουν πλοῦσιον ἔργον ἐν τῇ ἐνορίᾳ των.

γ'. Τὸ Όφφίκιον τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου ἀπονέμεται εἰς κεκτημένους πτυχίον Άνωτάτης Έκπαιδεύσεως Πρεσβυτέρους, διακριθέντας ἔν τινι Έκκλησιαστικῇ διακονίᾳ, ὑπερβάντας τοῦλάχιστον τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, κεχειροτονημένους δὲ τοῦλάχιστον ἀπὸ 3τίας.

δ'. Τὸ ὡς ἄνω Όφφίκιον ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης δύναται νὰ ἀπονείμη εἰς τὸν Γενικὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον αὐτοῦ, καὶ εἰς τοὺς ἀναλαμβάνοντας

ὑπεύθυνον διοικητικὴν ἢ πνευματικὴν διακονίαν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἐγγάμους Κληρικούς ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας καὶ χειροτονίας.

ε'. Διακριτικὰ τοῦ μὲν Σακελλαρίου καὶ τοῦ Οἰκονόμου εἶναι τὸ Ἐπιγονάτιον, τοῦ δὲ Πρωτοπρεσβυτέρου, τὸ Ἐπιγονάτιον καὶ ὁ ἐπιστήθιος Σταυρὸς.

3. Εἰς τοὺς αγάμους ἢ ἐγγάμους Διακόνους:

Άπονέμεται τὸ Όφφίκιον τοῦ Ἀρχidiaκόνου.

Τὸ Όφφίκιον τοῦτο ἀπονέμεται εἰς αγάμους ἢ ἐγγάμους Διακόνους, κεχειροτονημένους τοῦλάχιστον ἀπὸ ἔτους, ἄγοντας τοῦλάχιστον τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ὑπηρετοῦντας εὐδοκίμως.

Ἐν ἐκάστη ἐκκλησιαστικῇ Ἐπαρχίᾳ εἰς μόνον Ἀρχidiaκόνος δύναται νὰ ὑπάρχη.

Ἄρθρον 5

Περὶ ἀπονομῆς Όφφικίων εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις

Εἰς εὐδοκίμως συμπληρώσαντας 30ετῆ τοῦλάχιστον ἱερατικὴν διακονίαν Κληρικούς, διακριθέντας διὰ τὸ ἠθος, τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ποιμαντικὴν δραστηριότητα ἢ μέλλοντας νὰ ἐξέλθουν τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, δύναται ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης νὰ ἀπονείμη, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν τιθεμένων κατὰ τὰ ὡς ἄνω προϋποθέσεων, τὸ ἀρμόζον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ Όφφίκιον.

Ἄρθρον 6

Περὶ τοῦ σχήματος τοῦ Σταυροῦ τῶν Όφφικιοῦχων Πρεσβυτέρων καὶ περὶ τινῶν ἑτέρων σχετικῶν θεμάτων

1. Ὁ Ἐπιστήθιος Σταυρὸς τῶν αγάμων ἢ ἐγγάμων Πρεσβυτέρων, οἵτινες δικαιοῦνται νὰ φέρουν αὐτόν, λόγῳ τοῦ ἀπονεμηθέντος αὐτοῖς Όφφικίου, εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νὰ ὁμοιάζη μὲ Ἀρχιερατικὸν Ἐγκόλπιον, φέρον ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ εἰκόνας τοῦ Κυρίου ἢ τῆς Θεοτόκου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ διακρίνηται ἐὰν εἶναι Σταυρὸς ἢ Ἀρχιερατικὸν Ἐγκόλπιον.

2. Ὁμοίως τὰ Ἄμφια τῶν ὡς ἄνω Πρεσβυτέρων, αγάμων ἢ ἐγγάμων, καὶ τῶν Διακόνων γενικῶς, δὲν ἐνδείκνυται νὰ φέρουν περιτέχνους Παραστάσεις καὶ δὴ τὸν Κύριον εὐλογοῦντα ἢ εἰκονιζόμενον ὡς ἀρχιερέα ἢ ἔχοντα ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ἢ τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἢ καὶ ἄλλας ἐξεζητημένας Παραστάσεις καὶ Πόλους, ἃς φέρουν ἐπίσημα Ἄμφια Ἀρχιερέων ἢ Προκαθημένων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἢ Πατριαρχῶν. Τὰ Ἄμφια τῶν Ἱερέων καὶ Διακόνων δεόν ὅπως φέρουν ἀντὶ οἰωνδῆποτε ἑτέρων Πόλων καὶ Παραστάσεων τὸ Σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Ἐκ λόγων δὲ διακρίσεως,

τούλάχιστον πρὸς τὸν οἰκείον αὐτῶν Ἀρχιερέα, οὐδέποτε ἐνώπιόν του ἢ ἐνώπιον ἄλλων αἰδεσιμωτέρων Ἱερέων, καὶ δὴ τοῦ Προεξάρχοντος, οἱ νεώτεροι Κληρικοί ἐνδείκνυται ἵνα ἀμφιεννύονται πολυτελεῖ, βαρύτιμα, καὶ περίτεχνα Ἄμφια, ὅταν μάλιστα ὁ ἴδιος αὐτῶν Ἐπίσκοπος φέρῃ λιτότερα. Τὸ αὐτὸ δεόν νὰ τηρῆται καὶ εἰς Ἱερά Συλλεΐτουργα, ἐπ' εὐκαιρία Ἱερῶν Πανηγύρεων κ.λπ., κατὰ τὰς ὁποίας ἅπαντες οἱ συμμετέχοντες εἰς αὐτάς Κληρικοί ἐνδείκνυται νὰ φέρουν, ὅσον εἶναι δυνατόν, ὁμοιόχρωμα, ὁμοιόμορφα, καθαρὰ καὶ ἐπίσημα, ἀλλὰ πάντως οὐχὶ ἐξεζητημένα Ἄμφια, τὰ ὁποῖα, ἄλλωστε, ἴσως τινὲς ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ μὴ διαθέτουν. Ἐπισημότερα, πάντως, Ἄμφια εἶναι δυνατόν οἱ Κληρικοί νὰ φέρουν κυρίως κατὰ τὰς Ἑορτὰς τῶν Χριστογενένων, τῶν Θεοφανείων, τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Πεντηκοστῆς.

3. Ἄπαντες οἱ Ὀφφικιοῦχοι καὶ λοιποὶ Ἱερεῖς, ἄγαμοι ἢ ἐγγαμοί, εἰς ἀπάσας τὰς Ἐπισήμους Τελετάς, τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας καὶ τὰ Ἱερά Μυστήρια φέρουν ἀπαραιτήτως Ἐπιτραχήλιον καὶ Φελώνιον, ὅταν διὰ τὴν τέλεσιν αὐτῶν δὲν προβλέπεται ἢ ἐνδυσίς τῶν Ἱερέων δι' ἀπάσης τῆς Ἱερατικῆς τῶν Σχολῆς.

Ἄρθρον 7

Περὶ τῆς μετὰ φειδοῦς καὶ μεγάλης προσοχῆς ἀπονομῆς τῶν Ὀφφικίων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἱεραρχῶν

1. Ἡ ἀπονομὴ τῶν Ὀφφικίων ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους οἰκείων Ἱεραρχῶν δεόν ὅπως γίνεται μετὰ φειδοῦς καὶ πολλῆς τῆς προσοχῆς καὶ περισκέψεως, καὶ βάσει, τούλάχιστον, τῶν εἰρημένων ὡς ἄνω κριτηρίων, ὥστε ὁ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας οὕτω τιμώμενος νὰ ἀποτελέσῃ πράγματι παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων Κληρικῶν.

2. Ἡ ἀπονομὴ Ὀφφικίου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰ ὡς ἄνω προσόντα Κληρικούς δὲν εἶναι ὑποχρεωτική. Ἡ ἀπονομὴ ἢ μὴ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀφφικίου αὐτοῖς ἐπαφίεται τελικῶς εἰς τὴν ἀπόλυτον διακριτικὴν εὐχέρειαν καὶ προαίρεσιν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Δὲν ἐπαφίεται ὁμως εἰς τὴν διακριτικὴν εὐχέρειαν τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἢ ἀπονομὴ Ὀφφικίων Ἐκκλησιαστικῶν εἰς μὴ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος τούλάχιστον Κανονισμοῦ ἀναφερόμενα προσόντα.

Ἄρθρον 8

Περὶ μὴ ὁμαδικῆς ἀπονομῆς τῶν Ὀφφικίων

Τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἀρχιερέων ἀπονεμόμενα Ὀφφίκια, συμφώνως πρὸς τὰ ἄχρι τοῦδε πανορθόδοξως τηρούμενα, δεόν ὅπως, εἰ δυνατόν, ἀπονέ-

μονται προσωπικῶς, ἤτοι ἐν εἰδικῇ δι' ἓνα ἕκαστον Κληρικὸν Τελετῇ καὶ οὐχὶ ὁμαδικῶς. Μετὰ τὴν ἀπονομὴν ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου τὸ σχετικὸν Εὐεργετήριον Γράμμα, δι' οὗ βεβαιοῦται ἢ ἀπονομὴ τοῦ Ὀφφικίου ἐπισήμως καὶ γραπτῶς.

Ἄρθρον 9

Περὶ τῆς περιοχῆς ἐν ἣ ἰσχύουν τὰ ἀπονεμηθέντα Ὀφφίκια

1. Τὰ Ὀφφίκια τὰ ὁποῖα ἀπονέμονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, εἰς Κληρικούς τῆς Περιφερείας του, ἰσχύουν μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, δύνανται δὲ νὰ ἰσχύουν καὶ ἐν ἑτέρᾳ Ἐκκλησιαστικῇ Ἐπαρχίᾳ μόνον μετ' ἐγκρίσιν τῶν κατὰ τόπους Ἀρχιερέων.

2. Ὅμοίως, Ἀρχιερεῖς ἑτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Περιφερείας, δὲν δύνανται νὰ ἀπονέμουν Ὀφφίκια εἰς Κληρικούς ἀνήκοντας εἰς τὴν Δικαιοδοσίαν ἄλλου Ἀρχιερέως, ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτα ἀπονεμηθῶν τοιαῦτα ὑπ' αὐτῶν, ταῦτα οὐδόπως ἀναγνωρίζονται.

Ἄρθρον 10

Περὶ τοῦ Προβαδίσματος τῶν Ὀφφικιοῦχων Ἱερέων

1. Ἡ σειρά τοῦ προβαδίσματος τῶν Ὀφφικιοῦχων Πρεσβυτέρων βάσει τῆς ἄχρι τῆς σήμερον κρατούσης τάξεως δεόν νὰ εἶναι ἡ ἐξῆς:

- α' Ἀρχιμανδρίται
- β' Πρωτοπρεσβύτεροι
- γ' Σύγκελλοι
- δ' Οἰκονόμοι
- ε' Σακελλάριοι.

2. Οἱ Ὀφφικιοῦχοι Πρεσβύτεροι, ἄγαμοι ἢ ἐγγαμοί, προηγούνται βάσει τοῦ χρόνου τῆς Χειροτονίας τῶν ὡς Πρεσβυτέρων, καὶ οὐχὶ βάσει τοῦ χρόνου τῆς ἀπονομῆς τοῦ Ὀφφικίου τῶν.

3. Ἐν τῇ σειρά τοῦ Προβαδίσματος, μεταξύ Ὀφφικιοῦχων Ἱερέων τηρεῖται ἡ ἐξῆς εἰδικὴ σειρά:

α) Πρῶτος εἶναι ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου, ὅστις προηγεῖται πάντων τῶν Ἱερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνεξαρτήτως Πρεσβείων καὶ Ὀφφικίων καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ χώρου εἰς τὸν ὁποῖον ἱεουργεῖ.

β) Ἀκολουθοῦν οἱ Πρωτοσύγκελλοι τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, οἱ ὁποῖοι προηγούνται τῶν ἐν ἣ οὗτοι διακονοῦν Ἐπαρχία Πρεσβυτέρων, ἀνεξαρτήτως Πρεσβείων καὶ Ὀφφικίων, μεταβαίνοντες δὲ ἄλλοι χροῖ ἔπονται τοῦ οἰκείου Πρωτοσυγκέλλου.

γ) Ἀκολουθοῦν οἱ δύο Γραμματεῖς - Πρακτικογράφοι τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἀνεξαρτήτως Ὀφφι-

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 143/1999**«Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπονεμομένης Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως ὑπὸ τὴν Ὄνομασίαν “Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου”, εἰς τρεῖς διακεκριμένας Τάξεις».**

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν Ἀποστολοπαράδοτον προτροπὴν περὶ ἀπονομῆς τοῦ δικαίου ἐπαίνου εἰς τοὺς δικαιουμένους αὐτόν.

2. Τὴν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τόπους Ἀγιωτάτων Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τηρουμένην ἄχρι τῆς σήμερον πράξιν, τοῦ ἀπονέμειν τὸν δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας ἔπαινον καὶ τὴν τιμὴν καὶ εὐαρέσκειαν πρὸς τοὺς διακριθέντας δι' ἐξόχους πράξεις καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας πρὸς αὐτήν, πρὸς τὰ ἔθνη, τοὺς λαοὺς,

τὸν ἄνθρωπον, τὸ φυσικὸν περιβάλλον καὶ τὴν Δημιουργίαν γενικῶς, ὡς καὶ πρὸς ἐκείνους οἵτινες διέπρεψαν εἰς τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐπιστήμην γενικῶς, τὴν ἀρετὴν, τὴν εὐποίαν, τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

3. Τὰς διατάξεις τῶν παραγρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ Νόμου 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

4. Τὴν ἀπὸ 10.12.1999 Ἀπόφασιν Αὐτῆς

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 143/1999 Κανονισμόν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, «Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπονεμομένης Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δια-

κίων καὶ Πρεσβείων.

δ) Μετ' αὐτοὺς ἔπονται οἱ Ἱεροκήρυκες.

ε) Ἀκολουθοῦν οἱ Ἠγούμενοι Ἱερῶν Μονῶν, οἵτινες προηγοῦνται παντὸς ἐτέρου Πρεσβυτέρου ἐν τῇ Μονῇ αὐτῶν μόνον, ἀνεξαρτήτως Ὁφφικίων καὶ Πρεσβείων. Σημειωθήτω δ' ὅτι οἱ εἰρημένοι Ἠγούμενοι ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς αὐτῶν Μονῆς νὰ φέρουν Μανδύαν ἢ Πατερίτσαν, τὰ ὅποια δύνανται νὰ φέρουν, ἐὰν ἔχουν δοθῇ αὐτοῖς, μόνον ἐν τῇ Μονῇ των.

στ) Μετὰ τούτους ἔπονται οἱ Σχολάρχαι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, οἵτινες προηγοῦνται καὶ οὗτοι παντὸς ἐτέρου Κληρικοῦ, ἐν τῷ Ναῷ τῆς Σχολῆς αὐτῶν μόνον, ἀνεξαρτήτως Ὁφφικίων καὶ Πρεσβείων.

ζ) Τέλος ἔπονται οἱ Ὁφφικιοῦχοι Ἐφημέριοι.

Ἄρθρον 11

Περὶ τηρήσεως Μητρώου Ὁφφικιοῦχων Κληρικῶν ἐν ἐκάστη Ἱερᾷ Μητροπόλει

Ἐν ἐκάστη Ἱερᾷ Μητροπόλει δεόν ὅπως τηρῆται Μητρῶον τῶν Ὁφφικιοῦχων Κληρικῶν αὐτῆς, ἐνθα δεόν νὰ ἀναγράφωνται ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῶν λαθόντων Ὁφφικία Κληρικῶν τῆς περιφερείας ταύτης.

Ἄρθρον 12

Περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἤδη ἀπονεμηθέντων Ὁφφικίων

Ὁφφικία τὰ ὅποια ἀπενεμήθησαν εἰς Πρεσβυ-

τέρους ἢ Διακόνους, ἀγάμους ἢ ἐγγάμους, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀπενεμήθησαν ταῦτα ἄνευ τῶν προϋποθέσεων τὰς ὁποίας προβλέπει ὁ παρῶν Κανονισμός.

Ἄρθρον 13

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς Ἀποφάσεως ἀπονεμηθέντος Ὁφφικίου

Ὁ οἰκείος Ἱεράρχης ὅστις ἀπένειμε Ὁφφικίον τι, εἰς τινα Κληρικὸν τῆς Ἐπαρχίας του, δύνата νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἐν λόγῳ γραπτὴν Ἀπόφασίν του, ἐὰν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Κληρικὸς ἀποδεδειγμένως ὑποπέσῃ εἰς βαρῆα Ἐκκλησιαστικὰ παραπτώματα.

Ἄρθρον 14

Περὶ καλύψεως τῆς δαπάνης ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ

Οὐδεμίᾳ δαπάνῃ προξενεῖται ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 15

Περὶ ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1999

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς.

κρίσεως ὑπὸ τὴν Ὀνομασίαν «Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» εἰς τρεῖς διακεκριμένας Τάξεις», ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 143/1999

«Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπονεμομένης Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως ὑπὸ τὴν Ὀνομασίαν «Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» εἰς τρεῖς διακεκριμένας Τάξεις».

Ἄρθρον 1

Καθιέρωσις, ὀνομασία καὶ βαθμίδες τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπονεμομένης Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως

1. Ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθιεροῦνται Τιμητικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Διάκρισις, ἀπονεμομένη εἰς ἡμετέρους καὶ ξένους, διακριθέντας δι' ἐξόχους πράξεις καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὰ ἔθνη, τοὺς λαοὺς, τὸν ἄνθρωπον, τὸ φυσικὸν περιβάλλον, τὰς παραγωγικὰς τάξεις ἢ διαπρέψαντας εἰς τὴν ἀρετὴν, τὴν εὐποιΐαν, τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐπιστήμην γενικῶς, ὡς καὶ τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας.

2. Ἡ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ ἀναφερομένη Τιμητικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Διάκρισις συνοδεύεται ἀπὸ σχετικὸν Δίπλωμα καὶ τὰ ἀνάλογα Διάσημα, φέρει δ' αὕτη τὴν ὀνομασίαν: «Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου», πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ περιλαμβάνει τρεῖς βαθμίδας, κατὰ τὴν ἐξῆς σειρὰν:

α. Μεγαλόσταυρος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

β. Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετ' ἀστέρος.

γ. Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

3. Τιμητικὰς Ἐκκλησιαστικὰς Διακρίσεις μετὰ Διπλώματος καὶ Παρασήμων, ἀπονέμει μόνον ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἱεραὶ Μητροπόλεις, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἐκκλησιαστικοὶ Ὄργανισμοὶ Αὐτῆς, δύνανται νὰ κυκλοφοροῦν καὶ νὰ ἀπονέμουν Εἰδικὰ Μετάλλια, ἐπ' εὐκαιρίᾳ μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων, ἅτινα ἤθελον εἰδικῶς τιμηθῆ ὑπ' αὐτῶν.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τῆς καθιερώσεως τῆς ὡς ἄνω Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως

Σκοπὸς τῆς καθιερώσεως τῆς ἐν λόγῳ Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως εἶναι ἡ αὐθόρ-

μητος καὶ ἔγκαιρος καὶ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀναλογίαν ἐπιβράβευσις καὶ ἀπονομὴ τοῦ δικαίου ἐπαίνου, καὶ τῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τοὺς μεγάλους Αὐτῆς εὐεργέτας καὶ δωρητάς, πρὸς τοὺς μεγάλους ἐθνικοὺς εὐεργέτας, πρὸς τοὺς ἀναδειχθέντας προασπιστὰς τῆς Πίστεως ἡμῶν καὶ τῆς Πατρίδος καὶ τοὺς φιλέλληνας ξένους, πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν λαῶν, πρὸς τοὺς διακριθέντας εἰς τὴν ἀρετὴν, τὸ ἀγαθόν, τὴν εὐποιΐαν, τὴν εὐψυχίαν, τὴν μεγαλοψυχίαν, τὸ καθῆκον, τὴν τόλμην, τὴν εὐσυνειδησίαν, τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐπιστήμην γενικῶς, τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν, τὰ γράμματα, τὰς τέχνας, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ φυσικὸν περιβάλλον καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, συμφώνως πρὸς τὰ τοῦ θείου Παύλου λόγια: «Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν» (Ρωμ. β, 10), «τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι» (Ρωμ. ιβ, 10), καὶ «τῷ τιμῆν τὴν τιμῆν» (Ρωμ. ιγ, 7), ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀμιλλᾶσθαι πρὸς τὴν τοῦ ἐπιβραβευομένου ἀγαθὴν διάθεσιν καὶ μὴ ὑστερεῖν αὐτῆς τὰ ὑπόλοιπα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 3

Τύπος τοῦ Διπλώματος καὶ τῶν Διασήμων τῆς Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως

1. Ὁ τύπος τοῦ Διπλώματος καὶ τῶν Διασήμων ἐκάστης βαθμίδος τῆς ἐν λόγῳ Τιμητικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακρίσεως, τὰ χρώματα, τὸ πλάτος τῶν ταινιῶν, ὁ τρόπος ἀπεικονίσεως τῆς μορφῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἡ λοιπὴ διακόσμησις αὐτῶν, καθορίζονται δι' Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, δυνάμενα κατὰ καιροὺς νὰ τροποποιῶνται καὶ βελτιώνωνται αἰσθητικῶς, ἀναλόγως τῶν τεχνικῶν μέσων ἐκάστης ἐποχῆς, πάντοτε δὲ διὰ νεωτέρας Ἀποφάσεως Αὐτῆς.

2. Τὸ τεχνικὸν μέρος τῶν ὡς ἄνω θεμάτων, μερίμνη τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, ἀνατίθεται εἰς τὴν Τεχνικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ εἰς τὸ Καλλιτεχνικὸν Τμήμα αὐτῆς, ἵνα τοῦτο ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις Καλλιτέχναις ἐν Ἑλλάδι ἢ τῷ Ἐξωτερικῷ, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὡς ἄνω Διπλωμάτων καὶ Παρασήμων βαρύνει τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Οἰκονομικῶν.

3. Ὅσοι ἔχουν τιμηθῆ μὲ Διπλώματα καὶ Διάσημα παλαιότερων τύπων, ἐξακολουθοῦν νὰ φέρουν ταῦτα, ὅπως κατ' ἀρχὴν ἀπενεμήθησαν αὐτοῖς, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντικαταστήσουν ταῦτα, ἐὰν τυχόν

μεταγενεστέρως ή ποιότης τών Διπλωμάτων και Διασήμων τής Τιμητικής αύτων Έκκλησιαστικής Διακρίσεως έτροποποιήθη ή έβελτιώθη αίσθητικώς, Άποφάσει τής Διαρκούς Έερās Συνόδου.

Άρθρον 4

Προϋποθέσεις και τρόπος άπονομής τής Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως

1. Διά τήν άπονομήν τής έν τῷ παρόντι Κανονισμῷ άναφερομένης Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως άπαιτείται ή ύπαρξις μιās έκ τών έν τοίς άρθροις 1 και 2 του παρόντος Κανονισμού άναφερομένων προϋποθέσεων, έπί πλέον δέ ή εύλάβεια, ή άγάπη και ό σεβασμός πρὸς τήν Έκκλησίαν τών μελλόντων λαβεῖν ταύτην προσώπων, καθώς και ή πρὸς τὸ Έθνος ήμῶν τιμή και άφοσίωσις.

2. Η Άπόφασις διά τήν άπονομήν τής έν λόγω Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως λαμβάνεται ήτιολογημένως ύπό τής Διαρκούς Έερās Συνόδου, τή είσηγήσει του Άρχιεπισκόπου Άθηνών ή ένός τών έν ένεργεία Μητροπολιτῶν τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, μετά γνώμην τής Συνοδικής Έπιτροπής έπί τής Άρχιγραμματείας.

3. Η άπονομή του Διπλώματος και τών Διασήμων τής έν λόγω Έκκλησιαστικής Διακρίσεως γίνεται ύπό του Μακαριωτάτου Προέδρου τής Έερās Συνόδου έν ειδική Τελετή, μεμονωμένως δέ, εί δυνατόν, δι' ένα έκαστον Τιμώμενον, μετά προσφωνήσεως πρὸς Αὐτόν έκ μέρους του Μακαριωτάτου και Άντιφωνήσεως και εύχαριστιῶν έκ μέρους του τελευταίου.

Άρθρον 5

Χρόνος και τρόπος του φέρειν τὰ Διάσημα τής Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως

Οί τιμηθέντες διά τής ώς άνω Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως, δικαιούται νά φέρουν έφ' όρου ζωής τὰ άπονεμηθέντα αύτοίς Διάσημα, κατά τās έπισήμους Έκκλησιαστικάς και Έθνικάς Τελετάς, καταλαμβάνοντες τās ύπό του Γραφείου τής Έκκλησιαστικής Τάξεως και Έθιμοτυπίας τής Έερās Συνόδου όριζομένης έκάστοτε δι' αύτούς θέσεις.

Άρθρον 6

Άνάκλησις Άποφάσεως περι άπονεμηθείσης ήδη Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως

1. Ληφθεῖσα Άπόφασις τής Διαρκούς Έερās Συν-

όδου, περι άπονομής Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως, άνακαλείται ύπό τής ίδιας εις περιπτώσεις καθ' ός ό λαβών τήν διάκρισιν βαρύνεται, άποδεδειγμένως, με θέματα θίγοντα τήν τιμήν και τὸ κύρος τής Όρθοδόξου Έκκλησίας ή του Έλληνικού Έθνους.

2. Είς περίπτωσιν άνακλήσεως τής σχετικής ώς άνω Άποφάσεως τής Διαρκούς Έερās Συνόδου οί κατέχοντες έως τής στιγμής εκείνης τὸ σχετικὸν Δίπλωμα και τὰ Διάσημα τής Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως ύποχρεούνται νά έπιστρέψουν ταύτα, άμα τή κοινοποιήσει αύτοίς τής ώς άνω άνακλήσεως.

Άρθρον 7

Μητῶρα τιμηθέντων διά τής Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως

1. Έν τῷ Γραφείῳ τής Έκκλησιαστικής Τάξεως και Έθιμοτυπίας τής Έερās Συνόδου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος τηρείται Μητῶρον τών ύπό τής Έκκλησίας τιμηθέντων, εις τὸ όποῖον καταχωρίζονται τὸ όνομα, τὸ έπίθετον, ή άπονεμηθεῖσα τιμή, ό χρόνος άπονομής κ.λπ.

2. Η καταχώρησις, εις τὸ ώς άνω Μητῶρον, γίνεται μετά τήν άποδοχήν ύπό του τιμηθέντος τής άπονεμηθείσης Τιμητικής Έκκλησιαστικής Διακρίσεως και μετά τήν έπίσημον παραλαβήν του σχετικού Διπλώματος και τών Διασήμων αύτης.

Άρθρον 8

Περὶ τής καλύψεως τής δαπάνης διά τήν κατασκευήν τών Διασήμων και του Διπλώματος τών Τιμητικῶν Έκκλησιαστικῶν Διακρίσεων

Άπό τās διατάξεις του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη εις θάρος του Προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος τὸ ύψος τής όποίας δέν είναι δυνατόν νά προσδιορισθῆ.

Άρθρον 9

Έναρξις ισχύος του παρόντος

Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού άρχεται από τής δημοσιεύσεως αύτου εις τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Έν Άθήναις τῆ 10ῃ Δεκεμβρίου 1999

† Ο Άθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεὺς
Άρχιμ. Δανιήλ Πουρτσουκλῆς.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 44

Ό Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας
Αμβρόσιος

Έχοντες υπ' όψει:

1. Τας έκ του ιερού Ευαγγελίου και των ιερών Κανόνων άπορρεούσας εύθύνας Έμών περι τής κατά Θεόν αύξήσεως του έμπεπιστευμένου εις Έμās Ποιμνίου,

2. Τήν όλως ιδιάζουσαν θέσιν, ήν έχει, διά τε τήν Έκκλησίαν και τὸ Έθνος, ή Νεότης,

3. Τους πνευματικούς και ήθικούς κινδύνους, τους οποίους διατρέχει σήμερα αυτη,

4. Τήν υπ' αριθμ. 8/31.01.1998 Πράξιν Έμών, περι Ίδρύσεως Μαθητικής Κατασκηνώσεως «Η ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ» εις τήν θέσιν ΣΤΕΡΝΑ των Καλαβρύτων,

5. Τας διατάξεις τής υπ' αριθμ. 2 παραγράφου, του άρθρου 20 του υπ' αριθμ. 1/1969 Κανονισμού «Περι Όργανισμού Διοικήσεως των Έκκλησιαστικών Σωματων και Όργάνων» και τήν διάταξιν τής υπ' αριθμ. 1 παραγράφου του άρθρου 29 του Ν. 590/1977 «Περι Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος»,

6. Τήν από 22 Απριλίου 1999 συνομολογηθείσαν Προγραμματική Σύμβασιν μεταξύ τής Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, τής Γενικής Γραμματείας Άθλητισμού, του Δήμου Καλαβρύτων και τής Ιεράς Μονής Άγίας Λαύρας,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Ίδρύομεν εις τὰ Καλάβρυτα και εις τήν θέσιν ΣΤΕΡΝΑ των Καλαβρύτων, κειμένην εγγύτατα τής παιπαφάτου και ιστορικής Ιεράς Μονής τής Άγίας Λαύρας Έκκλησιαστικόν Ίδρυμα με τήν επωνυμίαν «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ "ΤΟ ΟΡΑΜΑ"», τὸ ὁποῖον θά λειτουργή υπό τήν εύθύνην τής Ιεράς ήμών Μητροπόλεως εντός των πλαισίων του Κανονισμού Λειτουργίας του.

Ό τρόπος Διοικήσεως και Λειτουργίας του Έκκλησιαστικού τούτου Κέντρου Νεότητος «ΤΟ ΟΡΑΜΑ» καθορίζεται δια του κατωτέρω δημοσιευομένου Κανονισμού Λειτουργίας, ὅστις διαβιβάζεται προς δημοσίευσιν δια τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως.

Έν Αιγίω τῇ 22α Σεπτεμβρίου 1999

Ό Μητροπολίτης
† Ό Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

“ΤΟ ΟΡΑΜΑ”

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΤΙΤΛΟΣ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ

Άρθρον 1

Σύστασις - τίτλος - έδρα

Στήν Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας συνιστάται Κοινοφελές Έκκλησιαστικό Ίδρυμα Ίδιωτικού Δικαίου με τήν επωνυμία «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ “ΤΟ ΟΡΑΜΑ” (ΕΚ.ΚΕ.Ν.) με έδρα τὰ Καλάβρυτα.

Άρθρον 2

Σκοπὸς του Κέντρου

Σκοπὸς του Κέντρου είναι ή “έν παιδεία και νοθεσία Κυρίου” άγωγή των νέων, ή ψυχαγωγία, ή εκπαίδευση, ή άθληση και ή καλλιέργεια του ψυχικού των κόσμου με τὰ ιδεώδη του έλληνο-χριστιανικού Πολιτισμού.

Ό σκοπὸς αυτός υλοποιείται και επιτυγχάνεται με τή συνεργασία μεταξύ νέων ανηκόντων στις νεανικές κινήσεις και οργανώσεις:

1. Τής Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας και των λοιπων Ιερών Μητροπόλεων τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, τής Κρήτης, τής Δωδεκανήσου και του Έξωτερικού,

2. των Κοινοτήτων του Αποδήμου Έλληνισμού,

3. των Όμοδόξων Έκκλησιών του Έξωτερικού,

4. των Χριστιανικών Όμολογιών τής Ευρωπαϊκής Ένώσεως,

5. Άθλητικών Συλλόγων και Όργανώσεων, τελούντων υπό τήν Γενικήν Γραμματείαν Άθλητισμού.

Η συνεργασία αυτή αναφέρεται τόσο σε θέματα πνευματικής καταρτίσεως (γενική επιμόρφωση, πνευματική καθοδήγηση σε ζητήματα Όρθοδόξου πίστεως, συνεργασία για τήν εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής προνοίας, διαδόσεως και έμπεδώσεως των αρχών του έλληνοχριστιανικού Πολιτισμού, διακρατικής ανταλλαγής εμπειριών κ.ά.), ὅσο και σε θέματα ψυχαγωγίας και άθλήσεως, πάντοτε δε εντός των πλαισίων τής Όρθοδόξου πίστεως και των Έλληνοχριστιανικών παραδόσεων.

Άρθρον 3

Μέσα για τήν επίτευξη του σκοπού

Η επίτευξη των σκοπων του Έκκλησιαστικού Κέντρου Νεότητος “ΤΟ ΟΡΑΜΑ” επιδιώκεται:

1. Μὲ τὴν ἐπιστράτευση καὶ ἀξιοποίηση τοῦ πνευματικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Μητροπολίτου τῆς.

2. Μὲ τὴ λειτουργία Κατασκηνώσεων, Κέντρου ἐπικοινωνίας τῆς Νεότητος, σεμιναρίων ἐπιμορφώσεως κ.λπ.

3. Μὲ τὴ λειτουργία Σεμιναρίων Ἐκπαιδεύσεως Στελεχῶν, Ὁργανώσεως Συνεδρίων, κ.λπ.

4. Μὲ τὴ διοργάνωση ἐπισκέψεων γνωριμίας σὲ ἱερούς τόπους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ σὲ ἱστορικά μνημεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

5. Μὲ τὴν ὑποδοχὴ καὶ φιλοξενία Στελεχῶν Νεανικῶν Ὁργανώσεων καὶ Ὁμάδων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικό.

6. Μὲ τὴν ἀναζήτηση καὶ ἐφαρμογὴ Προγραμμάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἀναλόγου προσανατολισμοῦ.

7. Μὲ τὴ δημιουργία καταλλήλων ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων.

8. Μὲ τὴ χρῆση τῶν ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Δήμου Καλαβρύτων, ἀναφορικὰ μὲ τὰ ἀθλήματα στίβου.

9. Μὲ τὴν ὁργάνωση καὶ λειτουργία βιβλιοθήκης.

10. Μὲ τὴ διάθεση ὑπηρεσιῶν τοῦ διαδικτύου (Internet).

Ἄρθρον 4 Πόροι τοῦ Κέντρου

Πόροι τοῦ Κέντρου γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν του εἶναι:

1. Οἱ ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

2. Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων καὶ τῶν ἐνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

3. Οἱ ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὸ Δημόσιο καί, εἰδικώτερα, ἀπὸ τὴ Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ.

4. Οἱ προαιρετικὲς δωρεὲς φυσικῶν προσώπων καὶ οἱ χορηγίες νομικῶν προσώπων, Ὁργανώσεων κ.λπ.

5. Οἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Καλαβρύτων.

6. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὴν συμμετοχὴ τῶν φιλοξενουμένων, δηλαδὴ ὁμάδων, ἀθλητικῶν φορέων, ἀθλητικῶν Σωματείων κ.λπ., ὡσὰκς ὑπάρχει ἡ δυνατότητα.

7. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ κληρονομίες, κληροδοσίες κ.λπ..

8. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ κάθε ἄλλη χρηστὴ διαχείριση καὶ πηγῆ.

Οἱ πόροι τοῦ Κέντρου διατίθενται:

1. Γιὰ τὴν ἐν γένει κάλυψη τῶν δαπανῶν λειτουργίας.

2. Γιὰ τὴν μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ.

3. Γιὰ τὰ ἔξοδα ἐκτυπώσεως ἐντύπων, φυλλαδίων, ἀφισσῶν κ.λπ.

4. Γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ Κέντρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄ ὉΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Ἄρθρον 5 Ὁργάνωση καὶ Διοίκηση

1. Τὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ "ΤΟ ΟΡΑΜΑ"» διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς (5) Διοικητικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο ἀποτελοῦν:

α) ὁ Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, ὡς Πρόεδρος, ἀναπληρούμενος ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε νόμιμο ἀναπληρωτὴ αὐτοῦ,

β) ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Καλαβρύτων ἢ ἕτερος ἰκανὸς καὶ κατάλληλος Ἐφημέριος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὀριζόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο κατόπιν προτάσεως τοῦ Μητροπολίτου.

γ) ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λυκείου Καλαβρύτων, ἀναπληρούμενος ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Γυμνασίου Καλαβρύτων.

δ) ὁ Διευθυντὴς τοῦ Καλλιμνοπουλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Διακονικοῦ Κέντρου, ἀναπληρούμενος ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Καλαβρύτων.

ε) Ἐνα ἀπὸ τὰ εὐθύποληττα μέλη τῆς κοινῶνίας τῶν Καλαβρύτων, διοριζόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτῆ του, μὲ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως τοῦ Μητροπολίτου.

2. Ἡ θητεία τῶν Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τριετής, ἀρχίζει δὲ πάντοτε τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ τυχόντος ἔτους.

3. Τὰ Μέλη τοῦ Δ.Σ. μετὰ τὴν λήξη τῆς θητείας τῶν δύναται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

4. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Μέλους τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο.

5. Στὶς Συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. μετέχει, ἄνευ ψήφου, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου, ὁ ὁποῖος καὶ εἰσηγεῖται τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα.

Ἄρθρον 6 Συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ.

1. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἀνά μῆνα, ἐκτάκτως δὲ μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ γραπτὴ αἴτηση τριῶν (3) τούλάχιστον μελῶν του. Γιὰ τὴν ὑπαρξὴ ἀπαρτίας πρέπει νὰ παρευρίσκονται ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ νόμιμος ἀνπληρωτῆς του καὶ δύο (2) τούλάχιστον ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο κατὰ τὴν πρώτη Συνεδρία αὐτοῦ συγκροτεῖται σὲ Σῶμα καὶ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν του τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

3. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ἀποφασίζει μὲ σχετικὴ πλειοψηφία τῶν παρόντων Μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας, ὑπερισχέει ἢ ψηφὸς τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 7 Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Τὸ Δ.Σ. ἀποφασίζει κυριαρχικῶς γιὰ κάθε θέμα, τὸ

όποιο άφορᾷ στοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ "ΤΟ ΟΡΑΜΑ"». Ειδικότερα:

1. Προσλαμβάνει καὶ διορίζει τὸν Διευθυντὴ τοῦ Κέντρου, σύμφωνα με τὶς κείμενες διατάξεις.

2. Ἐγκρίνει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμό, τὸν Ἀπολογισμό καὶ τὸν Ἰσολογισμό Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τοῦ Κέντρου. Τὸ οικονομικὸ ἔτος ἀρχίζει τὴν 1η Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31η Δεκεμβρίου.

3. Ἀποφασίζει περὶ τῆς προσλήψεως ἢ τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου. Τὸ προσωπικὸ δύναται νὰ εἶναι εἴτε μόνιμο, εἴτε ἐπὶ συμβάσει ὠρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἀνάλογα με τὶς ἀνάγκες τοῦ Κέντρου, εἴτε ὠρομίσθιο.

Ἄρθρον 8

Ἐκπροσώπηση

Τὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ "ΤΟ ΟΡΑΜΑ"» καθ' ὅλη τὴν ἔκταση τῶν ἐννόμων σχέσεων αὐτοῦ ἔναντι οἰασδήποτε Ἀρχῆς τοῦ Κράτους, τῶν Δικαστηρίων, τῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο αὐτοῦ ἢ ἀπὸ Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, εἰδικὰ ἐξουσιοδοτημένο γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Ἄρθρον 9

Ἀρμοδιότητες τοῦ Προέδρου

α. Ὁ Πρόεδρος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀρμοδιότητες, ποὺ ἀναφέρθηκαν ἤδη, καταρτίζει τὴν Ἡμερησία Διάταξη, προσκαλεῖ τὸ Δ.Σ., καθορίζει τὶς ἐργασίες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀσκεῖ τὴν ἐποπτεία σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ ἐπιλύει τὶς ἀναφυόμενες διαφορὰς μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

β. Ἀναθέτει τὴν διενέργεια ἐλέγχου τῶν τομέων δραστηριότητος σὲ εἰδικὰ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ πρόσωπα.

Ἄρθρον 10

Ἀρμοδιότητες Διευθυντοῦ

α. Ὁ Διευθυντὴς φροντίζει γιὰ τὴν ἐν γένει λειτουργία καὶ δραστηριοποίηση τοῦ Κέντρου.

β. Ἀσκεῖ διοικητικὴ καὶ οικονομικὴ ἐποπτεία στοὺς τομεῖς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου σὲ συνεργασία με τὸν ὑπεύθυνο ἐκάστου τομέως.

γ. Συντάσσει τοὺς κανονισμοὺς λειτουργίας ἐκάστου τομέως δραστηριότητος σὲ συνεργασία με τοὺς ὑπεύθυνους τῶν τομέων καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς πρὸς ἔγκριση στοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

δ. Μελετᾷ καὶ προτείνει στοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα γιὰ τὴν ἐνίσχυση, τὸν ἐμπλουτισμὸ καὶ τὴν εὐόδωση τῶν σκοπῶν τοῦ Κέντρου.

Ἄρθρον 11

Ἀρμοδιότητες τοῦ Γραμματέως

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Δ.Σ., ἐπικουρούμενος ἀπὸ τὸ Διευθυντὴ τοῦ Κέντρου ἢ κάποιον μισθοδοτούμενον πρόσωπο εἰδικὰ πρὸς τὸν σκοπὸ τοῦτο προσλαμβανόμενο

κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ.Σ. καὶ κατόπιν ἀποφάσεως αὐτοῦ,

1. τηρεῖ τὴν ἀλληλογραφία, συντάσσει τὰ ἐξερχόμενα ἔγγραφα καὶ καταρτίζει τὰ πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου,

2. τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου, τὸ Βιβλίον Ἐπίπλων καὶ Σκευῶν καὶ τὸ Βιβλίον Ἀκινήτου Περιουσίας,

3. φυλάσσει ἐπιμελῶς τὸ Ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου.

Ἄρθρον 12

Ἀρμοδιότητες τοῦ Ταμῆ

Ὁ Ταμῆς τοῦ Δ.Σ., ἐπικουρούμενος ἀπὸ τὸ Διευθυντὴ τοῦ Κέντρου ἢ ἀπὸ κάποιον μισθοδοτούμενον πρόσωπο, προσλαμβανόμενο γιὰ νὰ ἀσκεῖ τὰ καθήκοντα τοῦ Λογιστοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.:

1. διενεργεῖ κάθε ταμειακὴν πράξιν, δηλ. καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμό, Ἀπολογισμό καὶ Ἰσολογισμό, ἐνεργεῖ τὶς εἰσπράξεις καὶ τὶς πληρωμὰς με τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῆς ἀντιστοίχως, τὰ ὁποῖα καὶ συνυπογράφει με τὸν Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ.,

2. τηρεῖ τὸ Βιβλίον Ταμείου,

3. φυλάσσει ἐπιμελῶς τὰ παραστατικὰ Εἰσπράξεων καὶ Πληρωμῶν,

4. κρατεῖ ὡς πάγια προκαταβολὴ καὶ διαχειρίζεται χρηματικὸ ποσὸ, τὸ ὕψος τοῦ ὁποῖου ὀρίζεται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., γιὰ τὴν κάλυψη τρεχούσης φύσεως δαπανῶν.

Οἱ πάσης φύσεως εἰσπράξεις κατατίθενται ὑποχρεωτικῶς σὲ τραπεζικὸ Λογαριασμὸ, προσδιοριζόμενο τόσο ὡς πρὸς τὸ εἶδος (τρεχούμενος λογαριασμὸς, λογαριασμὸς ταμειυτηρίου κ.λπ.), ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὴν Τράπεζα με ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Πὰ τὴν ἀνάληψη χρηματικοῦ ποσοῦ ἀπὸ τὴν Τράπεζα χρειάζονται ἢ ὑπογραφή τοῦ Μητροπολίτου - Προέδρου καὶ τοῦ Ταμῆ. Κατὰ τὸν αὐτὸ τρόπο ὑπογράφονται οἱ Ἐπιταγές, ποὺ ἐκδίδονται σὲ διαταγὴ τρίτων.

Ἄρθρον 13

Προσωπικὸ τοῦ Κέντρου

Πὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ Κέντρου καὶ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία αὐτοῦ συνιστῶνται οἱ ἑξῆς θέσεις:

1. Μία θέση Διευθυντοῦ, γενικῶν καθηκόντων, πτυχιούχου Ἀνωτάτης Σχολῆς, γνωρίζοντος τὸν χειρισμὸ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ (Ἐπεξεργασία κειμένου, Λογιστικὰ φύλλα, Ἀρχεῖο Διευθύνσεων).

2. Μία θέση ὀδηγοῦ - συντηρητοῦ.

3. Μία θέση Φύλακα.

4. Μία θέση Μαγείρου, προσλαμβανόμενου με σύμβαση ἔργου.

5. Μία θέση βοηθοῦ Μαγείρου, προσλαμβανόμενου με σύμβαση ἔργου.

6. Πέντε θέσεις καθαριστριῶν καὶ τραπεζοκόμων, προσλαμβανόμενων ἐκτάκτως καὶ κατὰ περίπτωσιν, ἀνάλογα με τὶς ἐκάστοτε ἀνάγκες τοῦ Κέντρου, με σύμβαση ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου.

Οἱ προσλήψεις καὶ οἱ ἀπολύσεις τοῦ τακτικοῦ καὶ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ἐνεργοῦνται πάντοτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Με απόφαση του Δ.Σ., πέρα η αντί των προαναφερομένων θεσπιζομένων θέσεων, υπάρχει ή δυνατότητα να προσλαμβάνεται υπαλληλικό και έργατικό προσωπικό με ήμερομίσθο ανάλογα με τις έποχιακές ανάγκες του Κέντρου, προκειμένου να επιτυγχάνεται ή εύρυθμη λειτουργία αυτού.

Η ανάπτυξη του Έθελοντισμού περιλαμβάνεται μεταξύ των σκοπών του Κέντρου. Η παροχή έθελοντικής υπηρεσίας, λοιπόν, είναι εύπρόσδεκτη. Περί της αποδοχής της προσφοράς υπηρεσιών προς το Κέντρον άνευ άμοιβής εκ μέρους έθελοντών και έθελοντριών αποφασίζει κατά περίπτωση το Δ.Σ.

Άρθρον 14 Λογιστική Υπηρεσία

α. Ο Διευθυντής του Κέντρου, ή ο Λογιστής, εάν υπάρχει, εκδίδει τὰ σχετικά γραμμάτια εισπράξεως και τὰ έντάλματα πληρωμής, τὰ όποια ύπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Ταμία και τηρεί τὰ απαραίτητα λογιστικά βιβλία.

β. Καταρτίζει κάθε μήνα αναλυτική κατάσταση εισπράξεων και πληρωμών.

γ. Συντάσσει τον έτήσιο άπολογισμό διαχειρίσεως και γενικώς διεξάγει πᾶσα έργασία σχετική προς τὸ άντικείμενο της άρμοδιότητός του, που του άνατίθεται από τον Πρόεδρο ή τὸ Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΣΦΡΑΓΙΔΑ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 15

Τὸ Κέντρο έχει κυκλική σφραγίδα με τις ένδειξεις: **ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ *** «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ "ΤΟ ΟΡΑΜΑ"». Στὸ κέντρο της σφραγίδος τίθεται τὸ σύμβολο - μονόγραμμα του Κυρίου ήμων Ίησου Χριστού, τὸ ΧΡ, δεξιά δὲ και άριστερά τὰ γράμματα Α και Ω, δηλ. τὸ σύμπλεγμα Α ΧΡ Ω, τὸ όποιο σημαίνει ότι ο Χριστός είναι τὸ Α και τὸ Ω, της ζωής μας, ή άρχή και τὸ τέλος και των ένεργειών μας και της ύπάρξεώς μας.

Άρθρον 16

Τὸ Κέντρο, εάν παύσει νὰ εκπληροί τὸ σκοπό του ή εάν έκτραπη από την άποστολή του, διαλύεται με απόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, κατόπιν γραπτής εισηγήσεως του Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αίγιαλείας.

Μετά την τυχόν διάλυσή του, ή κινητή περιουσία του περιέρχεται στην Ίερά Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αίγιαλείας, ή δὲ άκίνητη περιουσία του επανέρχεται στην κυριότητα της Ίερας Μονής Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων μαζί με όλα τὰ κτίσματα και τις έγκαταστάσεις της.

Ο παρών Κανονισμός ισχύει από την ήμέρα δημοσίευσέως του, σύμφωνα με τον Νόμο, δύναται δὲ νὰ τροποποιεΐται με απόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ίερας Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αίγιαλείας.

Άρθρον 17 Κάλυψη δαπάνης

Διά του κανονισμού προκαλείται οικονομική δαπάνη, ή όποια βαρύνει τὸ οικείο Νομικό Πρόσωπο της Ίερας Μητροπόλεως.

Άρθρον 18 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Κυροῦται διά του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας ή από 22 Απριλίου 1999 συνομολογηθείσα ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ μεταξύ της Ίερας Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αίγιαλείας, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, του Δήμου Καλαβρύτων και της Συμβάσεως συγκροτούμενη Κοινή Επιτροπή θά άσκει τὰ καθήκοντά της παράλληλα με τὸ Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου, όπως αυτά ώρισμένως και περιοριστικώς προσδιορίζονται στην ως άνω Σύμβαση και καθ' όν χρόνο ισχύει αυτή.

Αίγιο τή 22α Σεπτεμβρίου 1999

Ο Μητροπολίτης

† Ο Καλαβρύτων και Αίγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 45

Ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αίγιαλείας
Αμβρόσιος

Έχοντες υπ' όψει:

1. Τας εκ του ιερού Ευαγγελίου και των ιερών Κανόνων άπορρεούσας εύθύνas ήμων περί της κατά Θεόν αυξήσεως του έμπεπιστευμένου εις ήμας Ποιμνίου,

2. Την διδασκαλίαν της Έκκλησίας και τας επιταγὰς της εκκλησιαστικής ιερας Παραδόσεως περί άσκήσεως της αγάπης, της φιλανθρωπίας και της πιατων «καλών έργων» συμπαραστάσεως προς τον πλησίον και διη τον έμπερίστατον άδελφόν του Κυρίου,

3. Τας διατάξεις των ιερών Κανόνων περί του χρέους και των άρμοδιοτήτων του Έπισκόπου (βλ. ΚΕ' Αντιοχείας, Ζ', Η' και ΚΑ' Σαρδικής, ΚΑ' Γάγγρας, ΟΕ' Καρθαγένης και ΙΑ' Θεοφίλου Άλεξανδρείας),

4. Την όλως ιδιάζουσαν θέσιν, ήν έχει, διά τε την Έκκλησίαν και τὸ Έθνος, ή οικογένεια, τὸ παιδί, τὸ βρέφος,

5. Τας ύφισταμένες συνθήκας περί την σύγχρονον ελληνικήν οικογένειαν και την πολυπλοκότητα των προβλημάτων αυτής, όπως π.χ. είναι ή ανάγκη προς εργασίαν της μητρός, τὸ όξύτατον δημογραφικόν πρόβλημα, ή παρατηρουμένη πλημμελής κρατική άρωγή, ένίσχυσις και προστασία της μητρότητος, ή πολυ όδυνηρά κατάστασις των πολυτέκνων οικογενειών, των διαλελυμένων και των μονογονεϊκων τοιούτων, έχουσών συνήθως χαμηλόν οικογενειακόν εισόδημα,

6. Τὴν ἀνάγκην διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἀπὸ τῆς βρεφικῆς τῶν ἡλικίας διὰ τῶν ἠθικοθησκευτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων.

7. Τὰς διατάξεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως (Νόμος 590/1977, παράγρ. 4 ἄρθρ. 29 καὶ 67 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὑπ' ἀριθ. 1/1969 Κανονισμός, παράγρ. 2, ἄρθρ. 20 «περὶ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων»,

8. Τὴν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1998 Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἰδρύσεως 50 βρεφονηπιακῶν σταθμῶν ἀνά τὴν Ἐπικράτειαν τὴν αἰγίδα τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰκογενεῖας καὶ ἀντιμετώπισιν τοῦ παρατηρουμένου φαινομένου τῆς ὑπογεννητικότητος.

9. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 87/01.09.1999 Ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρύματος μετὰ τὴν ἐπωνυμίαν «Οἶκος Εὐαγρίας Αἰγίου "Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ"», περὶ τῆς δωρεᾶν παραχωρήσεως τοῦ δικαίωματος χρήσεως μέρους τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων αὐτοῦ πρὸς στέγασιν καὶ λειτουργίαν ἐκκλησιαστικοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Ἰδρύομεν εἰς τὸ Αἶγιον Εὐαγρὸς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ (ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ)» τὸ ὁποῖον καὶ θὰ λειτουργήσῃ –μέχρις ὅτου ἀποκτήσῃ ἰδίαν στέγην– εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Εὐαγοῦς Ἰδρύματος δωρεᾶν παραχωρηθὲν, τμῆμα τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτοῦ καὶ δὴ εἰς τὸ Ἰσόγειον, μετὰ αὐτόνομον εἴσοδον, ἐπὶ τῆς παρόδου τῆς ὁδοῦ Κορίνθου.

Ὁ τρόπος Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τούτου Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ «ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ» ρυθμίζεται διὰ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου Κανονισμοῦ λειτουργίας, ὅστις διαβιβάζεται πρὸς δημοσίευσιν διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 22α Σεπτεμβρίου 1999

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΙΓΙΟΥ «ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ἄρθρο 1

Συνιστάται στὸ Αἶγιο Εὐαγρὸς Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα μετὰ τὴν ἐπωνυμίαν «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΙΓΙΟΥ "ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ"». Τὸ Ἰδρυμα ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, δι-

οικεῖται δὲ σύμφωνα μετὰ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, τοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Νομικὰ Πρόσωπα, καὶ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρο 2

Σκοποὶ - Μέσα

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

I. Ἡ λειτουργία βρεφονηπιακοῦ σταθμοῦ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Αἰγίου, ὃ ὁποῖος θὰ παρέχῃ τὶς ὑπηρεσίες του τὶς πρωῖνές ὥρες τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν Βρεφῶν (ἀπὸ 6 ἕως 18 μηνῶν), Προνηπίων (ἀπὸ 18 μηνῶν ἕως τεσσάρων ἐτῶν) καὶ Νηπίων (ἀπὸ τεσσάρων ἕως ἕξ ἐτῶν).

Ὁ Βρεφονηπιακὸς Σταθμὸς Αἰγίου δέχεται τέκνα οἰκογενειῶν, οἱ ὁποῖες διαβιοῦν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Αἰγίου καὶ τὴν μεῖζονα περιοχὴ.

II. Ἡ κατὰ τὶς ἀπογευματινὲς ὥρες λειτουργία Σταθμοῦ προσκαίρου Ἀποθέσεως βρεφονηπίων ἐκ μέρους τῶν γονέων πρὸς προστασίαν καὶ διαφύλαξιν τῶν βρεφῶν ἢ νηπίων τέκνων τῶν κατὰ τὰ πρότυπα τῶν ἐκτὸς Ἑλλάδος λειτουργούντων παρομοίων Σταθμῶν ὑπὸ τὸ ἀδόκιμον ὄνομα «Baby Parking», ὅπου οἱ γονεῖς παραδίδουν προσκαίρως τὰ τέκνα τῶν προκειμένων νὰ λάβουν τὴν εὐκαιρίαν ἐπιτελέσεως κάποιου κοινωνικοῦ χρέους ἢ τῆς μεταξὺ τῶν ἐπικοινωνίας ἢ τῆς διεκπεραιώσεως προσωπικῆς τινος ὑποθέσεως, ἀπερίσπαστοι ἀπὸ τὴν φροντίδα τοῦ νηπίου - τέκνου τῶν.

III. Ἡ λειτουργία Γραφείου προστασίας τῆς μητρότητος διὰ τῆς παροχῆς εἰδικῶν συμβουλῶν σὲ κυοφοροῦσες γυναῖκες, νέες μητέρες κ.λπ.

IV. Ἡ ὁργάνωσις διαλέξεων, ἐορτῶν καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ἐκδηλώσεων πρὸς προστασίαν τῆς Μητέρας, τοῦ Ἀγέννητου παιδιοῦ καὶ τοῦ Παιδιοῦ γενικῶς.

Ἄρθρο 3

Πόροι

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι οἱ ἐπιχορηγήσεις καὶ οἱ ἐν γένει εἰσφορὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων, τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἡμεδαπῶν ἢ ἀλλοδαπῶν, οἱ συνδρομὲς καὶ οἱ εἰσφορὲς τῶν οἰκογενειῶν, τέκνα τῶν ὁποίων εἶναι τρόφιμοι τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ, οἱ δωρεῆς τῶν φιλανθρώπων, οἱ ἐν γένει εἰσπράξεις ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τοῦ Σταθμοῦ, οἱ κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι κ.λπ.

Ἄρθρο 4

Διοίκισις

Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς (5) Διοικητικὸ Συμβούλιο μετὰ τριετὴ καὶ ἀνανεώσιμη θητεία, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖται ἀπὸ:

α. Τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ὡς Πρόεδρο, ἀναπληρούμενο ἀπὸ τὸν νόμιμο ἢ τὸν εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένο ἀναπληρωτὴ του,

β. Τέσσερα (4) εύουλόγητα Μέλη τής Κοινωνίας του Αιγίου, επιλεγόμενα και διοριζόμενα υπό του Μητροπολίτου, κατά προτίμησιν σχέσιν έχοντα με τὸ ἀντικείμενον. Τὴν εὐθύνην τῆς συγκροτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῆς προσκλήσεως τῶν Μελῶν εἰς Συνεδρίαν, τῆς καταρτίσεως τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως κ.λπ. ἔχει ὁ Πρόεδρος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν πρώτην Συνεδρίαν ἐκάστης περιόδου εἰσηγεῖται διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Ταμῖα τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρο 5
Συνεδριάσεις - Ἀπαρτία

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικὰ κάθε μῆνα, ἐκτάκτως δὲ ὅταν τὸ ζητήσουν τρία τουλάχιστον ἐκ τῶν Μελῶν τοῦ Δ.Σ. με αἴτησιν πρὸς τὸν Πρόεδρον, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφέρονται τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα με ἐπαρκῆ αἰτιολόγησιν τῆς ἀνάγκης, ἡ ὁποία καθιστᾷ ἐπιτακτικὴν τὴν ἔκτακτον Συνεδρίαν.

Ἡ πρόσκλησις πρὸς τακτικὴν Συνεδρίαν πρέπει νὰ ἀναγράφῃ τὴν ἡμερομηνίαν συγκλήσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ τὰ θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο εὐρίσκεται εἰς ἀπαρτίαν ὅταν εἶναι παρόντα τρία τουλάχιστον ἀπὸ τὰ Μέλη του. Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφίαν, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπὸ πέντε (5) συνεχεῖς συνεδριάσεις θεωρεῖται αὐτοδικαίως ὅτι ἔχει παραιτηθῆ. Περὶ τούτου ὅμως ἀποφαίνεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ὁ Σεβ. Πρόεδρος φροντίζει ἐγκαίρως διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως.

Διὰ τὶς Συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τηροῦνται πρακτικά, εἰς τὰ ὁποῖα καταχωρίζονται ὅλες οἱ ἀποφάσεις, καθὼς καὶ ἡ γνώμη τῶν μειοψηφισάντων Μελῶν. Τὰ πρακτικὰ ἀναγιγνώσκονται κατὰ τὴν ἐπομένην Συνεδρίαν τοῦ Σώματος καὶ ὑπογράφονται ἀπὸ ὅλα τὰ Μέλη ὑποχρεωτικῶς, ἀνεξάρτητα ἐὰν συνεφώνησαν ἢ διεφώνησαν πρὸς τὶς ληφθεῖσες Ἀποφάσεις.

Ἡ θητεία τῶν Μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

Ἄρθρο 6
Καθήκοντα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο διοικεῖ τὸ Ἴδρυμα καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν του.

Εἶναι ἀρμόδιο διὰ τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ἰδρύματος, τὴν ὁποίαν διεξάγει αὐτοτελῶς, ὥστε νὰ μὴ συγχέεται με ἄλλες ὑπηρεσίες ἢ διαχειρίσεις Κληροδοτημάτων κ.λπ. Εὐαγῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Εἰδικώτερον:

α. Ὅριζει τὶς διάφορες ὑπηρεσίες καὶ λειτουργίες τοῦ Ἰδρύματος ἀνάλογα με τὶς ἐκάστοτε ἀνάγκες καὶ τοὺς ἐπιλεγόμενους στόχους.

β. Ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων, τὸν ὁποῖον συντάσσει ὁ Ταμίας. Ἐγκρίνει ἐπίσης καὶ κάθε εἴδους δαπάνη.

γ. Ἀποδέχεται ἢ ἀπορρίπτει κληρονομίες, κληροδοσίες, δωρεές ἢ ἄλλες εἰσφορές.

δ. Προσλαμβάνει (με σύμβασιν ἰδιωτικοῦ δικαίου) καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικὸν τοῦ Σταθμοῦ, ἀσκει τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἢ συνεργάτες κατὰ τὴν κρίσιν του. Ἀποφασίζει ἐπίσης περὶ τῆς καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ Ἴδρυμα.

ε. Προσλαμβάνει Συμβούλους ἐπὶ παιδαγωγικῶν, ἱατρικῶν, νομικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων θεμάτων.

στ. Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς θέματος, μὴ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ζ. Συνεργάζεται ἀρμονικὰ με τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ φιλοξενούντος Εὐαγῶς Ἰδρύματος «Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ».

Ἄρθρο 7
Καθήκοντα τοῦ Προέδρου

Ὁ Σεβ. Πρόεδρος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προαναφερθεῖσες ἀρμοδιότητές του, ἐνεργεῖ καὶ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα:

α. Ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἴδρυμα ἐνώπιον ὄλων τῶν Ἀρχῶν ἢ ἐκχωρεῖ κατὰ περίπτωσιν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἕτερον Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Σώματος.

β. Προσκαλεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ διευθύνει τὶς συνεδριάσεις του.

γ. Ὑπογράφει ὅλα τὰ ἐξερχόμενα ἐγγράφα.

δ. Μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρο 8
Καθήκοντα τοῦ Γραμματέως

Ὁ Γραμματεὺς συντάσσει τὰ Πρακτικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ φυλάσσει τὸ βιβλίον τῶν Πρακτικῶν. Τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου τῆς ἀλληλογραφίας, τὸ Βιβλίον Μητρώου τῶν Βρεφῶν καὶ Νηπίων τοῦ Σταθμοῦ, τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἰδρύματος καὶ φυλάσσει ἐπίσης τὴν σφραγίδα. Συντάσσει τὴν ἐτήσια Ἔκθεσιν πεπραγμένων τοῦ Ἰδρύματος καί, μετὰ τὴν ἐγκρίσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὴν προωθεῖ πρὸς δημοσίευσιν.

Τὸν Γραμματέα, κωλυόμενο ἢ ἀπουσιάζοντα, ἀναπληρώνει ἕνας Σύμβουλος, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 9
Καθήκοντα τοῦ Ταμῖα

Ὁ Ταμίας εἰσπράττει τὰ Ἔσοδα τοῦ Ἰδρύματος καὶ ὑπογράφει τὶς ἀποδείξεις.

Ἐπίσης ἐνεργεῖ τὶς Πληρωμές, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκδοθῆ τὸ ἀνάλογο χρηματικὸ Ἐνταλμα Πληρωμῆς, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται προηγουμένως εἴτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο εἴτε ἀπὸ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένο Σύμβουλο.

Τηρεῖ τὰ διαχειριστικὰ βιβλία τοῦ Ἰδρύματος, φυλάσσει ταῦτα καὶ τὰ παραστατικὰ τῶν Εἰσπράξεων καὶ τῶν Πληρωμῶν. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν, τοὺς ὁποῖους ὑποβάλλει ἐγκαίρως πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διὰ τὰ

πραιτέρω νόμιμα. Κρατεί τὸ βιβλίον Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρίζονται μὲ χρονολογικὴ σειρὰ καὶ μὲ τὴν ἀναγκαίαν λογιστικὴν τάξιν τὰ Ἔσοδα καὶ τὰ Ἐξοδα, τὰ ὁποῖα πραγματοποιιοῦνται κατὰ τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἐκάστης οικονομικῆς χρήσεως. Τηρεῖ τὸ στέλεχος διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων καὶ τὸ στέλεχος διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν, ἀριθμημένα καὶ θεωρημένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλείας. Παρακολουθεῖ καὶ ἐλέγχει τὸ ἔργον τῶν ὑπευθύνων διαχειρίσεως καὶ Ἀποθήκης.

Τὸν Ταμία, κωλυόμενο ἢ ἀπουσιάζοντα, ἀναπληρῶνει ἓνας Σύμβουλος, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 10 Προσωπικὸν

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος διακρίνεται εἰς τακτικὸν – ἀμειβόμενο καὶ ἐθελοντικὸν – μὴ ἀμειβόμενον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ καθορίζεται κάθε χρόνο μὲ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετὰ τὴν ὁλοκληρῶσιν τῶν ἐγγραφῶν τῶν Βρεφῶν καὶ Νηπίων καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων Τμημάτων τοῦ Σταθμοῦ (Βρέφη, Προνήπια, Νήπια, Ἀπογευματινὴ Προσφορὰ Προστασίας), ὥστε νὰ καλύπτονται πλήρως οἱ ἀνάγκες αὐτοῦ, τροποποιεῖται δὲ ὅποτεδήποτε, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπιβάλῃ.

Ὅλες οἱ Ὑπηρεσίαι καὶ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος ὑπάγονται εἰς τὸν Διευθυντὴν. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν διορίζεται πρόσωπον, τὸ ὁποῖον διαθέτει τὰ ἀπαραίτητα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα.

Ἄρθρο 11 Εἰσαγωγή

Εἰς τὸν Βρεφονηπιακὸν Σταθμὸν γίνονται δεκτά:

1. Βρέφη ἀπὸ ἡλικίας 6 μηνῶν ἕως 18 μηνῶν,
2. Προνήπια ἀπὸ ἡλικίας 18 μηνῶν ἕως 4 ἐτῶν,
3. Νήπια ἀπὸ ἡλικίας 4 ἕως 6 ἐτῶν.

Μόνος λόγος ἀποκλεισμοῦ εἶναι ὁ κίνδυνος μεταδόσεως σοβαρῶν νοσημάτων τῆς υγείας, περὶ τῆς ὁποίας ἀποφαίνεται παιδίατρος.

Ὁ Βρεφονηπιακὸς Σταθμὸς στοχεύει εἰς τὴν φύλαξιν καὶ προστασίαν τῶν βρεφῶν καὶ νηπίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτῶν σύμφωνα μὲ τὶς ἐθνικὰ καὶ θρησκευτικὰ παραδόσεις τοῦ Λαοῦ μας, ἐφαρμόζοντας παραλλήλως τὰ πορίσματα καὶ τὶς μεθόδους τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς. Δὲν ἀντικαθίστα, οὔτε ὑποκαθίστα τὴν οἰκογένεια. Συμπληρῶνει τὸ ἔργον τῶν γονέων καὶ ἔρχεται ἀρωγὸς εἰς τὸ ἔργον τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς. Ὁ Σταθμὸς ἀποτελεῖ ἓνα ἀκόμη μέσον καὶ ὄπλον εἰς τὰ χέρια τῶν γονέων διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ ἐπάνω εἰς ὑγιεῖς, ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς βάσεις, μὲ τὴν ἐγγύησιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα στὸν Σταθμὸ εἰσάγονται τέκνα Κληρικῶν, Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων, πολυτέκνων οἰκογενειῶν, τέκνα μονογονεϊκῶν οἰκογε-

νειῶν ἢ διεzeugμένων γονέων, ὄρφανά, τέκνα οἰκογενειῶν χαμηλοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαγομένων βρεφο-νηπίων ὀρίζεται μὲ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὴν ὑφισταμένη δυναμικότητα τῶν ἐγκαταστάσεων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τῶν σχετικῶν Νόμων τοῦ Κράτους. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπίσης καθορίζεται ἡ μηνιαία (ἢ ἡ ἀνά ὥραν προκειμένου διὰ τὸν Σταθμὸν Baby Parking) συνεισφορὰ τῶν γονέων, κλιμακοῦμενη ἀνάλογα μὲ τὴν κατηγορία εἰς τὴν ὁποῖαν κατατάσσονται οἱ γονεῖς (Κληρικοί, Ἐκκλησιαστικοὶ Ὑπάλληλοι, Πολύτεκνοι, κ.λπ.), ὅσον ἀφορᾷ τὶς οἰκογένειαι, ποὺ δικαιοῦνται προτεραιότητος.

Ἡ καταβολὴ μηνιαίας συνεισφορᾶς ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Σταθμοῦ καὶ βεβαίως συμβολικὸν χαρακτῆρα. Πρὸς πιστοποίησιν τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς ἐνδιαφερομένης οἰκογενείας θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ προσκόμισις καὶ κατάθεσις εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Σταθμοῦ τοῦ ἐκκαθαριστικοῦ σημειώματος τῆς τελευταίας οικονομικῆς χρήσεως, δι' ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ἡ Οἰκονομικὴ Ἐφορεία (Δ.Ο.Υ.) κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου Εἰσοδήματος.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καθορίζει λεπτομερέστερα τὴν διαδικασίαν εἰσαγωγῆς τῶν βρεφῶν καὶ τῶν νηπίων, τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα κ.λπ., ἀναλόγως πρὸς τὰ διὰ τοὺς Κρατικοὺς Βρεφονηπιακοὺς Σταθμοὺς ἰσχύοντα.

Ἄρθρο 12 Οἰκονομικὴ λειτουργία

Τὰ χρήματα τοῦ Ἰδρύματος, εἴτε αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, εἴτε ἀπὸ ἄλλες πηγές, κατατίθενται σὲ λογαριασμὸ Ταμειυτηρίου, Τρεχούμενο ἢ Ὅψεως, σὲ λογαριασμοὺς ἐπὶ προθεσμία, σὲ Μερῖδια Ἀμοιβαίων Κεφαλαίων εἰς ἓνα ἢ περισσότερα Ὑποκαταστήματα τῶν Τραπεζῶν τοῦ Αἰγίου ἢ εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμειυτήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰδρύματος. Οἱ βεβαιούμενοι τόκοι καταχωρίζονται ὡς Ἔσοδον.

Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει τὰ σχετικὰ ἔγγραφα πρὸς ἀνάληψιν χρημάτων, τὶς ἐκδιδόμενες τραπεζικὰς ἐπιταγὰς κ.λπ.

Ἄρθρο 13 Σφραγίς

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα, κυκλική, ἢ ὁποῖα γύρωθεν φέρει τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἰδρύματος καὶ εἰς τὸ κέντρον τὴν εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Βρεφοκρατοῦσης. Γύρωθεν φέρει τὰ ἐξῆς: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ "ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ"».

Ἄρθρο 14 Ἑορτὴ

Σὲ κατάλληλα διαμορφωμένο χῶρο εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ ὑπάρχει παρεκ-

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Λαβόντες υπ' ὄψιν:

1. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 4149/1961 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας".

2. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παρ. 4, 29 παρ. 1 καὶ 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος".

3. Τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστοῦ ἐντέλλοντος τὴν συνεχῆ ἀσκήσιν τῶν χριστιανῶν εἰς ἔργα ἀγάπης καὶ φιλαλληλίας.

4. Τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας τοὺς ἐπιβάλλοντας εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τὴν φιλανθρωπίαν κατὰ μίμησιν Χριστοῦ, "Ὅστις διήλθεν τὸν βίον Αὐτοῦ "εὐργετῶν καὶ ἰώμενος".

5. Τὰς ἱεράς ὑποχρεώσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ λαοῦ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης,

Ἀποφασίζομεν

Τὴν ἴδρυσιν ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ μὲ τὴν ἐπωνυμίαν:

“ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) “Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ»

μὲ ἴδιον Καταστατικὸν καὶ Κανονισμὸν Ἑσωτερικῆς

Λειτουργίας αὐτοῦ.

Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 13ῃ Δεκεμβρίου 1999

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ**

ΘΕΜΑ: Καταστατικὸ καὶ Κανονισμὸς τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος Ν.Π.Ι.Δ. μὲ τὴν ἐπωνυμία: «ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) “Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ
κ.κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνήλθε σὲ συνεδρίαση κατόπιν τῆς υπ' ἀριθ. Πρωτ. 2580/1815/13.12.1999 ἐγγράφου προσκλήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου.

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε νόμιμη ἀπαρτία, δεδομένου ὅτι σὲ σύνολο ἑπτὰ (7) μελῶν εὐρέθησαν παρόντα καὶ τὰ ἑπτὰ (7) μέλη, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιμανδρίτης Μεθόδιος Σαμαριτάκης ἀνέγνωσε τὸ υπ' ἀριθμ. 2579/1814/13.12.1999 ἐγγραφο τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. Τιμοθέου.

κλήσιν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ἡ ἡμέρα τῆς μνήμης τοῦ ὁποῦ (10 Φεβρουαρίου) θεωρεῖται ἡμέρα ἑορτῆς καὶ τοῦ Σταθμοῦ. Κατ' αὐτὴν τὰ Βρέφη καὶ τὰ Νήπια τοῦ Σταθμοῦ, κατόπιν συγκαταθέσεως τῶν γονέων των καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν αὐτῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἀπὸ κατάλληλον προετοιμασίαν, ἐκκλησιάζονται καὶ μεταλαμβάνουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἡ συμμετοχὴ τούτων ἔχει οὐσιαστικὸν καὶ παιδαγωγικὸν χαρακτήρα.

Ἄρθρο 15

Εἰδικὲς Διατάξεις

α. Ἄν οἱ σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος καταστοῦν ἀνέφικτοι ἢ ἂν ἤθελε κάποτε κριθῆ, ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖα πλέον ἡ λειτουργία τοῦ Σταθμοῦ ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ, ἐπειδὴ οἱ ἀνάγκες τῆς Κοινωνίας τοῦ Αἰγίου καλύπτονται ἱκανοποιητικὰ εἴτε ἀπὸ τὸ Κράτος, εἴτε ἀπὸ ἄλλους κοινωνικοὺς φορεῖς, τότε τὸ Ἰδρυμα διαλύεται κατόπιν ὁμοφώνου Ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλαίας, πρὸς τὸ ὁποῖον καὶ ὑποβάλλεται ἀρμοδίως.

β. Ἡ κινητὴ καὶ ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ «ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ» περιέρχεται ἐξ ἡμῶν (1) εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλαίας

καὶ 2) εἰς τὸν «ΟΙΚΟΝ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ “Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ”».

Ἄρθρο 16

Τροποποιήσις τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς μπορεῖ νὰ τροποποιηθῆ μὲ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπὲρ τῆς ὁποίας θὰ ψηφίσουν τουλάχιστον τέσσαρα Μέλη του. Ἡ τροποποίησις δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν χαρακτήρα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 17

Κάλυψις δαπάνης

Διὰ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται οἰκονομικὴ δαπάνη, ἡ ὁποία βαρύνει τὸ οἰκεῖον Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλαίας.

Ἄρθρο 18

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν δημοσίευσίν του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 22ῃ Σεπτεμβρίου 1999

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλαίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Στην συνέχεια ο Διευθυντής ανέπτυξε το θέμα έχοντας υπόψη τις Υπουργικές Απόφασεις και Έγκρίσεις υπ' αριθμ. Π48/οίκ./4690 «Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ήλικιωμένων μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα (Μ.Φ.Η. - Μ.Κ.) (ΦΕΚ. 833/11.11.1996/Β).

Με βάση τὰ παραπάνω και άφοϋ άκολούθησε διαλογική συζήτηση μεταξύ τών μελών του Δ.Σ.

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ψηφίζει το Καταστατικό και Κανονισμό του Όργανισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Έκκλησιαστικού Ίδρύματος με την έπωνυμία:

“ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΟΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ»

το όποιο έχει ως εξής:

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ «ΜΟΝΑΔΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) “Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ».

Άρθρο 1

Συνιστάται Έκκλησιαστικό Φιλανθρωπικό Ίδρυμα με την έπωνυμία “ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) “Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ” θά άποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ίδιωτικού Δικαίου, (άρθρο 1 παρ. 4, 29 παρ. 1 και 59 παρ. 2, “Καταστατικός Χάρτης της Έκκλησίας της Ελλάδος”) θά έδρευεί στο Ήράκλειο Κρήτης, θά τελεί υπό την άμεση προστασία του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Κρήτης και θά διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 2

Σκοπός του ίδρύματος είναι ή προσφορά σέ ήλικιωμένα άτομα, άμφοτέρων τών φύλων, τών κάτωθι:

1) Υγιεινή διαμονή προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε κατηγορίας περιθαλπόμενων, καθώς και άσφαλή και άνετη διαβίωσή τους.

2) Υγιεινή και έπαρκή διατροφή ανάλογη με την κατάσταση της υγείας του κάθε περιθαλπόμενου με έλάχιστο ήμερήσιο όριο τις 1.600 θερμίδες τροφής με την σωστή ποιοτική σύνθεση.

3) Συνεχή φροντίδα για την άτομική καθαριότητά τους, καθώς και την καθαριότητα τών χώρων της Μονάδας.

4) Τακτική ιατρική παρακολούθηση καθώς και έγκαιρη και κατάλληλη για κάθε περιθαλπόμενο ιατροφαρμακευτική βοήθεια και πρόσκαιρη νοσηλεία.

5) Ή νοσηλεία θά περιορίζεται στην έγκαιρη διάγνωση της άσθένειας και τή μέριμνα για τήν έγκαιρη είσαγωγή στο ένδεδειγμένο νοσηλευτήριο.

6) Δυνατότητα άυτοεξυπηρέτησης και άυτοπροστασίας με την λήψη τών κατάλληλων μέτρων διευκόλυν-

σης τών περιθαλπόμενων (χειρολαβές, χειρολισθήρες, άπλά και είδικά μπαστούνια, περιπατητήρες, κ.λπ.).

7) Προσφορά και διευκόλυνση άπασχόλησης, ψυχαγωγία, ψυχολογική βοήθεια, ανάλογα με τήν ήλικία, κατάσταση και περίπτωση του περιθαλπόμενου.

8) Φυσικοθεραπεία με τήν έφαρμογή άπλών φυσικοθεραπευτικών ή κινησιοθεραπευτικών μεθόδων με σκοπό τή θελίωση τών δυνατοτήτων άυτεξυπηρέτησής τους, έφόσον άυτή κρίνεται έπιστημονικώς έφικτή.

9) Δυνατότητα άσκησης τών θρησκευτικών τους καθηκόντων και συμμετοχή, έφόσον τὸ έπιτρέπει ή κατάστασή τους, σέ πολιτιστικές και καλλιτεχνικές έκδηλώσεις.

10) Τὸν όφειλόμενο στην ανθρώπινη αξία σεβασμό και ένδιαφέρον, άνεξαρτήτως τής σωματικής ή πνευματικής κατάστασης του περιθαλπόμενου.

Δέν γίνονται δεκτά άτομα που πάσχουν από μεταδοτική, ψυχική ή άνίατη νόσο. Οί εύποροι ήλικιωμένοι μπορεί νά περιθάπτονται άφοϋ καταβάλουν όρισμένο ποσό που θά καθορίζεται με άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος σύμφωνα με τὸ άρθρο 1 παρ. 1 της ύπουργικής άπόφασης 48/οίκ./4690/96 “περι Μονάδων Φροντίδας Ήλικιωμένων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (Μ.Φ.Η. - Μ.Κ.)

Άρθρο 3

Πόροι του Ίδρύματος είναι:

α) Έπιχορηγήσεις της Ίερās Αρχιεπισκοπής Κρήτης και τών Έκκλησιαστικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

β) Τροφεία, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, έπιχορηγήσεις, έρανοι, κρατικές έπιδοτήσεις.

γ) Τόκοι τραπεζικών καταθέσεων.

δ) Λοιπά πάσης φύσεως έσοδα.

Οί δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες γίνονται άποδεκτές από τὸν Πρόεδρο του Ίδρύματος, μετά από προηγούμενη άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 4

Τὸ Ίδρυμα διοικείται από έπταμελές Διοικητικό Συμβούλιο με τριετή θητεία και δυνατότητα έπαναδιορισμού. Ο Πρόεδρος είναι ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης, ο όποιος έπιλέγει τὸν άναπληρωτή του και τὰ λοιπά μέλη.

Ο Πρόεδρος έκπροσωπεί τὸ Ίδρυμα ένώπιον πάσης Αρχής και Υπηρεσίας και παντός τρίτου και εκτελεί τις άποφάσεις που λαμβάνει τὸ Δ.Σ. Τὸ Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ τών μελών του, Ταμία και Γενικό Γραμματέα άυτοϋ. Τὸν Πρόεδρο κωλυόμενο άναπληρώνει ο άναπληρωτής του ή άλλο μέλος που όρίζεται από τὸν Πρόεδρο.

Ο Ταμίας καταρτίζει τὸν ίσολογισμό και άπολογισμό του Ίδρύματος και τηρεί όλα τὰ λογιστικά βιβλία που προβλέπονται. Τὸ χρηματικό ποσό που πρέπει νά έχει ο Ταμίας στα χέρια του για νά άντιμετωπίσει τρέχουσες άνάγκες καθορίζεται από τὸ Δ.Σ.

Ο Γραμματέας τηρεί τὰ πρακτικά του Δ.Σ. και τήν άλληλογραφία του Ίδρύματος, ή όποία ύπογράφεται από τὸν Πρόεδρο ή τὸν άναπληρωτή του.

Μέλος του Δ.Σ. μη προσερχόμενο αναιτιολόγητα επί τρίμηνο στις συνεδριάσεις μπορεί να αντικατασταθεί. Το Δ.Σ. συνέρχεται τακτικά ανά μήνα, έκτακτα δε μετά από πρόσκληση του Προέδρου, και βρίσκεται σε άπαρτία εάν παρίστανται τουλάχιστον πέντε (5) μέλη του. Οί αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, εάν υπάρχει ίσοψηφία υπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου ή του παρισταμένου αναπληρωτή του. Στις συνεδριάσεις, εφόσον απαιτείται, καλείται ο υπεύθυνος του Ίδρύματος και εισηγείται θέματα της αρμοδιότητάς του, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Τών συνεδριάσεων του Δ.Σ. τηρούνται πρακτικά στα όποια καταχωρούνται όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται. Τα πρακτικά αναγιγνώσκονται και υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τα μέλη στην άμέσως επόμενη συνεδρίαση. Το αξίωμα του μέλους του Δ.Σ. είναι τιμητικό και άμισθο.

Άρθρο 5

Το Δ.Σ. συσκέπτεται περί όλων τών ζητημάτων που άφορούν το Ίδρυμα και αποφασίζει:

α. Για τη διοίκηση του Ίδρύματος και τη διαχείριση της περιουσίας και τών πόρων του.

β. Για την σύνταξη και ψήφιση του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Ίδρύματος που καταρτίζεται κάθε χρόνο καθώς και του άπολογισμού αυτού.

γ. Για τόν καθορισμό του προγράμματος λειτουργίας και του άριθμού τών τροφίμων του Ίδρύματος ανάλογα με τούς πόρους και τις δυνατότητές του.

δ. Για την πρόσληψη, τά προσόντα, τά καθήκοντα, τις άποδοχές, την πειθαρχική δικαιοδοσία, τις μεταβολές και άπολύσεις του προσωπικού του Ίδρύματος, σε συνδυασμό με όσα όρίζονται στον Έσωτερικό Κανονισμό του Ίδρύματος.

ε. Για κάθε ζήτημα που άνάγεται στη λειτουργία του Ίδρύματος γενικά.

στ. Για περιπτώσεις που δέν προβλέπονται από τόν παρόντα Κανονισμό.

Πρακτικά Συνεδριάσεων Δ.Σ.

1. Στην συνεδρίαση του Δ.Σ. τηρούνται πρακτικά που είτε γράφονται από τόν/τήν υπάλληλο που εκτελεί χρέη Γραμματέα σε ειδικό βιβλίο άριθμημένο και μονογραφημένο από τόν Πρόεδρο του Δ.Σ., είτε καταρτίζονται με τήν βοήθεια μαγνητοφωνικής συσκευής.

2. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται μαγνητοφωνική συσκευή δέν τηρείται ειδικό βιβλίο πρακτικών αλλά ο Πρόεδρος του Δ.Σ. άριθμεί και μονογραφεί τά φύλλα χαρτιού που περιέχουν τά άπομαγνητοφωνημένα κείμενα. Στο τέλος κάθε έτους τά πρακτικά αυτά βιβλιοδετούνται με εύθνη του Γραμματέα του Δ.Σ.

3. Τά πρακτικά κάθε συνεδριάσεως επικυρώνονται από τó Δ.Σ. στην επόμενη συνεδρίαση και καταχωρίζονται από τó Γραμματέα σε ειδικό βιβλίο πρακτικών μονογραφημένο από τόν Πρόεδρο, υπογράφονται δε στη συνέχεια από αυτούς και από τά μέλη του Δ.Σ. που ήταν παρόντα στη συνεδρίαση.

4. Ούδεμία άπόφαση του Δ.Σ. εκτελείται αν δέν έχουν επικυρωθεί τά πρακτικά της συνεδρίασης που πάρθηκε ή άπόφαση. Σε έξαιρετικές περιπτώσεις που

ή εκτέλεση δέν επιδέχεται άναβολή τó Δ.Σ. με ειδική άπόφαση μπορεί να θεωρεί ως επικυρωμένα τά σχετικά πρακτικά για τά θέματα αυτά, με σκοπό τήν άμηση εκτέλεση της άπόφασης.

5. Τά πρακτικά κάθε συνεδριάσεως παίρνουν ιδιαίτερο αύξοντα άριθμό, κάθε δε χρόνο άρχίζει νέα άρίθμηση.

6. Στις περιπτώσεις συνάψεως δανείου, συμβιβασμού, καταργήσεως δίκης και έγκρίσεως έκποίησης, ύποθηκεύσεως άκινήτου περιουσίας οι άποφάσεις λαμβάνονται με άπόλυτη πλειοψηφία του όλου άριθμού τών μελών. Σε περίπτωση μειοψηφίας καταχωρούνται στο πρακτικό της συνεδρίασης οι γνώμες τών μελών που μειοψήφισαν και ή έποπτεύουσα άρχή άσκει τó σχετικό έλεγχο νομιμότητας.

7. Πρακτικό επίσης συντάσσεται όταν ή συνεδρίαση ματαιώνεται για όποιοδήποτε λόγο.

8. Για όλα τά ύπόλοιπα θέματα λειτουργίας του Δ.Σ. ισχύουν οι διατάξεις περί λειτουργίας συλλογικών όργάνων.

Άρθρον 6

Τά έσοδα και τά έξοδα του ίδρύματος προσδιορίζονται από τόν προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων κατά τó οικονομικό έτος, που άρχίζει τήν 1η Ιανουαρίου εκάστου έτους και τελειώνει τήν 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Άρθρο 7

Οί εισπράξεις κάθε έσόδου του Ίδρύματος ενεργούνται από τόν Ταμία με διπλότυπες άποδείξεις. Οί πληρωμές ύποχρεώσεων γίνονται από τόν Ταμία με χρηματικά εντάλματα, που υπογράφονται από τόν ίδιο και τόν Πρόεδρο ή τόν αναπληρωτή του. Για τήν άνάληψη χρημάτων από τούς λογαριασμούς του Ίδρύματος άπαιτείται συνυπογραφή του Ταμία και του Προέδρου ή του Αναπληρωτή του. Τó Ίδρυμα τηρεί τó ίδιο λογαριασμό σε άσφαλή Τράπεζα.

Άρθρο 8

Τó Ίδρυμα τηρεί τά παρακάτω βιβλία:

α. Βιβλίο πρωτοκόλλου εισερχομένων και έξερχομένων έγγράφων.

β. Βιβλίο πρακτικών του Δ.Σ. στο όποιο καταχωρούνται τά πρακτικά τών συνεδριάσεων αυτού και όλες οι άποφάσεις και πράξεις του.

γ. Βιβλίο κινητής περιουσίας του Ίδρύματος (χρεόγραφα, ειδικές άξίες κ.λπ.).

δ. Βιβλίο άκίνητης περιουσίας του Ίδρύματος (κτηματολόγιο), τó όποιο πρέπει να είναι θεωρημένο σύμφωνα με όσα προβλέπει ή ισχύουσα νομοθεσία.

ε. Βιβλίο άπογραφών και ίσολογισμού.

στ. Βιβλίο Ταμείου.

ζ. Τά αναγκαία βιβλία, για τήν παρακολούθηση της διαχείρισεως της περιουσίας και τó σκοπό του Ίδρύματος, όπως βιβλίο παρακολούθησης τών μισθώσεων, βιβλίο περιθαλπομένων τροφίμων, βιβλίο άποθήκης τροφίμων, βιβλίο άποθήκης ύλικού, βιβλίο έλέγχου σισσιτούμενων κ.λπ.

Άρθρο 9
Διαβίωση τροφίμων

Όλοι οι τρόφιμοι έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις –παράπονα αυτών έναντι του προσωπικού εξετάζονται από τον Διευθυντή, ό οποίος έχει την υποχρέωση να προσπαθεί να λύνει τις διαφορές σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία και τον πνευματικό πατέρα του Ίδρυματος. Ο Διευθυντής επίσης μπορεί και να αναφέρει στο Δ.Σ. ή έφόσον πρόκειται περί επείγουσας περιπτώσεως στον Πρόεδρο. Στους τροφίμους απαγορεύεται αυστηρώς ή εισαγωγή οινοπνευματωδών ποτών στο Ίδρυμα ως και ή έντός των δωματίων παρασκευή φαγητού. Άδεια απουσίας έκ του Ίδρυματος θα δίνεται έκ του Διευθυντού και θα καταγράφεται σε ειδικό βιβλίο. Οί συγγενείς των τροφίμων έχουν την υποχρέωση να παίρνουν τους τροφίμους τουλάχιστον 3 φορές τὸ χρόνο εκείνων που μπορούν να κινηθούν και σε περίπτωση μη συνεργασίας των συγγενών με τὸ Ίδρυμα, θα λαμβάνει λόγο τὸ Δ.Σ. Όλοι οί τρόφιμοι είτε περιπατητικοί είτε κατάκοιτοι πρέπει να είναι εύπρεπώς ένδεδυμένοι καθ' ὅλη τὴν ἡμέρα με τὴν βοήθεια του προσωπικού.

Οί ὥρες φαγητού καθορίζονται από τὸ Δ.Σ. ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς του ἔτους ὅπως και οί ὥρες ἡσυχίας των τροφίμων. Τὸ εἶδος τῆς τροφῆς προγραμματίζεται από τὸν Διευθυντή και τὸν διαιτολόγο γιά τις δίαιτες των τροφίμων, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς του ἔτους και κατόπιν σύμφωνης γνώμης του γιαιτροῦ. Εἰδική τροφή παρασκευάζεται γιά τους ἀκολουθοῦντες εἰδική δίαιτα.

Κάθε τρόφιμος ὁ ὁποῖος παραβαίνει τὸν κανονισμό ἢ συμπεριφέρεται κατὰ τρόπον ἀντιβαίνοντα πρὸς τὴν καλή λειτουργία του ἰδρύματος και πρὸς τὴν ἡσυχία των ὑπολοίπων τροφίμων, ἐπιπλήττεται και ἂν συνεχίζει λαμβάνει γνώση τὸ Δ.Σ., τὸ ὁποῖο ἐξετάζει αὐτό.

Άρθρο 10
Άτροφαρμακευτική περίθαλψη

Κατὰ τὴν εισαγωγή τροφίμων στο ἰδρυμα πρέπει να γίνουν διάφορες ἰατρικές ἐξετάσεις, μικροβιολογικές, καρδιολογικές και ὅ,τι ἄλλο χρειασθεῖ. Ὁ κάθε τρόφιμος θα ἔχει φάκελο που θα λέγει λεπτομερώς ὅλες τις ἐξετάσεις και τὰ φάρμακα και γενικά ὅλες τις μεταβολές που θα γίνουν με ἐντολές των γιαιτρῶν.

Εἴαν ἡ κατάσταση κάποιου τροφίμου εἶναι τοιαύτη ὥστε κατὰ τὴ γνώμη του γιαιτροῦ παρίσταται ἀνάγκη να εἰσαχθεῖ σε Νοσοκομεῖο ἢ εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ παραμονή του στο ἰδρυμα δὲν ἐνδείκνυται και πρέπει να εἰσαχθεῖ σε Νοσοκομεῖο, πρέπει να λάβουν γνώση οί συγγενείς που θα ἀναλάβουν τὴν φροντίδα στο Νοσοκομεῖο.

Σε περίπτωση θανάτου τροφίμου και ἐάν δὲν ἔχει συγγενείς τὰ ἔξοδα και γιά τὴν ταφή θα γίνονται με ἔξοδα του ἰδρύματος. Σε ἄλλη περίπτωση θα εἰδοποιῶνται οί συγγενείς των τροφίμων γιά να τὸν παραλάβουν και να ταχτοποιῶν τις υποχρεώσεις και πρὸς τὸ ἰδρυμα.

Άρθρο 11
Επιτροπή Ψυχαγωγίας

Δι' ἀποφάσεως του Δ.Σ. μπορεί να συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή ψυχαγωγίας του ἰδρύματος ἐξ 7-8 προσώπων κατάλληλων μαζί με τὴν Κοινωνική Λειτουργό του ἰδρύματος γιά τὴν ψυχική και πνευματική ὑγεία των τροφίμων και πρὸς ἐπιδίωξη αὔξεσης των ἐκτάκτων πόρων αὐτοῦ από δωρεές, ὀργανώσεις φιλανθρωπικῶν ἐορτῶν και ἄλλων παρεμφερῶν τρόπων.

Άρθρο 12
Δυναμικότητα σε κλίνες – Προσωπικό

1. Τὸ ἰδρυμα ἔχει δυνατότητα πενήντα ἐξι (56) κλινῶν.

2. Διὰ τὴν ὁμαλή και εὔρυθμη λειτουργία του ἰδρύματος προβλέπονται οί κάτωθι θέσεις σε διοικητικό, ἰατρικό, νοσηλευτικό, εἰδικό, βοηθητικό, προσωπικό αὐτοῦ, ἦτοι:

Α) Διοικητικό προσωπικό.

Διευθυντής: Διοικητικῶς ὑπεύθυνος. Να εἶναι ἱερέας, ἀπόφοιτος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἢ Ἀνωτάτου ἰδρύματος, ἢ ἄλλο πρόσωπο ὑποδεικνυόμενο από τὸν Ἀρχιεπίσκοπο.

Γραμματεῖς (Διαχειριστική Ὑποστήριξη – Λογιστήριο): ΤΕ, ἐλλείψει ΔΕ 1 θέση.

Β) Ἰατρικό προσωπικό:

Ἰατρός: Ὑγειονομικῶς ὑπεύθυνος, 1 θέση, με δίωρη ἀπασχόληση ἡμερησίως ἢ και ἐκτάκτως.

Γ) Νοσηλευτικό προσωπικό.

Νοσηλεύτες: ΤΕ 1 θέση.

Βοηθοί Νοσηλευτές: ΔΕ 4 θέσεις.

Δ) Εἰδικό προσωπικό.

Φυσιοθεραπευτές: ΤΕ 1 θέση με δίωρη ἀπασχόληση ἡμερησίως.

Κοινωνικοί Λειτουργοί: ΤΕ 1 θέση

Ψυχολόγοι: ΠΕ 1 θέση με δίωρη ἀπασχόληση ἡμερησίως ἢ και ἐκτάκτως.

Εργοθεραπευτές: ΤΕ 1 θέση με δίωρη ἀπασχόληση ἡμερησίως ἢ και ἐκτάκτως.

Ε) Βοηθητικό προσωπικό:

Μάγειροι: ΔΕ 1 θέση.

Βοηθοί μαγειροῦ: 1 θέση, ὁ ὁποῖος να καλύπτει τὸ βραδινὸ ὥραριο ἐργασίας.

Τραπεζοκόμοι – Καθαρίστριες: ΥΕ 3 θέσεις.

Πλύντριες – Σιδερώτριες: ΥΕ 1 θέση.

Θυρωρός – Τηλεφωνητής: ΥΕ 1 θέση.

Συντηρητής – Ὁδηγός: ΥΕ 1 θέση.

Άρθρο 13
Συμβάσεις μη ὀργανικῶν θέσεων

Τὸ Δ.Σ. του ἰδρύματος μπορεί να συνάπτει κατὰ περιόδους συμβάσεις με ἰατροὺς ἢ χειριστῆ-ἐμφανιστῆ ἀκτινολογικοῦ γιά τὴν κάλυψη τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀναγκῶν ὅπως ἀκτινολογικές, ὀρθοπεδικές, χειρουργικές και ἄλλων εἰδῶν ἐξετάσεις.

Άρθρο 14
Προϋποθέσεις γιά τὸν διορισμὸ των ὑπαλλήλων
Τὰ κριτήρια ἐπιλογῆς ἀτόμων γιά τὴν πρόσληψη

τους στο Ίδρυμα βασίζονται στις παρακάτω άρχές:

α) Ή θέση του Διευθυντή θα καταλαμβάνεται κατά προτίμηση από κληρικό.

β) Για κάθε ειδικότητα (ιατροί, νοσηλευτές, φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, θυρωροί κ.α.), πρέπει να επισυνάπτεται στο Ίδρυμα ή νόμιμη απόδειξη κατάρτισης σε κρατικά εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σε ιδιωτικά, σε περίπτωση μη άνευρεσης από την πρώτη κατηγορία και άδεια άσκησης επαγγέλματος όπου προβλέπεται.

γ) Για το λοιπό βοηθητικό προσωπικό υποχρεούνται να είναι άπόφοιτοι Λυκείου και άνω, εκτός από τη μη άνεύρεση τοιούτων που δύνανται τότε να είναι και άπόφοιτοι Γυμνασίου.

δ) Ή ηλικία πρέπει να κυμαίνεται από δεκαοκτώ (18) έως τριάντα πέντε (35) έτων και για τους άρρενες να έχουν συμπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

ε) Ή πρόσληψη θα γίνεται βάσει προσόντων ήθους και κοινωνικών κριτηρίων όπως και οικογενειακή και οικονομική κατάσταση.

στ) Λαμβάνεται υπόψη ή προϋπηρεσία σε άναλογες με τη θέση που ζητείται προηγούμενες εργασίες ή και σε άλλες καθώς και ή προσκόμιση άπαραιτήτως πιστοποιητικού υγείας.

ζ) Το προβλεπόμενο από το παρόν καταστατικό προσωπικό άνωτέρων και κατωτέρων κλιμακίων θα προσλαμβάνεται τηρουμένων των προαναφερομένων κριτηρίων, κατά προτίμηση από τον Δήμο Ήρακλείου. Σε περίπτωση όπως μη άνεύρεσης από τον Δήμο Ήρακλείου και από άλλες περιφέρειες της Κρήτης.

Οι ύπηρετούντες κατά την δημοσίευση του παρόντος ύπάλληλοι κατατάσσονται στις προβλεπόμενες αντίστοιχες όμοιόβαθμες θέσεις των οικείων κλάδων.

Άρθρο 15

Το Ίδρυμα δύνανται να καλύψει έξοδα συμμετοχής του προσωπικού και του Δ.Σ. σε συνέδρια και σεμινάρια για την επιμόρφωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του σε θέματα αντίστοιχα της ειδικότητάς του.

Άρθρο 16

Έκτέλεση θρησκευτικών καθηκόντων των τροφίμων

Καθηκον του Δ.Σ. και της Διεύθυνσης του Ίδρύματος είναι ό τακτικός εκκλησιασμός και ή τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων των τροφίμων στον Ίερό Ναό του Ίδρύματος με σκοπό την τόνωση της Χριστιανικής Πίστης και των αξιών αυτής.

Για την έκτέλεση του λειτουργικού προγράμματος του Ίδρύματος διορίζεται ιερέας της Ι.Α.Κ. από τον Αρχιεπίσκοπο.

Άρθρο 17

Γραφείο Διευθυντού

Ή Διεύθυνση της Μονάδας άσκειται από τον Διοικητικό Διευθυντή, τὰ καθήκοντα και οι άρμοδιότητες του όποιου όρίζονται παρακάτω:

1. Προΐσταται των ύπηρεσιών της Μονάδας και κά-

θε έργαζόμενου σ' αυτό, έλέγχει και κατευθύνει όλο το προσωπικό για την εκπλήρωση των καθηκόντων του και ένεργει πάντοτε σύμφωνα με τους νόμους των προϊσταμένων ύπηρεσιών και των αποφάσεων του Δ.Σ.

2. Εισηγείται στο Δ.Σ. κάθε θέμα που έχει σχέση με την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας.

3. Με είσηγηση του Διευθυντή στο Δ.Σ. όρίζονται Τριμελείς έπιτροπές από ύπαλλήλους της Μονάδας για την παραλαβή ύλικού, για τις λειτουργικές άνάγκες της Μονάδας (άναλώσιμο ή όχι ύλικό).

4. Εύθύνεται για την έκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ. και των διαταγών και έγκυκλίων των προϊσταμένων της Μονάδας.

5. Εισηγείται στο Δ.Σ. στην κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος ύπαλλήλων της Μονάδας για παραπτώματά τους και έφ' όσον προηγουμένως έχει έξαντλήσει δύο φορές προσπάθειες σωφρονισμού των σχετικών ύπαλλήλων.

6. Εισηγείται στο Δ.Σ. σύμφωνα με το νόμο των καταλογισμών σε βάρος όποιουδήποτε από το προσωπικό τις άξίες άπολεσθέντων ή καταστραφέντων ύλικών.

7. Καταρτίζει τον προϋπολογισμό της Μονάδας τον όποιο ύποβάλλει για έγκριση στο Δ.Σ. της Μονάδας.

8. Λαμβάνει γνώση όλης της είσερχόμενης άλληλογραφίας που άφορα τη Μονάδα, στην όποια μονογραφεί, χαρακτηρίζει και θέτει υπόψη του Προέδρου του Δ.Σ.

9. Υπογράφει όλη την ύπηρεσιακή άλληλογραφία, εκτός από αυτή που έχει άρμοδιότητα ό Πρόεδρος του Δ.Σ.

10. Προσλαμβάνει, μετά από έγκριση του Δ.Σ., το άπαιτούμενο έργατοτεχνικό προσωπικό για την έκτέλεση έργων έπισκευής ή συντηρήσεως των εγκαταστάσεων και καθορίζει με άπευθείας συμφωνίες το είδος εργασίας, καθώς και την άπαιτούμενη δαπάνη.

11. Χορηγεί τις κανονικές άδειες στο προσωπικό με είσηγηση του άρμοδίου γραμματέα.

12. Έχει δικαίωμα και ύποχρέωση και λαμβάνει κατά τη κρίση του τὰ ένδεικνυόμενα έκτακτα μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας.

13. Τον Διευθυντή, όταν άπουσιάζει, άναπληρώνει ύπάλληλος του Διοικητικού που όρίζεται από το Δ.Σ.

14. Τηρεί το έμπιστευτικό πρωτόκολλο και φυλάσσει το έμπιστευτικό άρχείο.

Άρθρο 18

Γραφείο Γραμματείας - Λογιστήριο

Οι άρμοδιότητες του Γραφείου Γραμματείας είναι οι παρακάτω:

1. Πρωτοκολλά, δακτυλογραφεί και διεκπεραιώνει όλη την ύπηρεσιακή άλληλογραφία της Μονάδας.

2. Τηρεί το άρχείο της Μονάδας, καθώς και το άρχείο των νόμων και των διαταγμάτων που άφορούν τη Μονάδα.

3. Είναι άρμόδιο για όλα τὰ θέματα της ύπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, κάθε κατηγορίας της Μονάδας από την πρόσληψη κάθε ύπαλλήλου στην ύπηρεσία μέχρι την μ' όποιοδήποτε τρόπο έξοδό του άπ' αυτή.

4. Τηρεί τους άτομικούς φακέλους ύπηρεσιακής κατάστασης των ύπαλλήλων κάθε κατηγορίας.

5. Τηρεί τὰ φύλλα ἄδειας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Μονάδας.

6. Μεριμνᾷ καὶ διεκπεραιώνει τὴ σχετιζόμενη ἀλληλογραφία μὲ τὴ νοσηλεία καὶ τὴ χορήγηση ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν στὸ προσωπικό.

7. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν προώθηση καὶ διεκπεραίωση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. σὲ συνεργασία μὲ τὸν Διευθυντή.

8. Τηρεί τὸ βιβλίο προσέλευσης καὶ ἀποχώρησης τοῦ προσωπικοῦ.

9. Ἐκδίδει τὰ εἰσιτήρια καὶ ἐξιτήρια τῶν ἀσθενῶν, τὰ ὁποῖα ὑπογράφονται ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ καὶ τὸν Ἴατρό.

10. Παρακολουθεῖ τὴν κίνηση τῶν κλινῶν τοῦ ἰδρύματος.

11. Εἶναι ἀρμόδια γιὰ τὶς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὲς τῆς Μονάδας.

12. Καταρτίζει τὸν προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό τῆς διαχείρισης χρηματικοῦ τῆς Μονάδας, τὴν ὁποῖα ὑποβάλλει στὸ Διευθυντή.

13. Καταρτίζει τὶς μισθοδοτικὲς καταστάσεις καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὸν Διευθυντὴ μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐγκαιρὴ καταβολὴ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν σ' ὅλο τὸ προσωπικό τῆς Μονάδας καὶ ἐκδίδει γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν πλήρη ἐνημερωτικὰ δελτία τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τὰ ὁποῖα ἀποδίδονται στοὺς ὑπαλλήλους.

14. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐγκαιρὴ καὶ ἐμπρόθεσμη ἀσφαλιστικὴ τακτοποίηση τοῦ προσωπικοῦ.

15. Τηρεί τὰ ἀπαραίτητα βιβλία ποὺ ἀναφέρονται στὴν παντοειδῆ ἀκίνητη περιουσία τῆς Μονάδας.

Τηρεί τὸ ἀρχεῖο τῶν ἐγγράφων, ἐγκυκλίων, νόμων καὶ διαταγμάτων ποὺ ἀφοροῦν τὰ οἰκονομικὰ τῆς Μονάδας.

Ἄρθρο 19

Ἐπιτροπὴ Διαχείρισης Ὑλικοῦ

Εἶναι ἀρμόδια:

1. Γιὰ τὴν ἐγκαιρὴ προμήθεια κάθε ἀναλώσιμου ὑλικοῦ καὶ μὴ.

2. Ἐχει τὴν εὐθύνη τῆς συντήρησης, διαφύλαξης καὶ χορήγησης τοῦ κάθε εἴδους ὑλικοῦ.

3. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐκποίηση, ἀχρήστευση, ἐπισκευὴ καὶ συντήρηση τοῦ ὑλικοῦ τῆς Μονάδας μετὰ ἀπὸ ἔγκριση τοῦ Δ.Σ.

4. Τηρεί τὰ ἀπαραίτητα βιβλία ἐφοδίων, ἀναλώσιμου καὶ μὴ ὑλικοῦ, τὰ δελτία εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, πρωτόκολλο καταστροφῆς, καρτέλες ἀποθήκης καὶ κάθε ἀποδεικτικὸ τῆς διαχείρισης τοῦ ὑλικοῦ.

5. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἔκδοση καὶ ἐπίδοση τῶν παραγγελιῶν τῆς Μονάδας γιὰ κάθε εἶδους προμήθεια πλὴν τοῦ φαρμακευτικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ.

6. Τηρεί ἀρχεῖο.

7. Εἶναι ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ποιοτικὴ καὶ ποσοτικὴ παραλαβὴ τοῦ κάθε εἴδους ὑλικοῦ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ παραλαβῆς ὑλικοῦ.

8. Τηρεί τὰ βιβλία ἀπογραφῆς ὡς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα εἰσαγωγῆς καὶ διάθεσης ὑλικοῦ.

9. Ἐνεργεῖ τακτικὲς καὶ ἑκτακτες ἀπογραφές τοῦ κάθε εἴδους ὑλικοῦ τῆς Μονάδας.

10. Ἐχει τὴν εὐθύνη συντήρησης, διαφύλαξης τῶν

ἐφοδίων καὶ τοῦ παντοειδοῦς ὑλικοῦ μέχρι τὶς μ' ὁποιοδήποτε τρόπο λήξης τῆς χρήσης αὐτῶν.

Ἄρθρο 20

Γραφεῖο Ἰατροῦ

1. Ὁ Ἴατρός ὀρίζεται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

2. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν παροχὴ ἱατρικῶν φροντίδων στοὺς ἀσθενεῖς τῆς Μονάδας.

3. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν τήρηση τοῦ ἱατρικοῦ ἱστορικοῦ καὶ ἀτομικῶν φακέλων τῶν περιθαλπομένων.

4. Ἀναγράφει καὶ ὑπογράφει τὶς ἱατρικὲς συνταγὲς φαρμάκων, ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ, παραπεμπτικά, παρακλινικὲς ἐξετάσεις, κ.λπ.

5. Ἐγκρίνει καὶ ὑπογράφει τὸ διαιτολόγιο ποὺ ἐφαρμόζει ἡ Μονάδα γιὰ τοὺς περιθαλπόμενους.

6. Εἰσηγεῖται στὸ Δ.Σ. τὴν προμήθεια τοῦ ἑλλιποῦς καὶ τὴν κατάσταση τοῦ φθαρμένου κάθε εἴδους ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ καὶ ἱατρικῶν μηχανημάτων.

7. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν πιστὴ τήρηση τῶν κανόνων εὐπρέπειας, καθαριότητος καὶ γενικὰ τῆς σωστῆς ἐπιστημονικῆς φροντίδας στοὺς ἀσθενεῖς.

8. Σὲ περίπτωσι ἀσθένειας περιθαλπόμενου τροφίμου ποὺ κατὰ τὴν κρίση του ἔχει ἀνάγκη νοσοκομειακῆς περίθαλψης γιὰ τὴν μεταφορά του σὲ κάποιο νοσηλευτικὸ ἴδρυμα συνεργάζεται μὲ τὸν Νοσηλευτὴ γιὰ τὴν μεταφορά καὶ τὴ συνοδεία του στὸ Νοσοκομεῖο.

9. Συντάσσει κάθε χρόνο μέσα στὸν μῆνα Ἰανουάριο ἔκθεση στατιστικῆς τῆς ὅλης ἐπιστημονικῆς κίνησης τοῦ ἰδρύματος τὴν ὁποῖα καὶ ὑποβάλλει ἀπὸ τὴν Διεύθυνση στὸ Δ.Σ. τῆς Μονάδας.

10. Ἐχει τὴν ὑγειονομικὴ εὐθύνη τῆς Μονάδας.

11. Ἐχει τὸ δικαίωμα ἐλέγχου τοῦ παρασκευασμένου συσσιτίου ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς ὅποτε κρίνει αὐτὸ ἀναγκαῖο.

12. Συμβουλεῖ ἐπιστημονικὰ ὅποτε κληθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ παραλαβῆς τροφίμων γιὰ τὴν ποιότητα, ποὺ παραλαμβάνεται.

13. Εἶναι ὑποχρεωμένος ὅποτε κληθεῖ ἀπὸ ὑπαλλήλους τῆς Μονάδας νὰ παρέχει τὴν ἐπιστημονικὴ γνώση του.

14. Ὁ ὀριζόμενος Ἴατρός παύει νὰ εἶναι Ἴατρός τῆς Μονάδας ὅταν τοῦ κοινοποιηθεῖ σχετικὸ ἔγγραφο τοῦ Δ.Σ. ἢ μετὰ τὴν πάροδο τριάντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τὴν ὑποβολὴ ἐκ μέρους του ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ καθήκοντά του, ἢ ὁποῖα κοινοποιεῖται στὸ Δ.Σ. μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο.

Ἡ ἀντικατάσταση τοῦ ἱατροῦ κοινοποιεῖται καὶ στὸν οἰκεῖο ἱατρικὸ Σύλλογο.

Ἄρθρο 21

Προϊστάμενος νοσηλείας

1. Τὴν θέση καταλαμβάνει διὰ ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

2. Προΐσταται ὅλου τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Μονάδας.

3. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν καλύτερη νοσηλεία καὶ φροντίδα τῶν ἀσθενῶν γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ νοσηλευτικοῦ τμήματος.

4. Φέρει την εϋθύνη γενικά τῆς ρύθμισης τῆς νοσηλείας, καθορίζει στίς νοσοκόμες τὰ ἐκάστοτε καθήκοντά τους καί ἔχει τήν ὑποχρέωση νά ἐξασφαλίζει τήν ἀκριβή ἐκτέλεση τῶν ὁδηγιῶν τοῦ ἱατροῦ, σχετικά μέ τήν νοσηλεία, τήν δίαιτα καί γενικά τήν καθαριότητα καί θεραπεία τῶν ἀσθενῶν.

5. Περιέρχεται κάθε πρωΐ τὸ τμήμα καί τοὺς θαλάμους, ὅπου ἐνημερώνεται ἀπὸ τὴν ὑπεύθυνη νοσοκόμα τὰ συμβάντα τοῦ 24ώρου, ἐνημερώνεται καί ὑπογράφει τὸ βιβλίο λογοδοσίας καί φροντίζει γιὰ τὴν προμήθειά τους, σὲ συνεννόηση μέ τοὺς λοιποὺς ὑπεύθυνους.

6. Ἐνημερώνει τὸν ἱατρὸ τῆς Μονάδας γιὰ τὴν πορεία τῶν ἀσθενῶν, καθὼς καί γιὰ κάθε ἄλλο θέμα ποὺ ἔχει σχέση μέ τὸ νοσηλευτικὸ τμήμα τῆς Μονάδας καί ἀποφασίζουν μαζί γιὰ τὴν ἐπίλυσή τους.

7. Ἀκολουθεῖ τὸν ἱατρὸ στίς ἐπισκέψεις στοὺς θαλάμους καί τηρεῖ τὸ βιβλίο ἱατρικῶν ἐντολῶν, ἐνημερώνοντας κατόπιν τίς ὑπεύθυνες νοσοκόμες.

8. Συνοπογράφει τίς ἀποδείξεις δοσοληψίας τοῦ τμήματος μετὰ τῆς διαχείρισης ὑλικοῦ γιὰ τὰ εἶδη νοσηλείας καί ἐλέγχει γιὰ τὴν καλὴ διάθεση αὐτῶν.

9. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὸ φαρμακεῖο τοῦ ἰδρύματος ὅσον ἀφορᾷ στὴν φύλαξη, διάθεση, ἔλεγχο τῶν φαρμάκων καί τὴν παραλαβὴ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ παραλαβῆς φαρμάκων, τηροῦσα τὰ ἀναγκαῖα βιβλία εἰσαγωγῆς καί ἐξαγωγῆς αὐτῶν.

10. Ἐπιθεωρεῖ τοὺς θαλάμους τῶν ἀσθενῶν καί λοιπὰ διαμερίσματα τοῦ ἰδρύματος ὁποιαδήποτε ὥρα θελήσει.

11. Ὁ προϊστάμενος μπορεῖ ὅταν ἀπουσιάζει ὁ Διευθυντῆς καί ὁ ἱατρὸς νά προβαίνει στίς ἐνδεικνυόμενες ἐνέργειες γιὰ ἐπείγοντα ζητήματα ἱατρικῆς φύσης καί νά εἰδοποιεῖ τὸ ταχύτερο τὸν Διευθυντὴ καί τὸν ἱατρὸ τῆς Μονάδας.

12. Τὸν προϊστάμενο σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἀναπληρώνει ἄλλη νοσηλεύτρια ἢ νοσηλευτῆς μέ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρο 22

1. Οἱ βοηθοὶ νοσηλευτῆς ὀφείλουν αὐστηρὴ ὑπακοή καί πειθαρχία στίς ἐντολές τοῦ ἱατροῦ καί τοῦ προϊστάμενου νοσηλείας. Πρέπει νά φέρονται μέ ἀνάλογο σεβασμὸ καί νά συμβουλευόνται γιὰ κάθε ἀπορία.

2. Εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν σωστὴ νοσηλεία καί φαρμακευτικὴ ἀγωγή τῶν ἀσθενῶν ποὺ ὑποδεικνύονται ἀπὸ τὸν ἱατρὸ καί τὸν προϊστάμενο Νοσηλείας.

3. Παρακολουθοῦν τὴν ἐπίσκεψη τοῦ ἱατροῦ καί ἀναγράφουν τίς ἐντολές στὸ βιβλίο ἱατρικῶν ἐντολῶν ὅσο καί στὰ δελτία νοσηλείας καί τίς ἐκτελοῦν μέ κάθε ἀκρίβεια.

4. Ἀναγράφουν στὸ βιβλίο λογοδοσίας λεπτομερῶς τὴν κατάσταση τῶν βαρέως πασχόντων κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 24ώρου.

5. Βοηθοῦν τὸν ἱατρὸ στὴν ἐξέταση τῶν ἀσθενῶν, χορηγοῦν τὰ ἀπαιτούμενα φάρμακα, ἐργαλεῖα καί

ὑγειονομικὸ ὑλικό.

6. Περιθάλπουν ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς, ἐκτελοῦν τὴν νοσηλεία σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τοῦ προϊστάμενου, καί φροντίζουν ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς βαρέως πάσχοντας.

7. Ἐπιμελοῦνται τῆς καθαριότητος καί κατάλληλου φωτισμοῦ, ἀερισμοῦ τῶν θαλάμων, τὴν ἀλλαγὴ σεντονιῶν, θερμομετροῦν τοὺς ἀσθενεῖς καί φροντίζουν γιὰ τὴ σωστὴ λήψη τῆς τροφῆς τους.

8. Ἀναφέρουν ἀκόμα στὸν προϊστάμενο ὅ,τι ἀντιληφθοῦν ποὺ ἔχει σχέση μέ τοὺς ἀσθενεῖς.

9. Ὁ Βοηθὸς-Νοσηλευτῆς τῆς νύχτας παραλαμβάνει τὴν ὑπηρεσία ἀπὸ τὴν νοσοκόμα/ο τῆς ἡμέρας, φροντίζει γιὰ τὴν νοσηλεία τῆς νύχτας, ἰδίως δὲ τῶν βαρέως πασχόντων σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τοῦ ἱατροῦ.

10. Χορηγοῦν προσωπικῶς τὰ φάρμακα στοὺς ἀσθενεῖς καί ὑπογράφουν στὴν εἰδικὴ στήλη τῶν δελτίων νοσηλείας.

11. Ἐνημερώνουν λεπτομερῶς, προφορικά, τὴν πρωϊνὴ βάρδια ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ἀσθενεῖς.

Ἄρθρο 23

Καθήκοντα Φυσιοθεραπευτῆ

1. Ἐκτελεῖ φυσιοθεραπευτικὲς πράξεις κατόπιν γραπτῆς ἐντολῆς τοῦ ἱατροῦ ὅπου ὀρίζεται τὸ εἶδος καί ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς ποὺ ἔχουν ἀνάγκη.

2. Τηρεῖ ἱστορικὰ τῶν ἀσθενῶν ὅπου ἀναγράφονται οἱ ἐκάστοτε ἐκτελούμενες φυσιοθεραπευτικὲς πράξεις.

3. Ὑστερα ἀπὸ ἐντολὴ τοῦ ἱατροῦ πρέπει νά ἐκτελεῖ φυσιοθεραπεία πάνω στὴν κλίνη καί ὄχι μέσα στὸ φυσιοθεραπευτήριο γιὰ ἀσθενεῖς ποὺ δὲν μποροῦν νά μετακινηθοῦν.

4. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ ὅλα τὰ μηχανήματα ποὺ ἔχουν σχέση μέ τὴ φυσιοθεραπεία τῶν ἀσθενῶν.

5. Ὁ φυσιοθεραπευτῆς ἔχει τὴν ὑπευθυνότητα τῆς φυσιοθεραπείας τῶν ἀσθενῶν, τὴν ὁποία προγραμματίζει, καί θέτει ὑπόψη τοῦ ἱατροῦ, ὁ ὁποῖος δίδει τίς ἀνάλογες ἐντολές γιὰ ἐφαρμογὴ.

6. Συνεργάζεται μέ τὸ λοιπὸ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ τῆς Μονάδας ὅσον ἀφορᾷ στὴν καλύτερη καί ἀνώδυνη δυνατὴ μεταφορὰ τοῦ ἀσθενοῦς στὸ φυσιοθεραπευτήριο.

7. Εἰσηγεῖται στὸν Διευθυντὴ γιὰ κάθε ἀπαραίτητο ὑλικὸ φυσιοθεραπείας, πλὴν τοῦ φαρμακευτικοῦ, γιὰ τὸ ὁποῖο ἀπευθύνεται στὸν ἱατρὸ γιὰ τὴν προμήθεια αὐτοῦ.

Ἄρθρο 24

Κοινωνικὴ Ὑπηρεσία

Ἡ Κοινωνικὴ Ὑπηρεσία μέ τὴν Κοινωνικὴ Λειτουργὸν ἔχει τὴν εϋθύνη τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας ποὺ ἐφαρμόζεται σὲ δύο στάδια:

Στάδιο ὑποδοχῆς:

1. Ὑποδέχεται καί κατευθύνει τίς ἀναφερόμενες γιὰ εἰσαγωγή περιπτώσεις.

2. Παραπέμπει τίς περιπτώσεις ποὺ δὲν ἐμπίπτουν στὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἰδρύματος σ' ἄλλες ὑπηρεσίες.

3. Συντάσσει έκθεση κοινωνικής έρευνας και υποβάλλει αυτή στην Διεύθυνση παραμονής του άσθενούς στο Ίδρυμα.

Στο στάδιο αυτό ο κοινωνικός λειτουργός είναι το άρμόδιο πρόσωπο επικοινωνίας μεταξύ:

1. Τής Μονάδας και του οικογενειακού περιβάλλοντος του άσθενούς. Δηλαδή είναι αυτός που ανακοινώνει στον άσθενή και στους οικείους του την απόφαση για την εισαγωγή του στη Μονάδα και τους ετοιμάζει για την έπιτυχή προσαρμογή του στις συνθήκες τής Μονάδας.

2. Του άσθενή και τής οικογένειάς του. Δηλαδή φροντίζει να είναι έποικοδομητική και διαρκής ή σχέση μεταξύ των περιθαλπόμενων και των οικείων τους.

3. Φροντίζει για τή δημιουργία και ανάπτυξη προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων που άποβλέπουν στην ίκανοποίηση κοινωνικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών άναγκών των περιθαλπόμενων.

4. Φροντίζει για την ένθάρρυνση και δραστηριοποίηση του άσθενή και την άξιοποίηση τόσο των παρεχομένων έντός και έκτός τής Μονάδας μέσω των υπηρεσιών όσο και δικών του δραστηριοτήτων.

5. Φροντίζει για την ανάπτυξη και άξιοποίηση τής έθελοντικής προσφοράς υπηρεσιών που διατίθενται στην κοινότητα και που είναι δυνατόν να διατεθούν στους περιθαλπόμενους.

6. Φροντίζει κατόπιν έντολής του Διευθυντή για την επικοινωνία και συνεργασία με άρμόδιους παράγοντες, άρχες υπηρεσιών, όργανισμών, ίδρυμάτων και άλλων που άσχολούνται και που μπορεί να έπιβληθούν με τή ρύθμιση θεμάτων για αντιμετώπιση προβλημάτων των άσθενών. *

7. Συνεργάζεται με τον ίατρο και το άρμόδιο προσωπικό τής Μονάδας.

8. Τηρεί στατιστικά στοιχεία, μελέτες, κριτικές και ανακοινώσεις του Τύπου που άφορούν τή Μονάδα.

9. Παρέχει πληροφορίες για τον τρόπο και τά άπαιτούμενα δικαιολογητικά εισαγωγής άσθενών στη Μονάδα.

10. Δέχεται και προωθεί κάθε αίτηση ένδιαφερομένου στη Μονάδα.

11. Φροντίζει για τή διαφύλαξη τής έπιστημονικής βιβλιοθήκης στο ίδρυμα και τής βιβλιοθήκης των άσθενών.

Άρθρο 25

Ψυχολογική ύποστήριξη

Ο Ψυχολόγος παρακολουθεί τους άσθενείς και προσπαθεί να διαγνώσει συμπτώματα και σημεία όπως:

- 1) Άδυναμία συγκέντρωσης και προσοχής.
- 2) Μειωμένη άντίληψη περιβάλλοντος.
- 3) Δυσκολία στην επέλευση του ύπνου, έφιάλτες.
- 4) Διαταραχή μνήμης.
- 5) Άποπροσανατολισμός σε χώρο, χρόνο και πρόσωπα.
- 6) Παραισθήσεις και ψευδαισθήσεις.
- 7) Ψυχοκινητικές διαταραχές.

8) Άόριστος φόβος, εύερεθιστότητα, άπάθεια.

9) Μειωμένη κρίση και ίκανότητα λήψης άποφάσεων. Σκοπός του πρέπει να είναι ή κάθε είδους και τρόπου ψυχολογική ύποστήριξη των περιθαλπόμενων.

Άρθρο 26

Τμήμα Έργασιοθεραπείας

1. Είναι άρμόδιο για τή δημιουργική ένασχόληση των τροφίμων σε προγραμματισμένες δραστηριότητες και τήν ανάπτυξη δεξιοτήτων και ίκανοτήτων.

2. Είναι υπεύθυνο για τήν έκθεση των δημιουργημάτων των τροφίμων σε τακτά διαστήματα προς τή κοινότητα.

3. Συνεργάζεται με τήν κοινωνική ύπηρεσία για τήν διοργάνωση έκδηλώσεων και τήν λειτουργία προγραμμάτων πολιτιστικών και ψυχαγωγικών προς όφελος των άσθενών και με κύριο στόχο τήν συμμετοχή τους σ' αυτά.

4. Τηρεί φάκελο που άναγράφονται λεπτομερώς οι δραστηριότητες των άσθενών, ό διαχωρισμός τους σε ομάδες βάσει των ένδιαφερόντων, των άναγκών και των ίκανοτήτων τους και γενικότερα ύπογραμμίζει και άναφέρει όλη τήν πολιτιστική κίνηση τής Μονάδας.

Άρθρο 27

Βοηθητικό προσωπικό και άρμοδιότητες αυτού

Μάγειροι και βοηθοί μαγείρου.

1. Είναι υπεύθυνοι για τήν κανονική παρασκευή του συσσιτίου των περιθαλπόμενων βάσει του προγράμματος φαγητού και του διαιτολογίου που καθορίζεται από τήν έπιτροπή και άπαγορεύεται άπολύτως κάθε άλλη χρήση των ύλικών, που χορηγούνται για τήν παρασκευή συσσιτίου, έκτός έκτάκτων περιπτώσεων όπου ο γιατρός και ή προϊσταμένη καθορίζουν άλλο με είσήγησή τους στον Διευθυντή.

2. Οι μάγειροι παραλαμβάνουν τά άπαιτούμενα για τήν παρασκευή του συσσιτίου τρόφιμα από τήν έπιτροπή διαχείρισης ύλικού και είναι υπεύθυνοι για τήν καλή και ύγιεινή παρασκευή των φαγητών.

3. Έπιμελούνται τής καθαριότητας του μαγειρείου, των μαγειρικών σκευών και των ειδών έστίασης των τροφίμων.

4. Οι μάγειροι είναι υπεύθυνοι για τή σωστή λειτουργία όλων των συσκευών του μαγειρείου και όφείλουν να ένημερώνουν το Διευθυντή για κάθε τεχνική βλάβη αυτών.

Άρθρο 28

Καθήκοντα τραπεζοκόμων - καθαριστριών

1. Παραλαμβάνουν από το μαγειρείο το προς διανομή συσσίτιο και σερβίρουν αυτό στους περιθαλπόμενους είτε στην τραπεζαρία είτε στους θαλάμους.

2. Έτοιμάζουν τήν τραπεζαρία των άσθενών και του προσωπικού για το σερβίρισμα του συσσιτίου.

3. Είναι υπεύθυνοι για όλα τά είδη έστίασης, μαχαιροπήρουνα, πιάτα, ποτήρια κ.λπ. έκτός των ειδών παρασκευής συσσιτίου άκόμα και σε περιπτώσεις άδι-

καιολόγητης φθοράς αυτών.

4. Συνεργάζονται με τους μαγείρους και τους βοηθούς για την έγκαιρη παρασκευή και σερβίρισμα του συσσιτίου.

5. Είναι υπεύθυνοι για την καθαριότητα και την εύπρεπη εμφάνιση των χώρων παρασκευής συσσιτίου και των χρησιμοποιημένων υλικών τούτου.

6. Υποχρεούνται με ύπομονη και στοργή για τη σίτιση των τροφίμων που δεν μπορούν να αυτοεξυτηρηθούν, σύμφωνα με τις εντολές του Ιατρού και του Διευθυντού.

7. Επιμελούνται της καθαριότητας όλων των χώρων του κέντρου, των θαλάμων, διαδρόμων, καθιστικών, τραπεζαριών, χώρων εργασιοθεραπείας, κλιμάκων, φυσιοθεραπείας, μπάνιων, γραφείων, εξωτερικών χώρων και λοιπών χώρων της Μονάδας.

8. Εκτελούν τις εντολές της προϊσταμένης καθαριότητας ή όποια θα καταλαμβάνει την θέση κατόπιν είσηγής του Διευθυντή στο Δ.Σ. και αποφάσεως αυτού.

Άρθρο 29

Καθήκοντα πλύντριας και σιδερώτριας

1. Η πλύντρια φροντίζει για την καλή πλύση, τδ στέγνωμα και τδ σιδέρωμα των διαφόρων ειδών ρουχισμού των περιθαλπόμενων και των στολών του νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού.

2. Μετά την πλύση, στέγνωμα και σιδέρωμα ή πλύντρια τοποθετεί τόν έτοιμο ίματισμό στις ίματιοθήκες των όρόφων.

3. Είναι υπεύθυνη για τυχόν απώλειες κάθε είδους που παραδίδονται σ' αυτήν.

4. Είναι υπεύθυνη για την εύπρεπη εμφάνιση πλυτηρίων, στεγνωτηρίων και λοιπών χώρων.

Άρθρο 30

Καθήκοντα συντηρητή εγκαταστάσεων - οδηγού

1. Είναι υπεύθυνος για τή σωστή λειτουργία από πλευράς μηχανολογικής, ηλεκτρολογικής και υδραυλικής όλων των εν γένει εγκαταστάσεων και μηχανημάτων του Ίδρύματος.

2. Έχει την ευθύνη της πυρασφάλειας των εγκαταστάσεων του Ίδρύματος.

3. Είναι υποχρεωμένος να προσφέρει πρόθυμα την βοήθειά του στο υπόλοιπο προσωπικό.

4. Αναφέρει στον Διευθυντή κάθε είδους βλάβη τήν όποια και καταγράφει σε ειδικό βιβλίο.

5. Είναι υπεύθυνος για τήν καλή συντήρηση και καθορισμό των όχημάτων του ίδρύματος π.χ. λάδια, νερό, κ.λπ.

6. Βοηθάει τδ νοσηλευτικό προσωπικό για τήν μεταφορά άσθενών σε διάφορα νοσηλευτικά ιδρύματα.

7. Τηρεί βιβλίο δρομολογίου και αίτιολογεί κάθε κίνησή του.

8. Λογοδοτεί στον Διευθυντή για τήν όλη κατάσταση των όχημάτων του ίδρύματος.

9. Είναι υπεύθυνος για τήν εύπρεπη παρουσία των

έξωτερικών χώρων του ίδρύματος π.χ. πότισμα λουλουδιών, περιποίηση κήπου, κατοικιδίων ζώων κ.λπ.

Άρθρο 31

Στολή προσωπικού

1. Όλο τδ νοσηλευτικό και βοηθητικό προσωπικό του ίδρύματος υποχρεούται στις ώρες εργασίας να φέρει τήν υπό τής Μονάδας καθορισμένη στολή.

2. Όλο τδ προσωπικό από τήν πρώτη έως τήν τελευταία βαθμίδα ιεράρχησης υποχρεούται να φορεί ταμπέλα με όνοματεπώνυμο και ειδικότητα.

Άρθρο 32

Προμήθειες

1. Κάθε μίσθωση έκτέλεσης έργου και γενικά κάθε δαπάνη αποφασίζεται από τδ Δ.Σ.

2. Οί μικροπρομήθειες και έπειγουσες προμήθειες γίνονται πάντοτε με έγγραφη έντολή του Διευθυντή.

3. Η κάθε είδους προμήθεια αναλώσιμου και μη υλικού γίνεται πάντοτε με έγγραφο δελτίο παραγγελίας που εκδίδεται από τήν έπιτροπή διαχείρισης υλικού και υπογράφεται από τδ Διευθυντή.

4. Οί προμήθειες φαρμάκων και ύγειονομικού υλικού γίνονται με έγγραφο δελτίο παραγγελίας που εκδίδεται και υπογράφεται από τόν Ιατρό.

Άρθρο 33

Παραλαβή και είσαγωγή

1. Κάθε είδος αναλώσιμου και μη υλικού τδ όποιο περιήλθε με όποιοδήποτε τρόπο στο Ίδρυμα παραλαμβάνεται από τόν υπεύθυνο διαχείρισης υλικού.

2. Τά παραπάνω είδη είσαγονται στήν γενική αποθήκη με τριπλότυπο δελτίο είσαγωγής που εκδίδεται από τόν διαχειριστή όπου αναγράφεται ακριβώς ή ποσότητα. Τά τριπλότυπα υπογράφονται από τόν διαχειριστή και τόν προμηθευτή και θεωρούνται από τδ Διευθυντή.

3. Για τά φάρμακα και ύγειονομικό υλικό άκολουθείται ή παραπάνω διαδικασία και υπογράφονται τά δελτία από τόν προϊστάμενο νοσηλείας και θεωρούνται από τόν Διευθυντή.

4. Τά αντίτυπα του τριπλότυπου παραδίδονται από τόν διαχειριστή στον λογιστή για αντίστοιχη χρηματική πίστωση του χρηματικού και για δικαιολόγηση του εντάλματος που θα έκδοθει για πληρωμή.

Άρθρο 34

Γενικές διατάξεις

1. Άπαγορεύεται από όποιοδήποτε ή έξαγωγή από τή Μονάδα κάθε είδους υλικού που άνήκει στο Ίδρυμα.

2. Άπαγορεύεται αύστηρά από όποιοδήποτε μέλος του προσωπικού ή λήψη φιλοδωρημάτων ή δώρων από τούς άσθενεις ή συγγενεις αυτών.

3. Όλο τδ προσωπικό πρέπει να συμπεριφέρεται

μέ ευγένεια και κατανόηση προς τους ασθενείς και να παρέχει σ' αυτούς τις υπηρεσίες του πρόθυμα και άγόγυστα.

4. Άπαγορεύεται να χορηγούνται άλλα φάρμακα έκτός αυτών που όρισε ο γιατρός και προπάντων ναρκωτικά και νευρολογικά.

5. Άπαγορεύεται να έκφέρει κρίσεις στις όδηγίες για θεραπεία που έκδωσε ο γιατρός στους οικείους των ασθενών.

6. Όλα τὰ άντικείμενα ως και κάθε χρηματικό ποσό που θα βρεθεί στους νοσηλευόμενους ή άποθνήσκοντες στο ίδρυμα ασθενείς παραλαμβάνονται και δίνονται στον Διευθυντή για φύλαξη, ο όποιος τὰ άποδίδει στην συνέχεια στους συγγενείς των ασθενών.

7. Όλο τὸ προσωπικό όφείλει να προσέρχεται και να άποχωρεί από την υπηρεσία στην όρισμένη ώρα. Άδικαιολόγητη άπουσία, βραδεία προσέλευση ή πρόωρη άποχώρηση, χωρίς πρώτα να γίνει ή σχετική ενημέρωση στο Διευθυντή, άποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και έπισύρει ποινή.

8. Με άπόφαση του Δ.Σ. δύνата για υπηρεσιακές άνάγκες να ανατίθενται στους ύπαλλήλους της Μονάδας πέραν των κυρίων αυτών καθηκόντων και άλλα καθήκοντα.

9. Τὸ Δ.Σ. κατόπιν εισηγήσεως του Διευθυντή, δύνата όταν κρίνει αναγκαίο να προσλαμβάνει κηπουρό για έκτέλεση έργασιών στους έξωτερικούς χώρους και κουρέα - κομώτρια με άπευθείας συμφωνία για την άμοιβή.

Άρθρο 35

Γενικές διατάξεις για τους περιθαλπόμενους

1. Οί περιθαλπόμενοι στη Μονάδα ύποχρεούνται στην πιστή τήρηση των έντολών των άρμοδίων όργάνων της Μονάδας.

2. Λαμβάνουν την παρεχόμενη από τὸ ίδρυμα τροφή στις καθορισμένες ώρες και χώρους.

3. Άπαγορεύεται στους περιθαλπόμενους να εισέρχονται στα γραφεία, μαγειρεία, άποθήκες και λοιπές έγκαταστάσεις του ιδρύματος.

4. Άπαγορεύεται να έκτελοῦν οποιαδήποτε εργασία έκτός εάν αυτή άποβλέπει στην φυσιοθεραπεία και κινησιοθεραπεία αυτών.

5. Άπαγορεύεται να φέρουν χρήματα, τιμαφή ή άλλα πράγματα αξίας τὰ όποια ύποχρεούνται να παρδίδουν στον ύπεύθυνο της Μονάδας.

6. Άπαγορεύεται ο δανεισμός χρημάτων μεταξύ των ασθενών.

7. Εϊδικές τροφές παρασκευάζονται για τους άσθενείς μόνο κατόπιν συστάσεως του ίατροῦ.

8. Για κάθε παράπονο πρέπει να αναφέρονται στον προϊστάμενο Νοσηλείας.

9. Έγγραφα παράπονα που άπευθύνονται προς τὸ Δ.Σ. έκετάζονται μετά από εϊσήγηση του Διευθυντή.

10. Οί περιθαλπόμενοι μπορούν να έκέρχονται για

ολιγόωρη παραμονή έκτός ιδρύματος ή και για διανυκτέρευση μετά από σύμφωνη γνώμη του ίατροῦ και πάντοτε μετά από συνοδεία των συγγενών και εύθύνη δική τους.

11. Άδεια παραμονής έκτός του ιδρύματος πέραν των τριών ήμερών περιθαλπόμενου δίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του ίατροῦ και πάντοτε κατόπιν γραπτής αίτησεως του συγγενούς ο όποιος άναλαμβάνει την έκτός του ιδρύματος περιποίηση και φροντίδα του περιθαλπόμενου.

12. Η άλληλογραφία για τους περιθαλπόμενους παραλαμβάνεται από την Κοινωνική Λειτουργό και παρδίδεται στους παραλήπτες.

13. Συγχρόνως ή άλληλογραφία των περιθαλπόμενων προς τους οικείους γίνεται με την βοήθεια της Κοινωνικής Λειτουργού ή όποια και την άποστέλλει.

14. Όποιος δέν συμμορφώνεται με τους παραπάνω κανόνες, με άπόφαση του Δ.Σ. άπομακρύνεται του ιδρύματος.

Άρθρο 36

Βιβλιοθήκη

1. Στη Μονάδα τηρείται έπιστημονική βιβλιοθήκη, καθώς επίσης και βιβλιοθήκη ασθενών, της όποίας την εύθύνη έχει ή Κοινωνική Λειτουργός.

2. Στο έπιστημονικό τμήμα φυλάσσονται έπιστημονικά συγγράμματα, περιοδικά και λοιπές έκδόσεις έπιστημονικού περιεχομένου για χρήση από τους ίατροῦς, Νοσηλευτές, Κοινωνική Λειτουργό και λοιπό ειδικευμένο προσωπικό.

3. Τὰ άνωτέρω έντυπα άγοράζονται με δαπάνη της Μονάδας μετά από πρόταση των άρμοδίων ύπαλλήλων και έγκριση από τὸ Δ.Σ. τὸ όποιο έχει δικαίωμα έπιλογής.

4. Έπίσης μετά από άπόφαση του Δ.Σ. είναι δυνατή ή έγγραφη της Μονάδας σαν συνδρομητή περιοδικών και λοιπών έκδόσεων ποικίλου περιεχομένου τὰ όποια είναι αναγκαία στις υπηρεσίες της Μονάδας.

5. Η βιβλιοθήκη των ασθενών περιλαμβάνει βιβλία ποικίλου περιεχομένου, που έπιλέγονται από την Κοινωνική Λειτουργό για ψυχαγωγία και έκύψωση του πνευματικού έπιπέδου αυτών.

Άρθρο 37

Τελικές διατάξεις

1. Πάν θέμα μη προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού ρυθμίζεται δι' άποφάσεως του Δ.Σ.

2. Τροποποιήσεις του παρόντος μπορούν να γίνουν, μετά από εϊσήγηση του Διευθυντή, από τὸ Δ.Σ. άποφαινομένου κατά πλειοψηφία των μελών του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 5 της ύπουργικής άπόφασης Π48/οϊκ./4690/96 με άπαραίτητη άναθεώρηση της άδειας λειτουργίας από τὸν Νομάρχη.

3. Εϊδικότερα, όσον άφορὰ τη θέση του προσωπικού, όπως αυτή διαγράφεται και κατοχυρώνεται στον

παρόντα κανονισμό, σὲ καμία περίπτωση δὲν μπορεῖ νὰ καταστῆ χειρότερη μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρο 38

Τὸ Ἴδρυμα παύει νὰ ὑφίσταται μὲ ἀπόφαση τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης:

α. Ἐὰν οἱ πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἀνεπαρκεῖς γιὰ τὴ λειτουργία του.

β. Ἐὰν ἀποφασίσαι ὁμόφωνα τὸ Δ.Σ., σὲ πλήρη σύνθεση, γιὰ ἄλλο σπουδαῖο λόγο.

Σὲ περίπτωση διάλυσης τοῦ Ἰδρύματος, ἡ περιουσία του περιέρχεται στὸ νομικὸ πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Ἄρθρο 39

Τὸ Ἴδρυμα ὑπόκειται στὸν ἔλεγχο καὶ τὴν ἐποπτεία τῆς Διεύθυνσης Κοινωνικῆς Πρόνοιας τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης Ἡρακλείου καὶ λειτουργεῖ σύμφωνα μὲ τὴν ισχύουσα νομοθεσία.

Ἄρθρο 40

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει σφραγίδα, ποὺ φέρει στὴν περιφέρεια τὴν ἐπιγραφή ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ καὶ στὸ κέντρο τῆ μορφῆ τοῦ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΙΤΟΥ συνοδευόμενη ἀπὸ τὶς λέξεις ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) "Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ" 1999.

Ἄρθρο 41

Ἐποπτεία

Ἡ Μονάδα ὡς πρὸς τὴν πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν κειμένων διατάξεων γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία τῆς ἐποπτεύεται ἀπὸ τὸν Κοινωνικὸ Σύμβουλο, ὄργανο τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης, σύμφωνα μὲ τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2345/95.

Τὸ παρὸν Καταστατικὸ καὶ Κανονισμὸς τῆς ΜΟΝΑΔΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΗΡΙΑΣ) (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) "Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου τοῦ Δ.Σ. κ.κ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ καὶ συνυπογράφεται ἀπὸ τὰ μέλη.

Ἐντέλλεται δὲ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος, Ἀρχιμανδρίτης Μεθόδιος Σαμαριτάκης νὰ διαβιβάσει τὸ σχετικὸ σχέδιο στὶς ἀρμόδιες ὑπηρεσίες γιὰ τὴν κατὰ νόμο ἐγκρισή του.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ:

Ἀρχιμανδρίτης ΜΕΘΟΔΙΟΣ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗΣ
Πρωτοπρεσβύτερος ΜΙΧΑΗΛ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
Πρωτοπρεσβύτερος ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΛΟΥΤΣΑΚΗΣ
ΝΕΟΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

1) Ἁγίου Δημητρίου Δροσιάς,

2) Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Νέας Μάκρης καὶ

3) Ἁγίου Ἀντωνίου Αὐλῶνος

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 16ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Ἀττικῆς ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίου Νικολάου Σπετσῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ὑδρα τῇ 21ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Ὑδρας ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 -

37 του υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίερας Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν την κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου του Ίεροῦ Ναοῦ

Υπεραγίας Θεοτόκου Πάστρας Κεφαλληνίας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 25ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Κορίνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού τῆς Ίερας Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν την κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου του Ίεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Τριάδος Κρουονερίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 25ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίου Νικολάου - Ἄρετσοῦς καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ αριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών καὶ Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νομιμοποιημένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμαριά τῆ 31ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου 817/1978, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἀγάμους κληρικούς τῶν δύο πρώτων βαθμῶν τῆς Ίερωσύνης ἔχοντας Δίπλωμα Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἄλλα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς Προκηρύξεως ταύτης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κάλυψιν τῆς κενῆς θέσεως Ίεροκήρυκος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ίερᾷ Μητροπόλει.

Ἐν Σάμῳ τῆ 4ῃ Φεβρουαρίου 2000

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού τῆς Ίερας Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν έφημερίων τῶν Ίερῶν Ναῶν

1. Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος Εὐδόσμου
2. Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ - Εὐξεινούπολης Ν. Εὐκαρπίας καὶ

3. Τριῶν Ίεραρχῶν Εὐδόσμου
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρων κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῆ 9ῃ Φεβρουαρίου 2000

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 περὶ Ίεροκηρύκων, προκειμένου να πληρώσωμεν τὰς δύο κενὰς οργανικὰς θέσεις Ίεροκηρύκων τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπολιτικῆς Παροικίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῆ 9ῃ Φεβρουαρίου 2000

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ

Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Έχοντας υπό όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Φανουρίου - Τιμίου Προδρόμου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκη τῆ 10ῃ Φεβρουαρίου 2000

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ Β΄

Ίερά Μητρόπολις Νικαίας

Έχοντας υπό όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Παντελεήμονος Κερασινίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νικαίᾳ τῆ 17ῃ Φεβρουαρίου 2000

† Ὁ Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/2000 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) "Ἁγίου Γεωργίου" Ἀλικάμπου Ἀποκορώνου, 2) "Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου" Πεμονίων Ἀποκορώνου, 3) "Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου" Κεφαλὰ Ἀποκορώνου, 4) "Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου" Πλάκας Ἀποκορώνου, 5) "Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου" Πιθαρίου, 6) "Ἁγίων Ἀποστόλων" Κουφοῦ Κυδωνίας, 7) "Ἁγίας Τριάδος" Κορακίων Κυδωνίας καὶ 8) "Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου" Βλαχερωνίτισης Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐνεργήσουν τὰ δέοντα διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά τῆ 19ῃ Ἰανουαρίου 2000

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »**ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ****ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ**

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ

Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

Διεύθυνσις Διαδικτύου τῆς Ἐκκλησίας:

http://www.ecclesia.gr

Ἡλεκτρονικὴ διεύθυνσις:

e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων

τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς

Ἐπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Χαρομαντίδης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

Εὐάγγελος Θεοδώρου

Ὁμότιμος Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τακτικὸ μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας

τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχιωντάκης

Εὐάγγελος Π. Λέκκος

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου

τῆς Ἐταιρείας Γραφικῶν Τεχνῶν "ΑΒΕΛ"

Μενελάου 2, Ἡλιούπολη, Τηλ. - Fax: 9761274

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Ἀ. Θεοδώρου, Φιλενωτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ προσδοκίαι.

Συνοδικὰ ἐγκύκλια συμειώματα.

Πίναξ ὑποψηφίων δι' ἐγγραφήν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατείας ἐκλογίμων.

Συνοδικὰ Ἀνάλεκτα.

Ἀρχιμ. Θεολόγου Ἀποστολίδη, Πανηγυρικὸς λόγος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου.

Ι. Μ. Φουντούλη, Ἡ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ Μ.Μ.Ε.

Γρ. Θ. Στάθη, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὑμολογούμενοι καὶ μελωδούμενοι.

Ἀρχιμ. Δωροθέου Πολυκανδριώτη, Ὁ πρ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέξης Στυλιανός (†).

Ι. Μ. Χατζηφώτη, Χρονικὸ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Κανονισμοὶ 142 καὶ 143/1999.

Πράξεις συστάσεως Ἐκκλησι. Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.